

අනුපූර්ව නිවන් මග

03

ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ බෞද්ධ මධ්‍යස්ථාන වාසී
බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි විසින්
සම්පාදිතයි....

අනුපූර්ව නිවන් මග 03

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2016

© : බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි

ධර්ම දානය පිණිස පමණි.

ධර්ම දානය සඳහා මුද්‍රණ වීමසිමි.

මුද්‍රණය

දිමුතු මුද්‍රණාලය

අංක 103/A, නුවර පාර, යක්කල.

දුර: 033-2239662 / 077-8829705

විද්‍යුත් තැපෑල: dimuthupub@yahoo.com

දහම් පොත් කියවීම සඳහා පිවිසෙන්න.

වෙබ්: www.dhammadanabooks.com

අනුපූර්ව නිවන් මග

03

ශ්‍රී ලංකා අමරපුර සිරි සද්ධම්මවංශ මහා නිකායේ රාස්සගල පාර්ශ්වයේ කාරක සභික, සාමවිනිසුරු, උභ පලාත් අධිකරණ සංඝනායක ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ ජන්ම ජයන්ති බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානධිපති, පූජ්‍ය ගලගම විනිතදේව මහා ස්ථවිර පාදයාණන් වහන්සේට උපහාර පිනිසයි.

මෙය, ධර්ම දානය පිනිසම සකස් කරන ලද්දකි,

★ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට, නමස්කාර වේවා.

★ස්වාක්ඛාතවූ ආකාලික වූ උතුම් නෛරියානික
ශ්‍රී සද්ධර්ම රත්නයට, නමස්කාර වේවා.

★සුපටිපන්න උජුපටිපන්නාදී ගුණ අති,
ආර්යය මහා සඟ රුවනට, නමස්කාර වේවා.

★කළ්‍යාණ වූ සත්පුරුෂ වූ සම්බුදු සසුන ආරක්ෂා
කරන උතුමන්ට, නමස්කාර වේවා.

★ආර්යය වූ ශීලස්කන්ධයට, ආර්යය වූ
සමාධිස්කන්ධයට, ආර්ය වූ පුඤ්ඤස්කන්ධයට,
නමස්කාර වේවා.

දයානුකම්පාවෙන් පිළිගැන්වේ.....

ගෞතම සම්බුදු සසුනේම සසර දුකින් මිදීමට
වෙර වීරිය දරන ගිහි, පැවිදි, සිව්වනක් පිරිස වෙත
දයානුකම්පාවෙන් යුතුව පිළිගැන්වේ.

සම්බුදු වදන් මනසින් ගිලිහෙන්න එපා
වැහැරෙන කයක් බව අමතක වෙන්න එපා
නොමැරෙන අය ලෙසට ජීවත් වෙන්න එපා
කය ලෙඩ උනත් හිත ලෙඩ කරගන්න එපා
(මරණය)

ප්‍රණාමය.....

- ★ මේ ලෝකයට දායාද කළ මා හැදූ වැඩු මව් පිය දෙපලට පළමුව මාගේ ප්‍රණාමය පුදකර සිටිමි.
- ★ සම්බුදු සසුනේ ශ්‍රාවකයෙකු ලෙසින් මා පැවිදි කළ ගුරුදේවයන් වහන්සේට දෙවනුව ප්‍රණාමය පුදකර සිටිමි.
- ★ පැවිදි දිවියේ අර්ථය පහදා දෙමින් මා අධි ශීලයෙහි පිහිටවූ උපාධ්‍යායන් වහන්සේලාට තෙවනුව ප්‍රණාමය පුදකර සිටිමි.
- ★ සත්පුරුෂ ධර්මයට යොමු කරමින්, කල්‍යාණ ඇසුර ලබාදුන් උතුමන් වහන්සේලාට සිව්වනුව ප්‍රණාමය පුදකර සිටිමි.
- ★ ඇප උපකාර කළ සැමටත්, මේ උතුම් ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීමෙහිලා විශාල වෙහෙසක් දැරූ දිමුතු ප්‍රින්ටර්ස් අධිපතිතුමා ප්‍රධාන කාර්යයමණ්ඩලයටද මාගේ ප්‍රණාමය පුදකර සිටිමි.

බලන්ගොඩ

- සාසන මන්ත හිමි -

පෙල ගැසුම

1. සැගවුන සසර දුක
2. අත්ථ විපත්ති
3. පර විපත්ති
4. කාල විපත්ති
5. විඤ්ඤාණය
6. නිවන වහන කෙලෙස් බන්ධන
7. කාමයන්ගේ ආදීනව
8. අනුථ වෝදනා
9. සුවිශේෂි දහම් කරුණු තිකෝටි පාරිශුද්ධ ශීලය
10. ප්‍රතිපදාවට පිවිසීම
11. සැගවී පහර දෙන කෙලෙස් සතුරෝ

පොත ගැන වචනයක්.....

කෙළවරක් නොපෙනෙන අනවරාග්‍ර සසරේ තතු වටහා ගන්නට මේ උතුම් ග්‍රන්ථයත් පුද පඬුරක් වේයැයි සිතමි. මේ ගම්හිර, නිර්මල දහමට අනුගත වීමට ලැබීම වචනයෙන් කිව නොහැකි ලාභයකි. දුර්ලභ වාසනාවකි. එහෙත් ප්‍රතිපල ගනු ලබන්නේ නියසිල පස් ස්වල්පය තරම් අතලොස්සකි. එයට හේතුව මේ දහම් පරියායම පටිසෝතගාමී ගමන් මගක් වීමයි. ශ්‍රද්දාව, ගෞරවය භක්තිය පෙරටු කර ගනිමින්, උත්සාහය, උනන්දුව, කැපවීම මත, තම තමන්ගේ නුවනේ තරමට සසර දුක් නිවා ගත හැකි බව හොඳින් දරා ගනු මැනවි.

සමහර සූත්‍ර දේශනා තිස් හතලිස් වර කියවුවද, නොතේරෙන අවස්ථා තිබේ. එයට හේතුව, ඒ තරමටම අපේ ප්‍රඥාව දුර්වල වීමයි. නිහතමානිවම අපි අපේ තරම තේරුම් ගෙන තිබීම ඉතාම වැදගත් වේ. එනිසා මේ ග්‍රන්ථය උවද අවධානයෙන් කියවන තරමට හා වාර ගනන අනුව වැටහීමක් ලැබෙනු ඇත.

එසේ කියවීමේදී ගැටළු සහගත තැන් නිරාකරනය වේ. නිවන්මග 1.ග්‍රන්ථයේ ඉස්පිලි පාපිලි වල මුද්‍රණ දෝෂ ඇත. උවමනාවෙන් හා අවධානයෙන් කියවන විට එම අපහසුව මග හැරී යනු ඇත. එමෙන්ම එම මුද්‍රණදෝෂ වලට සමාව අයදින අතරම, ඉදිරියට එම දෝෂ අවම කිරීමට වෙර දරමි.

කල්ප ගනනාවකින් ලොවට පහලවන බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේ දහමකුයි අපට ලැබී තියෙන්නේ. මෙවැනි බුද්ධෝත්පාද කාල ඉතාම

දුර්ලභයි. බුද්ධ ශුන්‍ය කාල ඉතාම බහුලයි. ශාසනය පවතින කාල වලදී වුවත්, බුද්ධ වචනය ඉස්මතු වන කාලය අල්පයි. පරම්පරා දහයක් පමණ මේ උතුම් දහම යටපත්වී තිබීම හොඳම නිදසුනකි. නුවනින් සිතා බලන්න, ඔබට වැටහේවි. මමත් වසර හතළිස්පහක් පමණ ගුවන් විදුලියේ බන ඇහුව. ඒත් ලබපු දියුණුවක් නෑ. ඔබටත් එසේම විය යුතුයි.

එයට හේතුව, දහම ප්‍රායෝගිකවූ පිරිස හීන වීමයි. දැනුමයි, අවබෝධයයි දෙක අතර පරතරය වචනයෙන් කිව නොහැකියි. එනිසාම කාලයේ වරදක් කියමින් අපි ප්‍රමාද වුනා නේද? කාලයත් සමග අපේ පිරිහීම වැඩි උනා. පිං මදි, පාරම් පිරිල නෑ, ආදී වශයෙන් කියමින් දහමින් දුරස් වුනා. බටහිර අවිද්‍යාව දියුණුවක් ලෙස දරා ගත්ත. සිත, කය, වචනය දූෂිත කරන දේටම යොමු වුනා. එහෙම නේද කියල හිතල බලන්න.

මේ උතුම් දහම නිර්මලයි. ඒ වගේම ගම්හිරයි. දහම් පද අරුත් ලෞකිකත්වයට පෙරලුනොත් නිවන් මග වැසි යනව. කලක් තිස්සේ සිදු වුනෙන් එයමයි. ඒත් අපිට ඒ අදුරු අතීතයෙන් මිදී, දහමේ පල ලබන්නට කාලය එළඹිලා තියනවා. කොතරම් කාලයකට මේ අවස්ථාව ලැබේදැයි අවිනිශ්චිතයි. මන්දයත්, අසත්පුරුෂ බලවේග බහුලව හිස ඔසවන නිසාවෙනි.

මේ ග්‍රන්ථය තුළින් ගිහි පැවිදි නුවනැතියන්ට දහමට පිවිසිය හැක. දහමින් ප්‍රයෝජන ලැබිය හැක. ජීවිත වාසනාවන්ත කර ගත හැක. ඒ සඳහා මහෝපකාරී වන උතුම් දේශනා මීට ඇතුලත් වේ.

නොදන්නාවූ අකුසල් රාශියක් හඳුනා ගන්නට ලැබේ. මේ අනුපූර්ව නිවන් මග අනුගමනය කරන ඔබට, ඒකාන්තයෙන්ම බුදු දහම හඳුනා ගන්නට, වාසනාව ලැබෙනු ඇත.

මේ ග්‍රන්ථය තුළින් අකුසල් කෙලෙස් දුරු කරගන්නා ආකාරය පහදා දෙනු ලැබේ. සිතේ පවතින නොසන්සුන් භාවය ඔබට දර්ම මගීයට ලොකුම හාදාවයි. සිත සංසුන් නොකර දහමින් ප්‍රයෝජන ලබන්නට නොහැකිය. ඒ සඳහා කලණ මිතුරකු ලෙසින් මෙය උපකාරී වනු ඇත. සසර දුකින් මිදීමට වෙර වීරිය දරන අතලොස්සකට වේවා මෙය මහා දායාදයක් වේවි.

කුමන තරාතිරමක වේවා සෑම සිතකම පහල වන්නාවූ මෙම අකුසල්, කුසල වේෂයෙන් පැමිනෙති. හඳුනා ගැනීමට පවා දුෂ්කර අවස්ථා තිබේ. එනිසා මග පෙන්වන්නකුගේ උපකාර නොලබා, මේ උතුම් බුදු මගින් පල ලැබිය නොහැකිය. ඒ බව ඉදිරියේදී ඔබටම වැටහේවි. ඔබ අතින් සිදුවූ යම් වරදක් තිබේනම්, එය සගවා සිටින තුරු ඔබට පීඩාවකි. දහම් අවබෝධයට ඇති ප්‍රබලම හාදකය එයයි. මෙය වටහා නොගතහොත්, ඔබේ දුර්ලභ වාසනාව ගිලිහී යන්නට ඇති ඉඩකඩ බහුලය. එනිසා මේ ලැබුණු වාසනාවෙන් ප්‍රථිපල ලබන්නට, විවෘත වනු මැනවි.

වෙහෙර, විහාර, දහම් පොත් පත් තිබූ පමනින්ම සාසනයක් ආරක්ෂා නොවේ. සිව් පිරිස ධම්මානු ධම්ම ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන තාක්කල් සාසනය ආරක්ෂා වේ. කස්සප බුදුරදුන් ලොව පහලවී පිරිනිවුනි. එම ශාසනයද අතුරුදහන් විය. නමුත්

ගෞතම බුදු රදුන් පහල වූ විටත්, ඒ දහම බ්‍රාහ්මණයින් වේදය ලෙසින් භාවිතා කලා. නිවනක් හෝ මාගීඵල ලැබූ කිසිවකු නොහිටි බව හොඳින්ම පැහැදිලිය.

නික්ලේෂී නිර්මල දහම ලෞකිකත්වයට පෙරළුණු පසු, මාර්ගඵල නිවන් අහිමි වේ. ගම්හීර අරුත් ලෞකික ලෝකයේ කිසිවකුට ගෝචර නොවේ. එම අර්ථය පැවැත්මට ඉවහල් වේ. ලෝකෝත්තර අරුත් නිවනට ඉවහල් වේ. එහෙත් වටහා ගැනීමට තරම් ප්‍රඤ්ඤාවක් නොමැති කල්හි, නිරායාසයෙන්ම ලෞකිකත්වයට පෙරලෙනු ඇත. ඒ දහම නැවත ඉස්මතු කර දෙන්නට හැකි වන්නේ, තවත් සම්මා සම්බුදු රජානන් වහන්සේ නමකටම පමණයි. එසේ වීමට කල්ප ගනනාවක් ගතවේ. ඒ තාක්කල්, අබුද්ධෝත්පාද කාල ලෙස හැඳින්වේ. ගස්, ගල්, හිරු, සදු, ගිනි, බිලිපූජා කරමින් ගෙවන අමිහිරි කාලයකි. සතර අපායන් පිරෙන කාලයයි. දිව්‍ය ලෝක, බ්‍රහ්ම ලෝක හිස්වන කාලයයි. අසාධාරණයට, හිංසාව, පීඩාවට සැහැසි ලෙස ගොදුරු වන කාලයයි. මේවට නුවණැස පහල වේවා. මේ දුර්ලභ අවස්ථාවෙන් පල ලබන්නට දහම් ඇස පහළ වේවා.

මේ උතුම් මග පරිපූර්ණ කර ගන්නට ඔබට වාසනාව තිබෙන්නට පුලුවනි. සැගවී ඇති වාසනාව මතු කර ගන්නට, මෙම දහම් පඩුර උපකාරයක් වන්නටද පුළුවනි. ජාති, ආගම්, කුල, වර්ණ, දුප්පත්, පොහොසත්, හෝ තනතුර අදාල වන්නේ නැත. සත්මහල් ප්‍රාසාදයේ සැප විඳිමින් සතර ආපාගත

වන්නටත් පුළුවන්. දුගී, දුප්පත්, අසරණ, පැල්පතේ ඉන්න කෙනාට රහත් වෙන්නත් පුළුවන්. එවැනි අවස්ථා අප්‍රමානව සිදුවී තිබේ. පින හා ප්‍රඥාව තීරණය වෙන්නේ කුලය, නිලය, බලය මත නොවේ. එනිසා ඔබේ ප්‍රඥ්ඤාව අවදි කර ගන්නට උත්සහවත් වෙන්න.

සරකානි ශාක්‍යයා වසර අසූපහක්ම සුරාවට ලොල්වුවෙකි. සෝරම්බට්ට වසර පනස් පහක්ම මිනිසුන් මැරුවෙකි. සංකිච්ඡ හිමි ලඟ පැවිදි වූ පන්සිය දෙනාම භයානක සොරුන්ය. කපිල මාලුවා රැගෙන පැමිනි පන්සිය දෙනාම මාලු මරන පිරිසකි. හද්ද වග්ගිය කුමාරවරු තිස් දෙනා රාගයෙන් මත්වූ පිරිසකි. අම්බපාලිය, විමලා දහස් ගනනින් පිරිමින්ගේ පහසු ලද ගණිකාවන්ය. අංගුලිමාල විශාල මිනිස් ඝාතනයක් කල අයෙකි. බේමා බුදුරදුන් දැකීමට පවා අප්‍රිය කල කෙනෙකි. තම්බදාටික විශාල පිරිසක් මැරූ වදකයෙකි. චිත්ත හත්ත හත් වරක් සිවුරු හැර පැවිදි වූවෙකි. පටාචාරා ඇඳි වත පවා නොමැතිව පැමිණි සිහි විකල් වූවෙකි. දාරුවිය, ජයම්පතී, ජයසේන ආදී පිරිස් ඇති විශාලය. මේ සියල්ලෝම සසර දුකින් සදහට නිවුනු අයයි. අසු මහා ශ්‍රාවක හා ශ්‍රාවිකා වන්ගේ ගිහි ජීවිතය කම්කටලු බහුල බව හොඳින්ම පෙනේ.

අද බුද්ධ වචනය හා ලොචතුරු දහම වරදවා ගැනීම හේතුවෙන් මූලාවක හිරවී සිටිති. උත්තම, පිං ඇති, සසර පතාගෙන පැමිණි ඒ ජීවිත එලෙස වූයේ නම්, අප ගැන කවර කථාද?

ගහල, බැනල, තින්දු කරලා හෝ හරි මාගීයට

ගන්නට, එදා නිකෙලෙස් උතුමන් වැඩ හිටිය. අප්‍රමාණව වැඩ හිටිය. අද අපට කවුද කියා දෙන්න ඉන්නෙ. එනිසා හිතන්න. අද ගැලවෙනවා වෙනුවට ඇලවෙන තැන් වැඩියි. හරියනවට වඩා වරදින තැන් වැඩිය. සත්පුරුෂයන්ට වඩා අසත්පුරුෂයෝ වැඩි. නොමගට යෑමේ ඉඩකඩ හා පසුබිම වැඩි. සංසාර පිනට හෝ සංසාර පුරුද්දකට හෝ කලන ඇසුරක් ලැබීම හැර, වෙන මගක් නම් නැත. නුවනින් විමසන්න, ප්‍රඥාවක් ඇති සුලු පිරිසක් සසරින් මිදේවි. එයයි ධර්මතාවය. එනිසා ඔබේ නුවණ, ඔබ විසින්ම උරගා බලන්නට දැන් කාලයයි.

බාහිර ලෝකයාගේ සෙවීම නතර කර, තමන් ගැන සෙවීමට පටන් ගත යුතුයි. මෙය ආරම්භයේදී ඔබට අපහසුවක් දැනේවි. මන්දයත්, ඉපදුන දා පටන්ම අපි හෙවිවේ අනුන් ගැනයි. දහම් කන්නාඩිය ලැබී තිබෙන්නේ, තමන්ගේ අඩුපාඩු බලමින් නිවැරදි වීමටයි. නමුත් එය එසේ සිදු නොවූ නිසා, තරමක අපහසුවක් දැනේවි. අපහසු උවත් සසර දුකින් මිදීමට නම්, මේ මගහැර අන් මගක් නොමැත. දහමට පිවිසුනු කල්හි මේ වෙනස ඔබට දැනේවි. මෙතෙක් කාලයක්, මේ දහමින් ප්‍රයෝජන ගන්නට පසුබිම ඇතිරී තිබූ බවද වැටහෙනු ඇත. මේ සදහා අප්‍රමාණ වීර්‍යක් අවශ්‍යය බවද වැටහෙනු ඇත. නිරායාසයෙන්ම අකුසලයට ඇදී යන හිත, කුසලයේ පිහිටුවා ගැනීම තරම් අපහසු දෙයක් නැති බව දැනේවි. කුසල් හිතේ සැහැල්ලුව හා සැනසීම දැනේවි. අකුසල් සිතේ පීඩාව, දොම්නස දැනේවි. මේ වෙනස, දහමට නැඹුරුවීමට රුකුලක් වේවි.

උතුම් බුද්ධ චචනය ලෞකික අර්ථයට පෙරලීම
 නිසා සිදුවූ හානිය අති විශාලය. දැන් හිතල බලන්න,
 අපට වැරදුනේ කොතනද කියල. ලෝකෝතරවූ
 දහමට අධිපති අපේ ශාස්තෘන් වහන්සේය. ඒනිසා
 වසවර්ති නාමය භාග්‍යවතුන් වහන්සේටත් කියනවා.
 කාම ලෝකයේ අධිපති මාරයාටත් මේ නම භාවිතා
 කරනවා. නොදන්නා අය බහුල නිසයි සදහන් කළේ.
 (නිරෝගීකම උතුම්ම ලාභයයි, විෂසෝර සර්පයා අත
 නැර මෝඩයා,/ කොහොල්ලෑ බබා,/ නරියා සහ
 මිදිවැල,/ වැල් වටාරො) මේ වදන් සියල්ල අතීතයේ මී
 මුතුන්ට ධර්මයේ හැසිරෙන විට දැනුණු අදහස්. නමුත්
 අද මේ සියල්ලම ලෞකික අර්ථයට හරවල. දහම්
 අර්ථය අහලකවත් නෑ. මේ වදන් සූත්‍ර දේශනා වල
 ඇති බව ඔබ නොදන්නා තරමට දුරස් වෙලා. උතුම්වූ
 අරහං ගුණයට අද නිගා කරන අය කොතරම්
 ඉන්නවද? එපා වුනු අර්ථය එයට අරුඨ වෙලා. සිහිය,
 නුවණ, වීරිය, ප්‍රීතිය, සැපය ආදී වචන පවා අද වරදවා
 තේරුම් ගෙන ඇත. දහම් මගේ මේ වචන වල අර්ථය
 බාහිරින් කවදාවත්ම වටහා ගන්න බැහැ. හරියට
 අන්ධයට කිරි ගැන කියනව වගේ. එනිසා දහම්
 අර්ථය වටහා ගන්නට ලැබෙන්නේ, ධර්මය ජීවිතයට
 ගළපා ගැනීමෙන්මයි. දහම් අවබෝධය තුළින්මයි.
 දැනුම හා අවබෝධය කියන්නේ අහස පොලව හා
 පරතරයකටයි. එනිසා දැනුමින් තර්ක කරල
 අවබෝධය ලබන්න බෑ. අවබෝධය ලැබූ පසු ගැටළු
 නැහැ. ප්‍රශ්න නැහැ. තර්ක නැහැ. නිහතමානී බව
 ඉස්මතු වෙන්න ඕන. අවබෝධය ලැබීමෙන්, කිරිට
 නැමුණු වී කරල සේ නිහතමානී වෙනවා. දැනුමෙන්

මත්වූවිට, බෝල් වී කරල සේ උඩගුවෙනවා. මෙයයි ස්වාභාවය. පෝටිල හිමියන්ට හිස් පුරුෂයා කිව්වේ ඒ නිසයි.

අද සමාජය තුල, ගැරහීම, නින්දා කිරීම ඉහළින්ම පවතිනවා. කොතරම් බණ කීවත්, අවවාද කලත්, හැමෝම සසරින් මිදෙන්නේ නෑ. එහෙම කරන්න භාග්‍යවතුන් වහන්සේටවත් බැහැ. ධාතු නානත්වය අනුවයි හැමදේම සිදු වෙන්නේ. සසර භය දූනෙන්නක් පින ඉවහල් වෙනවා. අති විශාල පිරිසකට දහම් දෙසුවත්, අවබෝධ කලේ, හැමෝම පිළිකුල් කරන කුෂ්ඨ රෝගියෙක්. තවත් වරක ගොපලු දරුවෙක් තවත් වරක යාවකයෙක්. තවත් වරක හොරෙක්. සැගවුනු කුසලතාවය කාගේ ලගද කියල කියන්න අපි දන්නේ නෑ. එනිසා අන් අයට දොස් නැගීමට පෙර, මේ උතුම් බුද්ධ දේශනා දැනගත හරි සිටීම ඔබේ යහපතට හේතුවේවි.

කිවිසුමකින් සොටු ටිකක් විසිවුන වරදට නින්දා කිරීම හේතුවෙන් අම්බපාලි වින්ද දුක අප්‍රමාණයි. අද වරදක් කල කෙනා, හෙට ධර්මාවබෝධය කරන්න තරම් පින තියෙන කෙනෙක් වෙන්න පුලුවන්. එහෙම නෑ කියල අපි කාටවත් කියන්න බෑ පුහුදුන් මනස කියන්නේ ඕනෑම වරදකට, යොමුවන හිතකටයි එයමයි. පුහුදුන් බවේ අනතුර. අනන්තරිය පාප කර්ම වලට පවා යෙමු වීමේ ඉඩකඩ බහුලයි. මෙයට ගිහි පැවදි කියල හේදයක් නැ පැවිදි වූ අය අතින් ලොකුම හා බරපතලම පාප කර්මයන් පවා වෙලා තියන බව දකින්න. එනිසා පුහුදුන් බවින් නිදහස් වීමට අවශ්‍යය පසුහිමයි මේ ඔබට දායාද

කරන්නේ.

ඒනිසා සුළුකොට තකන්න එපා. මේ අනවරාග්‍ර සංසාරේ කවදාවත්ම කර ගන්නට බැරි වුණු දේකුයි කරගන්න හදන්නේ. අපි සෑම ලෝකෙකම ඉපදුනා. රජවරු සිටුවරු, දෙවිවරු වෙලා හිටිය. සම්බුදුරජුන් පහලවු සාසන වල අනන්තවත් ඉන්න ඇති. මෙවැනි හියකරු සසර ගමනකයි අපි හැමෝම යන්නේ. මනුස්ස ලෝකේ දුක, දුකක් ලෙස දකින්න එපා. සතර අපා දුක තරම් දුකක් වෙන නෑ. අවිද්‍යාව බලවත් නිසා, අපට මේ දුක පේන්නේ නෑ. සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ලොව පහල වෙන්නේ, මේ දුකින් සත්වයා මුදවන්නමයි. හැමෝම එතෙර කරන්න නම් බෑ. පිං ඇති අය, සියලු සැප සම්පත් අතහැර දුකින් මිදෙනව. මේ දක්වා අපි හැමෝටම බැරි වුනේ, මේ දුක අවබෝධ කර ගැනීමටයි. ඉපදෙන, වයසටයන, ලෙඩවෙන, මැරෙන, සටනින් අපි තවම දිනල නෑ. කොයි තරම් වාරයක් අපි හැමෝම පැරදිලා ඇද්ද. අජරාමර නිවන නම් නිතරම පතනව නේද. ලෙඩ නොවන, නොමැරෙන දේ, පැතුවට ලැබෙන්නේ නෑ. එහෙම ලැබෙනව නම් අද හැමෝම නිවන් දෑකල. එනිසා බුද්ධියට ඉඩදෙන්න. ඇත්ත දකින්නට හදවත විවර කරන්න. මේ ලැබුණු දුර්ලභම මොහොතේ, පලමු දේ සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගැනීම බව තරයේ අධිෂ්ඨාන කර ගන්න. අන් සියල්ලම දෙවැනි විය යුතුයි. මන්දයත්, මේ සසරේ නොලබපු කිසිවක් නැතිබව දකින්න. ඒ සියල්ලම නැති වුනා. ඉදිරියටත් එය එසේමයි.

මේ ධර්මතාවයක් බව වටහා ගන්න තුරුම,

නිවන දුරස් වෙනවා. මේ මහා දුක දකින්නේ, බුදු, පසේබුදු, මහරහතුන්ම පමණයි. සම්බුදු පදවිය වෙනුවෙන් අප්‍රමාණව කැප කිරීම් කරන්නේ, දුක් විදින අප වැනි අය නිසාමයි. මේ දුක අල්පමාත්‍ර ලෙසින් හෝ වටහා නොගත් දුර්ජනයෝ පිරිනිවන් පා වදාල සම්බුදු නාමයට පවා අගෞරව කරති. දරුවන්, බිරිඳ අතහැර යෑම සැහැසි ක්‍රියාවක් ලෙසින් තර්ක කරන අඥාණයෝ අද සමාජයේ පවා සිටිති. බෝධි සම්බාර පුරන අවදියේ කල කී දෑ විවේචනය කරති. පටු අදහස් සහිතව, පංච කාමයන්ට ඇලී සිටින අය සෑම කාලයකම සිටිති. මෙවැනි අයගෙන් දුරස් වීමට හා ඇසුරු නොකිරීමට නිතරම දේශනා කලේ ඒනිසායි. පවිටු දුෂ්ඨ අසත්පුරුෂ ඇසුර තරම්, නිවනට බාධකවන තවත් දෙයක් නැති බව වදාලේත් ඒ නිසාමයි.

කොටි හත්සියක් සිටින ලෝකේ, ලංකාවේම ඉපදීමට ලැබීම භාග්‍යක්. දහම ඉස්මතු වූ යුගයක්. බුදු දහම පවතින රටක්. බාදක, නීති, වැටකඩුලු, නෑ. මේ ලැබුණු මනුස්ස ජීවිතය අපතේ ගියොත් අවාසනාවම හැර වෙන දෙයක් නම් නොවේ. නුවනින් හිතන්න, බුද්ධියට ඉඩ දෙන්න. හැගීම් වලට වහල් නොවී, සසර දුකින් මිදෙන්නට වාසනාව උදව්වා.

-බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි-

2017.01.12

සැගවුණු සසර දුක

අනවරාග්‍රවු බිහිසුණු සසර ගමනේ සැරිසරන්නට හේතුවන කෙලෙස් අකුසල් හදුනා ගනිමු. අවිද්‍යාව නිසා තණ්හාවට යටවී, අනන්ත සසරේ වින්ද දුක මෙපමණයි කිව නොහැකිය ඒ විදි මහා දුක් කඳ අපට මතක නැත. එනිසාම නොපෙනෙන සැපක් සොයමින් ලුහු බදිමින් සිටී. පංච කාමයන් සැප සංඥාවෙන් ගැනීම නිසා සසර දුක වැසී පවතී. එනිසාම ලෝකාධිපති මාර ග්‍රහණයට හසුවී, දුකින් දුකටම පත්වේ. මිනිස් සිතේ පවතින, එහෙත් නොදන්නා, අකුසල් මොනවාද යනු පහදා දීම සඳහා මෙම ග්‍රන්ථය සකසමි. මෙය පරිශීලනය කිරීමෙන් උසස් ප්‍රථිපල අත්කර ගත හැකි වනු ඇත.

ඉමක්, කොණක්, පරක්, තෙරක් නොපෙනෙන මේ හිහිසුණු සසරේ ස්වභාවය හදුනා ගන්නට මහෝපකාරී වේවි. සසරේ අපි අනිත් සිදුවන වැරදි අප්‍රමාණව ඇති. එහෙත්, පංච ආනන්තරිය පාප කර්මයක් මැත අත් හවයක සිදුවී නැති බව නම් සිතා ගන්නට පුළුවනි. මන්ද යත්, එසේ වුවානම් මනුස්ස උපතක් ලැබීමට කිසිසේත්ම ඉඩකඩක් නැත. සංසාරයේ එවැනි දෑ සිදු නොවුනා කියන්නට කොහෙත්ම බැරිය. මුගලන් රහතුන්ට එවැනි දේ සිදු වුවානම්, අප ගැන කවර කථාද. මේ සියල්ල හමුවේ ලැබූ මනුස්ස ජීවිතයෙන් ප්‍රථිපල නෙලා නොගතහොත්, හියකරු සසරටම යලිත් ඇදී යාවි. අපව බේරා ගන්නට කිසිවෙකු නැත. අද මුලුලෝකයම දිනාගෙන සිටියත් පලක් නැත. එකම රැකවරණය පිනිස පවතින්නේ සතර අපායෙන් නිදහස් වී සිටීමයි.

කුලයෙන්, බලයෙන්, නිලයෙන්, ධනයෙන්, පිරිසෙන්, යසසෙන් පිරි ඉතිරි තිබුනත්, පරලොවට මේ කිසිවක් උපකාරී නොවේ. නියත රුකවරණය වන්නේ, ලෝකොත්තර වූ සම්මාදිට්ඨිය උපදවා ගැනීමයි. පුණ්‍ය විපාකයන් නිසා ලැබුනු දේම විනාශයට හේතුවන අයුරු ඔබට පහදා දෙමි. මේ සියල්ල මෙසේ සිදුවන්නේ, ඇත්ත දකින්නට තරම් නුවණක් පිහිටා නොතිබීමයි. පටු සිතින් සීමාවන්ට කොටු වී සිටිනතාක් සත්‍ය වැසී පවති.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාල උපමා පුහුදුන් ජනයාට හිතාගන්න වත් බැරි බව නිතරම වදාලා. ඔවුන් මේවා විස්වාස නොකරන බවත්, පිළිනොගන්නා බවත් වදාලා. ඒ බුද්ධ වචනය කෙතරම් දුරට සත්‍ය දැයි අද පැහැදිලිව පෙනේ. සතර අපාය,

සන්සාරේ දීර්ඝබව, කල්පය, ලෝක ධාතු, මිනිසත් බවේ දුර්ලභ බව, දිව්‍යලෝක, බ්‍රහ්මලෝක ආදී මේ සියල්ල පිළිගන්නේ හා විශ්වාස කරන්නේ ආර්යශ්‍රාවකයාම පමණක් බව වදාලා.

එයින් මනාව පැහැදිලි වන්නේ පෘතක්ෂන භාවයේ අනතුරයි. එනිසාම, නියසිලට ගත් පස් ස්වල්පයකට උපමාකර පෙන්වා වදාළා, සසරෙන් මිඳෙන මේ ස්වල්පයට හිමි කරුවා හෝ හිමිකාරිය ඔබ විය හැකිය. ඔබේ නුවණ උරගා බලන්නට දැන් කාලයයි. සසරේ බීජු මව්කිරි සතර මහා සාගරයේ ජලයට වඩා වැඩිබව ඔබ නුවණින් සිතලා බැලුවද. හෙළු කඳුළු ප්‍රමාණය සතර මහා සාගර ජලයට වැඩි වන්නේ, මවගේ වියෝව නිසා පමණයි. ගවයන් වෙලා පමණක් ඉපදුන අත්බැවු වල ගැලු ලේ, සතර මහා සාගරයේ ජලයට වැඩි බව වදාලා. නුවනින් හිතල බලන්න. ගවයන් වෙලා ඉපදුනු අත්බැව් ප්‍රමාණය ගනනින් කිව හැකිද? ඔය ආකාරයටම උගුරු, කැකුළු, එළු, බැටුළු ආදී අත්බැව් ප්‍රමාණයක් පෙන්වා දෙනවා. පියා, ස්වාමියා, භාර්යාව, දු දරුවන් වියෝවීම වෙනුවෙන් හැලු කඳුළු වෙන් වෙන්ව පෙන්වා දෙනවා. මේ කිසිවක් ඔබට වැටහුනාද බලන්න. වැටහෙන්න තරම් නුවනක් අද අපට නෑ. පුහුදුන් මනසට මේ සියල්ල වචන ටිකක් පමණයි. උපමා විශාල ප්‍රමාණයකින් පහදා දී තිබුණත් වැටහුනේ නෑ.

අද ලෝකයේ ජනගහනය කෝටි හත්සියයි, කියලා හිතමු. මේ කෝටි හත්සියයේම ලේ ටික එකතු කලා කියල හිතමු. මේ ටික සතර මහා සාගරයේ අහලකටවත් සීමා වෙයිද. නැහැ. එහෙනම් හිතල බලන්න සසරේ දීර්ඝ බව කොතරම්ද කියල. මව් පාරම්පරාව, පිය පාරම්පරාව ගැන පෙන්වා දෙන්නෙන් උපමාවෙනුයි. වෙරළ ගෙඩි ප්‍රමාණයට පොලවේ පස් ගුලිකර එක බැගින් පරම්පරාවකට වෙන් කලත්, පස් ගුලි ඉවර වෙයි, පරපුර ඉවර නෑ කියලයි පෙන්වා දුන්නේ. මේ උපමා පුහුදුන් මනසට ගෝචර නොවන බව දැන් ඔබට පැහැදිලි නේද? මේ නොතේරුම්කම නිසාම සසර භය නැති වෙනව. සසර දුක නොදැනී යනවා. පවට ලැජ්ජාව නැතුව යනවා. විපාකයට භය නැතුව යනවා. අද එවැනි අය කොපමණ නම් සිටිනවාද? පුදුම වෙන්න එපා. සසර ස්වභාවයේ හැටි එහෙම තමයි. සසරින් මිදුණු සියලු දෙනාම අප්‍රමාණව කැපකිරීම් කරලයි එතෙර වුනේ. ථේරථේරී උතුම් ග්‍රන්ථ වලින් ඒබව මනාව පැහැදිලි වේ.

නින්දා, අපහාස, තාඩන, පීඩන, තර්ජන, මාර බලවේග,

හිංසා, පීඩා නොලබා සසරින් එතරවූ උතුමකු නොමැත. මේ සියල්ල ලැබිය යුතුමය. ඒවා ආශීර්වාද බවට පත්වේ. පුහුදුන් මනසට මේ සියල්ල ගැටලු සහගතය. විශ්වාස නොකරන දේවල්ය. එයද පුදුම වියයුතු කරුණක් නොවේ. පුහුදුන් මනසේ ස්වභාවය එයයි. මේ සියල්ල ස්වයංභූ ඤාණයෙන් අවබෝධ කරලයි අපට දේශනා කලේ. පෙන්වූ මග යෑම පමනයි, අපට කරන්න තියෙන්නෙ. ප්‍රථිපලය ලැබෙන වෙලාවට ලැබෙනව. අයදින්න, පතන්න අවශ්‍යය නැහැ.

මේ උතුම් මග අනුගමනය කිරීමේදී මුහුණ දෙන්නට සිදුවන, ගැටළු හා බාධක ගැන පහදා දෙන්නටයි මේ සුදානම් වෙන්නේ. මේ අකුසල් හඳුනා නොගෙන හෝ දුරු කර නොගෙන දහමින් ඵලයක් ලබන්නට නොහැකියි. එනිසා මේ කෙලෙස් අකුසල මූලයන් තම තමන්ගේ ජීවිතවලට ගලපා නිවැරදිවීම මුලින්ම කල යුතුයි. බාහිර අයගේ අඩුපාඩු හෙවිම නතර කල යුතුයි. මේ සියල්ල තමා සතුව ඇද්දැයි නුවනින් බලන්න. එකින් එක බැහැර කර ගන්නට උත්සහ ගන්න. ඉක්මනින් නිවැරදි වීමට බැරිවේවි. නමුත් පසුතැවිලි වෙන්න හෝ අධර්‍යමත් වෙන්න එපා. සංසාර පුරුදු එකපාරට නතර කරන්න බැරිවෙයි. නමුත් ඔබගේ උත්සාහය, විර්‍ය, කැපවීම මත ප්‍රතිපල ලැබේවි. කවදා හෝ සසර දුකින් මිදෙන්නට නම්, මෙය කල යුතුම දෙයක් බව දැන ගන්න. එසේ නොකර ජරාමරණ දුකින් නිදහස් වූවෙකු තුන්ලොවම නැත. මතු බුදු සසුනක් තුල වුවත් කලයුතු වැඩ පිලිවෙල මෙයම වන්නේය. ආරම්භ කිරීම පවා මහා ලාභයක් වන්නේය.

එසේම, නිවැරදි බුද්ධ වචනයම ඉගන ගැනීමට උත්සහ කිරීම වැදගත් වේ. පුද්ගලික අදහස් ඉස්මතු කරන කිසිම දේශනාවක්, බුද්ධ දේශනා නොවේ. බුද්ධ වචනයම ඉස්මතු කර, පහදා දෙන උතුමන්ට සවන් දෙන්න. කිසිවකු ප්‍රතික්ෂේප කරන්නට එපා. ධර්මය, ධර්මය ලෙසින් දැනගන්නට තරම්, ඔබ දක්‍ෂ විය යුතුයි. ඒ සඳහා සම්මා දිට්ඨිය අවශ්‍යය වෙනවා. එය ඇති කර ගැනීම සඳහා, මේ උතුම් ග්‍රන්ථයන් ඔබට උපකාරක ධර්මයන් බවට පත්වෙනවා නොඅනුමානයයි.

ඒ වෙනුවෙන් ඔබගේ කැපවීම උනන්දුව හා විර්‍යය ඔබ සතුවේ. මඟිය පැහැදිලි කර පෙන්වා දීම කල්‍යාණ ගුණයයි. බලකිරීමකින් හෝ ඇදගෙන යෑමක් කල නොහැකිය. එනිසා මේ ලැබුණු අති දුර්ලභ මොහොතින්, නිසි ඵල ලබන්නට වසනාව

ලැබේවා. අවිද්‍යා අදුර දුරු වේවා. ප්‍රඤ්ඤාව පහල වේවා. නුවනැස අවදි වේවා. පටු සිත පුළුල් වේවා. උතුම් වූ චතුරාර්යය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කර ගන්නට වසනාව ලැබේවා!!!

අත්ත විපත්ති

එදා මෙදා කාලය තුල අපෙන් දුරස්ථ ගිය ගුණධර්ම මොනවාද? ඉදිරියට දියුණුවක් පිණිස යාමට නම්, අපි අපේ අඩුපාඩු හා දුර්වලකම් හදා ගන්නම ඕනි. දැන් අපි බලමු තමාට අහිත පිනිස පවතින අභියෝග මොනවාද කියල. ඉතාම දුර්ලභ වටිනා ඔවදන් රාශියක් කියා දෙන්නට තිබුනත්, අපි අතරින් නිරන්තරයෙන් සිදුවන වැරදි ටික හදාගෙන ඉදිමු. නැතිනම්, මේ වැයම ගතට කපන ඉනි වගේ වෙන්න පුළුවන්. ඒනිසා ආදරණීය අම්මේ, තාත්තේ, දුවේ, පුතේ, මේ උතුම් වූ ඔවදන් සිහියේ තබාගන්න. පුරුදු කර ගන්න. ඔබට කවදාවත් වරදින්නෙ නෑ. ඔබට මේ අභියෝග හමුවේ එකම පිළිසරණය වන්නේ මෙයමයි. අපව නසන, අපව විනාශ කරන, රකුසා කොතනද කියල අපි දන්නෙ නෑ. එනිසා මේ උතුම් ඔවදන් ඔබේ ජීවිතයට යහපත පිනිසම පවතීවි. මේ ආරම්භය දරු පරපුර වෙත යොමු වෙන්නටයි, මේ සුදානම. ඔබ රටට, අපට සම්පතක්. වැරදුනොත් මහා විපතක්. අද ඉගන ගැනීම කියන එකත් මහා තරගයක්. දුප්පත් වේවා, පෝසත් වේවා, හැමෝම දරුවෝ එකයි. හැම දරුවෙකුගේම අනාගත බලාපොරොත්තු ඇති. දෙමව්පියන් විදියට ඒ අයගෙන් පැතුම උගතෙක් කිරීමයි. ඒක වරදි නෑ. මම ඔබට කියන්නෙත් උගතෙක් වගේම ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න කියලයි. ඔබ මොනතරම් ඉහලට ගියත් ප්‍රඥාවන්ත නොවුනොත් ඔබ පරාදයි. ඒ මන්ද යත්, මිනිසාගේ පැවැත්ම රැදිල තියෙන්නේ ප්‍රඥාව මතයි. අධ්‍යාපන රටාව තුල ඔබ මහා බුද්ධිමතෙක්, උගතෙක් කරාවි. ධර්මය තුලින් ඔබව ප්‍රඥාවන්තයෙක් කරාවි. මේ දෙක සමබරව තියාගන්න ඕනි. හරියට තරාදිය වගේ. මේ හැමදේම දෙමාපියන්ගෙන්, ගුරුවරුන්ගෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්න එපා. මොකද හිතීමේ නිදහස තියෙන්නේ ඔබ ලගයි. හරි වැරද්ද, හොඳ නරක, පිංපවු, කුසල් අකුසල්, වෙන් කරල හදුනා ගන්න ඔබත් දක්‍ෂයෙක් වෙන්නම ඕනි. “සක්කෝ” කියල අපට ඉගැන්නුවේ මේ කියන දක්‍ෂ කමටයි. ඒ නිසා දරුවනේ, ඉගන ගන්න කාලෙදි හොඳට

මහත්සී වෙලා ඉගන ගන්න. අපේ කාලෙ වගේ, අද ඔබට දුෂ්කරතා නැහැ. අපි ඉගන ගත්තේ ගොඩක් දුක්විදල. දෙමව්පියෝ දුප්පත්. අපිත් කුලී වැඩ කරල පොත් පත් ගත්තෙ. අද වගේ සපත්තු මේස් අපිට තිබුණෙ නෑ. අවුරුදු දෙක තුනක් අදින්නෙ එකම ඇදුම. බාට දෙක දාල, කොට කලිසම අදලයි අපි පාසල් ගියේ. අද එහෙම නෑ. මොන තරම් දුප්පත් උනත්, ඔබට අවශ්‍යය දේ අරං දෙනවා. ඒ නිසා හොඳින් ඉගන ගන්න.

ඔබ ඉගන ගන්න දේ කවදාවත් අපතේ ගන්නෙ නෑ. අද පාරේ යන්නත් ඉගන ගන්න ඕනි. අනතුරු ගොඩක් ඔබ ඉදිරියේ තියෙනව. මම ඔබට වටිනා අදහස් බිඳක් දෙන්නම්. මේ ටික අනුගමනය කළොත්, ඔබේ අරමුණු ඉටුවෙනවාමයි. ඉගන ගන්න කාලෙදි දුරකථන පාවිච්චි කරන්න එපා. මේක නෑ කියල ඔබ කොන් වෙන්නෙ නෑ. පොඩි යහපතක් තියනව තමයි. නමුත් ඔබට නොපෙනෙන මහා විනාශයක් ඔය තුල තියනවා. දෙමාපියෝ මේව දන්නෙ නෑ. ආදරේ නිසා ඔබ ඉල්ලන දේ අරං දෙයි. නමුත් ඔබේ අරමුණට එය විශාල බාධාවක්. දුරකථන එන්න කලින් ඉගන ගත්තු අය නැද්ද? ඕන තරම් ඉන්නවනේ. මේ ඔබට දෙන දෙවැනි අවවාදය. ඉගන ගන්න කාලෙදි ආදර සම්බන්ධතා හදා ගන්න එපා එහෙම උනොත් ඔබේ අරමුණ නිෂ්ඵල වෙනවාමයි. මනසේ ස්වභාවය ඔබ තවම දන්නේ නෑ. මේ ගැන ඉදිරියට පහදා දෙන්නම්. මේ හිත කියන්නේ ගම් ගුලියක් වගේ. හැම තැනම ඇලෙනව. හිතේ ස්වභාවය මම වෙනමම කියල දෙනව. දැනට මේ දේවල් මතක තියා ගන්න.

මුල ඉදලම හොඳට ඉගන ගන්න ළමයි, සාමාන්‍ය පෙල විශිෂ්ඨ සාමාර්ථ දහයම ගන්නව. මේ උවදුරු දෙක නිසා සියල්ලම මෙතනින් ඉවර වෙනවා. ඔබේ අරමුණ ඉටු උනාද? මව්පියන්ගේ බලාපොරොත්තු වලට මොකද උනේ. ඒ නිසා දරුවනේ, බුද්ධ වචනයට පිටින් යන්න එපා. නොහොඹිනා දේවල් කරල බෝධි පූජා තිබ්බට පිහිටක් ලැබෙන්නේ නෑ. දෙවියන් ඔබ දෙස බලන්නෙ නෑ. කවුරුත් පිහිට වෙන්නේ නෑ. එනිසා රැල්ලට ගසාගන යන, පාට පාට සුරංගනා ලෝක පස්සෙ යන්න එපා. ඒවා හරයක් නැති පුහු දේවල්. ඔබට මේව වැටහෙන කොට ප්‍රමාද වැඩියි. අද දරුවන්ට අවවාද කරන්න මව්පියෝ බයයි. දරුවොත් සැර දාන අවස්ථා නැතුවම නොවෙයි. දුවේ පුතේ, අම්මා, තාත්තගේ වැරදි අඩුපාඩු තියෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඒ අයට ඇගිල්ල දිගු කරන්න

ඔබට අයිතියක් නෑ. ඒ අයටත් හරි මග පෙන්න්න නරම් ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. දරුවෙක් මෙලොවට බිහි කිරීමම ඇති වන්දනා කරන්න. ඊට වඩා යමක් ඔබ බලාපොරොත්තු වෙන්න එපා. පවිටු කෘෂ්ණ සමාජය බලාගත ඉන්නෙ ඔබව ගිල ගන්න. වැරදුන තැනදි දුවේ, පුතේ කවුරුත් නෑ. හැමදේම ඉවසන අම්ම තාත්තා ඔබ ලග ඉදිවි. ඔබට ඒ අයගේ පැතුම ඉටුකර දෙන්න බැරි උනත්, ඔබව තනි කරන්නේ නෑ. මුලු ලෝකෙම එරෙහි උනත්, මේ දෙන්න ලග ඉදිවි. එනිසා මම ඔබෙන් කාරුණිකව ඉල්ලන්නෙ එක දෙයයි. දෙමාපියන්ගේ හිත් රිද්දන්න එපා. ඒක බලවත් පාපයක්. ඔබ අද මහ පොලවේ දෙපයින් හිටගෙන ඉන්නේ, ඒ දෙන්න නිසා. අද සමාජය ඉතාම කුහකයි. අම්මා, තාත්තා, සහෝදර, සහෝදරියන් නාදුනන තරමට පිරිහිලා. ඒනිසා දුවේ, පුතේ, පළමු උපකාරය කල දෙමාපියෝ අමතක කරන්න එපා. හිත් රිද්වන්න එපා. ඒ අවවාද ගොඩාක් වටිනවා. කෝපි කලේ උනාට ඒවා හරිම ගැබුරුයි.

ඔබට එහි වටිනාකම තේරෙන්නෙ පහුවෙලා. එදාට ඉතිරි වෙන්නෙ පසු තැවිල්ල විතරයි. අද ඔබ වටා විශාල පිරිසක් ඉන්න පුලුවන්. ඒත් මේ ලෝකෙට අඩාගත එද්දි, ඔබේ පිහිටට හිටියෙ කවුද. මල මුත්‍රා ගොඩේ කෑගහන විට, මැස්සෙක් මදුරුවෙක් එලව ගන්න බැරි වෙලාවෙදි ලග හිටිය කවුද? ඔබේ පෙම්වතියද? ඔබට උපකාර කලේ යහලුවන්ද? නෑ අම්මයි, උපකාර කලේ. යහලුවන් නිසා හෝ පෙම්වතිය නිසා හෝ තනතුර නිසා හෝ ඔබ මව්පියන්ට නොසලකන්නේ නම්, ඒ ඔබේම අවාසනාවයි. ඔබ අහල ඇති සද්ධාතිස්ස රජු ගැන. මේ වගේම තවත් රජ කෙනෙක් හිටිය. මට නම මතක නෑ. හැමදාම මව්පියන් නාවනවා, රෙදි හෝදල දෙනවා. කවනව. පොවනවා, ඊක වෙලාවක් ලග ඉදන් සුවදුක් විමසනවා. ඔබට පුදුම ඇති. රජ කෙනෙකුට මොනවද අඩු. සේවකයෝ දාල කරවන්න තිබුනනේ. කවදාවත් එහෙම කලේ නෑ. මව් ගුණ දන්න, පියගුණ දන්න අය එහෙම තමයි.

කලගුණ දන්න අය අද අඩුයි. ඔබට පිනක් කර ගන්න තියෙන හොඳම වෙලාවෙදි, අතහැර ගන්න එපා. මව්පියෝ කියන්නේ පූර්ව ගුරුවරු. මහා බ්‍රහ්මයටයි උපමා කලේ. අම්මගේ වචනය හරිම බලවත්. වැරදුනොත්, ආනන්තර්‍ය පාපයට ගොදුරු වෙනව. එවන් අවාසනාවන්තයකු වීමට වැඩ සිද්ධ කර ගන්න එපා. අජාසත් හොඳ කෙනෙක්. පවිටු ඇසුර නිසා මහා විපතට පාර කැපුන. අදත් නිරයේ දුක් විදිනව. ප්‍රමාදය කියන්නේ විනාශයමයි.

දැන් බලන්නකෝ, පියා සෝවාන් වෙලා ජනවසහ නමින් දෙව්ලොව උපන්නා. මව ගෞතම සාසනේ පුඤ්ඤාවත්ත රහත් මෙහෙතින් වහන්සේලා අතර අග තනතුර ලැබුව. පුතා නිරයට ගියා. හරිම පුදුමයි. පව්ටු ඇසුර තරම් භයානක දෙයක් තවත් ලෝකෙ නෑ. අජාසත්තට සත්‍යය වැටහෙද්දි සියල්ල සිදුවෙලා ඉවරයි. එක දේශනාවෙන් සෝවාන් වෙන්න පින තිබුණු කෙනෙක්. කල‍්‍යාණ වේෂයෙන් ආපු මිත්‍රයා නිසා විනාශ වුනා.

මහා විශාල පිංකම් කලා. බන ඇහුව. පලමු සංගායනාවට මූලික වුනේ අජාසත් රජු. සංඝ උපස්ථාන කලා. දන් පැන් දුන්න. පලක් නෑ. ලොකුම අකුසලය මේ සියල්ලටම වඩා බලවත්. ඔබ දන්නවද? බුදුරදුන්ට පුදුම ගෞරවයක් හක්තියක් තිබුණු කෙනෙක්. පිරිනිවන් පෑ බව එක් වරම කිව්වේ නෑ. වෛද්‍යවරු දැන හිටිය මේ පුවත දරා ගන්න බැරුව මිය යන වග. එනිසා විශාල පරිශ්‍රමයක් දරල මෞෂධ කටාරන් වල බස්සවල ඇග සිසිල් කරලයි සැල කලේ. එහෙම කරලත් සිහි නැති වුනා. බුදු රදුන් මතක් වෙන සෑම විටම සිහි නැති වුන වග බණ පොතේ සඳහන් වෙනවා. මේ තරම් සංවේදී හිතක් උවද, පියා මරන්න තරම් සැහැසි වූයේ මන්ද? කළණ වේෂයෙන් ආපු පාප මිත්‍රයා නිසායි. එනිසා පිංවත් දුටුවේ පුතේ, මිලඟ ඔවදන තමා ඔබේ ඇසුර. ලේසි වැඩක් නම් නොමෙයි. කාල බලල හොයන්නත් බෑනේ. මම ඔබට සම්බුදු මුවින් වදාල අයුරු පහදා දෙන්නම්. ඒ අනුසාරයෙන් වටහා ගැනීමට හා තේරුම් ගැනීමට ඔබට ශක්තිය ලැබේවි.

ලොච්ඡුරා බුදු හිමි ජීවමානව වැඩ සිටියදී පවා අති විශාල හිහි පැවදි පිරිසක් දෙව්දත් තෙරුන් වටා ඒකරාශී වී සිටියා. මොවුන් දැන හිටියාද මේ ඉන්නේ පාප මිත්‍රයෙක් කියල. නෑ. නොදැන හිටියා කියල ඒ අයට යහපතක් උනාද?. නෑ. පන්සිය නමක් බේරගන ආව. නමුත් කොපමන පිරිසක් නොමග ගියාද? දෙව්දත් හිමිගෙ දායකයෝ අති විශාල පිරිසක් දුගතියට ගියා. මේ අය මහ සගරුවනට නින්දා අපහාස කලානේ. දානෙ දුන්නෙ දෙව්දත් හිමිගෙ පිරිසට විතරයි. ගෞතම ශ්‍රාවකයන්ව එලව ගත්ත. අපේ හැමදේටම එන්නෙ දෙව්දත් තෙරුන්ගෙ අය විතරයි. අපි ගැන නිතරම සොයා බලනව. සැප දුක් විමසල බලනවා. අනිත් අය එහෙම නෑ. අස්වනු නෙලන කාලෙ බලා ඉදල එනව. ආදී වශයෙන් බොහෝ පව් රැස් කර ගත්තා. මේ තමයි දුටුවේ පුතේ, ධාතු ස්වභාවය.

ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ ධාතු ස්වභාවය අනුවයි, මේ එක්වීම වෙන්නෙ. දැන් බලන්න, පුඤ්ඤාවන්ත අය, සැරියුත් හිමිට ලංවෙනවා. සාධිමත් අය, මුගලන් හිමිට ලංවෙනවා, බහුසාත අය, ආනන්ද හිමිට ලං වෙනව දිවැස් ලාභි අය, අනුරුද්ධ හිමිට ලංවෙනවා. ධුතාංගධාරී අය, මහා කස්සප හිමිට ලංවෙනවා. අසත්පුරුෂ අය, දෙවිදන් හිමිට ලංවෙනවා. මේ ධාතු නානත්වය ගැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හරි ලස්සනට පැහැදිලි කරල දෙනවා. හරිම පුදුමයි. අපි මේව දැනගෙන ඉන්න එකත් මොන තරම් දෙයක්ද? නේද?

පිංවත් දුවේ පුතේ, දැන් ඔබට කියා දෙන්න හදන්නේ, මම කලින් සදහන් කල පාප මිත්‍රයෝ ගැනයි. හොඳින් දරා ගන්න ඕනි. ඊලගට එවැනි දුර්ගුණ තිබෙන අයගෙන් බේරිලා ඉන්නත් ඔබ දක්‍ෂ වෙන්න ඕනි. දැන් බලමු කවුද මේ අය කියල. ඒ වගේම කොහොමද මේ අයව හඳුනා ගන්නෙ කියල. අපට කියා දෙනවා, ඇසුරු නොකල යුතු හතර දෙනෙක් ඉන්නව කියල.

පලමු කෙනා තමයි, අඤ්ඤාදන්තුහර නම් වූ මිත්‍ර වේෂයෙන් පෙනී සිටින අමිත්‍රයා. මේ කෙනාව හඳුනා ගන්න විදිය ගැනත් අපට කියා දෙනවා. පලමු කාරණය තමයි, මේ කෙනා මොනවා හෝ රැගෙන යාමටම උත්සහ දරනව. එහෙම අය නැද්ද? ඕන තරම් ඉන්නවා. අඩුම තරමේ මල් පැලයක් හරි අරං තමයි යන්නේ. දෙවැනි ලක්‍ෂණය තමයි, මෙයා පොඩි දෙයක් දීල, ලොකු දෙයක් බලාපොරොත්තු වෙනවා. හැමදාම නිකම්ම ඉල්ලන්න බැරි නිසා, පුංචි දෙයක් දෙනවා. හැබැයි ලොකු දෙයක් ගන්න බලාගත තමයි, පොඩ්දේ උනත් දෙන්නේ. තුන්වෙනි ලක්‍ෂණය තමයි, තමන්ට හයක්, කරදරයක්, දුකක්, පීඩාවක්, අලාභයක් උන වෙලාවට පමනක් මිතුරාට ලං වෙනවා. අනිත් වෙලාවට නෑ. එහෙම අයත් ඕන තරම් ඉන්නවනේ. හතර වෙනි ලක්‍ෂණය තමයි, තමන්ට උදව්වක්, උපකාරයක් අවශ්‍ය වෙද්දී, යාලුවන්ට ලං වෙනවා. තමන්ගේ වැඩක් වේවා, උත්සවයක් වේවා, ලග එන කොට යාලුවෝ සිහි වෙනවා. දැන් ගිහිං උදව් කරනවා. උපකාර කරනවා. ඇයි මේ, තමන්ට උදව් අවශ්‍යය වෙන නිසා. මෙන්න මේ කරුනු හතරින් යුක්ත වූ පුද්ගලයා ඇසුරු නොකල යුතු බව පෙන්වා දෙනවා.

මීලගට මිත්‍රයකු ලෙසින් ඇසුරු නොකල යුතු අමිත්‍රයා තමයි, වචි පරම, නම් වූ මිත්‍ර ප්‍රතිරූපක කෙනා. මේ කෙනා හඳුනා

ගන්නටත් ලක්ෂණ හතරක් පැහැදිලිව පෙන්වා දෙනවා. පලමු ලක්ෂණය තමයි, මොහු සංග්‍රහ කරනු ලබන්නේ අතීතයෙනි. ඒ කියන්නේ, අයියෝ ඕක මට කලින් කියන්න තිබුනනෙ.

කලින් කිව්ව නං, මම ලොකු උදව්වක් කරනවා. මට සතියකට කලින් කිව්ව නං, මම ලොකු උදව්වක් කරනවා. මට සතියකට කලින් කියන්න තිබුනනේ. මේ විදියේ දේවල් කියමින් අතීතයෙන් සංග්‍රහ කරන අය හදුනා ගන්න. දෙවැනි ලක්ෂණය තමයි, අනාගතයෙන් සංග්‍රහ කරන අය හදුනා ගැනීම. මොහුගේ ලක්ෂණය තමයි, අනාගතයෙන් සංග්‍රහ කිරීම. මේවා මට වඩා ඔබ හොඳින් දන්නවා ඇති. මේ කෙනාගෙන් උදව්වක් ඉල්ලූ විට, අනාගතයට කල්දානව. මට තව මාසයක් දෙන්නකෝ. මම කොහොම හරි කරල දෙනව. මේ වැඩේ මට සුළු දෙයක්. මම සතියෙන් කරල දෙන්නම්. මට ලොකු මුදලක් ලැබෙන්න තියනව. ලගදීම ඒක ලැබෙයි. ටිකක් ඉවසල ඉන්නකෝ. මම කරල දෙන්නම්. මේ ආදී වශයෙන් අනාගතයෙන් කරන සංග්‍රහ තුල, මේ අමිත්‍රයා හදුනා ගන්න. මිලගට මේ කෙනාව හදුනා ගන්න තෙවැනි ලක්ෂණය තමයි, වැඩකට නැති කථාවකින්, ඉල්ලන උපකාරය වහල දානවා කියපු දේ අමතක වෙන්න, වෙන මොනව හරි කථාවක් ඇදල ගන්නවා. නිෂ්පල කථාවෙන් උපකාරය යට කරන අය ඕන තරම් දෑකල ඇති. ඔබ නුවණින් ඉඳල තේරුම් ගන්න බලන්න.

වව් පරම අමිත්‍රයා හදුනා ගන්න හතර වෙනි ලක්ෂණය තමයි, බිය උපදවන සුළුයි. මේ කාරණා ඔබට තේරුම් ගැනීමේ පහසුව පිණිස ලිහිල් කර දෙමි. බිය උපදවන සුලුයි කියන්නේ, අපි යමක් කරන්න හදන කොටම, අනතුරු හඟවනවා. මේ කාලෙ හොඳ නෑ නේද. ඉස්සරහට වැහි කාලෙ එන්නේ. නැත්නම් තද ඉඩෝරය. හොඳට හොයල බැලුවද? දන්නවනේ අද සමාජේ හැටි. පරිස්සමෙන් කරන දෙයක් කරන්න. ඔය පළාත එව්වර හොඳ නෑ. ඔය කෙනා හොඳ කෙනෙක් නං වෙන්න බෑ. මේ විදියේ දේවල් කියල බිය උපදවනවා නම්, හදුනා ගන්න ඒ තමයි, වචනයෙන් පමනක් සංග්‍රහ කරන වව් පරම නම් වූ අමිත්‍රයා බව. මට හරියට වැඩ අනේ. මේ දවස් වල හරියට කරදර. නැත්නම් මම පස්ස ගහන කෙනෙක් නෙමෙයි. ඔයා දන්නවානේ, මම ගැන. මේ වගේ ගොඩාක් දේවල් කියල සනසල යයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පෙන්වා දෙන මිලග අමිත්‍රයා

කවුද? මෙයා තමයි, අනුප්පියභාණී කෙනා. මෙයාව හඳුනා ගන්නේ කොහොමද කියල බලමු. මේ කෙනා හඳුනා ගන්නත් ලක්ෂණ හතරක් අපට පෙන්වා දෙනවා. පලමු ලක්ෂණය, තමන් කරන හැමදේම වර්ණනා කරනව. මිහිරි, තොදොල් වචන වලින් තලවනවා. ඒක හරි, එහෙම තමයි, ඒක හොඳ දෙයක්, ඔයා කරපු විදිය හරියටම හරි, මේ විදියට හොඳ දේත්, නරක දේත් අනුමත කරනවා. නරක බව දැන දැනම, හරි බව අනුමත කරනව. මිලගට මුනට ගුණ වර්ණනා කරනවා. පිට අය සමග අගුණ කියනවා. පුලුවන් තරම් ගුණයම, හොඳම, කථා කරල ගිහිං, අනිත් අය සමග වැරදි, අඩුපාඩු කියන අය අද බහුලව ඉන්නවනේ. එයා ගැන මම හෙදට දන්නවා. මම ලගින් අසුරු කලානේ. එයා මේ විදියේ කෙනෙක්. ආශ්‍රයට හොඳ කෙනෙක් නොමෙයි. ලමයින්ට උනත් යන්න දෙන්න එපා. මම මේ හොඳට කියන්නෙ. මම ගැන වැරදියට හෙම හිතන්න එපා.

මේ කාරණා හතරෙන් යුතු පුද්ගලයා හඳුනා ගන්න. මොහු අනුප්පියභාණී අමිත්‍රයා ලෙස දැන ගන්න. මිත්‍රයකු ලෙසින් ඇසුරු නොකරන්න. තේරුම් ගැනීමේ ශක්තිය ඔබ සතු දෙයකි. වටහාදීමත්, පහදා දීමත් කලණ ගුණයකි.

මිලග අමිත්‍රයා තමයි, 'අපාය සහය' මිත්‍ර ප්‍රතිරූපක කෙනා. මොහු හඳුනා ගන්නට උපකාරී වන ලක්ෂණ හතරින් පලමු වැන්න තමයි, මත් ද්‍රව්‍යට යොමු කර ගන්නට දක්ෂයි. ඒ තැන්, වෙලාවල්, වගී හොඳට දන්නවා. ඒ වගේම මත්ද්‍රව්‍ය වල ගුණ නිතරම වර්ණනා කරනව. ආස්වාදය හා විනෝදය ගැන නිතර කථා කරනව. පැහැදිලියි නේද? ඒ වගේම තේරුම් ගන්න ඔබ මත් ද්‍රව්‍ය වලට යොමු නොවී සිටින විට, ඔබ ලග නැති අය කවුද කියල. නොබී ඉන්න කෙනාට යාළුවො අහිමි වෙනව නම්, උන් යාළුවොද? නෑ පාප මිත්‍රයො. නියම යාළුවා ඔබව තනි කරන්නෙ නෑ. ඔබව කොන් කරන්නෙ නෑ. එහිසා එවැනි වූ බේබදු පව්වු මිතුරන් නැතිවීම ගැන අනේක වාරයක් සතුටු වෙන්න. ඔබට කවදාවත් වරදින්නෙ නෑ. මම දන්න සත්‍ය කථාවක් සිහි වුනා. එකක් මේ වෙලාවෙම කියන්නම්. හොඳට ඉගන ගත්තු පුතෙක් ගැනයි මේ කියන්නෙ. මේ පුතා, හැමදේම දන්න කෙනෙක්. මෙයාට හොඳ උසස් රුකියාවක් ලැබුණ. රුකියාව ලැබුණෙ පිටරටකයි. මමත් අශීර්වාද කරනව එහෙම අයට. මේ දරුවා සම්මුක පරීක්ෂණයෙන් තේරුණා. එදා රැ ප්‍රධානියාගේ නිවසේ ප්‍රිය සම්භාෂණයක් ලැස්ති කරල තිබුණ. දූන්

රාත්‍රි කෑමට පෙර ඉස්තරම් වර්ගයේ මත් පැන් මේ දරුවට ගෙනත් දීල තියනව. මේ පුතා මත් පැන් බොන කෙනෙක් නෙමෙයි. මෙයා බිච්චේ නෑ. හිටිය හැමෝම උත්සහ කලා. මෙයාව නම්ම ගන්න බැරි උනා. ප්‍රධානියා ඇවිත් මේ පුතාට මෙහෙම කියල තියනව. ඔයා අපිට හරියන්නෙ නෑ. ඔයාට වෙන් කරපු තනතුර, වාහනය, නිවාසය, මේ හැමදේම ඔයා නැතිකර ගන්න. මෙහෙ රස්සා නැහැ කියල, බොන්න කියල කියනව. මේ පුතා මේ සේරම අත හැරල ලංකාවට ආව. බලන්න පෞරුෂයක තරම. මේවගේ දරුවෝ ගැන අහන්න ලැබීම පවා මටනං සතුටක් වගේම අඩම්බරයක්. ඇවිත් දින තුනයි. මෙන්න ලිපියක් එනව. ඔබ වැනි අය ඉතාම දුර්ලභයි ඔබ වගේ කෙනෙක් හමුවීම මා ලද භාග්‍යයි. මෙම ආයතනයේ දෙවැනි තනතුරට ඔබව පත් කර ඇත. පැමිණ රැකියාව භාර ගන්න.

බලන්න දහමේ අසිරිය. මොන තරම්ද? මේ පුතා අවංකවම සිල්වත්. මේ සිද්ධිය ඉතාම මෑතකදී සිදු වුවක්. අද මෙවැනි අය ගැන අහන්න ලැබීම පවා සතුටක්. නොබි ඉන්න අය ඕන තරම් ඉන්නව. නමුත් වටින්නේ මේ දරුවගේ කැපවීමයි. අද යමක් දෙනවා කිව්වම මොනවද නොකරන්නෙ. එවැනි කාලෙක මම මේ පුතාට සෙත් පතනව. ඉතිං දුවේ පුතේ, ඔබත් එවැනිම දරුවෙක් වෙන්න. අද දුවලත් මේවට යොමුවෙන බව පේනව. නගරබද කියල අසංවර වෙනව නම් ඒක පිරිහීමක්මයි. වරද කවුරු කලත් වරදමයි වරදට හරි කියන අය බහුලයි. වරද පෙන්නල දෙන අය දුර්ලභයි. වැරදුන තැනදි දුවේ පුතේ, කවුරුත් නෑ. ඒ නිසා හොඳින් තේරුම් ගන්න. පුරුෂ බල නැති කරන, බෙලහිනතාවය ඇති කරන, දරුඵල නැති කරන, රෝග පීඩා උල්පතක් බව තේරුම් ගන්න. ඔබේ මුළු දිවියම ගොදුරක් බවට මේ රකුසා පත්කර ගනිවි. උපදින බවයක් පාසා අංග විකල, ගොලු, බිරි, මන්ද බුද්ධිකවයි උපදින්නෙ. බුදුවදන බොරු කරන්න සමතෙක් තුන් ලොවේ නෑ.

ඔබ, ඔබේ නිදහසට කරුණු කියාවී. නිතරම බොන්නෙ නෑ කියාවී. පාටියකදි කලාතුරකින් ගන්නෙ කියාවී. මේ මොනවා කිව්වත් පලක් නෑ. අසුවි පොඩ්ඩක් ගැවුනත් ගදයි නේද? එහෙනං, නිදහසට කරුණු නෑ. තරක දේ තරකයි. හොඳ නැති දේ හොඳ නෑමයි. බුදු වදනට කැලි එකතු කරන්න අපට බෑ. එහෙම කලොත් අටමහ නරකයට පාර කැපේවි. මේ තරුණ පරපුරට ඇති ප්‍රධාන අභියෝගය යි.

අපාය සහාය පාපම්ත්‍රයා හඳුනා ගන්න දෙවැනි කරුණත්

ඉතාම කාලෝචිතයි. අවේලාවේ විදි සංචාරයට ප්‍රිය කිරීම, ගුණ කීම, වර්ණනා කිරීම. මේ ගැනත් ආදීනව බහුලයි. රාත්‍රියේදී සිදුවන දේවල් ගැන ඔබට අමුතුවෙන් කියාදීමට අවශ්‍යය නැහැ. මාධ්‍ය මගින් නිතරම ප්‍රචාරය වෙනව. භොරකම්, වංචා දූෂණ, අපචාර ගොඩක් සිදු වෙන්නේ රාත්‍රියටයි. ඔබ නිවැරදි කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් අද තාක්‍ෂණය දියුණුයි. සී.සී.ටී.වී. කැමරා මගින් ඔබේ රුව දර්ශනය වූයේ නම්, උසාවි, පොලීසි වල ලගින්නම වෙනවා. ඒ වගේම දුරාවාර පුරුදු වලට ඇබ්බැහි වූ පිරිසට ඔබව ග්‍රහණය වෙනවා. මේ තත්වය ඉතාම බරපතලයි. එනිසා අවේලාවේ සංචාරයට ඇද ගන්නා පව්වු මිතුරා හඳුනා ගත බැහැර කරන්න. එය ඔබේත්, පවුලේත්, රටේත්, යහපත පිණිසම හේතු වන්නේය.

අපාය සහාය අමිත්‍රයා හඳුනාගන්න තුන් වැනි කාරණයක් අදට හෙදට ගැළපෙනවා. දූවේ පුතේ, මේවා හැමදේම සම්බුදු නුවණින් අවබෝධ කල දේවල්. හරිම පුදුමයි, මවක්, පියෙක් වගේ අපට මේ ඔවදන් දෙන්නෙ. මේ දේශනාව කලේත් ඔබලා වගේම තරුණ පුතෙක් මුල් කර ගෙනයි. තුන්කල්දත් ඤාණයෙන් අපිවත් දකින්න ඇති. මට එහෙම හිතෙනව. සම්බුදු කරුණාව මහා විශ්මිතයි දරුවනේ, හරිම පුදුමයි. නැටුම්, ගැයුම්, වැයුම්, විකාර දර්ශන උසුළු, විසුලු කරන කැත් වලට හා සමාජ ශාලාවලට ඔබට ආරාධනා කරාවි. මේ කරුණින්ද අපාය සහාය අමිත්‍රයා හඳුනා ගන්න. අද නං, සංගීත සංදර්ශන, ආදී ලාමක හිත දේට ඔබව යොමු කර ගන්නට වෙර දරාවි. නුවණින් හා අවධියෙන් සිටීම මැනවි. මොහුව හඳුනා ගන්නා සිව්වැනි කරුණ වන්නේ, සුදුවට යොමු කර ගැනීමට එහි ගුණ කියයි. වර්ණනා කරයි. සුදුව කියන්නේ හිත ඇදී යන ක්‍රීඩාවක් නිසා, ඔබේ හිතත් ඇදී යාමට ඉඩ තිබේ. ඒ අසලෙක ගැවසීම පවා භානිදායක බව හොඳින් තේරුම් ගන්න. මේ කියන්නේ බුරුවා ගැසීම පමණක් නොවේ. රජයේ අනුමැතිය ලද තැබෑරුම් වගේ, ලියාපදිංචි සුදු ක්‍රම ගොඩාක් තියනවා. ඒකයි මම මුලදිම සඳහන් කලේ, ඔබට අභියෝග බහුලයි කියල. අද කැමිනෝ වැහි වැහැල. මොනව කරන්නද? සමාජශාලාවල නානාවිට සුදු ක්‍රම පිරිල.

පිංවත් දරුවනේ, ලෝකය හඳුන්න අපට බෑ. ඒ හැමදේම තිබුනාවේ. ඔබ බුද්ධියට වහල් නොවී, හැගීම් වලට වහල් නොවී, පෞරුෂය රැක ගන්න.

ලෝක සිතියම කැලි කැලි වලට ඉරල පියා, පුතාට දුන්න, අවවාදය ඔබ දන්නවා නේද? මමත් එය නැවත සිහි කර දෙන්නම්. ලෝක සිතියම කැලි කැලි වලට ඉරල, මේ පියා පුතාට කියනව, තිබුණු විදියම නැවත අලවන්න කියල. ගොඩක් මහත්සි වුනා පුතාට හදාගන්න බැරි උනා. මේ බුද්ධිමත් තාත්ත, පුතාට කියනව. පුතේ, ඔය සිතියම පිටුපස මිනිස් රූපයක් තිබුණා. සිතියම හදන්න බැරිනම්, මිනිස් රූපය හදන්න කියල පුතාට කිව්ව.

මේ පුතා මිනිස් රූපය ඉක්මනට අලවල හැදුව. හරවල බලන්න ලෝක සිතියම හැදිලද කියල. හැදිල නේන්නාං. මේ පියා කියනව පුතේ, මිනිහ හරියට හැදුවොත්, ලෝකෙම හැදෙනව කියලා. මේ කථාව තුල සැගවුන ව්‍යංගාර්ථය ඔබට පැහැදිලි වෙන්න ඇති. මිනිහා හරියට හැදුනොත්, ලෝකෙම හැදෙයි. හැමෝම හිතුවොත්, අවංකවම බැරිද? පුලුවන්. නමුත් අද තමාගේ ඇහේ පොල් පරාලය පේන්නෑ. අනුන්ගේ ඇහේ පොල් කෙත්ද ලොකුවට පේනව. එහෙම නේද? ඉතිං රට හැදෙයිද? විශේෂයෙන් මෙම ග්‍රන්ථය සබරගමු විශ්ව විද්‍යාලයේ උපකුලපති තුමා ප්‍රධාන ප්‍රභූන්ගේ හා බුද්ධිමතුන්, උගතුන්, වියතුන්, රූසකගේ ගෞරවාදරයට හා පැසසුමට ලක්වුයේ, අර්ථ සම්පන්න නිසාය. හිහි පැවදි දෙපාර්ශවයටම සඳහම් ගගුලක් නිසාය. සදාචාර සම්පන්න සමාජයකට මංපෙතක් වන නිසාය. අනාගත දරු පරපුරට දායාදයක් නිසාය.

මේනිසා පිංවත් දරුවනේ, මේ ඔවදන් හිතේ දරා ගනු මැනවි. ඔබ තාක්‍ෂණයට මුහුණ දිය යුතුයි. නමුත් අවධානම් කලාප වල සැරි සරන්න යන්න නම් එපා. අගල් දෙකේ දුරකථනයට පුලුවන්, ඔබේ මනස විකෘති කරල දාන්න. අසහ්‍ය දර්ශන රටපුරා වැහි වැහැල. මේවා සජීවී රූප නෙමෙයි. පාට ටිකකට මනස අවුල් කර ගන්න එපා. මේ ඔබව නසන රකුසන් බව අමතක කරන්න එපා. යහපත් මිනිහෙක් බවට පත්කරන දේවල් දුර්ලභයි.

එනිසා බුද්ධිමත් වෙන්න. මේ උතුම් ඔවදන් සෑමදාම ඔබව ආරක්‍ෂා කරාවි. එය සත්‍යයි. මේ පවිටු මිතුරන් හතර දෙනා හදුනා ගන්නේත්, ඇසුරින් බැහැර කරන්නේත්, නුවනැති පුද්ගලයාම පමනයි කියලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලා.

එහෙනම්, ඔබටත් ඒ නුවන පහල වේවා. පවිටු මිතුරන් හදුනා ගනිමින්, මිතුරන් ලෙස ඇසුරු නොකර, බැහැර කරනවා කියනදේත් තේරුම් ගන්න ඕනි. හිනා නොවී, කථා නොකර,

සිටිමක් නොවේ. ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාව තියෙන්න ඕන. මේ උතුම් බුදුදහම හොඳින් තේරුම් ගන්න. ව්‍යවහාර නම්වලින් පුද්ගලයන්ට ගරහන්න යන්න එපා. නොදැනීම ඔබත්, ඒ ගොඩටම වැටෙව්. “ධම්මෝ භවේ රක්ඛති ධම්ම වාරී”

පර විපත්ති

මිලගට අද සමාජ රටාව තුළ මනස විකෘති කරන දේ තමා ටී.ටී. එක. දියුණු රටවල ටෙලි නාට්‍ය වලට අනුමැතිය දීල තියෙන්නෙ සතියට එකයි. අපේ රටේ එහෙමද? මොන තරම් ඇබ්බැහි වෙලාද බලන්න. මේ නිසා මොන තරම් ගැටළු ප්‍රශ්න හටගෙන තියනවද? පවුල් ප්‍රශ්න කෙලවරක් නෑ. ඒ නිසා ඉගන ගන්න කාලෙවත් ටී.ටී එක අයින් කරන්න. ඒ තුලින් වෙන හානිය ප්‍රබලයි. මනස රාගයෙන්, ද්වේෂයෙන්, මෝහයෙන් වනසල දානව. මේව ඔබේ ඉලක්කයට ඇති ප්‍රධානම හාදක බව තේරුම් ගන්න. සුළු ආශ්වාදයට යටවෙලා, ජීවිත අදුරු කර ගන්න එපා.

මේ ටික අනුගමනය කලොත් ඔබ දිනුම්. ඔබේ දියුණුව වලකන්න කිසිම කෙනෙකුට බෑ. පැහැදිලිවම ඔබ ඉලක්කය කරා යාව්. ඉගන ගන්න හැමෝටම දොස්තරල වෙන්න බැරිවෙයි. ගුරුවරු වෙන්න බැරිවෙයි. ඉංජිනේරුවො වෙන්න බැරිවෙයි. මේ සියල්ලටම වඩා යහපත් මිනිහෙක් වීම වටිනව. ඔබට හොඳ ව්‍යාපාරයක් කරන්න පුළුවන්. හොඳ ව්‍යාපාරිකයො අද අඩුයි. ටිකක් හිතල බලන්න. දලදා හිමි වැඩ ඉන්න නගරය ගැන. සිකුරාදාට ව්‍යාපාර සියල්ලම නැවතිලා. ලංකාවේ සෑම නගරයකම සිකුරාදා හවස මේ වෙනස කැපිල පේනව. කෝ අපේ ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව ඇයි ඔබට මේව දකින්න බැරි. ඇයි හිතන්න බැරි. අපි හග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාක්‍ය වංශයෙන් පැවතගෙන එන ආර්ය ජාතියක් කියල ඔබට අමතක උනාද?

සාදාරණ, යුක්තිගරුක, සදාචාරයට, සබ්භ්‍යත්වයට පටහැනි නොවන, අනුන් සුරා නොකන, මොන තරම් දේවල් කරන්න තියනවද? කලහැකි බොහෝදේ තිබියදී, මේවට ඔබේ අවධානය යොමු නොවන්නේ මන්ද? කෙනෙක් කරන දේම කරන්න අවශ්‍ය නැහැ. අපි කරන්නේ අපේ අයව පාගන එක. ඉහලට යන්න දෙන්නෙම නෑ. ඇදල පාගනවා. මේ තමයි අපේ

පිරිහීම. අනිත් ජාතීන් එහෙම නෑ. හොඳට හිතල බලන්න.

එයයි දියුණුවේ රහස. ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය, වෛරය, පලිගැනීම, එකට එක කිරීම, වලවල් කැපීම, උගුල් ඇටවීම, ඉහවහා ගිහිං නේද? මේවයින් ප්‍රයෝජන ගන්නෙ කවුද? අන්‍ය ජාතීන්, ඒ අයත් දියුණු වෙන්න ඕන. නමුත් සිංහල කියන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨ ජාතියක්. අපට වෙන රටක් නෑ. අපි අපේ රට රැකගන්න ඕනි. අනාගත පරපුරට මොනවාද දායාද කරන්නේ. රට, ජාතිය, ආගම පාවාදුන් පිරිස් ආරම්භයේ ඉඳලම හිටිය. ඇහැලේපොල, වීරපුරං අප්පුලාට සිදුවුනු දේ බලා ඉන්න නං එපා.

පාපී, දුෂ්ඨ, දුර්ජන, අසත්පුරුෂයෝ හැමදාම ඉන්නවා, සත්පුරුෂ වේෂයෙන් ඇවිත් වින කරල යනව. ඔබට දෑත් හොඳ දැනුම් සම්බාරයක් තිබෙනවා. අතීතයේ සිදුවුණු බේදවාචක වලට හේතුව, දෑත් ඔබ දන්නවා. එවැනි දේට පාර කපන අය හඳුනා ගන්න, ඔබට නුවන පහල වේවා. ලාමකදේට මනුෂ්‍යී පවා දෙන සිතුවිලි බැහැර වේවා. නුවනින් හරි වැරද්ද තෝරා ගන්නට, පුක්ඤ්ඤාව පහල වේවා. පාවාදෙන්නන්ගේ ගැට වලට හසු නොවේවා. ඉදිරියේ මේ බිහිසුණුව අභියෝගයක් වේවි. එයට මුහුණ දෙන්නට ඔබ සූදානම් වී සිටිය යුතුයි. අන් අය කරන දේ කරන්න යන්න එපා. අනුකරණය කිරීමට වඩා, නුවනින් තීරණ ගැනීම ඉතාම වැදගත්. රට, ජාතිය, ආගම ගැන හැඟීමක් ඇති, ආදරයක් ඇති උදාර චරිත තවම අපි අතර ඉන්නවා. එනිසා, ඒ උදාර චරිත හඳුනාගත සහාය වීම ඔබේ පරම යුතුකමයි.

ප්‍රසිද්ධිය, කීර්තිය, නම්බුනාම වලට වහල්වූ, කටින් බතල හිටවන චරිතද නැතුවාම නොවේ. ගිහි වේවා, පැවදි වේවා. නිවැරදි දේ නිවැරදි වෙලාවට කරන්න තරම් ඔබ දක්ෂවිය යුතුයි. මේ සියල්ල රඳා පවතින්නේ ගුණධර්ම මතයි. සදාචාර සම්පන්න, ගුණගරුක සමාජයකට අත්තිවාරම හෝ දමා ගන්නට ඔබ හැම දෙනාගේම කැපවීම අවශ්‍යයි. තමන් නිවැරදි වීම යනු ලෝකයා නිවැරදි කිරීමයි. තමන් සතු පරම්පරාගත ඉඩ කඩම් සොච්චමට විකුණල ඔබ කලේ පාවාදීම නෙමෙයිද? බලන්න තමන්ගේම අයගෙන් පලිගන්නට කල දේවල් නිසා, අද සමාජයටම පීඩාවක් වෙලා. පටු හිතින් වැඩ කලාම වැනසෙන්නෙ අපිමයි. ඔබව වීරසක කරල අයුතු ප්‍රයෝජන ගන්න අය ඕන තරම් ඉන්නවා. පවුල් ජීවිත විනාශ කරල හෝ යටි අරමුණු ඉෂ්ඨ කරගන්න තරමට සමාජය විෂමයි.

අසල්වාසියෙක් ගෙයක් හදාගන්න සූදානම් වෙද්දී, පැරණි අය දිවි හිමියෙන් දිවා රෑ නොබලා උදව් උපකාර කලා. ඇයි එහෙම කලේ? ඒඅය දැනගත හිටිය, ශ්‍රේෂ්ඨ පිං කමක් වග. ඇත්තටම උදාර, පිං වැඩෙන පිංකමක් තමයි. නමුත් අද, අවාසනාව කියන්නේ, උදව් කරන්න පිතක් නෑ කියමුකෝ. ලෝකෙට හොරෙන් අදින යටි උගුල් දිහා බලද්දී ඇගම කිලිපොලා යනවා. මේවගේ පැමිණිලි මට ඕන තරම් එනවා. ඇත්ත වශයෙන්ම මොවුන් මේ කරගන්නෙ බරපතලම, බලවත්ම අකුසල්. මේවා මහාසාවද්‍යය අකුසල් වලට වැටෙනවා. ඇයි මේ, ඊරිසියාව. ඉවසන්න බෑ. බලාඉන්න බෑ. අනුන්ගේ යහපතට අකුල් හෙලීම, පිරිහීම, නින්දා, අපහාස, කෙලවරක් නෑ. අසාධාරණව ජීවත්වෙන අයට හොදයි. සාධාරණව ඉන්න අයට නොහිතන ප්‍රශ්න. ඒකයි ඒ කෲර සමාජෙන් මිදිල, ඇත්ත දකින්න මග පෙන්නුවේ.

ධර්මය නොදන්න නිසා අපිට උනේ කබලෙන් ලිපට වැටීමයි. මේ ලෝකෙ යම්තාක් අසාධාරණකම් ඇද්දී, ධර්ම මාගීයේ යන කෙනාට මේ සියල්ලම අශීර්වාද. මේ බව වැටහෙන දවසක් කවදා හෝ උදාවේවි. එදාට ඔබ සතර අපායෙන් සදහටම නිදහස් උනු කෙනෙක්. ඒ භාග්‍ය උදාකර දෙන්නටයි මේ උතුම් වැයම. අවිද්‍යා අප්‍රේර් බලවත් භාවය, තවම ඔබට දැනිල නැහැ. අවිද්‍යාව තරම් බලවත් දෙයක් තවත් ලෝකෙ නෑ.

පිංවත් වැඩිහිටියනේ,

මේ කර්ම විෂය කියන එක හරිම පුදුම දෙයක්. කර්ම විෂය අවින්තායයි කියලනෙ අපට කියා දුන්නෙ. එනිසා, කර්මය කරකවල ගහන හැටි හිතාගන්න බෑ. ඔබ කවදාවත්ම ගෙවා ගන්න බැරුව ණය වෙන්න එපා. සංසාරය කියන්නෙ හරිම පුදුම දෙයක්. ඔබ අහල ඇතිනෙ ණය ගෙවපු විදිය කොහොමද කියල. බුද්ධ දේශනා ආශ්‍රයෙන් ඒ බව මනාව පැහැදිලියි. සංකාරැජ්ජන්ති සූත්‍රය හොදට කියවල බලන්න.

මේ මෑතක වුනු සිද්ධියක් ඔබ කියවන්න ඇති. මමත්, අහම්බෙන් පත්තර කැල්ලක තිබිලයි කියෙව්වෙ. පුදුම වෙන්න දෙයක් නෑ. අද මෙවැනි සිදුවීම් සුලභව සිද්ධ වෙනවා. එක්තරා පුද්ගලයෙක් මිය ගියා. මොහුගේ පුතා නිතරම ආරූඪයෙන් කැගහන්න පටන් ගත්තා. කට්ටඩියෝ ඇවිත් මෙයාගෙන් ප්‍රශ්න කරද්දී, පියා ගවයෙක් බව මොහු පැවසුවා. සියළු විස්තර

පුතාගෙන්ම අහල, කියපු ස්ථානයට ගියා. බොහෝම දුර, දුෂ්කර පලාතක්. ඒ ගෙදර හෙයාගන යද්දි හරිම පුදුමයි.

ආරුඩයෙන් කියාපු ලක්ෂණ ඇති ගවයෙක්, ගව මඩුවේ ලැලි වලට අත්දෙක තියල මේ අය දෙස බලා ඉන්නව. අයිති කාරය හමුවෙලා ගවය මුදලට ඉල්ලුව. මේ ගවයම අවශ්‍යය ඇයි කියල ප්‍රශ්න කරද්දි, විස්තරය කිව්ව. ගව හිමිය සියළු විස්තර අහල, මේ අයට කියනව. එහෙනම් මේ ගවය දෙන්න බෑ. ඔයාගේ පියා මට ලක්ෂ දහයක් ණයයි. මම කීප සැරයක්ම ණය ඉල්ලුව දුන්නෙ නෑ කියල කිව්ව.

මේ පුතා ගෙදර ගිහිං, ලක්ෂ දහය භොයාගන ඇවිත් ගව හිමියාට දුන්න. ගව මඩුවට යද්දි ගවයා සිහිසුන්ව ඇද වැටී තියනවා. දින තුනක් යද්දි මැරිල. මෙන්න සසරේ ස්වභාවය. මේ නිසා ඔබ, ඔබේ තරම තේරුම් ගන්න. බැරි දේවල් කරන්න ගිහිං ණය කාරයෙක් විදියට මැරෙන්න එපා. ලෝකෙට පේන්න මහ උපාරුවට පුහු දේවල් කරල සැනසුනාට, ඔබේ පිහිටට කවුරුත් නෑ. ලෝකයා සනසන්න පෙර, තමන් සැනසීම ලබාගෙන ඉන්න ඕනි. වැරදුන තැනදි ඔබ දිහා බලන්න කවුරුත් නෑ. ඔබව රැකගන්න බරිදට බෑ. ස්වාමියාට බෑ. මව්පියන්ට බෑ. දරුවන්ට බෑ. යාළු මිත්‍රයින්ට බෑ. ඤාතීන්ට බෑ. දෙවියන්ට බෑ කොටින්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේටවත් බෑ. මේ ඉරනම අපි හැමදෙනා ලගම තියනව. මේ කුරිරු ඉරනමින් මුදවා ගන්නටයි, කළුණ උතුමන් නිතරම වෙහෙසෙන්නෙ. අවිද්‍යා අදුරට පුලුවන් ඇත්ත වහල, බොරුව රජ කරවන්න. ලාමක හීන කාමයන්ට පුලුවන්, ඔබව සංසාර සැඩ පහරට ඇදල දාන්න. දුෂ්ඨ පාපීන්ට පුලුවන් ඔබව නොමගට ඇදල දාන්න. අධිපති පාපී මාරයාට පුලුවන්, ඔබේ ජීවිතය උඩු යටිකුරු කර දමන්නට.

සිහිය, නුවණ හා ප්‍රඥාව නැතිවූ කල්හි, මේ සියලු ග්‍රහණයන්ට ඔබව හසුවෙනවාමයි. මෙවන් බිහිසුණු ඉරණමක් අපි හැමෝගේම ජීවිත ඉදිරියේ පවතින බව, අමතක කරන්න එපා. තමන්ගේ බිරිඳ හෝ ස්වාමියා සිටියදී, වෙනත් අය පතන්න එපා. වැරදි කාමසේවනය තුල අල්පමාත්‍ර වින්දනයක් ලැබෙයි, විපාකය මෙපමණයි කියල ප්‍රමාණ කරන්න බෑ. ආත්ම භාව ලක්ෂ කෝටි ගනනින් විපාක දෙනවා. පිනේ බලවත් කම නිසා පව් ගෙවී යනවා සේම, පව්වල බලවත් කම නිසා පිං යටකරගෙන විපාක ඉස්මතු වෙනවා. අම්බපාලී ගැන ඔබ අහල ඇතිනේ. රහත් වෙන්න පින

තිබුණ, අනන්ත නිරයේ දුක් විඳල, ප්‍රේත ලෝකෙට ආව. මිලගට තිරිසන් අපායට වැටුණ. බැල්ලියක් වී ආත්ම පන්සියයි. මේ හැම උපතකදීම යෝනිය කුණුවෙලා පනුවො ගහලයි මැරුණේ. බල්ලෙක් වෙලා ආත්ම පන්සියයි. වෘෂණ කුණු වෙලාමයි මැරුණේ. ගවයෙක් වෙලා ආත්ම පන්සියයි. කරාබනවිට එකෙන්ම මියගියා. එළු, බැටළුවන් වෙලාත් ඒ විදියටම උපන්නා. මී ලගට වදුරු කුලයේ ඉපදුනා. නායක වදුරා රහස් ප්‍රදේශය සුරල කඩල දානවා. බලන්න කර්මයේ හැටි. කර්මයේ ස්වභාවය අපි දන්නෙ නෑ. මේව අහන්න ලැබීම පවා වාසනාවක් නොමෙයිද බලන්න.

මිලගට ක්‍රමයෙන් මනුස්ස, ලෝකයට කර්ම සකස් උනා. කාන්තාවක් වී ඉපදුනා. ආත්ම බව පන්සියක් වෙසගනක් උනා. තමාටම කියල ස්වාමියෙක් නෑ. දරුවන් නෑ. නින්දා අපහාස පමනයි හිමිවුනේ. මිලගට ආත්ම පන්සියක් නපුංසකව උපන්නා. විවාහයක් නැති අත්ම පන්සියයි. මේ අතර ගෞතම සාසනය තුල අම්බපාලී නමින් ඕපපාතිකව උපන්නා. දහස් ගණනකගේ ගණිකාවක්. කර්මය ගෙවී තිබූ නිසා සසර නිමා කලා. උතුම් අරහත් ඔජය දරාගන පිරිනිවන් පෑවා. මේ සිහිපත් කර දුන්නේ වැරදි කාමසේවනය කල එක් වර්තයක් පමනයි.

මෙවන්වු දුක්බිත වර්ත අනන්තවත් සවිස්තරව බුදු නුවනින් දෑක වදාලා. ඔබේ සතුටට එරෙහි වෙනවා කියා හිතෙන්න පුළුවන්. බුදු පසේබුදු, මහරහත් උතුමන්ට එවැනි ලාමක අදහස් පහල වෙන්නේ නෑ. ඔබ විදින දුක, සසරේ සිහිසුනු බව දකින්නේ ඒ උතුමන් පමනයි. මහා කරුණාවෙන්මයි අපට වරද පෙන්නා දෙන්නේ. මේවාට හිත නොනැමෙන්නේ නම්, පටිකාරකම හා අවාසනාව හැර අන් දෙයක් නොවේ. සුරාවේ ආදීනව ඉතාම බිහිසුනුයි. දුර්ලභව ලැබුණු මේ මනුස්ස ජීවිතය ආරක්‍ෂා කර ගන්නට නුවනැතියන්ගේ සිහි නුවන පහල වේවා. ලාමක පාපි පංච කාමයෙන් මිදී, සතර අපා දොර වසා ගන්නට වාසනාව උදා වේවා. මේ ගෞතම බුදු සසුන තුලදීම උතුම් වු චතුරාර්යය සත්‍යය ධර්මය අවබෝධ කර ගන්නට වාසනාව හා දුර්ලභ වූ භාග්‍යය උදාවේවා.

මේ මහා අනතුරින් බේරීමට ඇති එකම මග බුදු මගයි. එනිසා කල වැරදි ගැන නොසිතා මෙමත්‍රිය පුරුදු කරන්න. මෙය සුලු දෙයක් නොමෙයි. මහා බලවත් පිනක්. නිරන්තරයෙන් මෙත් සිත පුරුදු කිරීම තුල ඔබට දහම් මගට පිවිසීමේ වාසනාව උදාවේවි. දුදරුවන් හැම දෙනාම නිරන්තරයෙන් මෙත් සිත පුරුදු වෙන්න

යන, එන, කන, බොන, අදින, පලදින, ඉදගන, හිටගන, ඉන්න වෙලාවට, නිදියන, වැසිකිලි, කැසිකිලි කරන වෙලාවේ පවා මෙන් සිතම වඩන්න. පාසල් ඇරී බස් රථය එනතුරු මෙන්සිත වඩන්න. මේ සතිය සිහිනුවන දියුණු වෙන බලවත් භාවනාවක් භාවනාව කියන්නේ ඉදගනම කරන දෙයක් නෙමෙයි, අද මේව විකෘති කර ගෙනයි ඉන්නෙ. ඔබ ඉන්නේ භාවනාව තුල කියල භාහිරට පේන්නෙ නෑ. මේක ඔබ නුවනින් කරන දෙයක්. රඟපාන දේකුත් නෙමෙයි.

ඔබේ රැකවරණය තිබෙන්නේ ඔබ තුලමයි. ඒ බව හොදින් තේරුම් අරන් ජීවත්වෙන්න. මේ බලයට දෙවැනි බලයක් ලෝකේ නෑ. අවංකව, නිහතමානිව මේ දේවල් කලොත් ඔබට සියලු අභියෝග ජයගැනීමේ වාසනාව ඒකාන්තයෙන්ම උදාවෙනවා. ඒ පිළිබඳව මූලික සද්දාව, ගෞරවය, බක්තිය, ඔබතුලම උපදින්න ඔනි. එවිට ඔබ මහා බලවතෙක් වීම කිසිවෙකුට වලක්වන්න බෑ.

මව්පියන්ට සලකන්න, ගුරුවරුන්ට ගරුකරන්න, කියලා හැමෝම කියනවා. ඔබටත් අහලම එපාවෙලා ඇති. මම කියන්නේ මව්පියන්ව හඳුනගන්න. ගුරුවරුන් හඳුනගන්න කියලා. සැලකීම තුල ණය ගෙවෙන්නේ නෑ. හඳුනා ගැනීම තුල ණය ගෙවෙනවා. මම කියපු දේ ඔබට වැටහුනාද? හඳුනාගැනීම තුල ඔබ ඇත්ත දකිනවා. ඇත්ත දෑකපු කෙනාට අමුතුවෙන් අවවාද අවශ්‍ය නෑ.

කල යුත්ත හා නොකළයුත්ත හඳුනනවා. අද අපිට අවශ්‍ය මෙවන් පරිසරයක්. මව්පියන් හඳුනන්නැති අය, මව්පියන්ට ගරහනවාමයි. ගුරුවරයා හඳුනා නොගත් දරුවා, ගුරුවරයාට ගරහනවාමයි. ඒ නිසා හඳුනා ගැනීම ඉතාම වැදගත්. හඳුනා ගැනීම තුල ගෞරවය උපදිනවා. ගෞරවය තුල දරුණු ගති පහවෙලා යනවා. නම්‍යශීලී නිහතමානී, කීකරු ගුණයන් වැඩෙන්නේ එවිටයි. දහමින් දුරස්වීම මොනතරම් අභාග්‍යයද්ද කියලා හිතලා බලන්න.

මේ තුල ගුණධර්ම වැඩෙනවා. වැඩදායි ශිෂ්ටසම්පන්න වර්තයක් ගොඩනැගෙනවා. දැන් ඔබ සත්පුරුෂ භූමියේ ඉන්න මහා සත්පුරුෂයෙක්. පර විපත්ති නම් වු අනුන්ට පීඩාව ගෙනදෙන දේ ඔබ අතින් සිදු වෙන්නෙ නෑ. දැන් ඔබ දිනල නේද? අපට මේව කියල දෙන්න අය හිටියෙ නෑ. ඒ අතින් ඔබ වාසනාවන්තයි. අද මේ අවවාද කරන්නේ සියලු පීඩාවලට මූන දීලයි. අප්‍රමාණ බැට කාලයි. සංසාර පිනක් මතුවෙලා ධර්මය දකින්නට වාසනාව ලැබුණ.

ඒ ලාභය ඔබටත් ලබාදී. රැ වැටුණු වලේ දහවල් නොවැටී

සිටින්නට, මග පෙන්වීමක් පමණයි මේ කලේ. අනුකම්පා වේෂයෙන් හැගීම් බර වෙන්න එපා. බොලඳ වෙන්ඩ එපා. බොලඳකම අද සමාජේට අයුධයක්, පෞරුෂය ඇතිකර ගන්න. දෙපයින් තනිවම නැගී සිටින්නට උත්සහ කරන්න. හැකි සෑම වෙලාවෙම මෙත් සිතින් උදව් උපකාර කරන්න. උදව් බලාගත උදව් කරන්න එපා ලාමක අශාවන්ට හිත යට කර ගන්න එපා. ලස්සනට වහල් වෙන්න එපා. පාට පාට ලෝකෙට රැවටෙන්න එපා. මාධ්‍යවල, පත්තර වල චරිතය නැති කර ගන්න එපා. නරක දෙයක් කරල හෝ ප්‍රසිද්ධ වෙන්න ගොඩක් අය දගලනවනේ. එහෙම වෙන්න එපා.

මේ ගුණ දර්ම ටික තිබුනොත්, කවුරු කිව්වත්, නැතත් ඔබ සුපර් ස්ටාර් තමයි. සංකර වෙලා අපේ සදාචාර්ය විනාශකරනව කියන්නේ දෙලොවම පිරිහීම බව හොඳින් මතක තියා ගන්න. එක් දිනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලගට ගිය දෙන්නෙක්, අපුරු ප්‍රශ්නයක් ඇහුව. මේක අපට මේ යුගයේ ඉතාම වැදගත්. මම ඉතාම කෙටියෙන් කියලා දෙන්නම්.

මේ දෙන්නගේ ගුරුවරු කියල දීල කියන්නේ මෙහෙමයි. ඔබලා මිනිසුන් සතුටු කල විට, රාගයෙන් කුල්මත් කලවිට, පරලොව දෙවගනන් පන්සියක් සමග දෙවිලොව උපදින බවයි. මෙහි සත්‍ය විමසීමට බුදුරදුන් වෙත පැමිණි මේ දෙදෙනා මේ ගැන විමසීය. නැටීමෙන් හා ගැයීමෙන් සිදුවන දේ හොඳින්ම දන්නා බදු රදුන් පිළිතුරු නොදී සිටියහ. නැවත නැවතත් මේ ප්‍රශ්නයම ඇසූ නිසා, මෙයට පිළිතුරු දෙන්නම් යැයි පවසා, දුක් නොවී සිටන ලෙසද පැවසීය.

ලෝකයා රාගයෙන්, ද්වේෂයෙන්, මෝහයෙන්, සතුටු කිරීම යනු අකුසලයකි. මේ වෙනුවෙන් මරණින් මතු නිරය හෝ නිරිසන් යෝනිය හැර වෙන උපතක් නැතිබව වදාලා. මේ දෙන්නා බිම පෙරළී අඩන්න උනා. බුදු රදුන් මේ දෙපලට දහම් දෙසුහ. ස්වාමිණි, අපි අඩන්නේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනයට නොවේ. අපේ ගුරුවරුන් අපිව නොමග යැවූ නිසා බව පැවසූහ.

දැන් ඔබට වැටහෙන්න ඇති නේද? අද රාගය, ද්වේෂය, මෝහය ඉස්මතු වන දේ බහුලයි. මේවායින් බේරී සිටින්නට, ඔබ අද මොනතරම් දක්‍ෂ විය යුතුදැයි සිතා බලන්න.

කථා කිරීමට කරුණු කාරණා බොහෝමයක් ඇතත්, මේ කරුණු මවිසියන්ට සිහිකර දෙමි. අද සමාජයේ බහුලව දකින්න

ලැබෙන මෙම දුෂ්චරිත, ඔබ තුලත් ඇද්දැයි බලා ඉක්මනින් නිවැරදි වෙන්න.

වැඩිහිටි අම්මේ, තාත්තේ, ඕබේ ලමාවිය, තරුණවිය සිහි කරන්න. ඔබට ඔබේ ජීවිතේ වැරදීම වෙලාම නැද්ද? එහෙම අය මේ ලෝකෙ නෑ. බුහුම ලෝකෙ විතරයි ඉන්නෙ. ඉතිං ඇයි ඔබේ දරුවාට දැඩි දඩුවම් දෙන්නෙ. වැරදීම මනුෂ්‍ය ගතියක්. සමාවදීම දේවගතියක් නේද? දරුවන්ට වරදිනව වැඩියි. මේ සමාජය විශමයි. කෲරයි. මේ තත්වයෙන් බේර ගන්න නම් ඔබත් දක්‍ෂ විය යුතුමයි. අවසානෙට දරුවාටම දොස් නගන්න එපා. ඔබ ඉල්ලන හැමදේම අරං දුන්න. හොඳ නරක බැලුවෙ නෑ. ගුණ අගුණ බැලුවේ නෑ. අද දරුවො විපාක විඳිනවා. හරිමග කියාදෙන පිරිස අඩුයි. වරදට අනුබලදෙන පිරිස වැඩි. ගෑණු දරුවෙකුට වැරදුන පමණින්, නොමරා මරන්න එපා. මුළු සමාජේත් කොන්කරල දාන්න එපා. තමන්ටත් වැරදුණු හැටි සිහි කර ගන්න. වැරදුණු කෙනාගේ හිත හදන්න. වරදට දඩුවම, එයා ලබයි. ඔබ දඩුවම් දෙන්න යන්න එපා. මනුෂ්‍යය ජීවිතයක් බොහෝම වටිනවා. හැමදාම වරදින්නෙ නෑ. හැමදාම පරදින්නෙත් නෑ. අපේ රටේ පමනක් බහුලව මේ දුර්ගුණය තියනවා. කෙනෙකුගේ අඩුපාඩු කපා කරන්න කලින්, තමන්ට වැරදුණු තැන් සිහි කර ගන්න. අනුන්ට හිතා වෙන්න කලින්, තමන් තමන්ටම හිතා වෙලා බලන්න. “අත්තානං උපමං කත්වා” තමන් උපමාවට ගෙන කටයුතු කරන්න කියලයි අපට වදාලේ.

වරදකට පසුතැවෙන මනස තේරුම් ගන්න. තැළුණු මනස තවත් පොඩිකරල ජීවිතේ එපා වෙන තැනට වැඩ සිද්ධ කරන්න එපා. එක විශාල පාපයක්. වරදට පසු තැවෙන හිතට, ගෙදරිනුත් තලනව. සමාජේනුත් තලනව. දරාගන්න පුලුවන් වෙයිද? සියදිවි නසා ගැනීම් වලට මුලිකම හේතුව මේවා. වරද හරි කියනව නෙවි. නමුත් කෝ ඔබේ බුහුම ගුණ. කරුණාව, දයාව, අනුකම්පාව, මේවට මොකද උනේ. ඕනීම වෙලාවට මේව ලග නෑ නේද? පවුලක කෙනෙකුට වැරදුනාම, හැමෝටම දොස් නගන්න එපා.

මේක සිංහල රටක් බෞද්ධ රටක්. අපේකම නැතිකර ගන්න එපා. වැරදුන කොනාව අපි හදාගන්න බලමු. පාගන එකවත්, හිතාවෙන එකවත්, මනුෂ්‍යකම නෙමෙයි. අද මට. හෙට ඔබට. වරදින වෙලාව කාටවත් කියන්න බෑ. අපි හැමදාම ඉන්න ඇවිල්ල නෑ. බොහෝම පොඩි කාලයයි අපිට අයුෂ තියෙන්නෙ.

මේ පොඩි කාලෙට ලෝකෙම අල්ලන්න හදනවා. මහ පොලවෙ පය ගහල ඉන්න පුරුදු වෙන්න. ඒ හොදටම ඇති. නොපෙනෙන සුරංගනා ලෝකවලට හසුවෙලා පිරිහෙන්න එපා. හැමෝම බලා ඉන්නෙ හිනා වෙන්න.

තරුණ දුවෙක් පුතෙක්, ආවාහ විවාහයක් කර ගන්න යද්දි, කොපමණ හාදක එනවද? පිරිසක් මග බලා ඉන්නව කඩල දාන්න. හොයාගත ගිහිං හරි කියනව. මම මේ ඔයාල අමාරුවෙ වැටෙන්න කලින් කියන්නෙ. ඒ ලමය එව්වර හොද කෙනෙක් නොමෙයි. වර්තය හොදනෑ. පවුලෙ වැරදි කියනව. මොනව හරි කියල කඩා හිදුවා දාන අය ඕන තරම් ඉන්නවා. මේ ඊර්ශ්‍යව දරුණුම රෝගය. බෙහෙත් නෑ.

අපි දියුණුවෙයිද? සීඝ්‍රයෙන් පිරිහෙනව. වපුරන්නේ යම් සේද? අස්වැන්න ඊට අදාලව ලැබෙනවා. මේව හදාගන්න. බරපතලම අකුසල්. දෙලොවම පිරිහෙන අකුසල්. මෙවන් පාපි හිතකින් දහමට නැඹුරු වෙන්න බෑ. දෙවියන් පවා ක්ෂාප කරනවා. අමනුෂ්‍ය බලවේග ලංවෙනවා. පාපි අදහස් පහල වෙද්දි කලු කිරණයක් හිතෙන් පිටවෙනව. මේ කිරනය අයහපත පිනිසමයි වැඩ සිද්ධ වෙන්නේ. පර විපත්ති වලට ප්‍රධානම හේතුව, මේ අකුසල් බව අමතක කරන්න එපා. වරදක් උනාම වරද කල කෙනා, ඒ වරද මතක තියාගත හිටියට කමක් නෑ. අතින් අය ඒක මතක තියා ගන්න ඕන නෑ. මේ ලෝකෙ හැමෝම වැරදුන අය තමයි. වැරදුනේ නැත්නම් අද අපි මෙතන නෑ.

අංගුලිමාලටත් වැරදුනා. දහස් ගනන් මිනස්සු මැරුව නේද? විමලා, මත්තා, පටාචාරා, අම්බපාලි මේ අයටත් වැරදුනා. අදටත් වදිනව නේද? සුනීත, සෝපාක, සුමන, මේ අසරණ දරුවො මොන තරම් පීඩා වින්දද? නින්දා අපහාස ලැබුවද? අදත් වදිනව නේද?

පිංවත්ති, හිතල බලන්න. අදත් තරුණ දුවල පුතාලට වරදිනව. මේ අයට වැරදි හදාගන්න ඉඩක් නැද්ද? ඇයිඔබ මේවට එරෙහි වෙන්නෙ. කෙනෙක් ජිවත් කරවන එකයි, යහමගට ගන්න එකයි, මහා කුසල්. මේව ගැන ඔබ දන්නෙ නෑ. පිංකරගන්න කියන අවස්ථා, ඔබ විසින්ම අනුරාගනයි ඉන්නෙ. මොන වරද කලත් නිවැරදි මගට ගන්න මේ දහම බලවත්. ඔබ දහමින් බොහෝ දුර ගිහිං. මේ කිසිවක් දන්නෙ නෑ. මිත්‍ය දෘෂ්ඨි දරාගත දර්මට තර්ක කරනව. අතක් කාවචර දහමක්, තර්කයෙන් දකින්න බෑ. නික්ලේශි

දහමක්, කෙලෙස් බරිතව දකින්න බෑ.

අනුපූර්ව නිවන් මගට යොමුවෙලා කෙලෙස් සංසිදුණු සිතින් දකින්න ඕනි. කුහකකම දුරුකරල, ගුණමකු කමින් මිදිල, ඊර්ෂ්‍යාවෙන් තොරව, පැහැදිලි ගමනක් යන්නට අධිෂ්ඨාන කර ගන්න. එවිට මේ ගෞතම සසුනේ පලමු පියවර තබන්නට හෝ ඔබට වාසනාව උදාවේවි. එය ඔබට සක්විති පදවියටත් වඩා වටින දෙයක් බවයි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කලේ. ඒ සදහා, මේ උතුම් ඔවදන් බිඳ, උපකාරක දර්මයක්ම වේවා....

කාල විපත්ති

භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදු රජානන් වහන්සේ, පුරා වසර හතළිස් පහක් මුළුල්ලේ දෙසූ, අසුහතර දහසක් ධර්මස්කන්දය, වචන තුනකට හකුළුවා දෙසුහ. පිරිනිවන් පාන්නට සුදානම් වී, මේ දේශනාව කල සේක “වය ධම්මා සංකාරා” මෙයයි ලොව්තුරු දහම. වචන දෙකකින් අවවාද කලා “අප්පමාදේන සම්පාදේන”. මේ තුලට මුළු දර්මස්කන්දයම දමන්න පුළුවන්.

ආයු සංස්කාරය අතහැර, වාපාල වෛත්‍යය අසල කල දේශනාවෙන්, කෙලෙස් සහිත හදවත් කම්පා වෙනවා. ආනන්දය, තථාගතයන් වහන්සේ යමක් වදාලාද? ඒ සියල්ල එලෙසින්ම වන්නේය. අන් ලෙසකින් නොවන්නේය. සසර දුකින් මිදෙන්නට සියළු දර්මයන් දේශනා කර තිබේ. ආනන්ද, තථාගතයන් වහන්සේලා ලග ගුරු මුණ්ඩී නැත. අවරිය මුණ්ඩී නැත. තථාගත අවබෝධයට සමවන්නේ තවත් සම්බුදු වරයෙක්ම පමණයි. මෙවන් වූ සාස්තෘවරයෙක් අපට සරණ යන්න ලැබීම මොන තරම් වාසනාවක්ද. මේ භාග්‍යයට හිමිකම් දරන්නේ කියෙන් කීදෙනාද? සංවට්ඨ කල්ප හතරකින් සමන්විත මහා කල්පය විග්‍රහ කරන්නට උපමා හැර අන් යමක් නැත. මෙවන් අති දීර්ඝ කාලයකින් විනාශවී යන මේ පෘථිවි තලය, සවිස්තරව විස්තර කලා. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය තුලින් ඒ බව මනාව පැහැදිලි වේ. දිග නිඩායට ඇතුලත්වේ. අවශ්‍යය අය කියවා බලන්න.

පිංචතුනි, මනුස්ස ලෝකයේ සම්බුදුවරු පහල වන කාල ඉතාම දුර්ලභයි. කල්ප ගනනාවක් බුදුවරු පහල නොවූ යුග අප්‍රමාණව ඇත. එහෙත් මේ මහා බදු කල්පයේ බුදුවරු පස් නමක් පහල වන එකම කල්පයයි. නමුත්, අපි තාමත් සසර සයුරේ අතර

මං වි සිටීම සංවේග ජනකය. ලෝකයේ කලින් කලට විපත්ති සිදුවේ. මේවා කාල විපත්ති ලෙසයි හඳුන්වන්නේ. කාලයාගේ ඇවෑමෙන් කලින් කලට මේ විපත්ති සිදුවේ. ඒවා වැලැක්විය හැකි දේවල් නොවේ. බොදුනුවන් විදියට අපට සෘජුවම බලපෑ විපත්තිය වන්නේ, තක්සලාවේ විනාශයයි. හික්කුන් වහන්සේලා විසිදාහක්, ගුරුවරු එක්දහස් දෙසියක් මරල, සියලුම දහම් පොත් ගිනි කිව්ව. මුඛ පරම්පරාවෙන් රැගෙන එන්නට උතුමන් නොසිටියා නම්, අද අපට මේ උතුම් දහම නැ. වාසනාවට හා බුද්ධ අධිෂ්ඨානය මත තවමත් රැකිල තියනව. බුදුන් පහලවු දේශයේ අද බුදු දහම නෑ. ඒ අතින් අපි වාසනා වන්නයි. දලදා වහන්සේ, ශ්‍රී මහා බෝධිය දෝණයක් ධාතු, ලලාට ධාතුව, ඇතුලු පාරිභෝගික වස්තු පවා අපේ රටෙයි තියෙන්නෙ. ලේ නොතැවරුණු, කෙස් වැටිය පමණක් කපපු මගුල් කඩුව පවා අපේ රටේ තියෙන්නෙ.

මේ මොනවා තිබුනත්, අපි දහමින් ප්‍රයෝජන නොලැබුවොත් අවාසනාවන්තම පිරිසක් බවට පත් වෙනවා. මහා දුර්භික්ෂ තිබුණු බව ඔබ අසා ඇති. බැමිනිතියා සාගතය කාලේ වැටෙකෙයියා යුෂ, කරකොල ආහාරයට අරං, මේ ධර්මය රැකල තියනව. මෑත කාලයේ වසර තිහක යුද්ධය. මහා සුළි සුලං, ගංවතුර, රෝග, සුනාමි මේව කොයි මොහොතේද කියල කවුද දන්නෙ. හිතල බලන්න. විනාඩි ගාණකින් පනස් දහක් බිලිවුනා. නැවත මේව නොවෙයි කියල හිතන්න එපා. විපත්තිය, කියල එන්නෙ නෑ.

අද ලෝකයම බල තත්තාවෙන් වැහිලයි ඉන්නෙ. ඉතිහාසයේ යුද්ධ කලේ ඇත්, අස්, රිය, පාබල, කියන චතුරංගනී සේනාවෙන්. දුනු ඊතල වලිනුයි ප්‍රහාර එල්ල කලේ. අද කිරන වලින් යුද්ධ කරන්නෙ. නානාවිධ යුධ අවි, න්‍යෂ්ටික බෝම්බ, මේ විකිරණ වලට ලෝකේම අලු කරල දාන්න පුලුවන්. මේවා නිපදවපු රටවල් අද හයෙන් ඉන්නේ. හයානක විපත්ති වල හෙවනැලි පෙනි පෙනීම අපි මොනවද කරන්නෙ.

නුවනින් හිතල බලන්න. අපට ඇති එකම විසදුම මේ කෲර ලෝකෙන් මිදීම පමණයි. ඒ සදහා ඇති එකම පිළිසරණ සම්බුදු දහම පමණයි.

හිරෝෂිමා, නාගසාකි වලට බෝම්බ දාල අවුරුදු කීයක් වෙතවද බලන්න. අත්හදා බලන්න කල දේ, අදත් විපාක විදිනවා. පාසල් යන දරුවෝ හොඳින් දන්නවා ඇති. ජපානයේ අද උපදින

දරුවන් පවා අංග විකලයි. ඒ ප්‍රදේශයේ අදටත් කිසිම ශාකයක් වැවෙන්නෙ නෑ. අද නියත නවීන යුධ අවි ඊට වඩා ප්‍රබලයි.

මේව හැදුවෙ ආදරේටද? නෑ. කොයි මොහොතේ පුපුරා යයිද කවුද දන්නේ. පිංවතුනි, එවැනි පිපිරීමක් සිදු වුනොත් ලෝකෙම ඉවරයි. එයින් පිටවන දුමාරය පටලයක් වෙලා සුර්යා වසා ගන්නව. මේ අදුරු දුමාරයට හිරු කිරණ වැටෙන්නෙ නෑ. මේ පටලය එතරම්ම ඝනවයි තියෙන්නෙ.

ඔබ හිතයි හිරු එළිය නැතුවට ලයිට් නියතවනෙ කියලා. පටු අදහස් වලින් පිරුණ ලෝකෙක අපි ඉන්නෙ. අපි හුස්ම ගන්නේ ඔක්සිජන් වායුව. මේ වායුව නිපදවන්නේ ගස් වැල්. හිරු එළිය නොමැතිව ගස්වැල් වගට ඔක්සිජන් නිපදවන්න බෑ. එසේනම් සියළු සත්වයාගේ ඉරනම එතනින් ඉවර වෙනව නේද? මේ නිසා හීන ලාමක කාමයන්ට වසග නොවී, අප්‍රමාදී වෙන්න කියන උතුම් පනිවිඩයයි ඔබට ලබා දෙන්නේ.

පින්වතුනි, සම්මා සම්බුදු කෙනෙක් ලෝකෙ පහල වෙන කාල පරාසයක් තියනවා. අවුරුදු එකසිය විස්සට අඩු කාලවල පහල වෙන්නෙ නෑ. අවුරුදු ලක්ෂයට වඩා ආයුෂ වැඩි කාලවල පහල වෙන්නෙත් නෑ. මේක ධර්මතාවයක්. අසංඛ්‍ය ගනන් ආයුෂ තියන කාල තියනව. ඒවා පසු කරමින් තමා අපි මේ ඇවිත් තියෙන්නේ. මේ කාලවල සතර අපායේ වැටුනු කාල අප්‍රමාණව ඇති. අපිට මතක නෑ.

දීර්ඝායුෂ ඇති කාලවල පංච බල ඉහලින්ම පවතිනව. මොනවද මේ පංච බල, අයුෂය, වර්ණය සැපය, බලය, ප්‍රක්ඤාව. අද අපට මේව තියනවද? ඇත්තේම නෑ කියන්න පුලුවන්. අයුෂය පිරිහිලා, වර්ණය පිරිහිලා, සැපය පිරිහිලා, බලය පිරිහිලා, ප්‍රක්ඤාවත් පිරිහිලා. ඒ යුගයේ වර්ණය රත්තරං රූපයට සමාන බවයි සදහන් වෙන්නේ. වන්දාහ කුමාරයාගේ කථාව ඔබ අහල ඇතිනේ. සියක් වාරයක් පෙරා ගත්කපු පුලුන් වලට වඩා සිනිදු බවක් සමේ තිබිල තියනවා. අද අපේ හම වැලි කඩදාසියකට නං උපමා කලැකි නේද? පාට සම කරන්න වෙන්නෙ, උයන ඇතිලියකට තමා. බලය ගැන ඔබ ඕන තරම් අහල ඇති. කාන්තාවකට ඕනෑම ඇතෙක් ඇගිලි දෙකෙන් අල්ලල බිම දාන්න තරම් බලයක් තිබිල තියනවා. අද කුඩාල්ලටත් බයේ දුවනව නේද? ප්‍රක්ඤාවත් ඉතාම ඉහලින් තිබිල තියනව.

ඒ යුගය ගැන මෙහෙම අහනව හැරෙන්න ඉදිරියට නෑ.

ඉදිරියට සිග්‍රයෙන් පිරිහෙනවා. හැම අතින්ම පිරිහෙනවා. පුද්ගලික මහත කියන්නේ, ඇස් පනාපිට පිරිහීම තිබියදී දියුණුයි කියල කැමොර දෙනවා. අනේ මන්ද? මේව කොහොම කියල දෙන්නද? අද අපට පංච බලයන් එදාට සාපේක්ෂව නෑ. මේ පිරිහීම නවත්වන්න බෑ. එක්ක වත්ති සිහනාද සූත්‍රයේ පැහැදිලිව දේශනා කරනවා. ඒ බුද්ධ වචනය ඒකාන්තයෙන්ම සත්‍යයි. මේ අපේ ආයුෂ්‍ය අවුරුදු දහය දක්වා අඩුවෙනවා. වයස පමනක් නෙමෙයි. පංච බලයන්ම පිරිහෙනවා. නුවනින් හිතල බලන්න. හොඳට ඇස් ඇරල බැලුවොත් පෙනෙයි. අද ආයුෂ්‍ය ගැන ඔබම හිතල බලන්න. ලෝකෙ එක රටක් අද පරමායුෂ අවුරුදු තිස් පහයි. රටේ නම මට අමතකයි. මෙවයින් තේරුම් ගන්න අපේ පිරිහීමේ වේගය.

ගුණදර්ම, සාරදර්ම, සිරිත්, විරිත්, වාරිත්‍ර, පිං, පච්චි, කුසල්, අකුසල්, හොඳ, නරක, සදාචාරය, සභ්‍යත්වය මේ සියල්ල නැතුව යනවා. පොල් ගොඩියට, දෙල් ගොඩියට මරා ගන්නවා. මව, පියා, සහෝදර, සහෝදරියෝ, ඤාතීන් අදුනන්නෙ නෑ, තිරිසන් සත්තු හා සමානව තමයි හැසිරෙන්නෙ. වසරින්, වැඩිවියට පත්වෙන දරුවෝ විවාහ වෙනවා. මෙවන් කාලයකුයි අපි ඉදිරියේ තියෙන්නෙ. සුන්දරද? දියුණුද? මේ විද්‍යාවේ, දියුණුව නොවෙයි අවිද්‍යාවයි. විද්‍යාව හැමතැනම නෑ. බුදුදහමෙ පමනයි තියෙන්නෙ. කොපමන කිව්වත් එලක් නෑ. හිතට යන්නෙ නෑ. ඔබේ වරදක් නොවෙයි. කාලයේ වරද? කාල විපත්ති කියල පෙන්නා දුන්නෙ මේව තමයි.

මේ පිරිහීම පටන් ගෙන ඇති බව ඔබට වැටහෙන්න ඕන. අද සමාජයේ අහන, දකින දේවල් එක්ක පුදුම වෙන්න එපා. පියා දුව දුෂණය කරනවා. දරුවන් ගගේ දානවා, කුණු බක්කිවල දාල යනවා. පිටරටවල් එක්ක බලද්දී අපි ඉහලින්ම ඉන්නවා. ඒ රටවල පිරිහීම ආරම්භ වෙලා ඉවරයි. ලැජ්ජාව, හය ඇත්තෙම නෑ. මෙරටේ වතුර බිල ඉන්න. ඒක සැපයි. මේ ලගදි ඇමරිකාවේ, පියා දුව විවාහ කරගන. දරුවොත් ඉන්නවා. කිසිම හිරිකිතයක් නැතුව, මාධ්‍යෙන් මේව පෙන්වනවනේ. ඒ අයට කිසි ගානක් නෑ. ලොකු දෙයක් කරල වගේ, අපි හරිම සතුටින් ඉන්නවලු. මේව බලන අපේ දරුවෝ, වැඩිහිටියෝ, බන අහයිද?

ගැඹුරු දහම් ඔබට ගෝචර නැති බව මට වැටහුණා. එනිසයි මේ ලෙසින් ඔබව දැනුවත් කරගන්නෙ. මෝහය කියන්නේ මුලාවීමෙන. මුලා වෙන්න කලින් ඔබට අනතුරින් බේරෙන්න

මිනැතරම් අවස්ථාව උදා වෙලා තියනවා. පවට නං පින දෙන්න බෑ. ලොව්තුරු බුදු මුවින් දහම් දෙසු වත්, පවු කාරයා ගොඩ ගන්න බෑ.

එනිසා, සමාජය දෙස බලල, අහවලත් කරනව, අරයන් කරනව, ඉතිං මං කලාට මොකද? කියල සිතුවිලි පහල වෙයි. මාර බලවේග ඔබ අදුනන්නෙ නෑ. ලෝකෙම වැරදි කලත්, ඔබ නිවැරදිව කටයුතු කලොත් ඔබ දිනුම්. නිදහසට කාරණා කියමින් අනුකරනයට ගියොත්, ඔබ ලෝක පාලක ග්‍රහණයට හසුවීම කාටවත් වලක්වන්න බෑ. ඒ ඔබේ ඉරණම. ඔබව රැකගන්න කවුරුත් නෑ. මේ තිබෙන රැකවරණය සතර අපායෙදි ලැබෙන්නෙ නෑ.

ඔබව රකින්න බිරිදට බෑ, ස්වාමියට බෑ. දරුවන්ට බෑ. වසර දහයේ සීමාව එද්දි, ස්වාභාවික විපත් රාශියක් සිද්ධ වෙනවා. ගල්, ආයුධ වර්ෂාවක් වැටෙන බව සඳහන්. මෙයින් බේරෙන්නේ ඉතාම අල්ප පිරිසක් පමණයි. හදවත තුල තිබුණු ගුණයන් හේතුවෙනුයි මේ පිරිස බේරෙන්නේ. මේ පිරිසට ජේතවා වෙලා තියන විපත. දුක්වෙනවා. අනේ අපි දැන් වැරදි නොකර ඉමු කියල පංච ශීලය රකින්න පටන් ගන්නවා. ක්‍රමයෙන් ආයුෂ වැඩි වෙන්න පටන්ගන්නව. මේ විදියට වැඩිවෙලා අවුරුදු අසූදාහක් දක්වා ආයුෂ වැඩිවෙනවා. දන් හැමෝම සිල් රකිනවා. මේ කාලයේ මිනිසුන්ට පංච බල ඉහලින්ම තියන කාලයක්. මේ මහා හදු කල්පයේ අවසන් බුදුරජුන් හා පස් වන බුදු රජුන් වන, කල්‍යාණමිත්‍ර මෛත්‍රිය බුදුරජුන් පහල වන්නේ මේ කාලයේයි. එවිට අපි කොහේ සිටීද? හිතල බලන්න. ප්‍රාර්ථනාවෙන් සියල්ල වෙනවා නම්, ලක්ෂ ගනනින් පෙර බුද්ධ ශාසනවලදි, අයි අපට බැරි උනේ. සසරින් මිදෙන්න. ගෞතම සසුනේ පහස ලබමින් මතු වට පතන්නේ නම්, ඒ ඔබේ අසනීපයක්ම විය යුතුයි.

සසරේ ස්වභාවය දැන් ඔබට තරමක් හෝ වැටහී ඇති. මේ වැටහීම ඇසිපිය හෙලන සැනින් අමතක වන බවත් මතක තබා ගන්න. හිතේ ස්වභාවය එයයි. සසරින් මිදෙන එක ලෙහෙසි පහසු දෙයක් නොමෙයි. අති විශාල කැප කිරීමක් කරන්න ඕනි. මම අනුකම්පාවෙන් සිහිපත් කරන්නේ, සම්මා දිට්ඨිය හෝ ඇති කරගන්න ලෙසයි. ඉදිරියේ සාසනය ගැන හීන දකින්න එපා. අද අදම අප්‍රමාදී වන්න. සියල්ල මොහොතින් අමතක වී යාවි.

එනිසා, නිතර නිතර මේ ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරමින් දහම් ඇස පහල කර ගන්නට වෙර වීරිය ගනු මැනවි. මේ සියල්ල

සර්වඥවූ බුදු රජුන් පෙන්වා නොදෙන්නට, කවුද අපට කියා දෙන්නේ. මේ මහා අනතුර පෙන්වා දෙන්නටයි සම්බුදු කෙනෙකු ලොවට පහල වෙන්නේ. නුවනැතියන් මේ දහම අවබෝධ කර, ජරා මරණ දුක නිමා කර ගන්නවා.

ඒ සම්බුදු මුවින් වදාල නිය පිට පස් ස්වල්පයේ උපමාව පරිදි, නුවනැත්තන්ට, පිං ඇතියන්ට, පුඤ්ඤාවන්තයින්ට, මේ සිහි කැඳවීම. ඔවුන්ට පුද පඩුරක්ම වේවා. දහම් ඇස පහල වේවා. සියළු භාදක දුරු වේවා. ධර්ම ඤාණයම පහල වේවායි. ආශීර්වාද කර සිටිමින්, කාල විපත්ති පිළිබඳ කෙටි දේශනාවට විරාමය තබමි. සැමටම දුර්ලභ වූ භාග්‍යය උදාවේවා.....

“ධම්මෝව, යථා ධම්මෝ, යථා අත්තෝ, තථා පටිපජ්ජී තබ්බන්ති”

“ධර්මය, ධර්මය ලෙසින්ම දැනගත යුතුයි. එසේම, අර්ථවත්ව දැන ගත යුතුයි. ඉන්පසු, ඊට අනුව පිලිපැදිය යුතුයි”

මහා සංඝ රත්නයෙන් අවසරයි

පිංවත්ති,

සම්බුද්ධත්වයෙන් වසර දෙදහස් හයසිය ඉක්මවා සිටින මේ මොහොතේ, නිර්මල බුද්ධ වචනයම ඉගන ගන්නට අපි දක්‍ෂ විය යුතුයි. ලොවුතුරු පහසු ලබමින්, එදා වැඩ සිටි ඇතැම් හිඤ්ඤාත් වහන්සේලාට පවා, තථාගතයන් වහන්සේ හඳුනා ගන්නට බැරිවිය. ගිහියන් ගැන කවර නම් කථාද? එවැනි අය අතර, කෝරක්කත්තිය, කෝකාලික දෙවිදත්, මේ අයට පිං නැතුව ගියා. අද ගැන කවර කථාද?

එදා වගේම අදත්, පටු අරමුණු ඇතුව සසුන් ගතවී, සාසන දෝහී වැඩකර, ගිහි බවට පත්වූ පිරිසම සසුනට ගරහති. ධර්මයට ගරහති. සංඝයාට අගෞරව කරති.

මෙවැනි පාපී දුර්ජනයන් හැම කල්හීම සිටිති. ඔවුන්ට වෙනමම පිරිසක්ද සිටිති. ඔවුන්ගේ මතය හිස්මුදුනින් දරා අනුමත කරති. මෙවැනි හිස් පුද්ගලයන් නිසා, සමාජයට, සාසනයට, ලෝකයට පීඩා පිනිසම හේතු වන්නේය. මොවුන් නොදන්නා දෙයක් නැත. අති පන්ඛිතය, බහුස්සාතයන්සේ රගපාති. මෙවැනි පාපී පුද්ගලයින්ගෙන් දුරස්ථීමට ඔබ දක්‍ෂ නොවූවොත් මහා විනාශයකි.

අද රහස් බණ නැත. සැගවුනු බත නැත. විශ්‍රේෂ බණ නැත. මුළු ධර්මස්කන්ධයම අන්තර් ජාලයට මුදා හැර තිබේ. ඕනෑම කෙනෙකුට පිරිසිදු බුද්ධ වචනයම දැන ගැනීමේ හැකියාව හා

වාසනාව ලැබී ඇත. තම තමන්ගේ අදහස්, බුද්ධි වචනය ලෙස කියන්නට කිසිවකුට නොහැකිය. නිර්මල දහම ඵලෙසින්ම, ඕනෑම භාෂාවකින් හැදෑරීමට අද පුළුවන්. දෘෂ්ඨි වල හිරවීමට හෝ කාලීන බන අසීමට අවශ්‍යය නොවේ. අකාලික වු ශ්‍රී සද්ධර්මය, නිර්මලව, පිවිතුරු ලෙසින් පවතින්නේය. අසරණ නොවී දහමින් පල ලබන්නට ඕනෑම කෙනෙකුට පුළුවන් බව, නාථකරණ සුත්‍ර වලින් මනාව පැහැදිලිය. මග වරදා ගත් කල්හි සියල්ල අහිමි වීම පුදුම විය යුතු නැත. හේතුවට අනුවයි ඵලය. කාලයේ හෝ දර්මයේ දෝෂයක් නොවේ. ත්‍රිපිටකය මතකයෙන් දරා ඉන්නට හැකි පිරිසක් ඵදා සිටියේ අපේ වාසනාවටයි. ඒ, ප්‍රක්ඤා බලය ඉහලින්ම තිබූ නිසයි. පැවිදි අය පමනක් නොවේ. කුප්පුත්තරාව ගිහි උපාසිකාවකි. ඇය පාරා යන වර්ගය මතකයේ තබා සිටි කොතෙකි. අද ප්‍රඥාව පමනක් නොවේ. හැම අතින්ම පිරිහී ඇති බව ඔබට පහදා දුන්නා.

පිංවතුනි,

අපගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ධර්ම සේනාපති සැරියුත් රහතන් වහන්සේ ඇසූ ප්‍රශ්නයක් තමයි, මේ ලෝකේ දුෂ්කරම දේ කුමක්ද යන ප්‍රශ්නය. මෙය ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශවය විසින්ම නිතර නිතර අසා ඇති ප්‍රශ්නයකි. මේ සෑම විටම ඉතාම පැහැදිලිව දේශනා කර ඇත්තේ, දුෂ්කර කාරණා තුනක් ඇති බවයි. මොනවාද මේ දුෂ්කර කරුණු තුන කියා බලමු. පලමු කරුණ, පැවිදි විමට කැමැත්තක් ඇති කර ගැනීම. බලන්න, ලොවතුරු ඤාණයෙන් බලලයි මේ වදාලේ. මේ අනවරාග්‍ර, හිහිසුනු සසරින් මිඳෙනවා, කියන එක ලෙහෙසි පහසු දෙයක් නොවෙයි. අද අය මේව දන්නෙ නෑ. මෙවැනි සිතුවිල්ලක් පහල විම පවා අග්‍රයි, ශ්‍රේෂ්ඨයි, කියලයි වදාලේ.

දෙවැනි කරුණ ලෙස වදාලේ, පැවිදි ජීවිතයේ හිත අලවා ගැනීම ලෙසයි. මොන තරම් නම් සත්‍යක්ද? සංසාර පිනකට හෝ සංසාර පුරුද්දට, පැවිදි වීමේ ආශාව ඇති වෙන්න පුළුවන්. නමුත්, පැවිද්දට හිත අලවා ගැනීම ලෙහෙසි නෑ. සියළු බැඳීම් අතහරින්න ඕන. මව්පිය, සහෝදර, යාළු මිත්‍ර, ඤාති සබඳකම් අතහරින්න ඕන. පාන්දරම අවදි වෙන්න ඕන. වත් පිළිවෙත් කරන්න ඕනි. සංවරව හැසිරෙන්න ඕනි. මහන්සි වෙලා බන දහම් ඉගන ගන්න ඕනි. උඩින් ජේන තරම් ඇතුල පුන්දර නෑ. පිටින් බලා ඉන්න අයට ආශාව උපදින්න පුළුවන්. ඇයි, හැමෝම ගරු කරනව. වන්දනා කරනව. පා සෝදලයි පිළිගන්නෙ. ආසනය වෙත් කරල තියනව.

වෙලාවට දානෙ ටික ලැබෙනව. විවර, පිරිකර, බෙහෙත්, ටික ලැබෙනවා. ඉන්න අවාස ලැබෙනව. මේව නිසාම පිරිහිලා යනවා. නුවනින් දකින්න බැරි උනොත්, ජලයෙන් හදන ලුනු කැටය, ජලය නිසාම දිය වෙනව වගේ, පිරිහිලා යනවා.

තුන්වෙනි අසිරුම කරුණ ලෙස වදාලේ, ධම්මානු ධම්ම ප්‍රතිපත්තියේ හිත අලවා ගැනීමට ඇති දුෂ්කර තාවයයි. අද මේ කරුණ නැති නිසාම සිදුවී ඇති විනාශය හා පිරිහීම ඔබටම පේනව ඇති. පැවිදිවී සිටියත්, සසුනේ රුදි සිටියත්, මේ කරුණ නැතිනම් එලක් නෑ. පැවිදි වෙන කොටම කියනව, සසර දුකින් නිදහස් වීම පිනිසමයි, පැවිදි වෙන්නෙ කියල. “සබ්බ දුක්ක නිස්සරණ” අනේ ටික දවසකින්ම මේක අමතක වෙලා යනව. ඊට පස්සෙ නිස්සරණ හැංගිලා, රුස්කරණ මතුවෙනව. මාලිගාවක වැඩ හිටියත් පරමාර්ථය හිතේ තියෙන්න ඕනි. මේ හිත මයාකාරී දෙයක් බව මිලගට මම පහදල දෙනවා. මේ හිතේ ස්වභාවය අපි දන්නෙම නෑ. අවිද්‍යාවටම ඇදිල යන හිතක් අපට මේ තියෙන්නෙ. ඒකට අපි මහන්සි වෙන්න ඕන නෑ. මේ අනවරාග්‍ර සසර ආවෙ ඒ නිසානේ. ඒ විදියටම යයි. එයින් නිදහස් වීමටයි අපට හැරදාම බැරිඋනේ. එකටයි මහන්සි වෙන්න ඕනි. විරිය වඩන්න ඕනි. ලොකික දේතුලට නිරායාසයෙන්ම ඇදිල යනවා. අකුසලයට ලේසියෙන්ම ඇදිල යනව. එනිසයි, ආරම්භයක් නොපෙනෙන සසර සයුරේ අතරමං උනේ. මෙයින් මිදීමටයි අපි කාටත් බැරි වුන එකම දේ. අනිත් හැමදේම අපි ලබල තියනව. මතක නැති එක විතරයි ප්‍රශ්නෙ. මේ ලෝකෙ කිසිම සත්වයෙක්, දෙවියෙක්, බ්‍රහ්මයෙක්, සක්විති රජෙක් නොවුන කෙනෙක්, බුදු නුවනට පේන්නෙ නෑ කියලයි වදාලේ. අවිද්‍යාව නිසාම අපි කරන්නේ සසර පුරුද්දටම ඇදිල යනව. මොනවදෝ සැපක් හොයනවා. එහෙම දෙයක් නෑ කිව්වට හිත පිළිගන්නෙ නෑ. මෝහය කියන්නෙ මේකටයි. හීනවු, ගාමීයවු, තුවිෂ්ටු පංච කාමයේ ඇති අල්පවු සැපයටම ඇදිල යනවා. හරියටම ගින්නට පතින පලගැටිය වගේ උඟ පතින්නෙ විනාශ වෙන්න හිතාගත නෙමෙයි. ලාමක සැපට. ලැබෙන්නේ දුක. මිනිසුන්වු අපි කරන්නෙත් ඒටිකම නේද කියල නුවනින් හිතල බලන්න.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිතරම අගය කල වර්ණනා කල දෙයක් තමයි, ශීලය. මේ මාගීයට ඇති පලමුවෙනි අත්වැල සීලයයි. සීල, සමාධි, ප්‍රඥා තමයි ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය කියන්නේ.

අවශ්‍යම දේටයි අද මුල්තැන නොදෙන්නෙ. ධාන්‍යාන, මාර්ගඵල නෑලූ, මේ කාලෙ බැරිලූ. පිං මදිලූ. පාරමිතා පිරිල නැතිලූ. මේ සියලු කථා නිශ්ඵලයි.

කාලයේ හෝ ධර්මයේ දෝෂයක් නෑ. දහම අකාලිකයි. දෝෂය තියෙන්නේ ප්‍රතිපත්තිය තුල ඇති අඩුවයි. අනුපූර්ව නිවන් මග වැහිල. කාලයේ මුවාවෙන් සැප විහරණයට හුරුවුනා. මට මතක් වෙනව බුදු මුවින් වදාල බුද්ධ වචනයක්. ආනන්ද හිමියන් අහනව, එන්න, එන්නම රහතුන්ගේ පහලවීම අඩු වෙනව නේද කියල. මේ වෙලාවෙදි ලස්සන පිලිතුරක් ලබාදෙනව, ආනන්ද, ඒක එහෙමම තමයි, ලී කොට්ටයට හුරු වෙද්දි, දෙපට සිවුර අයින් කරල, මෙට්ටයට හුරු වෙද්දි, නිවනට, ප්‍රමාදයට හේතු වෙනව කියල වදාල. මේ තුල ගැබ්වී ඇති අර්ථය අති විශාලය. නුවනින් දකින්න ඕන දෙයක්. දුෂ්කර ක්‍රියා කරන්න වදාලා නොමෙයි. වරදවා ගන්න එපා. සසර ස්වභාවය දන්නේ සාස්තෘන් වහන්සේම පමනයි. අපි ශ්‍රාවකයෝ විතරයි. හැමෝම සාස්තෘ වෙන්න ගියොත් එතනම තමා විනාශය. අපේ තරම තේරුම් ගන්න ඕනි. සිවුරට ආශාවෙන් ඉඳල කාවෙක් වෙන්න සිදු වුනා නම්, හිතල බලන්න,

පිංවත්ති,

එකම නමින් සදහන් බොහෝ අය එදා ඉඳල තියනව. අදත් එකම නම් තියන අය කොපමන ඉන්නවාද? මේ අය ගැටළු හදා ගන්න නිසයි මතක් කලේ. සාරිපුත්ත නමින් බොහෝ අය ඉඳල තියනව. මොග්ගල්ලාන, කස්සප, ආනන්ද, සුමන, සුභද්ද සුමනා, මල්ලිකා, ගාමිණී නමින් බොහෝ විස්තර දර්මය තුලින් හමුවෙනවා. ඒවා නිවැරදිව තේරුම් ගැනීම වැදගත් නිසයි, මුලදීම සිහිපත් කලේ. මීට දින කිපයකට පෙර මම ආදාහන පිංකමකට වැඩම කලා දර්ම කථික, හොඳ ප්‍රසිද්ධ හිමි නමකගෙ ආදාහනයක්. ගුණ කථනයේදිදි මමත් දැන ගන්නෙ. මේ හිමි යන් විසිඑක් වතාවක් සිවුරු ඇරල මහණ වෙච්ච කෙනෙක් බව. බුද්ධ වචනය දන්න නිසා, මට ඒක ප්‍රශ්නයක් නොවුනට, ප්‍රශ්නයක් කරගත් අය, බොහෝ හිටිය. මේ මහණකම කියන එක ලේසි පහසු දෙයක් නෙමෙයි. ධර්ම මාගීයේ යද්දි බලපාන ගැටළු ගැන දන්නෙ හගාවතුන් වහන්සේම පමනයි. පිටින් බලා ඉන්න අයට මේ කිසිවක් පේන්නෙ නෑ. දන්නෙත් නෑ. ඒ අය දන්නෙ දොස්

නගන්නයි, නින්දා අපහාස කරන්නයි විතරයි.

කරුණු නොදැන මේ කරන චෝදනා වලින්, නොදැන කලත් බොහෝ අකුසල් රැස් වෙනවා. එනිසාමයි මේ කරුණු ටික පහදා දෙන්න කල්පනා කලේ. ධර්ම මාගීය වනාහි, මහා සැඩ පහරක් වගේ. කෙලෙස් දුරු කරනවා කියන එක ලේසි පහසු කාර්යක් නෙවෙයි. මහා ප්‍රඥාවකින්ම මිස සසරින් එතෙර වෙනවා කියන කරුණ, සිදු වෙන්නෙ නෑ. හොඳින් මතක තියාගන්න, මේ සියළු, අභියෝග ගැටළු, ප්‍රශ්න, බාධක, පීඩා, උවදුරු, එන්නෙ ධර්මයේ හැසිරෙන කෙනාට විතරයි. අන් අය මාරයාට ග්‍රහණය වෙලයි ඉන්නෙ. අධිපති මාර බලය තරම් තවත් බලයක් බුදු අසින් නොදකින බව වදාලේ ඒ නිසයි. ගිහිගෙදරින් නික්මෙන මොහොතේ තමයි බෝසතාණන් වහන්සේ මුලින්ම මාරයව දක්කෙ.

රාජ කුමාරය, මෝඩ වෙන්න එපා. කොහෙද මේ යන්නෙ, මොනවද මේ කරන්නේ, කොහෙද ඉන්නෙ. මොනවද කන්නෙ. කවුද සලකන්නෙ. තව දින හතක් ඉවසන්න. ඔබට සක්විති රාජ්‍ය ලැබෙනවා. සුවසේ පිං දහම් කරමින් රාජ්‍ය පාලනය කරන්න. ඔබේ ආදර බිරිදට, සුරතල් පුත්‍ර රත්නයට දුක් දෙන්න එපා.

මේ වදන් ඔබට ඇසෙද්දි, මොනවද හිතෙන්නෙ. හරිම පුදුමයි නේද? ආශ්චර්යයයි. ඔබ පුදුම වෙනව නම් මේවට පුදුම වෙන්න. ගලින් ගල තියල ගහපු තාප්පෙකට නෙමෙයි. ඒවයේ පුදුම වෙන්න දේවල් නෑ. සියල්ල මැඩලා අභිනික්මන් කලා. ලෝකාධිපති මාරයා වසර හතක් හෙවනැල්ල වගේ ඉඳල තියනව. අල්ප මාත්‍ර වරදක් අල්ලගන්න බැරි උනා කියල, මාරයාමයි කියන්නේ. මානසිකව වට්ටන්න උපරිම උත්සහ කලා. දුෂ්කර ක්‍රියා කරද්දි ඇද වැටුණු අවස්ථා එමටයි. මේ වෙලාවට ඕනිම කෙනෙක් අසරණ වෙනවනේ. මාරය ඇවිත් කියනව, මම කිව්වනේ. කෝ ඇහුවද? මගේ ග්‍රහණයෙන් මිදිල යන්න කාටවත් බෑ මගෙන් බේරිලා ගිය කෙනෙක් මේ සක්වලම නෑ. දැන්වත් මාලිගාවට ගිහිං සැප විඳින්න තවමත් සක්විති පදවිය හිමි ඔබටයි. තව ඔබට ජීවත් වීමට දශමයයි තියෙන්නේ. මරණයේ ඉඩකඩ නවසිය අනූනවයයි.

මේ වෙලාවෙදි, හරිම පුදුමයි. බෝසතානන් වහන්සේ මාරයට කියනව, පව්ටු මාරය, බලාපන් අර ගලායන අවිරවනී නදිය දිහා. මේ මගේ ශරීරයට හමන සුලගට පුලුවන්, අර පේන ගංගාව වියලා දමන්න. ඔය වදන් වලට මාව වෙනස් කරන්න බෑ. යුද්දයට

ගිය රජු දිනල මිස ආපසු යනුනෙ නෑ. සටන් බිමේ මරණය සැපයි, පැරදී පලායනවට වඩා. පිංවත්ති, බෝධි මුලයේදී දස බිම්බරක් මාර සේනාව මොනවද නොකලේ. කවුද පිහිටට හිටියෙ. උදව් ඉල්ලල කෑ මොර දුන්නද? නෑ. වලදපු පාත්තරය පවා අතහැරලයි වැඩ හිටියෙ. දෙවියන්, බබුන් පවා පලා ගියා. මහා ගන අන්දකාරේ බෝසතානන් වහන්සේ තනිවුනා. මාර යුද්ධය ඇරඹුණා වජ්‍රාසනයෙන් නැගිටවන්න නොකල දෙයක් නෑ. වීර්යය, අධිෂ්ඨානය බලවත් කර ගත්තු බෝසතාණන් වහන්සේ, මහ පොළව පමනයි මට සාක්ෂියට ඉන්නේ කියලා, පොළව ස්පර්ශ කලා.

මහී කාන්තාව සියල්ලම දන්නවා. සාරාසංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂයක්ම පාරමී පිරුවෙ, මේ මහ පොළව මත පිහිටලයි. දරාගන්න බැරි උනා. මහ පොළව කම්පා වුනා. මේකලාගිරි ඇතුළුපිටි මාරයා බිමට වැටුණ. මාර පිරිස හිස් ලු ලු අත දුවන්න ගත්ත. මහා බෝධිසත්ව උතුමා සියළු කෙලෙසුන් නසා උතුම් වූ සම්බුදු බවට පත්වුනා.

පිංවත්ති,

මේ සියල්ල කලේ අනන්ත දුක් විදින අප වැනි ලෝක සත්වයින් බේරා ගන්නමයි. පස්වග මහණුන් පවා දාල ගිහිං පලමුව උදව් කලේ ඒ පස් දෙනාට නේද? මෙවන් දුෂ්කරතා කාටද විදින්න පුලුවන් වෙන්නෙ. දෙවියන්, බබුන්, මරුන්, ශ්‍රමණ, බුහිමණයින් අතරින් අග්‍ර, ශ්‍රේෂ්ඨම උතුමා භාග්‍යවතුන් වහන්සේයි. මේ මහා ඥාණයට සම කල හැකි තවත් කෙනෙක් තුන් ලොවම නෑ. නමුත් කිසිවක් නොදන්නා බෞද්ධයින් පවා සරණ යන්නේ කවුද? පිහිට ඉල්ලන්නේ කාගෙන්ද? “සත්තා දේව මනුස්සානං” කියන බුදු ගුණයේ, අර්ථය පවා නොදන්න අය කොපමනද? හරිම සංවේග ජනකයි. මොනවා කරන්නද? පිහිට, ආරක්ෂාව, රුකවරණය පතන්නේ දෙවියන්ගෙන්. නිවන් දකිවා කියල සාදු සාදු කියනවා පිංවත්ති, දෙවියෝ කියන්නේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ ඔබ දර්මයේ හැසිරෙනවා නම් උපකාර කරයි. ඔබලාට වඩා හැමදේම දෙවියෝ දන්නවා. නිතරම ඔබේ හිත දකිනවා. බොරු කරන්න බෑ. ඔබ පිහිට ඉල්ලල යදින කොට ඔබ ලගට එන්නෙ අමනුෂ්‍ය බලවේග. ඊළගට ඔබව මෙහෙය වන්නෙ ඒ අය. කබලෙන් ලිපිටයි වැටෙන්නෙ. මේව තේරුම් ගන්න බලන්න. පොඩි ලමයි

සෙල්ලම් බත් උයනව වගේ, හැමදාම ඔබ කරන්නෙ එකම දේ.

බුදුන් වැදීම තුළින් පමනක් නිවන් දකින්න බෑ. දර්මය දකින්න උස්සහ කරන්න. මේ වගේ ඤාණ සම්පතියක් නැවත ලැබේවි කියල නං හිතන්න එපා. ඔබට කලාණ ඇසුර ලැබී තියනවා. නිර්මල බුද්ධ වචනයම අහන්න ලැබෙනව. නුවනින් හිතීම හා දර්මයේ හැසිරීම ඔබ සතියි. ලොව්තුරා බුදු රජුන් වැඩ හිටියත් ඔබේ කාර්ය කල යුතු වන්නේ ඔබමයි. භාහිර කිසි දෙයක් ප්‍රශ්න කර ගන්න එපා. භාහිර ලෝකයේ කිසිවක්, ඔබේ පිහිට පිනිස පවතින්නේ නෑ. හැමදේම දාල යන්න වෙන දවසක් එනවා කියල විතරක්, අමතක කරන්න එපා. එදාට ඔබ අසරණයි. දර්මය පමනක් පිහිටට ඉඳිවි. එනිසා, අප්‍රමාදීව දර්මයේ හැසිරෙන්න. ලෝකානුකම්පාවෙන් ඔබට දිය හැකි ඉහලම අවවාදය එයයි.

සිල්වත් හිඤ්චට, නිතරම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ප්‍රසාදය හිමිවුනා. දුස්සීල හිඤ්චට හා හිඤ්ඤායට නිතරම ගර්භා කලා. නින්දා කලා. සාසනයේ රැඳී, දුස්සීලව වැඩ සිටීම කිසිවිට අනුමත කලේ නෑ. මල මිනියටයි උපමා කලේ. පාමොක් දෙසන අවස්ථාවේ ඔබට මතක ඇති, දුස්සීල හිඤ්චක් එළියට ඇඳ දමූ ආකාරය. නිග්‍රහ කල ආකාරය. නින්දා කල ආකාරය. ඇයි ඒ? අනුකම්පාවටමයි. සසරේ හිඟිසුණු බව දන්න තව කෙනෙක් ලෝකෙ නෑ.

ඒ වගේම, සිවුරු හැර ගිය විශාල පිරිසක් එදත් හිටිය. සිවුරු හැර යන අයට, කිසිදු ආකාරයේ අප්‍රසාදයක් පල කර නැහැ. ඊට හේතුව බුදු නුවනින් සියල්ල දකිනා හා දන්නා නිසයි. එවැනි අයට උපකාර කල අවස්ථා, බොහෝමයක් දක්නට ලැබේ. සහෝදර නන්ද හිමි වෙනුවෙන්, විශාල මහන්සියක් දරා තිබේ. වසර ගානක් පද හතර පාඩන් නොවූ චුල්ල පන්තක හිමිට උපකාර කලා. කුඩා කලම පැවිදි වූ, මහක, ඉඟිදත්ත, රාහුල, සුමන, සුනීත, සෝපාක, කුමාර, ආදී අයට බොහෝ රැකවරණය සැලසී තිබෙනවා. මටනං හිතෙනව, එදා සුනීත වෙලා හිටියනං සැපයි කියල. ඇයි නිවන් දුක්කෙන. එත් කවුද දන්නෙ, ඒ කාලෙ සමහර විට සතර අපායෙ, හිටිය වෙන්න පුලුවන්.

පිංවත්ති,

ඒකාලෙ ඉඳල තියනව, චිත්ත හත්ථ කියල කෙනෙක්. බුදුරජානන් වහන්සේ මෙයාව හත් වතාවක් පැවිදි කරල තියනව.

ටික දවසක් ඉන්නව, සිවුරු ඇරල යනව. මේ විදියට හත් සැරයක් සිවුරු ඇරල ගියා. මම කෙටියෙන් කියන්නම් විස්තර ඇතුළු දැන ගන්න ඕන නම්, වාතුම සූත්‍රය කියවල බලන්න පුළුවන්. මජ්ඣිම නිකායෙහි තියෙන්නෙ. මෙයා විවාහ වුන කෙනෙක්. උදුල්ලත් අරං කුඹුරෙ යන විදියට ගිහිං, හොරෙන්ම මහන උනා. ටික දවසක් යද්දි බිරිඳව මතක් උනා. උයල දීපු හැටි, රෙදි හෝදල දීපු හැටි, නාවපු හැටි, කවපු හැටි, ආදරෙන් කථා කරපු හැටි, මේව මැවිල පේන්න පටන් ගත්ත. හොරෙන්ම සිවුරු ඇරල ගියා. අනේ ඔයා ආවද පැටියෝ කියල, නෝනත් ආදරයෙන් බාර ගත්ත.

ටික දවසක් යද්දි, නෝනගෙ මුලදි තිබුණු සැලකිලි අඩුයි. කුඹුරට ගියා. උදුල්ල හැංගුව. මහණ වුනා. ටික දවසක් යද්දි නෝනව මතක් උනා. මොනව උනත් මගෙ නෝනනෙ. තනියෙන් තියන එක හොඳ නෑ, කියල හිතන. කාටත් හොරෙන් සිවුරු ඇරල ගියා. එදත් නෝන ආදරෙන් පිළිගන්නා. ඔයාට මං නැතුව ඉන්න බැරි බව, මම දන්නවා කියල රහට උයල දුන්න.

මේ විදියට හත් සැරයක්ම සිවුරු ඇරිය. දැන් බිරිඳත් වැඩිය ගනන් ගන්නෙ නෑ. ගියාට එනවනේ. පාඩුවෙ හිටිය. හිඤ්ඤා වහන්සේලා බුදු රදුන්ට කියා හිටියා, මහන කරන්න එපා කියල. මෙයා මහන කලාට ඉන්නෙ නෑ. ටික දවසකින් ආයෙ යයි කියල. හැමෝම කිව්ව. බුදු රජානන් වහන්සේට රහස් නෑ. සියල්ල දන්නව දකිනව. සසර ස්වභාවය දන්නව. මාර බල වේග දන්නව, මහණෙනි, චිත්ත හත්තට රහත් වෙන්න පින තියන කෙනෙක්. එයා යුද්ධකට කොටු වෙලා ඉන්නෙ. මේ අවසාන වතාවට තමයි සිවුරු හැර ගියේ කියල මතක් කලා.

මෙයාට, ගිහි ගෙදර එපා වෙලා යනව මහන වෙන්න. උදුල්ලත් අරං යන්නේ. මෙයා තනියම හිතනව, මේ උදුල්ල මම අද හංගල යන්නෙ නෑ. නැවත මේ උදුල්ල දැනට ගන්නෙ නෑ කියල ඇස් පියාගන ගහට විසි කලා. ගිහිං පැවිදි වුනා. නොබෝ කලකින්ම විරිය වඩා රහත් වුනා. අද නං මොනවයිත් මොනව වෙයිද? මොනවා නොකියයිද? ඉඳල ඉවරයි නේද?

මේ වගේ අවස්ථා බොහොම තියනව. චිත්ත සාරිපුත්ත කියල තව කෙනෙක් ඉඳල තියනව. මේව ගැන ඔබට පහදල දෙන්නේ, ගිහි, පැවදි බොහෝ අය වැරදි වැටහීම් තුල ඉන්න නිසයි. දර්මය, දර්මය ලෙසින් නොදන්න නිසයි. බොහෝ අකුසල් රූප් කර ගන්න නිසයි. සමහරු උපැවිදි වීමයි, පාරාජිකා වීමයි, එකට

ගලපනව. මේ සියල්ලම වෙන්තෙ දර්මය නිවැරදිව නෙදූන සිටීම නිසයි අතීතයේ සිට පිරිසම දහම හඳුනාගන හිටිය නමුත් අද සමාජය ගැන කථා කරන්නක් දුකයි.

සියල්ල දන්නා අය ලෙස රඟපානව. දෘෂ්ඨි, මතවාද වලින් ඔලුගෙඩි පුරවගන. පිංවත්ති, සාරිපුත්ත සිංහ නාදය හොදට කියවන්න. ධර්ම සේනාධිපති වෙලා, තිබුණු නිහතමානී බව හිතාගන්නවත් බෑ. පලමු ශ්‍රාවකය වුනු කොණ්ඩඤ්ඤ හිමියන් ගැන කියවන්න. මේ උතුමන් කොහේ වැඩ ඉන්නවද කියල, අනිත් අය දන්නෙ නෑ. මට සිහි වෙනව එක දේශනාවක, බුදු රදුන්ගේ පා සිරසින් පිරිමදිමින්, ස්වාමීණි මම කොණ්ඩඤ්ඤ කියා කීප වරක්ම පැවසූ අයුරු. හරි පුදුමයි, මේ උතුමන්ගේ නිහතමානීබව. ඒ යුගය දැන් ඉවරයි. අද මාන්නෙන් ඉදිමිලා තන්හාව ඉහවහා ගිහිං. අවිද්‍යාවෙන් වැහිල. නිහඩ ගමනක් යනවා හැරෙන්න වෙන කලයුතු දෙයක් නෑ. අධිපති ග්‍රහණයට හැමෝම හසුවෙලා ඉවරයි නුවනින් හිතන අයට පමනක් අවස්ථාව ඉතිරි වෙලා තියනවා. කෑ ගහල, රඟපාල මේ ගමන නං යන්න බෑ. බොහෝම අහිංසකව යායුතු ගමනක් බව සිහිකර දෙමි.

චිත්ත සාරිපුත්ත හරි දක්‍ෂයි. ධ්‍යාන පවා උපදවාගනයි හිටියෙ. ධර්මය හොදට ඉගන ගෙන හිටි කෙනෙක්. මොහු වටා විශාල සහ පිරිසකුත් ඉදල තියනවා. කොට්ඨිත මහරහතන් වහන්සේ ඇතුලුව රහතන් වහන්සේල, පස්නමක්, දහම් පිළිසදරේ ඉන්න වෙලාවක, මේ පිරිස ආව. චිත්ත සාරිපුත්ත තෙරුන්ද දර්ම දරයි. ධර්ම කපීකයි. ඔය පිළිසදරට එක් කර ගන්න කියල, පිරිස කිව්ව. කොට්ඨිත හිමි, මේ සිත පිරිසිදු බලා, නොබෝ දිනකින්ම ගිහි බවට පත්වන බව සදහන් කලා. ඒ විදියටම මොහු ගිහි බවට පත්වුනා. මේ වෙලාවෙදි සහ පිරිස බුදු රදුන්ට මේ පුවත සැල කලා. සියල්ල දන්න, සියල්ල දකින, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාලා.

මහනෙති,

චිත්ත සාරිපුත්ත තෙමේ, ගිහි බවට පත්වීම මමද සිතින් පිරිසිදු දකිමි, දෙව් කෙනෙක්ද මා සමීපයේ ප්‍රකාශ කලෙමි. නමුත් මහණෙනි, නොබෝ කලකින් මේ තෙමේ නැවත පැවිදි වන්නේය. බබසර කෙලවර කරමින්, උතුම් අරහත්, වයටද පත් වන්නේයැයි වදාලා. මේව අහද්දි හරිම පුදුමයි. අපි මොනවද දන්නෙ නේද?

සංගාමඡී කියල හිමි නමක් පැවිදි වෙලා නොබෝ කලකින්ම රහත් බව ලැබුව. හුදකලා වනයක වැඩ හිටිය. ගිහි කාලෙ බිරිදට පනිවිඩේ දුන්න අන්න අහවල් තැන ඉන්නව කියල. බිරිදට ඒ වෙද්දි දරුවෙක් පිළිසිද අරං. හොයාගත ගියා. වඩින මග රැකගත ඉඳල පාර මැදින් දරුව තිව්ව. මෙන්න ඔහේගෙ දරුව තමුසෙම බලාගන්නව කියල දාල ගියා. සංගාමඡී රහතන් වහන්සේ කල් පතා කලා, බිරිඳත් සංසාරේ යන කොතෙක්, දරුවත් සංසාරෙ යන කෙතෙක්. මේ අයට සසර භය කියා දෙන්නත් බෑ. දරුවට උඩින් කුටියට වැඩල භාවනා කලා.

දරුව අඩනව. බිරිඳ දරුව ලගට ආව. හිතක් පපුවක් නැති නරුම මිනිහෙක් කියල බැනල යන්න ගියා. අපිනං මොකද කරන්නේ. අනේ මගේ දරුවද? මගේම ඇස්දෙක. මගේම නහය. කියල වඩාගත හුරතල් කරයි. නේද? රහතන් වහන්සේලා හරිම පුදුමයි. මේ සිද්ධිය බුදුරජානන් වහන්සේ දිවැසින් දුටුවා. සංගයා අමතල වදාලා, නමටම ගැලපෙන සංගාමඡී, කෙලෙස් සංග්‍රාමයෙන් දිනුවා කියා වදාලා. අද කාලේ කාන්තාවෝ හරිම වාසනාවන්තයි. මොකද, ඉස්සර එක පිරිමියාට විශාල පිරිසක් බිරින්දෑවරු ඉඳල තියනවා. තම තමන්ගේ වත්කම් අනුව තමයි ඒ අවස්ථාව ලැබිල තියෙන්නෙ. මහා පන්තක හිමිට ගිහි කල බිරින්දෑවරු අට දෙනෙක් ඉඳලත්, පේනවනෙ තියන ප්‍රශ්න නේද?

රට්ඨපාල රහතන් වහන්සේටත් විශාල පිරිසක් ඉඳල තියනව. ගෙදරට දානයට වඩමවල, රන්, රිදී, මුතු, මැණික්, ගොඩවල් වට්ට. බිරින්දෑවරු සරසල තිබ්බ. අම්මටයි තාත්තටයි වෙන දරුවෝ නෑ. සිටු පවුලක්නෙ තමන්ගේ භූදලය පෙන්නල කිව්ව, මේ සියල්ලම භාරයි, දුක් විදින් නැතුව නවතින්න කියල. විසිකරන්න ගෙනියන පිළුනු වෙච්ච පිට්ටු කැල්ලක් වලඳල ආපසු වැඩිය. රං රිදි ගහට දාන්න කිව්වා. හරිම පුදුමයි. මේ වරිත ඇහුවත් සතුටු නැද්ද?

තවත් සිටු පවුලක එකම පුතා මහන වෙලා. අම්මයි, තාත්තයි සැනකෙලියක් බලන්න ගියා. එක පාරට අම්මට පුතාව මතක් වුනා. අනේ මගේ පුතා ගෙයක් ගානේ හිගා කනවා, මොන දුකක්ද මේ විදින්නේ කියල කෑගහද්දි නගර සෝබිතියක් ලගට ආව. ඇයි අඩන්නෙ කියල විස්තර ඇහුව.

සේරම කිව්ව. අනේ සුළු දෙයක්නෙ. මම සිවුරු අරවල එක්කං එන්නං කිව්ව. අම්මට හරි සතුටුයි. අනේ දුවේ එහෙම

පුළුවන් නං, දුවටම විවාහ කරල දෙනව කියල පොරොන්දු වුනා. විශාල මුදලකුත් ඉල්ලගන, විස්තර අනුව හොයාගන ගියා.

නිතර පිඩු සිගා වඩින ඉසව්වෙන් විශාල ගෙයක් කුලියට ගන්න. දෑත් මහා දාන පතිතියක්. හෝ ගාල දන්දෙනව. මේ ස්වාමීන් වහන්සේ තනි කර ගන්න විශාල පරිශ්‍රමයක් දරන්න වුනා. නානාවිධ උපක්‍රම කරල, මාස ගානකින් තනියෙන් වඩින දවසක් බලල, ගෙදර සේවිකාව කියනව, අනේ ස්වාමීණි අපේ ආර්‍යාව අසනීපෙන් ඉන්නේ. බණ ටිකක් දේශනා කරන්න කියල, ඇතුලට වඩමවා ගන්න. දානය වලදලා ඇය ඉන්න තැනට වැඩම කලා. ඔලුවේ ඉදං පොරවා ගන නිදි.

නැගනිය, කුමක්ද ආබාධය කියා ඇසූ විටම, අතින් අල්ලාගන අඩන්න පටන් ගත්තා. මට ඔබ වහන්සේ නැතුව ඉන්න බෑ. නොලැබුනොත් මා ජීවිතය අතහරිනවා. අනේ අපි පිං කරල හොඳින් ජීවත් වෙමු. අපට ඕන තරම් සල්ලි තියනවනේ. අපි පිං දහම් කරමු. දුක් විඳින්න එපා. මට දරා ගන්න බෑ කියල අඩනවා.

මේ සියල්ල සාස්තෘන් වහන්සේ දැකල වදාරණව, ආනන්ද, මගේ පුත්‍රයෙකුයි, නගරසෝබනියකුයි අතර මහා සටනක්, මේ වෙලාවේ. කවුද ස්වාමීණි සටනින් දිනන්නේ. ආනන්දය, මගේ පුත්‍රයා දිනනව යැයි වදාලා. මේ හිමියන් විහාරයට වැඩිය. භාවනා කර ගන්න බෑ. දාන වලදන්ඩ බෑ. නින්ද යන්නේ නෑ. අර වචන මාලාවයි, දර්ශනයයි, මව්ල පේනව. දෝංකාර දෙනවා. පැමිණිල්ල බුදුරදුන්ට ගියා. මගේ වචනයෙන් එන්න කියන්න. සැබෑද හික්කුව මේ කියන කථාව. ඔබ සිවුරු හැර යන්නද කල්පනාව. එහෙමයි ස්වාමීණි.

හරිම ලස්සනයි, මේ වෙලාවේ කරන දේශනාව. හික්කුව ඔබ ආත්ම පන්සියක්ම රසයට ගිජු වෙලා අමාරුවේ වැටුණ. මේ සැරෙන් ඔබ ජීවිකමයි කර ගන්න හදන්නේ කියල, පුර්වාපර සංධි ගලපල එක ආත්මභවයක් සිහි කරල දුන්න.

හික්කුව ඔබ පෙර භවයේ රංකෙදි සහිත මුවෙක් වෙලයි හිටියේ. ඔබව අල්ල ගන්න ගොඩක් අය උත්සහ කලා. රජුගේ දේවිය, ඔබ ගැන අහල, ඔබව අල්ල ගන්න උපායන් යෙදුව. අවසානයේ ඔබව ගැවසෙන ප්‍රදේශයේ, මිහිරි තනකොල වගාකලා. ක්‍රමයෙන් ඔබ ඒ රසයට ගිජු උනා. ඉන්පසු මී පැනි තැවරු තනකොල වලට හුරුකලා. දෑත් මාලිගය තෙක් මී පැනි මිශ්‍ර තෘණ අතුරා, ඔබව කොටු කර ගත්බව වදාලා. එම දේ විය අද ඔබව

වසගවී ඇති නගරසෝබිතියයි. රන්මුවා ඔබයි. ඔබට අදත් එයම නේද සිදුවී තිබෙන්නේ යැයි පවසා අරතිය දුරුකලා. නොබෝ දිනකින්ම සසර දුකින් නිදහස්වුනා. අද තමන්ගේම නුවනින්, බුදු බන මෙනෙහි කරලම, බේරෙන්න ඕනි.

මේක හරිම දුක හිතෙන කථාවක්. හරිම සංවේදී. මේ කෙනත් විවාහ වෙලා හිටි කෙනෙක්. හැබැයි, බිරිද එක්තරා වර්තයක්. ඇයට සොර සැමියන් කීප දෙනෙක්ම ඉඳල තියනව. තමන්ගේ නිත්‍යානුකූල ස්වාමියා දිනක් බිරිදගෙන් අහනව, මම මහන වෙන්තද කියල. පනින රිලවුන්ට ඉනිමන් තිව්ව වගේ.

උඩින්ම කැමත්ත දුන්න. තමන්ගේ සියලුම දේවල් බිරිදට පැවරුව. මහණ වුනා. දෑත් වෙර වීරිය වඩනව, සසරින් මිදෙන්න මෙහෙම ටික කලක් යද්දි, බිරිදට හිතෙනව මෙහෙම. ඔය ගියාට සිවුරු ඇරල එන්න පුලුවන්. ඒ නිසා මෙයාව මරන්න ඕනි කියල කල්පනා වුනා. දෑත් සල්ලිත් තියනවනේ.

හොර කල්ලියකට වැඩේ හාර දුන්න. නම, ගම, හැඩරුව, සේරම කිව්ව. හොරු ගියා. අල්ල ගත්ත. අපි ආවෙ උබව මරන්න. ඇයි,? මං මරල මොනව ගත්තද? විස්තරය කිව්ව. සසර හැටි දන්නවා. විලාප තියන්න, තරහ ගන්න, අසාදාරණය වෙනුවෙන් සටන් වදින්න ගියෙ නෑ. හරිම දුකයි. මට එක දවසක් දෙන්න කියල ඉල්ලුව. මට තවම බබසර සම්පූර්ණ කරගන්න බැරි උනා. එක දවසක් දිල මරන්න කිව්ව. හොරු කැමති වුනේ නෑ. ඔය වගේ අය අපි දකල තියනවා. අපේ ඇහැට වැලි ගහල පැනල යන්නද හදන්නෙ. මේ ස්වාමීන් වහන්සේ කල්පනා කලා, මේ අයට කියල වැඩක් නෑ. අහර මිනිය හෙයාගන ඉද ගත්ත. ලොකු ගලක් පෙන්නල කිව්ව, අරක මට අරං දෙන්න කියලා. උපරිම වීරියෙන් දනිස් දෙක කුඩුකර ගත්ත. ලේ ගලනව. දෑත් ඇතිද ඇහුව. දෑත් මට පැනල යන්න බෑ. ඔයාල යන්න කිව්වා.

අධිෂ්ඨානය හා වීර්යය පෙරටු වුනා සනිපට්ඨානයට හිත යොමු කලා. සමාධි වැඩුණා. මාර්ග ඵල පිලිවෙලින් අරහත්වයට පත්වුණා. එවිටම පිරිනිවන් පෑම. ආනන්තරිය පාප කර්මයට බිරිදත් අහුවුණා. හොරුත් අහුවුණා. හොර සැමියනත් අහුවුනා. හරි පුදුමයි නේද, මේ සසරේ ස්වභාවය. මේ වගේ සිද්ධි විශාල ප්‍රමාණයක් සදහන් වෙනවා. නමුත් මීට වඩා ඒ ගැන කථා කිරීම යනු, වටිනා කාලය අපතේ යැවීමක් වීමට පුලුවනි.

පිංවත්ති, මෙවන් සසරකයි අපි මේ ගමන් කරන්නේ, හද

දේවියගේ හා පතිපුජිකාගේ කථා පුවත් දර්මය තුළින් කියවල ඉගෙන ගන්න. සසර ස්වභාවය තේරුම් ගන්න බලන්න. හතර වටේ රවුම් ගහල, අපි මේ අහම්බෙන් මනුස්ස ලෝකෙට ඇවිත් තියෙන්නෙ.

සංසාර පිනකට ලැබුණු මේ අවස්ථාව ගිලිහුණා කියන්නේ, වැරදුනාම තමයි එනිසා මේ ලැබුණු දුර්ලභ ලාභය වැඩි කාලයක් තියෙව් කියල හිතන්න අමාරුයි. අසත්පුරුෂයෝ බහුලයි. ඉදිරියට පරිහානිය හා විනාශය හැරෙන්නට වෙන දෙයක් ලැබෙන්නෙ නෑ.

සම්මා දිට්ඨිය හෝ උපදවා ගැනීමට මහත්සි වෙන්න, කියන කාරුණික අවවාදයත් සිහි කරමින් ධර්මය, ධර්මය ලෙසටම වටහා ගන්නට දුර්ලභ වු භාග්‍යය උදාවේවා.....

විඤ්ඤාණය

මේ ඉපදෙමින්, මැරෙමින් යන දීර්ඝ සංසාර ගමන කටුකය. මෙහි ආරම්භයක් දැකී මට, සම්බුදු නුවනට පවා නොහැකි බවයි, අපට වදාලේ. මෙයින් අත්මිදීමට ඇති එකම මග, චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධය පමණයි. අන් මගක් නොමැත. එනිසා හිසට ගිනිගත් කල්හි, ඒ ගින්න නිවා ගැනීමටත් පෙර, වස්ත්‍ර ගිනිගත් කල්හි, ඒ ගින්න නිවා ගැනීමට පෙර, චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධය පිනිසම වෙහෙසෙන ලෙසයි, මහා කරුණාවෙන් අපට වදාලේ. දිනකට තුන් වතාවක්, හුල් පහරවල් තුන්සියකින් පහර කෑවත්, එවැනිම පහරවල් වසර සියක් පුරාවට ඇතල, වසර සියකින් චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ වෙනවා කීවොත්, ඊට කැමති වෙන්න කියලයි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලේ. මේ දුක ඔබට ඉතාම අල්ප දුකක්. සසරේ විදින්නට වෙන දුක මීට වඩා අති විශාලයි.

මෙවැනිවු උපමා රාශියකින්ම පෙන්වා දීමට උත්සහ කලේ, සසරේ ඇති සිහිසුණු බවයි. දැන් අපි බලමු පලමු ආර්ය සත්‍යය කුමක්ද කියල. ඉපදීම, ලෙඩවීම, වයසටයෑම, මරණය, ප්‍රිය අයගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියත් හා එක්වීම, කැමතිදේ නොලැබීම.

මේ සියල්ලම හකුළුවා ගත්කල, පංච උපාදානස් කන්දයම දුකයි, කියලයි පෙන්වා දුන්නේ. මේ වචනයට භය වෙන්න එපා. මම ඔබට ඉතාම ලිහිල්ව, පහදා දෙන්නට උත්සහ කරනවා. කුමක්ද පංච උපාදානස් කන්දය කියන්නේ. රූප, වේදනා, සඤ්ඤා, සංකාර, විඤ්ඤාණ මේ පහ තමයි ඔය කිව්වෙ. මේ පහ අවබෝධ කරගන්න බැරුවයි අපි හැමෝම සසරේ දුක් වින්දෙ.

මුලින්ම පිටවන්නී, අපි, අපේ තරම තේරුම් ගන්න ඕනි. මහා ලොකු නුවනක් අපට නෑ. මහා නුවනැතියන්ගේ කාලය ඉවරයි. මේ පිරිහෙන යුගයේ, අපට තියෙන්නේ, උකුණු හිසක් තරම් නුවනක්. මේ නුවන දියුණු කර ගන්න නම්, ප්‍රධාන කරුණු විදියට, අපි අවංක වෙන්න ඕනි. තමාට, තමා අවංක වෙන්න ඕනි. ඊලගට හැකි උපරිම ලෙසින් නිහතමානී වෙන්න ඕනි. මීලගට මමත්වය අතහරින්න ඕනි. සමහර වෙලාවට, අනුකම්පාවෙන් යමක් අපට කියා දෙන්න හදන වෙලාවට, අපි ඉස්සර වෙනව. අපි දන්න බව හඟවන්න, නානාවිධ දේ කියනවා. මේක වෙන්නේ තමා ඉස්මතු වෙන්න උස්සහ දුර්ම තුලයි. මෙවිට, කල්‍යාණ හිත ඔබ දෙසට නැමෙන්නේ නෑ. මේ වගේ අනතුරු අපේ ජීවිතවල ඔන තරම් කියනව. එයාට වඩා මම දන්නව, කියන හැගීම ඉස්මතු වෙනව. මේ නිසාම, දෙමාපියන්, ගුරුවරුන්, අභිභවා යන්නට උත්සහ ගන්නව. මේ පිරිහීමක් කියලා අපට තේරෙන්නේ නෑ. තමන් උසස්, තමන් විතරයි දන්නේ, කියන සිතුවිල්ල, ඉතාම හිඟිසුනුයි. සමහර වෙලාවට ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන්, උදව් කල කෙනා වුනත්, නසන්න මේ සිතුවිල්ලට පුළුවන්. ගුණමකුකම කියන අකුසලයන් මේ තුලමයි, උපදින්නේ. අනුන්ගේ තියන ගුණ මකල දානවා. මේ ස්වභාවයේ හිතකින් සත්‍යය දකින්න බෑ. එකයි මුලින්ම ඒගැන මතක් කර දුන්නේ.

මේ පහම එකවර ඔබට පහදා දෙන්න අසීරුයි. මොකද? වැටහෙන පරිදි පහදා දෙන්න ඕන නිසා, ඉදිරියට එකින් එක පහදා දෙන්නට උත්සහ කරමි. දැන් අපි මේ පහෙන් විඤ්ඤාණය කියන්නේ කුමක්ද කියලා පැහැදිලි කර ගන්න බලමු. විශාල වශයෙන් ආන්දෝලනයකට තුඩුදෙන නිසාත්, නිවැරදි වැටහීමක් නැති නිසාත්, මෙය මුලින්ම පහදා දෙන්න තීරනය කලා. මේ සියල්ල ඔබේ ප්‍රයෝගික ජීවිතයට ගලපා, පහදා දෙන්න සිතමි. වටහා ගැනීමට ඇති දුෂ්කර බාවය නිසා ලිහිල්ව පැහැදිලි කරමි. මේවා නිවරදිව දැනගැනීමෙන් පසු, ඔබට ඔබගැනම පුදුම හිතේවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරව කරා වි. ආර්ය සංඝ රත්නයට ගෞරව කරා වි. ඒ තුලම තිසරනය පිහිටා වි. එය ඔබ ලද මහා භාග්‍යක් බව වැටහේවි. ඒ දුර්ලභ භාග්‍ය ඔබට උදාවේවා....

පිංවත්ති,

විඤ්ඤාණය කියන්නේ විශේෂයෙන් දූතගන්නවා කියන අර්ථයෙන්. ඒ වගේම විඤ්ඤාණ 6ක් තිබෙන බවත් මතක තබා ගන්න. හිත, මනස, විඤ්ඤාණය කියන්නේ එකක්ම නොවේ. මෙහි ක්‍රියාකාරී වැඩපිළිවල අනුව එකකට එකක් වෙනස් බවත් මතක තබා ගන්න. සවිස්තරව පසුව පහදා දෙන්නම්. ඒ වගේම විඤ්ඤාණය පැහැදිලි කරන්න, බුදුරදුන් පෙන්වපු උපමාව තමයි, මායාකාරයෙක් වගේ, මැජික් කාරයෙක් වගේ, කියලයි පෙන්නුවේ. මෙහි ඇති සත්‍යය, ඉදිරියේදී ඔබටම වැටහේවි. මේ ලෝකේ යම් උතුමෙක් සියළු දුකින් මිදුනා නම්, ඒ මිදුනේ විඤ්ඤාණය අවබෝධ කරලමයි. මෙයා හදුනා ගන්න එක ලේසි නෑ. අපි ලගම හිටියට මෙයා හරිම කපටියි. හතර ආකාරයකින් කොටු කරල මිස, මෙයාව අල්ලගන්න බෑ. ඒ තමයි සතර සතිපට්ඨානය. මේ හතරෙන් කොටු කරන්න දක්‍ෂ වුන දවසට තමයි, මෙයාව අල්ල ගන්න පුළුවන්වෙන්නේ. ඊට පෙර අපි මෙයාව හදුනාගත සිටීම ඉතාම වැදගත් වෙනවා.

මෙයාට තනියෙන් ඉන්නබෑ. ඒ නිසා තව කෙනෙක් මෙයා ලග හෙවනැල්ල වගේ ඉන්නව. මෙයාගේ නම නාමරූප. මේ දෙන්නගේ එකතුවෙන් තමයි, අපිට මායා හදල පෙන්වන්නේ. මේ වචන වලට බය වෙන්න එපා. ඉබේම හුරුවෙයි. ක්‍රමයෙන් පැහැදිලි කරල දෙන්නම්. දැන් මේ ටික හොඳට මතකයි නේද? හොඳයි.

පිංවත්ති,

ඔබ සසර දුකින් මිදෙන්න කියල, නෙයෙක් දේ කරල ඇති. ධර්මානු කුලව, ආගමානු කුලව යමක් කලා නං, ඒ කලේ සසර දුකින් මිදෙන අදහසින්ම නේද? ඔබ සුළු වශයෙන් හෝ භාවනා කරල ඇතිනේ. මේ වෙලාවට ඔබේ හිත ක්‍රියා කලේ කොහොමද? නනාවිධ අරමුණු ඔස්සේ ඔබව අරං ගියා නේද? කවුද මේ කලේ, විඤ්ඤාණය.

පංච කාම ලෝකයේ මොන වරද කලත්, මෙයා කියනව, උබ වැරදි නෑ. උබ හරි. ධර්මානුකුලව යමක් කරද්දි, උබට පිං මදි... බොරු වැඩ නොකර ඉදිං.... කවුද මේ අපිව මෙහෙය වන්නේ, විඤ්ඤාණය.

දැන් ඔබ ගැනම මෙහෙම හිතල බලන්න. පෝයදාට සිල්

ගන්නව. එදාට ඔබ, උපාසක/උපාසිකා නේද? අම්ම තාත්තා ලගට යනවා එතකොට, දුව හෝ පුතා. තමන්ගෙ දරුවෝ ලගට යනව එතනදි, මව හෝ පියා. ගුරුවරයා ලගට යනව. එතනදි ශිෂ්‍යයා හෝ ශිෂ්‍යාව. බිරිද ලගදි, ස්වාමියා. ස්වාමියා ලගදි, බිරිද, සහෝදරයෝ ලගදි, අයිය හෝ නංගි. මේ හැමතැනදීම, ඔබ කටයුතු කරන්නේ විවිධ විදියට නේද? තමන්ගේ දරුවන් ඉදිරියේ, සැර දානව ඔබේ මව්පියෝ ඉදිරියේ, නමාගිලි වෙනව. කවුද මේ, විඤ්ඤාණය. ඔබ, වර්ත කියක් රගපානවද කියල හිතල බලන්න.

වෙලාවක ඔබව වීරයෙක් කරනව. තව වෙලාවක දුබලයෙක් කරනව. තව වෙලාවක, දුස්සීලයෙක් කරනව තව වෙලාවක, සිල්වතෙක් කරනව මට ඕන දෙයක් කරන්න පුලුවන්, මට වඩා කෙනෙක් නෑ, මම තමයි හැමදේම දන්නේ කියල, මාන්නක් කාරයෙක් බවට පත් කරනවා හරි පුදුමයි කවුද මේ විඤ්ඤාණය.

එක දිගටම ප්‍රශ්න එද්දි, මම හරිම පව් කාරයෙක් කියනවා කාලකන්නියෙක් කියනවා. කරුමක්කාරයෙක් කියනවා හතර වටේ දේවාල ගානේ ඇවිද්දවනව කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

හොඳට වැඩපල කරගන හිටිය කෙනා, එක පාරටම කම්මැලි වෙලා. හින මානය විසින් උදාසීන කරල. දත් මදින් නෑ. නාන්නෙ නෑ. රෙදි ටික හෝදගන්නෙ නෑ. ගෙදර වැඩක් කරන්නෙ නෑ. මානසිකව වැටිල. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

සර් කියනව, මැඩම් කියනව. මහත්තය කියනව, බං බොලං කියනව, දුව, පුතා කියනව, ගරු සත්කාර කරනවා, වදිනව, පුදනව, දන්දෙනව, සිල් ගන්නවා භාවනා කරන්න යනවා, කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

වැඩ කරන තැන අයව සැක කරනවා. භූදලේ ගැන මව්පියෝ සැක කරනවා. මට අඩුවෙන් ලියයිද? හොඳ ටික අහවලාට ලියයිද? ගුරුවරුගැන සැක කරනවා. දරුවෝ ගැන සැක කරනවා. ස්වාමියාව සැක කරනව. භාර්යාව සැක කරනව. යාලුවෝ සැක කරනව අසල්වැසියෝ සැක කරනව. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

වරදක් නොකර, වරදට යොමු කරන්නේ කවුද? හැමදේම කරල දෙන ස්වාමියා පොඩි වරදක් කලාම, ලෝකෙම ඉන්න ලොකුම හතුරා බවට පත් කරන්නේ කවුද? හැමදේම කරල දෙන බිරිද, පොඩි වරදක් කල පමනින්, නරකම කෙනා බවට පත් කරන්නේ කවුද? හිතත්, මනසත්, මුල්වෙලා මේ රගපාන්නේ කවුද?

විඤ්ඤාණය.

දරුවෝ පොඩි කාලෙදි මගේ පන වගේ කිව්ව. රත්තරං පැටිය කිව්ව. ඇහැ වගේ බලා ගන්නව කිව්ව. පොඩ්ඩක් ලොකු වෙලා, පොඩි වරදක් කල ගමන්, පනට මොකද වෙන්නෙ. උඹල වගේ දරුවෝ මටනං ජාති, ජාතික් එපාලු. ගගට මුහුදට කපල දානවලු. මුනෙ දැලි ගැවලු. පරම් පරාවෙ නම්බුව කැවලු. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

තමන්ගේ බිරිඳ ආදරේ නැහැලු. දරුවෝ කීකරු නැහැලු. මිනිස්සු නින්දා කරනවලු. නොකල වරදට වැරදි කාරයෙක් උනාලු. සංසාරෙ වරදට වැරදි කාරයෙක් උනාලු. සංසාරෙ කල කිරිල හැමදේම එපා උනාලු. මැරෙන්න හිතෙනවාලු. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය. දැන් ඔබට ලාවට යගේ වැටහුණාද? දැන් බලන්න මේ සියල්ල කලේ ඔබම නේද? මේ දාපු වෙට්ටු වලින් ඔබ විඤ්ඤාණය අදුන ගත්තද? නෑ. කවදාවත්ම බෑ. ඇයි බැරි. අවිද්‍යාව ඒතරමටම බලවත්. මෙයාව කොටු කරල අල්ල ගත්තු දවසට ඔබ දිනුම්. දැන් ඔබට පේනව නේද, ඔබේ හිතම, ඔබව මුලාවකට ඇදගන ගියා කියල, මායාකාරි, විජ්ජාකාරයෙක් බව දැන් පැහැදිලියි නේද? මේ ඔබට පහදා දුන්නේ අල්ප මාත්‍රයක් පමණයි.

දැන් හිතල බලන්න, සත්වයා කියන්නෙ කාටද කියල. සියලුම සත්වයන්ට උරුම කොටස් තිස් දෙකක් නේද? මේ කොටස් තිස් දෙකට, අපි රුවටෙන රුවටිල්ල ටිකක් බලමු. දැන් ඔබේ කිරිකැටි බිලිදා ගැන හිතන්න. මෙයාට අපි කියනව බබා කියල. මොනවද මෙයාට අඩු කෙස්, ලොම්, නිය, ආදී තිස්දෙකෙන් එකයි අඩු මොනවද?

දැන් විතරයි අඩු. ඒ ටිකම පොඩ්ඩක් ලොකු වුනාම ලමයලු ඒ තිස් දෙකම තව ටික කලක් ගියාම, වැඩිහිටිලු. තව ටිකක් කල් ගියාම, ඒ කිස්දෙකටම කියනව, මහලු වෙලා කියල. දැන් නාකියිලු. උපදින කොටම අඩුව විතරයි නේද අහිමි උනේ. දත්ටික විතරයි අඩු. මේ මැජික් කාරය අල්ල ගන්න බැරුව, කී කෝටියක් මැරිල යන්න ඇද්ද?

මේ උතුම් දහම නොලබා ඒ අය මිය ගියා. ඔබට අහන්න හරි ලැබීම වාසනාවක් නෙමෙයිද? මේ කෙනාව කොටුකරල අල්ලාගන්න දඤ්ඤ වෙන තරමට, පිරිසක් සෝවාන් වෙනවා. පිරිසක් සකදාගාමී වෙනවා. තව පිරිසක් අනාගාමී වෙනවා. නැවත රග පාන්නට, මායා පෙන්නන්නට නොහැකි පරිදි හරියටම අල්ල ගන්න

කෙනාටයි, රහතන් වහන්සේ කියලා කියන්නෙ. රහතන් වහන්සේට මායා කාරයා පරාදයි. ඒ විඤ්ඤාණයට පිහිටන්න තැනක් නෑ. පාලියෙන් හා ගැබුරු වචන වලින් දේශනා දාහක් කලත්, ඔබේ හිතට මේ දහම යන්නෙ නෑ. එනිසාමයි, අසීරු උවත්, මේ ලෙසින් පහදා දෙන්නට වෑයම් කරන්නේ. මිටත් වඩා ලිහිල්ව කියා දෙන්න ක්‍රමයක් නම් නැහැ. එනිසා, ඔබේ සියළු කාර්යන් අතරට, මේ උතුම් දහම වෙනුවෙන්, කාලයක් වෙන් කර ගන්න. ඔබේ දෙලොව යහපත පිනිස ඉතිරි වන්නේ එයම පමනයි.

ඔබට මම සිහිපත් කර දුන්න, මේ ලෝකෙ හැමෝටම තියෙන්නෙ, කෙස්, ලොම් නිය, දත්, සම්, මස්, නහර, ඇට ආදී තිස් දෙකක් කියල. දුන් ඔබ හැමෝම චිත්‍රපටි බලල ඇතිනේ. හින්දි වේවා, ලංකාවේ වේවා, බොලිවුඩ් වේවා, මේවට ගන්නෙ ලස්සන අයනෙ නේද? දුන් මේ කට ඇරගන, අසිපිය නොහෙලා බලා ඉන්නේ, අර කියපු කිස් දෙක දිහා නොමෙයිද?

හොදයි, ඔබ දුන් රාගෙන් වැහිල, අමුතූම ලෝකෙක නෙමෙයිද ඉන්නෙ. ඔබ ඔය රාගෙන් මත්වෙලා ඉන්න කවුරු හෝ කෙනාගේ, මේ කොටස් තිස් දෙක වෙන් කරල, බැග්වල දාල ඔබට ගෙනත් දෙනවා. මොකද කියන්නෙ. ඔබ භාර ගනිද? එහෙනම් රාගය තිබුනෙ කොහේද? නුවනින් හිතල බලන්න. කවුද මේ ඔබව මුලා කලේ. විඤ්ඤාණයයි,

ලස්සන, මිහිරි සිංදුවක් ඇහෙනව. මේ ගායකය විවාහ වෙලා දරුවොත් ඉන්නව වෙන්න පුලුවන්. ඔබේ හිත වහවැටිල නැද්ද? මේ පදවැල්, තාල, ස්වර, අදහස් ඔබව ගිලගෙන නේද? දුන් නුවනින් හිතන්න. මේ සිංදුව ගායනා කරන්න, මේ ගායකය මොන තරම් වෙහෙසක් ගන්නවද? ඒ ටික ඔබට පේන්නෙ නෑ. උගුර, දිව, තල්ල, ස්වර තන්ත්‍ර අල්ලන්න දගලන හැටි නුවනින් දකින්න. සෙම, කෙල පිරුණු කටින් නිකුත් කරන හඬට, ඔබව වමිකලේ කවුද? විඤ්ඤාණය.

ඔය කියන විදියේ රාගයක් ලෝකේ නෑ. නමුත් නැති දෙයක් තියනවා කියල,මවල පෙන්වන්නෙ කවුද? මායාකාරී විඤ්ඤාණය. අපි මොනතරම් මුලා සහගත වැඩ පිලිවෙලකද ඉන්නෙ කියල, තවම අපි දන්නෙ නෑ. රාගයෙන් වමි කරනව වගේම ද්වේෂයෙන් ගැටීම ඇති කරන්නෙත්, මුලා කරන්නෙත්, මේ විඤ්ඤාණයමයි. නිරයට ඇදගන යන්න වැඩ කරවනව. ප්‍රේත ලෝකයට, අසුර ලෝකයට, තිරිසන් ලෝකයට වැඩ සිද්ධ

කරන්නෙත් මෙයාමයි. මනුලොවට ගෙනියන්නේත්, දෙවියන් අතරට ගෙනියන්නේත්, බබුන් අතර බබලොවට ගෙනි යන්නේත් මේ විඤ්ඤාණයමයි.

විටක සක්විති රජ කරවනවා. විටක හිගන්නෙකු කරවනවා. තවත් විටක පෝසත් ධන කුවේරයෙක් කරවනවා. විටක දුප්පත් දුගී පැලකට ගෙනයනව හරිම පුදුමයි. ඉතිදාසි ගැන ඔබ අහල ඇති. රත්තරං මාලිගයකයි හිටියේ. ඊලගට රන් කරුවෙක් කලා. ඊලගට නිරයේ නිරි සතෙක්, ඊලගට ප්‍රේතයෙක්, ඊලගට ගවයෙක්, වදුරෙක්, බල්ලෙක්, මීලගට වද ස්ත්‍රියක්, වෙසගනක්, නපුර්ශකයෙක් මීලගට කොටලුවෙක් නැවත සිටු කුමරියක් නමුත් විවාහ වෙන්න දෙන්නෙ නෑ. හත් වතාවක් විවාහ වුනා. සතියෙන් ගෙදර. මොකක්ද හේතුව, ස්වාමියා ලගට යද්දි ශරීරයෙන් මහා දුගඬක් හමනව. උහුලන්න බැරි ගඬක්. සිගා කමිත් යන තරුණ කොලුවෙක් මාලිගාවට ආවා. සිටු තුමාට හරි දුකයි, දුටු ගැන. මේ කොලුවට කථා කරල, සුවඳ පැනින් නාවල, දු පොඩ්ඩ බන්දල දුන්න. අනේ සතියයි. මාමේ, මගේ හිගන ඇදුන් ටිකයි තැටියයි දෙන්න, මට හිගා කන එක සැපයි, කියල යන්න ගියා. මේ කුමාරිට හරිම දුකයි.

වාසනාවට ගෞතම බුදුරජුන් පහල වෙලා. හොරෙන්ම ගිහිං පැවිදි වුනා. ටික දවසකින්ම සියලු කෙලෙස් ප්‍රභාණය කරල අරහත්වයට පත්වුනා. ආපු සසර ගමන බැලුව. අනිත් අයට දර්මය දේශනා කලා. මේ සසරේ රවුම් ගහන ස්වභාවයත්, විඤ්ඤාණය විසින් කරන මායාව පහදා දුන්න. අපි හැමෝම මේ විදියම තමයි. අබමල් රේනුවක වෙනසක් නෑ. මේ මායාව තුල ඉන්න අය අහනව, ඇයි යසෝදරා අත්හැරියෙ, ඇයි රාහුලයන්ව දාල ගියේ, ඇයි දරුවෝ දන් දුන්නෙ කියල. දැන් පැහැදිලි නේද? කොහොමද අපිව, මේ මේ ලෝකවලට ගෙනියන්නෙ කියල බලමු. මනුස්ස ලෝකෙදි නානාවිධ දේ කරනවා. හොරෙන් වැරදි කරනවා ලෝකයාට දෑන ගන්න තියන්න එපා කියල මේ මායාකාරය අදුනන්නෙ නෑනෙ. අපිත් හොඳ සුද්ධ චන්ත්‍රයො වගේ රඟපානව. මැරිල ගිහිං වක්‍ර ගති ඇති තිරිසන් ලෝකෙ උපදිනවා.

මුලදීම ඔබට පැහැදිලි කලා, නරකදේම අනුමත කරනවා හොඳ දේට ගරහනව කියල. මේ විඤ්ඤාණයේ ස්වභාවය. මේ පරම සත්‍ය සොයා ගන්න, බුදු කෙනෙකුටම පමනයි හැකියාව තියෙන්නෙ. ලොවිතුරා ඤාණය හරිම විශ්මිතයි. අහන්න ලැබීම පවා වාසනාවක්. සම්බුදු නුවනට මේලෝකෙ කිසිම රහසක් නෑ.

සියල්ල දන්නා, සියල්ල දකිනා, ඒ සම්බුදු රජුන්ට අපගේ නමස්කාරය වේවා! මේ සත්‍යවූ අකාලිකවූ සද්ධර්මයට නමස්කාර වේවා! මේ දක්වා නිර්මල දහම රැකගත් අර්‍ය මහා සසරුවනට නමස්කාර වේවා!.....

“කලගුණ සිහිවීම තුල නුවණ පහල වෙනවා පිංවත්ති.”

මීලගට ඔබව වරදට පොලබවන හැටි බලන්න. ප්‍රානගාතයට රුකුල්දෙනවා. ඔය තියන තැනකින් ගත්තට පව් නෑ දෙන්නගෙ කැමැත්තෙන් හින්ද පව් නෑ. ඉඳල හිටල බොරුවක් කිව්වට, ඉඳල හිටල පොඩ්ඩක් බිව්වට කමක් නෑ. ඔව පව් වෙන්නෙ කොහොමද? කාටවත් කරදරයක් වෙන් නෑනේ. කවුද හසුරුවන්නෙ. කවුද මේ වරද නිවැරදි කරල දෙන්නෙ, විඤ්ඤාණය ඔබට වරදින තැන්, ඔබ දූන හිටියද? නෑ...

ඔබේ තර්කය වලංගු වෙන්නේ, පොඩ් කාලයකට විතරයි. මේ රැවටීම බුදු නුවනින් පෙන්නන තුරුම, ලෝකයා දන්නෙ නෑ. රාග, ද්වේෂ, මෝහ, මේ තුනෙන්මයි. සියලුම මායා උපද්ද වන්නෙ. අපි අනුවෙන තරමක් අනුවෙන්නේ, මේ තුනටමයි. අපි විඤ්ඤාණය කොටු කර ගන්න තුරු, විඤ්ඤාණය අපිව කොටු කරනවාමයි. එය වලක්වන්න බැරි දෙයක්. අවිද්‍යා අදුරේ ඉදන්, නිවන් දකින්න, සාදු සාදු කියනවා. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය. අනුවෙනවට මෙයා, දාන උප්පරවැට්ටි මේවා, කියල ඔබ දූන හිටියද? පාට පාට විදුරු අල්ලල විශාල ගෙවල්, නමුත් සතුව සැනසීම නෑ. අධි සුකෝපහෝගී වාහන තියනව. සතුව නෑ. ලස්සන බිරිඳක් ඉන්නවා. සමගිය නෑ. දරුවො ඉන්නව. කීකරු නෑ. මුදල් තියනව. වියදම් කරන්නෙ නෑ. අදින්නෙ නෑ. නම්බු නාම තියනව. පිරිස නෑ. කවුද මෙහෙම සලකන්නෙ විඤ්ඤාණය.

අපි බාහිරින් බලල හුල්ලනවා. ඇයි, ඇත්ත දන්නෙ නැති නිසා. මේ සියලුම සත්වයන්ට එකසේ බලපාන ධර්මතාවයක්. අපි හිතනවා හරි සතුවත් ඉන්න අය ඇති කියල. මේ විඤ්ඤාණය කොටු කරල අල්ලගත් කෙනා, ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, සතුවත් ඉන්න කෙනායි. ඒ කෙනා, සත්මහල් ප්‍රාසාදයේ වෙන්නත් පුළුවනි. කටු මැටි පැලේ වෙන්නත් පුළුවනි. එය, තම තමන්ගේ දක්ෂතාවය මත, නුවණින් මෙනෙහි කිරීම තුල, සිදුවන දෙයකි.

ලෙඩවීමට කාලයක් තියනවද? නෑ. කර්ම විපාක වලට කාලයක් තියනවද? නෑ. මේ හොඳට ඉන්නවා. හිටිගමන් පිස්සු. කවදාවක් නොබි හිටිය අය, හිටි ගමන් බේබද්දො වෙලා. සසර

පුරුදු සමග, විඤ්ඤාණයේ ක්‍රියාවලියයි මේ. හිත කය වචනය, හසුරුවල අපිව දාන අමාරුවක හැටි, දැන් වැටහෙනව නේද?.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙන්වා දෙනව, හිත යැයි යමක් ඇද්ද? මනස යැයි යමක් ඇද්ද? විඤ්ඤාණය යැයි යමක් ඇද්ද? මේවා මොහොතක් පාසාම වෙනස් වෙනවාය කියල හරියට ගහෙන් ගහට පනින වදුරෙක් වගේ. දැන් ඔබම හිතල බලන්නකෝ, මේ පොත කියවන්න ඕනි කියල, සේරම වැඩ කටයුතු නතර කරල, ලැස්ති වුනා කියල හිතන්න. ඔන්න දාඩිය දානවා. ඔන්න වාහනයක් හෝං කරනවා. ඔන්න කවුරු හරි මතක් වෙනව. ඔන්න බඩගින්නක් එනවා. ඔන්න ඇඟ රිදෙනව. ඔන්න ඇහෙන් කදුලු එනවා මේවා වෙන්නෙ නැද්ද? ඔබට පොත කියවන්න දුන්නද? නෑ. ඔබව හතර වටේ අරං ගියා නේද? කවුද මේ? විඤ්ඤාණය.

මෙයාගෙන් බේරෙන එක ලෙසි නෑ කියල වැටහෙනව නේද? මහා නුවණක් නැතුව බෑ කියල තේරෙනව නේද? හැම වෙලේම අපිව කොටු කරල මුලා කරනවා. මේක තමයි මෙයාගෙ කාර්ය භාරය. බැනල වැඩක් නෑ. අපි මොකද කරන්නෙ. භාහිර දෙයක් අල්ලගත ගැටෙනවා මට නිදහසේ මේක කියවන්නෙ කිසිම නිදහසක් නෑ. මෙහෙම කියනව කාගෙද වරදද?

මෙයා හදුනගන්න තාක්කල් ඔබට භාවනා කරන්න ඉඩ දෙයිද? නෑ. ඔන්න ඉදගන පටන් ගන්නව. ටික වෙලාවක් යද්දි, දෑකපු, කියපු, කරපු නානාවිධ දේ ඔස්සේ ඔබව අරං යනවා. මෙහෙම අරං ගියා කියල ඔබවත් දන්නෙ නෑ. මායා කාරයා කියන්නෙ ඒකයි. දැන් හිටිගමන් ලොකු සද්දයක් එනවා. ටක්ගාල මෙන්න භාවනාවෙ මොකුත් නොදන්න කෙනාවගේ ශාන්තව භාවනා කරනවා. බලන්න මේ හිතේ හැටි. හදුනා ගන්න කොටම, කොහේ හිටියත් ගියෙ නෑ වගේ ඉන්නවා. මෙයාගේ ස්වභාවය තමයි, යන්නෙත් කියලා නොමෙයි. එන්නෙත් කියල නෙමෙයි “දුරං ගමං ඒක වරං අසරීරං ගුහාසයං”..... දුර ගමන් යන, හිස කෙස් වලින් පහලට, යටි පතුලෙන් උඩට, හමකින් ආවරණය වුනු, බබයක් විතර ශරීරය තුල තමයි, මේ ඔක්කොම සෙල්ලං දාන්නෙ. මේ තුල ඉදං, ලෝකෙ හතර වටේ අපිව අරං යනව. මේක අල්ලගන්න බැරූව තමයි, අපි මේ සංසාරේ සැරිසැරුවෙ. තව කොතෙක් කල් යන්න වෙයිද? තීරණය කරන්න ඕන ඔබම තමයි. කල්‍යාණ මිත්‍රයන් විදියට කලහැකි උපරිම දේ තමයි ඔබට කියාදීම. දැන් ඔබට එය ලැබිල තියනවා. ඉතිරි හරිය ඔබ සතුයි.

ඔබට මම මුලදීම කිව්වා, මෙයාට යාලුවෙක් ඉන්නවා කියල. කවුද ඒ, නාම රූප. එයා ගැන මම වෙනමම කියල දෙන්නම්. නැත්නම් ඔබට වටහා ගන්න අසිරුවෙයි මම ඔබට අනුකම්පාවෙන්, එක අවවාදයක් කරන්නම්, නවල් එකක් කියවනව වගේ නම් මේ පොත කියවන්න එපා. හොඳට අවදානය යොමු කරල, තිස් හතලිස් වරක් වත් කියවන්න. මුලදීම වැටහීමක් නොලැබෙන්න පුළුවන්, සංසාර පුරුදු නැති අයට නම්, හිතාගන්නවත් බැරිවෙයි. එහෙම කලා කියලා ඔබට කිසිම පාඩුවක් වෙන්නෙ නෑ. සමහර සුත්‍ර මම සියවරක් කියවල තියනවා. මේ පිරිහුණු යුගයේ අපේ නුවන නිහතමානීව තේරුම් අරං, පිලිසරණ ලබමු.

මේ උතුම් දහම නිවැරදිව ලැබුනොත්, වැටහෙන පිරිස් ඕන කරම් ඉන්න පුළුවන්, ලැබුනත්, වටහාගන්න බැරි පිරිස්, බහුලව ඉන්න පුළුවන්, දැන් බලන්න, එදා මක්කුටාරාමයට ගිහිල්ල මේ දහම දේශනා කලා, එකවර පන්සියක් රහත් වුනා. ජීවිතේ පවා අතහැරලයි වැඩියෙ. පුණ්ණ හාමුදුරුවො එහෙමයි වැඩ හිටියෙ. අද බුද්ධ රූපයක් ගිනියන්නවත් තහනම්. බලන්න වෙනස.

පිංවත්නි, මේ විඤ්ඤාණය හරිම ප්‍රබලයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජීවමාන කලදී උවද, රහත්වෙන්න පින තිබුණු අය පවා නිරයට ගියා. දැන් බලන්න, මහා ධන සිටුවරයා ගැන. රන් කහවනු පමනක් කෝටි අසූහතර දාහයි. දෙමාපියෝ මේ දරුවට ඉගැන්නුවෙ නෑ. හොඳට සල්ලි තියනවනේ. මේහා සමානව ධනයක් තියන සිටු දුවක්, විවාහ කරල දුන්න. දෙමාපියෝ මළා. මේ දෙන්නගෙම සියලු ධනය විනාශ වුණ, හැටි හිතල බලන්න. පාප මිත්‍රයෝ එකතු වුනා. කනවා නටනව, විනෝද වෙනවා, අන්තිමට සිටු මාලිගාවත් විකුණල, හිගා කන්න වුනා. දවසක් මේ දෙන්න දෙවරම් වෙහෙරේ, සතුන්ට දමා ඇතිකෑම කනව.

බුදුරජානන් වහන්සේ ආනන්ද හිමි අමතා මෙසේ වදාලා “ආනන්දය, අර දෙන්න හඳුනනවද?” “එහෙමයි භාග්‍ය වතුන් වහන්ස” “රජගහනුවර මහ ධන සිටුවරයයි, ඔහුගේ බිරිදයි. ආනන්ද, ඔය දෙන්න මුල ඉඳල දර්මයේ හැසිරුණා නම් සිටුතුමා, රහත් වෙනව, සිටු බිරිද අනාගාමී වෙනවා. ධාර්මිකව ධනය වැය කලා නම් අදත් පලමු සිටුතනතුර අහිමි වෙන්නෙ නෑ.”

“ආනන්ද, මැදිවියේ මේ දෙන්න දහමට යොමුවුනා නම්, සිටුතුමා අනාගාමී වෙනවා. බිරිද සකදාගාමී වෙනවා. මැදිවියේ

ධනය සාධාරණ ලෙස පරිහරණය කලා නම්, අද දෙවැනි සිටුතුමා තුන්වන යාමයේ හෝ මේ අය දහමට යොමු උනානම්, සිටු තුමාට, සකදාගාමී වෙන්නත්, බිරිදට සෝවාන් වෙන්නත් පින තිබුණ ධනය සාදාරණව පරිහරණය කලානං තුන්වෙනි සිටු තනතුර ලබනව ආනන්ද, දැන් මේ දෙන්නගෙම පින ඉවරයි. තව නොබෝ දිනකින් මියගොස් නිරයේ උපදිනව.” බලන්න සසරක හැටි. කවුද මේ දෙන්නව නිරයට ගෙන ගියේ. විඤ්ඤාණය.

එකල එසේ නම්, මෙකල කවර නම් කථාද? ඔබ මේ වෙද්දී මිථ්‍යා දෘෂ්ඨිකව ඉපදී නැත්නම්, පර්යන්ත දේශයක ඉපදී නැත්නම්, මේ වාසනාවට හිමිකරුවා හෝ හිමි කාරිය ඔබ විය හැකියි. මම ඔබට කිව්වා විඤ්ඤාණ හයක් තියනවා කියලා. දැන් මෙතෙක් වෙලා කථා කලේ, මේ හයම පොදුවේ. එකට මේ හය ක්‍රියා කරන්නේ, ඔබව මෙහෙය වන්නේ තැන් හයක ඉඳලයි. මොනවද මේ තැන් හය? ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස. මේ හය ඇසුරු කරගත තමයි, මේ විජ්ජාවන් සේරම හැදුවේ. හොඳට මතක තියාගන්න, මීට අමතරව හතක් නෑ. යාලුවගෙ උදව්, උපකාර නැතුව, මෙයාට මේ සෙල්ලම තනියෙන් කරන්න, කොහෙත්ම බෑ කියලත් මතක තියා ගන්න. කවුද යාලුව? නාම රූප. මේ නිසා බුදුරදුන් වදාලා. නාමරූප නිසා, විඤ්ඤාණය පවතිනවා, විඤ්ඤාණය නිසා නාම රූප පවතිනවා, කියල වදාල. මේ බව නොදන්නා බවට කියනවා, අවිද්‍යාව කියල. දැන් බලන්න, ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රෝටෝන, නියුට්‍රෝන, කියන බටහිර විද්‍යාවේ අහලකින් තියන්න පුලුවන්ද? මෙයයි නියම විද්‍යාව, ආයතන, ධාතු, ස්කන්ධ, වේදනා, සඤ්ඤා, සංකාර, විඤ්ඤාණ, මනසිකාර, මේවා විද්‍යාඥයෝ හොයා ගනීද? කවදාවත්ම බෑ. එදා මෙදා පහල වුනු මහා විද්‍යාඥයා කවුද? බුදුරජානන් වහන්සේ.....

දැන් අපි මේ පාසල් යන, ඉගන ගන්න, දරුවො ගැනත් ටිකක් කථා කරමු. ඇස, කන, නාසය, දිව, කන, මනසට, රූප, ශබ්ධ, ගන්ධ, රස, පහස, අරමුණු නැත්නම්, විඤ්ඤාණය උපදීද? නෑ. මේ සියල්ල තිබිල, මනසිකාරය නැත්නම් විඤ්ඤාණය උපදීද? නෑ. අපි බලමු ඇත්තද කියලා. ඇහැ ඔබලග තියනව. මනසිකාරය තමයි, පාඩම් කිරීම. දැන් ඔබ ඒකට සදානම් වෙනවා. කොහොමද, සුදානම් වෙන්නේ.

ගෙදර හැමෝටම කියනව, සද්ද කරන්න එපා. කෑගහන්න එපා. මම පාඩම් කරන්න හදන්නේ. ඔන්න මම ෆේල් වුනොත්,

ඔයාල නිසා තමයි. මෙහෙම කියන්න නැද්ද? තේ හරි, කෝපි හරි බෝතලයකුත් ලගට ගන්නව. ජෝන් එක නං ඕෆ් කරන්න නෑ. සයිලන්ට් කරනව. දෑත් ඉතිං ලෝකෙ ලොකුම බර ඔලුවට අරං, පාඩම් කරන්නයි හදන්නෙ.

ඔන්න ටිකක් පාඩම් කරගන යද්දි, කෙටි පනිවිඩයක් ආව. කවුද? ප්‍රේම කුරුල්ල. වටපිට බැලුවා. රිප්ලයි එකක් දුන්න. දෑත් මේ පාඩම් කරනවද? නෑ. ඔන්න දෑත් හෝ ගාල මනෝ රූප ගලාගන එනවා. තනියෙනුත් හිනාවෙනවා. බලන්න මේව වෙලා නැද්ද? අම්ම අහනව මොකද හිනාවෙන්නෙ, කියල. නෑ මේ නිකං.

ඔන්න ආයෙ පාඩම් කරනවා. මෙන්න හිංදි චිත්‍රපටියක් මතක් වෙනවා. ඇහැ තියනවා. පොත තියනවා අරමුණ අහලකවත් නෑ. සෑහෙන වෙලාවකට පස්සේ, ගැස්සිලා වගේ වටපිට බලනවා. කවුරු හරි ලග ඉන්නවද කියල. දෑත් මනස ව්‍යාකූලයි.

එකග නෑ. පාඩම් කිරීම ඉවරයි. අම්මෙ මගේ හිස ටිකක් රිදෙනවා. අනේ පුතේ ටිකක් හාන්සි වෙන්න. වැඩිය මහන්සිවෙන්න එපා. ඕක ඇරිල යාවි. කවද මේ රවටන්නේ. අරමුණට ගියාද? පාඩම් කලාද? මෙහෙම වෙලා නැද්ද? දෑත් බලන්න ඔබේ විඤ්ඤාණය ඔබට පහර දුන්න විදිය. හිතාගන්නවත් බෑ නේද?

මේක තේරුම් ගන්නේ නැතුව, බෝධි පූජා තියල පූජා වට්ටි තියල, විභාග පාස් වෙයිද? “ධම්මෝ භවේ රක්ඛති ධම්ම වාරි” මේ දහම ඔබ දකල තිබුන නං, දර්මයෙන් ඔබව ආරක්‍ෂා නොවෙයිද? දෙවියොත් ඔබේ හිත නොදකීද? දෙවියෝ ඔබට නමස්කාර කරාවි. පිංවත් දුවේ පුතේ,

ඔබ දහමින් දුරස් වීම නිසා, සිදුවුනු විපාක මොන තරම්ද බලන්න. සුළු දේටත් ඇලෙනව, ගැටෙනව, මූලාවෙනව, ජීවිතේ පවා විනාශ කර ගන්න තැනට, වැඩ සිද්ධ කර ගන්නව. දරා ගැනීම, ඇත්තෙම නෑ. අවේගශීලීබව ඉහලයි. හැමදේටම මූලා වෙනවා රැවටෙනව. මේ සියල්ල වෙන්නෙ මේ සත්‍ය නොදන්න නිසාමයි, මේ සේරම කරන්නෙ කවුද? විඤ්ඤාණය.....

දෑත් ඔරලෝසුව ලග, කැලැන්ඩරය එල්ලල තියනව කියල හිතන්න. ඔබෙන් දවස ගැන අහනව. ඔබ බලල ඇවිත් දිනය කියනවා. වෙලාව ඇහුවොත් ආයෙ බලන්නම ඕනි නේද? ඇයි ඒ. මේ විඤ්ඤාණයට එකවර එකයි දැනගන්න පුළුවන් ඔබ නව කථාවකට දැඩි අවධානය යොමු කරල සිටියදි, එලාම් එක වදින හඬ

ඇහෙනවද? නෑ. හින්දි නලු නිලියන් රගපාද්දි, ඔබ ලගින් යන කෙනා ජේනවද? රේල් පාර දිගේ, පෙම් හසුනකට අවධානය යොමු වෙද්දි, මහා හයියෙන් හු කියාගෙන එන කෝවිචියේ හඬ ඔබට ඇහෙනවද? මනෝ ලෝකෙක සිහින දකිද්දි, ඔබ අවට සිදුවන දේ කිසිවක් දන්නවද? නෑ. කවුද මේ?

විඤ්ඤාණය. නොදන සිටීමේ අනතුර දැන් ඔබට වැටහෙනවා නේද? දෙලොවටම අහිත පිනිසයි පවතින්නේ. මේ තරමටම පැහැදිලි කලේ, ඔබට තේරුම් ගැනීමේ පහසුව පිනිසමයි. අවංකවම දැන් හිතල බලන්න, අපි රූකඩ නොමෙයිද? කවදද? මේ මායා කරුගෙන් මිදෙන්නේ. මෙවන් අවස්ථාවක් නැවත ලැබෙයි කියල නං හිතන්න එපා. මේ මොහොතේම වීරිය ගන්න හිතට වහල් නොවී, හැගීම් වලට වහල් නොවී, කාමයන්ට යට නොවී, දුෂ්චරිතයෙන් මිදී, දෑඩ් අධිෂ්ඨානයක් ගන්න. ඔබට බැරි නෑ. එකාන්තයෙන්ම පුළුවන්. මහා සාගරයේ ජලය ලුහු රස බව ඔබ හොඳින්ම දන්නව. නමුත් ඔබේ විඤ්ඤාණය ඔබව මෙසේ හසුරු වන්න පුළුවන්. සාගරය යනු අති විශාල එකකි. ඉමක්, කොනක්, පරක්, තෙරක්, ගැඹුරක්, නොපෙනෙන, මේ සයුරේ වතුර හැම තැනම ලුහු රසද? මේ ඔබව නොමගට හරවන, නිදසුනක් පමණයි.

ඔබ නිසැකවම දැන සිටිය යුතුයි. සාගර ජලය රස නොබැලුවත්, හැම තැනම ලුහු රස බව. විඤ්ඤාණය විසින් ඔබව, හතර වටට රැගෙන යාම. ඇලීමත්, ගැටීමත්, මුලාවත්, තුලින් මායාවේ අනසකපතුරුවා, ඔබව වහලෙකු සේ හිර කරාවි. විඤ්ඤාණයේ ස්වභාවය එයයි. තරමක් හෝ වැටහීමක්, මේ තුලින් ලැබෙන්න ඇතැයි සිතමි. සාගරයෙන් ජල බිඳක් හා සමාන දෙයකුයි මේ ඔබට පැහැදිලි කලේ.

මෙහෙමත් තේරුම් ගන්න බලන්න. දැන් ඔබ මේ මොහොතේ, අහන, බලන, රසවිඳින, පහසු ලබන, හැමදේම මොහොතක් පාසා අතීතයට යනවනේ, මේ අතීතයේ ඕනෑම දයක් මනසිකාර, කරල නැවත ගන්න බැරිද? පුළුවන්. පොඩිකාලෙ දෙයක් උනත්, මතක් කරල බලන්න. හිතට ග්‍රහණය වුනු ඕනෑම දෙයක් මේ විඤ්ඤාණය කුල තියනව හොඳ, නරක පිං, පව්, සේරම තියනව. සංසාරෙ ඒවත් තියනව. ඒව බලන්න නම්, විඤ්ඤාණය තනි කරල කොටු කර ගන්නම ඕනි.

පෙර ජීවිත බලන්නේ ඒ විදියටයි. මේ විඤ්ඤාණය එක තැනකදි පෙන්වා දෙන්නේ, මෙලොවත්, පරලොවත් අතර යාවි

ඇති විඤ්ඤාණ ධාරව, ලෙසයි. නමුත් මේ විඤ්ඤාණය කියන්නේ, අනිත්‍යය දෙයක්. එහෙම නොවුනා නම් කවදාවත් මේ සසරෙන් මිදෙන්න බෑ. නිවනක් පනවන්නත් බෑ. අනිත්‍ය වූ විඤ්ඤාණය මම නොවේ. මගේ නොවේ. මගේ ආත්මය නෙවේ. පැහැදිලියි නේද?

සිත යනු වැඩිය යුතු දෙයකි. මනස යනු සංවර කලයුතු දෙයකි. මනස කියන්නේ ඉන්ද්‍රියක් මෙය දමනය කරගන්නම ඕනි ඇසින්, කනින්, නාසයෙන්, දිවෙන්, කයින්, අරමුණු අරං, කුලප්පු කර ගන්න එපා කියලයි, මේ කියන්නෙ. එතකොට අර මායා කාරයට මොකද කරන්නෙ. විඤ්ඤාණය අවබෝධ කල යුතුයි. දැන් පැහැදිලියි, නේද? ලෝකෙ තියන සියලුම උපාධි ලැබුවත්, මේ ගැන වචනයක් අහන්න ලැබුනද? නෑ. ආශ්චර්‍යය නැද්ද?

මේ ටික නෙදන්න කෙනාට, හැමදාම ගැටළු. හැමදාම ප්‍රශ්න. නානාවිධ දෘෂ්ඨි වලට කොටු වෙනව. අරක කොහොමද? මේක කොහොමද? එහෙම වෙන්න පුළුවන්ද? ඒකයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලේ, ලෝකයා දෘෂ්ඨි කාන්තාරයක් කියල. මෙන්න මේ විද්‍යාව උපදවා ගන්නට, මේ විඤ්ඤාණය හතර දිශාවෙන්ම කොටු කර ගන්න ඕනි. විදීම හඳුනා ගන්න ඕනි. සිතුවිලි හඳුනා ගන්න ඕනි. අරමුණු හඳුනා ගන්න ඕනි කය හඳුනා ගන්න ඕනි.

මේ හතරින් කොටු කර ගන්න දක්‍ෂ උනොත් මේ විඤ්ඤාණයේ මායාව ඔබට, අල්ල ගන්න පළුවත්, සසර හදන, අනන්ත දුකටම ඇද දමන, මේ මායාකාරී බලය අවබෝධ කර ගන්නට ඔබ සැමට ශක්තිය, ධර්මය, වාසනාව ලැබේවා.....

අවසාන ඔවදන හොදට මතක තබා ගන්න. කවුරු හෝ තරහ කාරයෙක්, ඔබ ඉදිරියට එනවා කියල හිතන්න. හෝ ගාල සිතුවිලි ගලා එන්නැද්ද? හොදට දෙකක් කියපං කියල, අනකරනවා මොකද වෙන්නෙ. කොහෙන්ද නතර වෙන්නෙ. කවුද මේ ඔබව මෙහෙයවපු කෙනා. විඤ්ඤාණය.....

රෝහලේ හරි, කුඩුවේ හරි ඉදං පසු තැවෙනව මං කලබල වුනා වැඩියි ටිකක් ඉවසන්න මට තිබුනෙ. මේ කවුද? විඤ්ඤාණය..... හොඳයි බලාගමු. මම ලේසියෙන් අතාරින්නෙ නෑ. එක්කෝ උග්. එක්කෝ මම. කවුද මේ? විඤ්ඤාණය. මේ අවාසනාවෙන් මිදිල, මෙලොව ජයගෙන, පරලොව ජයගෙන, සසර ජය ගන්නට වාසනාව ලැබේවා.....

ඉපදුන ගමන් අපට නැගිටින්න පුළුවන් උනාද? නැගිටපු ගමන් ඇවිදින්න පුළුවන් උනාද? ඇවිදපු ගමන් දුවන්න පුළුවන් උනාද?

දගලලා බඩගාල, දනගාලා, වැටි, වැටි නේද? හුරු කර ගන්නෙ. බයිසිකලයක්, වාහනයක් එක පාරට හුරු වෙනවද? නෑ. හැමදේම එහෙමයි. අපි මේ සංසාරේ හරියට හිතන්න පුරුදු වෙලා නෑ. හරියට කපා කරන්න පුරුදු වෙලා නෑ. නිවැරදිව කය හසුරුවන්න පුරුදු වෙලා නෑ.

දැන් එක පාරට නිවැරදි වෙන්න අමාරුයි. ටිකෙන් ටික හරි, අමාරුවෙන් හරි, දුක් විදගන හරි, ගුටි කකා හරි, පුරුදු කර ගන්න තියෙන්නේ, හිත, කය, වචනයමයි. ආර්යය අෂ්ටාංගික මාර්ග කියන්නේ, මේකට තමයි. මේ මග හැර තවත් මගක් නෑ. තව මගක් පනවන්නට, දෙවියන්, බ්‍රහ්මන්, මරුන්, ග්‍රමණ, බ්‍රාහ්මණ පූජාවේ කවුරුත් නෑ. මේ අසීරු දෙය කර ගන්නට, මේ බුදු සසුනේ තවමත් දොරටුව විවෘතයි. අවසාන වශයෙන්, මේ කාරණා පැහැදිලි කරල දීල, විඤ්ඤාණයේ විස්තරය නිමා කරන්නයි හදන්නේ එක්තරා බමුණෙක් කල්පනා කලා, තමන්ගේ දූවගේ විවාහයට කවුරුත්ම පරිහරණය නොකල, මල් වර්ගයක් ගන්න ඕනි කියල කටකාර තරුණයෙක් මේ බමුණට කියනව, දිබුල් මල් කිසිම. කෙනෙක් පාවිච්චි කරල නෑ කියල. දවස් ගණන්, සති ගනන් ඇවිද්ද. මල් තියන ගහක් හමුවුනේ නෑ. අවිරවතී නදිය අසල හිඤ්ඤාවක් භාවනා කරනවා. ඒ අසල විශාල දිවුල් ගසක් වටේ කවුදෝ කැරකෙනව දැක්ක. විස්තර ඇහුවම, කථාව කිව්ව.

මේ සියල්ල බුදුනුනින් දැකල, සාධයෙන් වැඩම කලා. බමුණ දිබුල් මල් කියල දෙයක් මේ ලෝකෙ නෑ. ඔබ දන්නෙත් නෑ. දැකලත් නෑ. මේක හරියට මයාකාරී විඤ්ඤාණය වගේ. කිසිම හරයක් නැති දෙයක්. නිස්සාර දෙයක්, බව පවසා දහම් දෙසුවා. ස්වාමීන් වහන්සේ උතුම් අරහත්වයටත්, මේ බමුණ උතුම් සෝවාන් ඵලයටත් පත්වුනා.

ඔබ සැමදෙනාටත් නිස්සාරවූ විඤ්ඤාණය හඳුනා ගනිමින්, සසර දුකින් අතමිදී ලබන, ජරා මරණ නැති, නිර්වාන ධාතුවෙන් සැනසෙන්නට, දුර්ලභ වූ භාග්‍ය උදාවේවා.....

නිවන වහන කෙලෙස් බන්ධන

ඒ භාග්‍යවත්වූ අරහත් වූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා... සාදු.....සාදු.....සාදු.....

පිංවත්ති, මේසා උතුම් ගම්හිර දහමක් අවබෝධ කරල, දෙව් මිනිස් ලෝකයාගේ හිතසුව පිනිස දේශනා නොකරන්නට, අපි අද මොනවද දන්නෙ. නුවනින් හිතල බලන්න. මේ පැහැදිලි කිරීම ඔබ නුවනින් හිතුවොත්, ඔබටම පුදුම හිතේවි. මේ සියල්ල දේශනා කරල තියෙන්නේ, සත්වයාගේ දුක දැකලමයි. සත්වයා දුකෙන් මුදවා ගන්නමයි. අපිව අවිද්‍යා අදුරෙන් ගලවා ගන්නමයි. මේවගේ උපකාර කල තව කෙනෙක් මේ තුන්ලෝකෙම නෑ. මේ පරම සත්‍ය, ඔබේ හිතට යන්නෙ නැති එකයි තියන ගැටලුව. ඒ කියන්නේ, සද්ධාව නෑ කියන එකයි.

සිව් පිරිසටම මෙහෙම දේශනා කරනව. ඔබ ඇහැට, කනට, නාසයට, දිවට, ශරීරයට, මනසට බැදුනොත්, ඔබ බැදිල තියෙන්නේ මාරයාටයි. ඔබ රූපයට, ශබ්දයට ගන්ධයට, රසයට, පහසට, අරමුණු වලට බැදුනොත්, ඔබ බැදිල තියෙන්නේ, මාරයටයි. මේ දොලහින් ඔබ මිදුනොත්, මිදිල තියන්නේ මාරයාගෙනුයි. මේ බුද්ධවචනය නිතර නිතර සිහි කරන්න. නුවනින් හිතන්න. මාරයාගේ ගොදුරක් බවට පත්වී, සසර දුක් විඳින්නට අප කිසිවෙකුත් කැමති නැත. නමුත් සිදුවන්නේ එයම නොවේද?

කාමයන් නිසා සත්වයා විඳින දුක ජේන්නේ බුදු නුවනට පමණයි. අල්ප වූ සැපයට වසග වී, මහා දුක් කන්දරාවකට හිමි කරුවෙක් වෙලා මෙලොවින් සමුගන්නව. සතර අපා දුක අපිට ජේන්නෙ නෑ. මතක නෑ. ඒත් ඉපදුන දා පටන්, විදපු දුක් ටික මතක් කරල බලන්න. හීන සැපයෙන් වහපු මහා දුක කොපමනද? පිංවත්ති, මිනිසුන්, දෙවියන් බය කරන්න නෙමෙයි, බුදු කෙනෙක් ලෝකෙට පහල වෙන්නෙ. එහෙම හිතන එක පවා විශාල අකුසලයක්. පවට ලැජ්ජාව, භය නැති අය එහෙම කියනවනේ.

නමුත් අපට නොපෙනෙන මේ මහා දුක පෙන්නල දෙන්නේ, අපට නොපෙනෙන නිසා. අපට තියන අනුකම්පාව නිසා. අපි නොදන්න නිසා. බුද්ධ වචනය සංකල්පයක් ලෙස කථා කරන උදවියත්, නැතුවාම නොවෙයි. සසරේ හැටි එහෙම තමා. හැමෝටම නුවන නෑනේ. තේරුම් ගැනීමේ ශක්තිය හා පින

හැමෝටම එක විදියටම නෑ. නමුත් දෙවිදත් පවා එවැනි දේ ප්‍රකාශ කලේ නෑ. ඔබ ඊටත් වඩා පහලට නම් වැටෙන්න එපා. බුද්ධාන්තරයක් කියන්නේ පොඩි කාලයකට නොමෙයි. කල්පයක් කියන්නේත්, පොඩි කාලයක් නෙමෙයි. දේවදත්ත කල්පය කින් නිදහස් කියල, කටේ ගුවෙන් නැතුව සමහරු කියනවා. මොනවා දැනගත කියනවද කියල හිතෙනවා. කල්පයේ උපමා ගැන සිහි කරල බලන්න. වචනයට නෙමෙයි නුවනින් හිතල බලන්න.

අද භාවිතා කරන ආකාරයට, යොදුනට සැතපුම් කීයද? බලන්න. යොදුනක් උස, දිග, පලල භාජනයකට අබ පුරවල, වසර සියකට වරක් එක ඇටයක් අයින් කරනවා. මේ විදියට සියළු අබ ඉවර වුනත් කල්පය ඉවර නෑ කියලයි පෙන්නුවෙ. යොදුනක් දිග, පලල, උස මහා ගල් පර්වතයක්, වසර සියකට වරක්, සිනිඳු රෙදි කඩකින් පිසදානවා. කවදා හෝ මේ ගල් පර්වතය ගෙවී අවසන් වෙයිද? නමුත් කල්පය ඉවර නෑ කියලයි පෙන්නුවෙ. දැන් වැටහෙනව නේද? කල්පය කියන කාලය කොතරම්ද කියලා මේව වැටහෙන්න තරම් අද ප්‍රඥාවක් නෑ. අපේ ප්‍රඥාව පිරිහිලා තියන පොඩ්ඩක්, විකාර වලින් මොටකරගනයි ඉන්නේ. නිරයේ ගිනි සැර, මේ කය දරාගෙන උහුලන්න බෑ. යොදුන් හැටක් දුර ඉදං බැලුවොත් මේ ඇස් පුපුරණව කියලයි පෙන්නල තියෙන්නෙ. මේ කයින් නිරයට ගියොත්, මකුළු දෑලක් ගින්නට හසුවුනා වගේ දූවිල යනව. ඒ විපාක වලට සරිලන කයක් ඇතුළයි, ඒ ලෝකවල උපදින්නෙ. කර්මය ගෙවිල අවසන් වෙනකම්ම මැරෙන්නෙ නෑ.

යොදුන් සිය දහස් ගනනින් විශාල යකඩයෙන් ආවරණය වුනු ලෝක, හතර වටින්ම ගිනිදෑල්, මස්, නහර, ලේ, ඇට දුන් දමමින් පිව්වෙනවා. මැරෙන්නෙ නෑ. මහා තියුණු යකඩ උල්වලින් අනිනවා. මැරෙන්නෙ නෑ. ගිනියම්වූ යකඩගුලි කවනවා, උනු ලෝදිය පොවනවා. කට, දිව, උගුර, ආමාශය, බඩවැල්, පුව්වගන, අධෝමාර්ගයෙන් පිටවෙනවා. ඒත් මැරෙන්නෙ නෑ. අසූව් වලවල් වලට දානවා. එහි ඉන්න පනුවෝ, මස් විදගන, නහර විදගන, ලේ බොමින්, ඇට විදල, ඇටලොඳ පවා උරා බොන තරම් තියුණුයි. ඉදිකටු තුඩටත් වඩා සියුම්. මීලගට හිනිසුණු වනාන්තරයකට දානවා. මේ වනයේ ගස්වල පත්‍ර හරිම මුවහත්. මෙවා ඇගට වැටිල, කන්, නාසාදිය කැපිල වෙන් වෙනව. ශරීරයම කැපිල ලේ ගලද්දී, අගල් දහසයක් දිග තියුණු කටු සහිත ගස්වල නග්ගවනව. ඉහලටම නැග්ගාම අර කටු කර්මානුරූපව උඩට හැරෙනව. අවුරුදු දාහක්

දෙදහක් නෙමෙයි. මේ වේදනාවන් උහුල ගන්න බැරුව කැගහනව. කාටද ඇහෙන්නෙ. කවුද බේර ගන්න එන්නෙ. සම්බුදු කෙනෙක් පහල වෙලා හිටියත්, බේර ගන්න බෑ.

මීලගට අර කැපුම් කුවාල වේදනා මැද, ලේ පෙරි පෙරි උනු අලු වලකට වැටෙනවා. මීලගට ලුනු වතුර සහිත තටාකයකට වැටෙනවා. මේව ඉවසන්න තබා, අහන විටත්, භය හිතෙන්නෙ නැද්ද? මේ විදියට රවුම යනවා. කර්මය ඉවර වෙන තුරු මොන දුක් වින්දත් මැරෙන්නෙ නෑ. දේවදූත සූත්‍රය කියවන්න. මම කෙටියෙන් පැහැදිලි කලේ. මේ පරම සත්‍යය වචනයයි.

දිනක් ආනන්ද හිමියන් නිරය ගැන අසා වදාලා මෙවිට, අනන්ද, මම මේ සතර අපාය තරම් දුකක් බුදු ඇසින් දකින්නෙ නෑ. මේ සියල්ල මම බුදුවීමට පෙරත් දැකලා තිබුණෙ. බෝධිසම්බාර පුරුණ ආත්මවල පවා, මම මේව දුකක් ආනන්ද? මම මේවට භයේ රජකම පවා අනතැරපු අවස්ථා එමටයි. තේමිය කුමාරයා වෙලා ඉපදුන වෙලාවෙදි, කල්ප අසූවක් නිරයේ ඉපිදිලා දුක්වින්ද හැටි මට සිහිවුනා. මට ජාතිස්මරණ ඤාණය පහල වුනේ, මගේ පියරජුගේ තුරුලේ ඉන්න විටයි. ආනන්ද රජකම අහිමි කර ගන්න, මම වසර දාසයක්, නොකල දෙයක් නෑ. ගොලුවෙක්, බීරෙක්, මන්දබුද්ධිකයෙක් විදියට රගපෑවා. වෙදදුරන් මට අසනීපයක් නෑ කියද්දි පවා, මම මල මුත්‍ර ගොඩේ දුක් වින්දා. ආනන්ද, ඇයි මම එහෙම කලේ. නිරයේ මහා දුක මම දන්න නිසාමයි. පිය රජුට නින්දාවක් කියා මම පන පිටින් වලදාන්න නියම කලා. සක්දෙවිදුන් මාව බේරගත්තා. මම හුදකලාවේ භාවනා ගුන දියුනු කලා. බොහෝ අය යහමගට ගත්තා. මේ නිරයන් වල ඉපදෙන්න හේතු මම හොඳින්ම දන්නවා. ආනන්ද. සතර අපාය කටුකයි, කර්කසයි අදික දුක් සහිතයි. සතර අපායට වැටුනු කෙනෙක් නැවත සුගති ලෝකයක උපදිනවා යැයි යමක් ඇද්ද, එය සිදු නොවන තරමටම දුර්ලබ කරුනක්. ඒ නිසා ආනන්ද ඔබ යමෙකු ගැන අනුකම්පා කරන්නේ නම්, දර්මයේම පිහිට වන්න. අර්ථයෙන් දර්මයෙන් අනුශාසනා කරන්න. වෙනත් උපකාරයක් මගේ බුදු නුවනින් දකින්නේ නෑ.

මේ බුදු වදන් අපෙන් දුරස් උනේ අපේම ආවාසනාවට නෙමෙයිද කියල හිතලා බලන්න. පරම්පරා දහයක් පමන අපට බුදු බන ඇහුනේ නෑ. බුදු බන නාමයෙන් ඇහුනේ, ලෞඛික බන, කාළින බන එහෙම බනක් බුදු දහමේ නෑ. අසත් පුරුෂකම

ඉහළවහිස යුගයක බුදු දහම සැගවුණා. අද ඔබට නැවතත් ඒ වාසනාව ලැබීලා තියෙනවා පාට පාට ලොකයෙන් මිදිලා, දුෂ්ඨ සියල්ල අත ඇරලා, දහමට පිවිසෙන්න. එය ඔබට මහා ලාභයක් පිණිසම පවතීවි. එදා මෙදා තුර භාරතීය සමාජයෙන් බේරාගත, කාන්තාවට නිසි තැන ලබා දුන්න. සමතැන නොවේ නිසි තැන. මෙය පටලවා ගන්න එපා. මෙවන් උත්තම යුගපුරුෂයෙක් තුන්ලොවේම නැත. ඒ මහා උතුමා බුදුරජානන් වහන්සේම පමනයි. සමාජය තුළ නොව, ලෝකය පුරාම කාන්තාව බහුබාන්ධයක් වී තිබූ යුගයකයි, මේ මහා උතුමා ලොව පහල වුනේ.

එකල බහුභාර්යාවන්ගේ යුගයකි. නානාවිධ ප්‍රශ්න මත ගැටුම්, කල කෝලාහල හා පවුල් ආරවුල් පැවතුනි. ස්වාමියාගේ අවශ්‍යතා ඉටුකරමින් දරුවන්ගේ වැඩවලට පමනක් හිරවීහිරි ඒ යුගය නිමාකලා. ස්වාමියා මියගිය විට දරසැයට පැන දිවිනසා ගැනීම එදා වාරිත්‍රයයි. එසේ නොකලහොත් වැඩිමහල් පිරිමි දරුවා සමග පවුල් ජීවිතය ගෙවිය යුතුයි. ඉගනීමට කිසිම අවසරයක් නෑ. වෙනකක් තබා ගැහැණු දරුවෙකු ඉපදීම, අසුභ ලකුනක් ලෙසයි බමුණු මතය උනේ. ඔබට මතකද? කොසොල් රජුට දාව උපන් වජ්රා දියනිය ගැන. මේ පුවත රජුට සැලකරණ මොහොතේ, කොසොල් රජු හිටියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලගයි. රජුගේ මුහුණ අදුරු උනා. හිත කලබල උනා. මෙවිටයි බුදු රදුන් සත්‍ය පහදා දුන්නේ. කාන්තාව යනු කවුරුන්දැයි රජුට පහදා දුන්නා.

හැදිමිටේ නුවනට උපමා කරමින්, මාරයාටපවා සමච්චල් කලා. උදාර කතූන් මාරයා ඉදිරියේ පවා අභියෝග කලා. මේ සියල්ල හමුවේ හිමි කරදුන්නේ සමතැන නම් නොවේ. හිමිතැනයි. බුදුදහම නොදන්නා අය අද සමතැන ඉල්ලා සටන්කරති. උද්ගෝෂන කරති. නානාවිද සටන් පාට කියමින් වීදිවල පෙලපාලි යති. සමිති සමාගම් පිහිටුවා අරගල කරති. මේ සියල්ලටම හේතුව දහමින් දුරස් වීමයි. පුරුෂයා හා සමවෙන්නට කාන්තාවට කිසිසේත් නොහැකිය. දනයෙන්, බලයෙන්, කුලයෙන්, නිලයෙන් කොපමන උවද, කාන්තාව යනු කාන්තාවමය. සම කිරීමට හැකිනම් එය කරන්නේ බුදුරදුන් හැර වෙන කවුරුත් නොවේ. ආවේගශීලී නොවී දර්මානුකූලව නුවනින් සිතා බලනු මැනවි. දියනිය, බිරිඳ, මව හා සියලුම කාන්තාවන් ගැන පිළිපැදිය යුතු ආකාරය මනාව පැහැදිලි කරදී තිබේ.

දිනක් ආනන්ද හිමියන් විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් විමසා සිටි පැනයක් දෙස අවදානය යොමු කරමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කාන්තාව පිළිබඳ කෙසේ කටයුතු කළ යුතුද. ආනන්දය, කුඩා දරියක් නම් දියණිය ලෙස සිතා කටයුතු කළ යුතුයි. තරුණියක් නම් සහෝදරිය ලෙස සිතා කටයුතු කළ යුතුයි. මැදිවියේ කාන්තාවක් නම් මවයැයි සිතා කටයුතු කළ යුතුයි. වයසක කාන්තාවක් නම් තමන්ගේ කිරි අම්මා යන සිතුවිල්ලෙන් කටයුතු කළ යුතුයි.

බලන්න මේ සත්‍ය දිහා. අද සියලුම ප්‍රශ්ණවලට මුල මෙසේ නොසිටීම නේද? සමහර පියවරුන්ගේ ක්‍රියා කලාපයන් තිරිසන් සහගතය. විවිධ ප්‍රශ්න, නොයෙක් ගැටලු, උසාවිවලට, පොලිසිවලට, එන්නේම මේ වගේ ගැටලු තමා. දැන් හිතලා බලන්න, අපි සැබෑ බෞද්ධයෝද කියලා. උප්පැන්නේ බෞද්ධ කම පරම්පරාවෙන් ආවාට වරිතය නම් පිරිසිදු වෙන්නේ නෑ, ගුනධර්ම සාරදර්ම ඉබේ දියුණුවෙන්නේ නෑ. ඔබලග තිබෙන අගල් දෙකේ දුරකථනයට හැකියාව තියෙනවා, ඔබව නරුමයෙක් කරන්න. ඔබ ඒ බව දන්නේ නෑ. ලෝකයාට හොරෙන් ඔබ කිලිටි කරගන්නේ ඔබේම මනස. ඔබ මේ දේවල් සැබෑ ලෝකයේ අත් හදාබලන්න යනවා. ඔබට සිද්දුවෙන දේ ඔබවත් දන්නේ නෑ.

මේ සියල්ලටම ඔබව ඇදිලා යන්නේ කාන්දම් වගේ. මේ හීන, ලාමක, පහත්, තුවිලි දේට ප්‍රඥාව මොට වෙනවා. පෞර්ෂත්වය හීන වෙනවා. නින්දා ලබන්න වෙනවා. ඥාණවත්තයෝ ගරහනවා සතර අපායට දොරවල් ඇරෙනවා. මේ මහා විනාශය ඔබට පේන්නේ නෑ. ඇයි පෙනෙන්නේ නැත්තේ, හීන අෂ්වාදයට සිත යටවෙලා. බිරිඳ, මව, දුව, අදුනා ගන්නට බැරි තරමට මනස විකූර්ති කරලා දමන්නට ඔය අගල් දෙකට පුළුවන්. හිතල බලන්න නුවනින් එහෙම නෙමෙයිද කියලා. ඔනෑම රටක දූවෙන ආර්ථික ප්‍රශ්ණ තියනවා. තරුන සිත් අවේග ශීලි නිසා ඔවුන්ව පාලනය කර ගන්න, ඕනම රටක් මේ වගේ උපක්‍රම කරනවා. මේ වට යොමු කලාම පාලනයට පහසුයි. වැරදි කල ගමන් ඇතුලට දානවා. හොඳම රස්සාව නේද, ඔබට හිමි උනේ. මෙලොව පරලොව දෙලොවම විනාශයි. මිනිහෙක්වෙලා ඉපදුනේ ඔයටික කරගන්නද?

අධිපති මාර ඇම, මොන ස්වරූපයෙන් එනවාද කියන්න බෑ. මේවගෙන් බේරෙන්නේ නියසිල පස්වගේ ස්වල්ප දෙනෙක්

විතරයි. මේ මහා අනතුර පෙන්වා දීම පමණයි අපට කල හැකි එකම දේ. අනතුරින් බේරීම ඔබ සතු කාර්යයක්. කාන්තාව වෙනුවෙන්ම දේශනා කල සූත්‍ර තියනවා. මීට අමතරව සංයුක්ත නිකායේ වෙනමම සංයුක්තයක් තියනවා. කෝසල සංයුක්තය වගේ. මේකට කියන්නේ මාතු ගාම සංයුක්තය කියලා. මාගම නැත්නම් කාන්තාව ගැන විශාල සූත්‍ර දේශනා රාශියක් ඔබටත් කියවලා බලන්න පුළුවන්. එදා බුදුරජුන් ජීවමානව වැඩ ඉන්න යුගයේ, වැඩිපුරම ධර්මයේ හැසිරුනේ, කාන්තාවන්ද? පුරුෂයන්ද?, පුරුෂයන් වගේම කාන්තාවනුත් කොටිපුකෝටි ගනන් හිටියා. නමුත් වැඩි ප්‍රමාණය උනේ පුරුෂයන්. මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේ ලංකාවට බුදු දහම රුගෙන ආ යුගයේ ලක්ෂ ගනනින් කාන්තාවෝ ධර්මයේ පල ලැබුවා. ප්‍රමාණය අතින් පුරුෂ පාර්ෂවය වැඩියි.

මේ යුගයේ ධ්‍යාන මාර්ග එල අඩු උනත්, ධර්මයේ හැසිරෙන්නේ වැඩිපුර කවුද? බැලූ බැල්මටම කාන්තාවන් බව පේනවා. නේද? මොකක්ද මේකට හේතුව. ජානවල ප්‍රශ්ණයක්ද. පරම්පරා ප්‍රශ්ණයක්ද? නෑ.... නෑ.... නුවනේ ප්‍රශ්ණයක්. ඔබ අකමැති උනත් ඇත්තම කථාව එයයි. ඇයි එහෙම උනේ. නුවනින් හිතලා බලන්න. සමස්ථයක් වශයෙන් මන්දුවා ගන්නේ පිරිමිද? කාන්තාවොද? පිරිමි. අහිත කර ප්‍රතිපල වලින් එකක් තමා නුවන මොට වීම. තර්ක කරන්න දෙයක් නෑ. පිළිගන්නම වෙනවා. එහෙනම් නුවන මොටඋනේ කාගේ වරදින්ද. තමන්ගේම වරදින්. මේ විනාශ උන සයිල නැවත වැඩෙනවද? මොනවිටමින් දුන්නත් වැඩෙන්නේ නෑ. එදාට වඩා අද කාන්තාව හම්බ කරනවා. අද පිරිමින්ට වැඩ වැඩිලූ. කාර්යය බහුලලූ. එදා පිරිමි කෑවේ නැද්ද? රස්සා කලේ නැද්ද දරුවෝ හැදුවේ නැද්ද? යුතුකම් ඉටුකලේ නැද්ද? අදට වඩා හොඳට කලා නේද. අද හදන්නේ දරුවෝද. දහයක් පහලවක් හැම පවුලේම හිටියානේ. ඇත්තට මුහුනදෙන්න බයයි. දුරාවාරය ඉහළවා ගිහිනි. සිගරට්ටුව රු.30. අවුරුද්දට ගාන බලන්න. මේ මුදලින් දරුවෝ කීදෙනෙක් හදන්න පුළුවන්ද. නුවන විතරක් නෙමෙයි මොට උනේ. ලිංගික බෙලහිනතාවය මුලු රටම බිලිඅරන් ඉවරයි. පවුල් ප්‍රශ්ණ වලට ප්‍රධාන හේතුව මේකයි කියලා සමීක්ෂන වාර්තා කියනවා. වාර්ථ අවශ්‍ය නෑ. අස්පනා පිටම පෙනී පෙනී වහල්ලු වෙලා. හිතට යට වෙලා, ආශ්වාදයට කොටු වෙලා. වැඩිය ඔන්නෑ. බුලත් විටට වහල් වුනු අය කොපමන ඉන්නවද?

එක හිමි නමක් අධික ලෙස බුලත් විටට පුරුදු වෙලා හිටියා මම කීප අවස්ථාවකම අවවාද කලා. මට බැනලත් තියනවා. මම කිව්වා, මොන දේටත් සීමාවක් තියනවානේ, ටිකක් අඩු කරන්න කියලා. ඇහුවේ නෑ. කටේ පිළිකාවක් හැදුනා. මහරගම ගිහින් කපලා සනීප වුනා. ආයේ පටන් ගත්තා. අන්තිමට කපලා කටක් නෑ. බටේකින් දියර වක්කරනවා. පුදුම විදිහට අවුරුදු පහක් දුක්විත්දා. අන්තිම කාලේ ලගට යන්න බෑ. කටින් පනුවෝ වැටෙනවා සට සට ගාලා. පව් මොනවා කරන්නද? තව ගිහි කෙනෙක් කියනවා, මේ ලොකේ ඕනම දෙයක් අතහරින්න පුළුවන්ලු. බුලත් කෑම අත හරින්න බෑලු. මේවා අහද්දි ඇග හිරිවැටෙන්නේ නැද්ද. මේවට තමා ආදීනව කියන්නේ. දන් බලන්නකෝ, පන වගේ ආදරය කරපු දෙමාපියෝ අමතක කරන්න පුළුවන් දරුවෝ බිරිද අමතක කරන්නත් පුළුවන් වේලක් දෙකක් නොකා ඉන්නත් පුළුවන්. මේ බුලත් පුවක් හුනු දුන්කල ඩිංග අතහරින්න බෑ. මොනතරම් අවාසනාවක්ද බලන්න. මෙහෙම අයටද නිවන් දකින්න බන කියන්නේ කියලා හිතෙනවා. මොකද හිතට වහල් වෙලා මේ ගමන යන්න කොහෙත්ම බෑ. අපි පිරිහිලා. කිව්වේ ඒකයි. ආවට ගියාට කිව්වා නෙමෙයි. පෞරුෂය අතින් අඩියටම පිරිහිලා ඒකයි ස්ත්‍රී පක්ෂය වැඩිපුර යොමුවෙලා ඉන්නේ. තවම නුවන ටිකක් හරි ඉතිරිවෙලා තියනවා.

සිල්ගන්නවට, දන්දෙනවට, විරුද්ද කොපමන පිරිමි ඉන්නවද? මේවා බහුලව අපිට පේනවා. නිතරම සමාජයේ ගැටෙන නිසා වැඩිපුර පේන්නේ පැවිදි අයට. මිත්‍ය දුෂ්ඨය වැහි වැහැලා පුදුම සංවේගයි. මොනවා කරන්නද. ආශ්වාදය විසින් වහගෙන ඉන්නේ. හිතට යට වෙලා. ඇත්ත කියන අයට බනිනවා තරහවෙනවා. තවත් පවු කරගන්න නිසා, නිහඩව ඉන්න එක හොඳයි නියලා හිතනවා.

මේ තරම් කරුනු කාරනා පැහැදිලි කලේ, ඔබට තියෙන අනුකම්පාව නිසාමයි. නිහඩව සිටීම යුතුකම නොවේ. මේ අනතුරු තදින්ම දූනෙන්නේ සන්වේදි බව නිසා වෙන්න ඇති.

මේලගට අපි බලමු, කාන්තාව කියන්නේ කාටද කියලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මෙන්න මේ කරුනු පහ නැත්නම්, කාන්තාවට නිසිතැන ලැබෙන්නේ නෑ කියලා හරිම වැදගත්. අපි බලමු මේ මොනවද කියලා.

“නව රූපවා හෝති”

ප්‍රියමනාප ලස්සන කෙනෙක් විය යුතුයි. මේක පටලවා ගන්න එපා. කලු, සුදු, තලෙලු, පාට ගැන නෙමෙයි මේ කියන්නේ. ඔනතරම් කලු අය ලස්සනට ඉන්නවා. ප්‍රිය මනාප බාවය කියන්නේ හිත ඇදිල යන දේට. මෙන්න මේ ලස්සන ප්‍රිය මනාප බව තියෙන්න ඔන කියලා වදාලා. “නව බෝගවා හෝති,” බෝග සම්පත් නෑ. අපි කියන්නේ දැවැද්ද කියලා. මෙන්න මේ බෝග සම්පත් නැති අයටත් නිසිතැන ලැබෙන්නේ නෑ කියලා වදාලා. නැන්දම්මා ලේලි ප්‍රශ්ණ අද ඔන තරම් තියෙන්නේ නේද. මේවා බුදුනුවනින් දැකලයි වදාලේ,

“නව ශීලවා හොති” සිල්වත් වෙන්න ඕනි. දෙමාපියන්ට සලකන්න ඕනි. දෑත් හතර දෙනෙක් ඉන්නවනේ බදින්න කලින් දෙන්නයි. ස්වාමියා ඉක්මවා නොයන, තමාගේ චරිතය ඉක්මවා නොයන, තමාගේ චරිතය කෙලෙසා ගන්නේ නැතිව කටයුතු කරන, දන්දෙන, ගුනගරුක බව, තමා පැහැදිලි කලේ මේවා නැත්නම් නිසිතැන ලැබෙන්නෙ නෑ කියලා දේශනා කලා.

‘අලසෝච හෝති’ කම්මැලි නම් නිසිතැන ලැබෙන්නේ නෑ. ගෙවල් දොරවල් පිරිසිදුව තියාගන්න. ඇඳුම් ආදිය පිරිසිදුව තියාගන්න. ස්වාමියාට සහයවන්න. යුතුකම් ඉටුකරන්න. දරුවන්ගේ කටයුතු කරගන්න. මේවට දක්ෂ වෙන්න ඕනි. කම්මැලි උනොත් නිසි තැන අහිමි වෙලා යනවා.

“පුජන් න අත්තන ලබති” මේ නියන්නේ දරුවන් බිහිකිරීමේ හැනියාව නැත්නම් නිසිතැන නොලැබෙන බවයි. මොනතරම් සත්‍යක්ද කියලා ඔබටම වැටහෙනවා ඇති. දරුවො නැති අම්මලා අද ඔනතරම් ඉන්නවානේ. ඒ අය සමාජේත් පවා ගැරහුමට පාත්‍ර වෙනවා. නේද. වයසට ගියාම කිරි අම්මා දානයක්වත් කියන්නේ නෑ. එහෙනම් ඒ කරුනෙනුත් නිසිතැන ලැබෙන්නේනෑ. පුරුෂයන්ගේ දොෂයක් නිසා එහෙම වෙන්න පුලුවන්. ඒකනේ නුවන කියලා දෙයක් තියෙන්නේ නේද? මීලගට පෙන්නා දෙනවා පුරුෂයන්ට ආවේනික නොවන, ස්ත්‍රීන්ට ආවේනික දුක් පහක් ගැන. අපි බලමු මොනවද කියලා.

කුඩා කල පටන් සෙනෙහසින්, ආදරයෙන් ලග හිටිය මව්පියො, සහෝදර, සහෝදරයන්, ඤාතීන්, දාල යන්න වෙනවා. මේ කියන්නේ මේ අයගෙන් දුරස් වෙන්න සිදු වෙනවා කියන එක මේක කාන්තාවට උරුම දුකක්. ඒකනේ මගුල් දවසට හෝගාල අඩන්නෙ නේද?

මිලග දුක තමයි සෘතු වීම. අපි කියන්නේ ඔසප් වේදනාව කියල. මේක විදින්න වෙන්තෙන් කාන්තාවන්ට පමනයි. මේ දුක ගැන පිරිමි දන්නෙත් නැතුව ඇති. නමුත් බුදු නුවනින් දැකලයි වදාලේ.

ඊලග දුක තමයි, දරුවකු පිලිසිද ගත් පසුව ඇතිවන ගර්භනී දුක. මේ දුකත් කාන්තාවටම ආවේනික දුකක්.

මිලග දුක තමයි, ප්‍රසූත වේදනාව කියන්නේ. මේ දුක උරුම, කාන්තාවට පමණයි කියල වදාල.

පස්වෙනි කරුණ ලෙස වදාලේ, ස්වාමියාට යටත් වී සිටීමේ දුකයි. යටත් වෙන්වා කියන්නේ වරදවා හිතන්න එපා. ගෘහණියකට උරුමවී ඇති ගොඩක් දේ තියනවනේ. මේ සියල්ල පිරිසිදු හිතින් කලොත් හොඳයි. මොන කරුමෙද කියල තමන්ගේ වැඩ කොටස පැහැර හැරියොත් හැමදාම ප්‍රශ්න. කොහොමත් දාසියක් වගේ වෙන්න කියලනේ වදාලේ. නේද? මේක තමයි පස්වෙනි දුක.

මේ වෙලාවේ අනුරුද්ධ මහ රහතන් වහන්සේ මේ විදියට අහනව. අනුරුද්ධ හිමියන් කියන්නේ, දිවැස්ලාහි හික්කුන් අතර අග්‍රම කෙනා බව ඔබ දන්නවනේ. නේද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මගේ පිරිසිදු දිවැසට පේනවා කාන්තාවන් විශාල වශයෙන් මැරිල නිරයේ උපදිනවා. මේකට හේතුව කුමක්දැයි වදාලා. හරිම ලස්සනයි. අපි හැමෝටම වැදගත් දේශනාවකුයි කලේ. අනුරුද්ධය, කාරණා රාශියක් නිසා මරනින් පසු කාන්තාව නිරයේ උපදිනව. මොන තරාතිරමේ හිටියත්, මේ කරුණු වලින් යුතු කාන්තාව, නිරයේ උපදින එක, වලක් වන්න බෑ. අපි බලමු මොනවද මේ කරුණු කියලා.

“අලෝභං මච්ඡරියං හෝති” දැඩි ලෝභයත්, මසුරුබවත් නිසා නිරයේ උපදින්න වෙනවා. මේ කියන්නේ, තමන් කන්නෙත් නෑ. අනුන්ට දෙන්නෙත් නෑ. තමන් දෙන්නෙත් නෑ. දෙන අයට දෙන්න දෙන්නෙත් නෑ. එහෙම අය ඉන්නවනේ ඉස්සරත් ඉදල කියනව.

“ඉස්සා මච්ඡරියං හෝති” මේ කියන්නේ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් පුපුර පුපුරා ඉන්න අය ගැන. තමන්ට කොපමන තිබුනත් අනුගේ දේටමයි ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ. අනුන්ගේදේට හුල්ලනව. මොනව හරි කියනව. දියුණුවක් බලා ඉන්නම බෑ. මෙහෙම අයත් නිරයේ උපදින බව වදාලා.

“කාමරාගං පරිඋට්ඨිතෝ හෝති” මෙනනදි පෙන්වා දෙන්නේ, ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය, කියන පහ පින්වීම ගැනයි. පංච කාමයන් පින්වීම හැර වෙන දෙයක් කරන්නෙ නෑ. කාමයෙන් සෑහීමට පත්වෙන්නෙ නෑ. පංච කාමයන්ටම ඇලී සිටීම නිසාත් නිරයේ උපදිනව කියල වදාල මට සිහි වෙනවා, හද දේවියගේ පුවත. ඇය පංච දුෂ්චරිත කලේ නෑ. දස අකුසල් කලේ නෑ රජ බිසවක් නිසා, නිතරම කලේ රජුරුවෝ වසග කල එක විතරයි. අදින, පලදින, සුවද ගල්වන, විලාසිතාවන්ගෙන් සැරසුන එක විතරයි ඇය කලේ. ඇය හදිසියෙ මලා. රජුට හරිම දුකයි. ඇයව පිරිසිදු තෙල් කටාරමක දාලා, ලග තියාගන අඩනවා. නරක් වෙනවටයි තෙල් වල දූම්මෙ. කන්නෙ නෑ. නාන්නෙ නෑ. නින්ද යන්නෙ නෑ. මේක දිවැසින් දූකල නාරද රහතන් වහන්සේ වැඩිය.

දේවිය සමග කථා කරන්න කැමතිද අහල මගුල් උයනට ඒක්ක ගියා. රජු බොහෝම සතුටින් යනවා. හරියට ලොකෙම ලැබුණ වගේ. මේ ඉතාම කෙටියෙනුයි කියා දෙන්නෙ. අතර මග නැවතුණා. ගොම පනුවෙක් පෙන්නල කිව්වා, මේ ඉන්නේ රජතුමනි, ඔබේ මැරුණු බිරිඳයි. රජුට හොදටම කේන්ති ගියා. නාරද රහතුන්ට දොස් කියන්න ගත්තා. ඒකනං වෙන්නම බැරි දෙයක්. මගේ බද්ද දේවියට මෙහෙම වෙන්න බෑ. අපහාස කථා කියන්න එපා. මම ඔව පිළිගන්නෙ නෑ. ඔය බොරු කථාවක් කියල රජු බනින්න ගත්ත.

රජතුමනි, ඔබ පිළිනොගත්තත් ඇත්ත ඒයයි. මේ එන්නේ එයාගේ අලුත් ස්වාමි පුරුෂයා කියල තව පනුවෙක් පෙන්නුව. රජු පිළිගන්නෙ නෑ. රජු තියා අපිවත් පිළිගන්නෙ නෑනේ. මේ වෙලාවෙදි සෘධියෙන් මේ පනු කුමාරිට කථා කරන්න සැලැස්සුව. සියලුම විස්තර ඇය පැවසුව. රජුට හරි පුදුමයි. ඊට වඩා දුකයි. රජු කියනව ඇති ස්වාමීනී මට වැටහුනා. ඒත් ඇය මම මාලිගාවට රැගෙන යන්නම්. ඇයට ආහාර පාන දී සංග්‍රහ කරන්නම් කිව්වා.

පණු කුමරිය කියනව, මම එන්නේ නෑ. මේ ඉන්නෙ මගේ ස්වාමියා. එයා දාල මම කොහේවත් යන්නෙ නෑ, කිව්ව. රජු කියනව මම මේ ගොම පනුවව මරනව. පනු කුමාරි කියනව. මගේ ස්වාමියට විපතක් කලොත්, මම ඤාප කරනවා. මමත් මරාගන මැරෙනවා. කිව්වා. රජුට තේරුණා ඇත්ත කථාව. පනවගේ ආදරය කලත්, ඊලගට උපදින තැන මොකා උනත් උග්‍රයි ආදරේ. මටමයි වැරදුනේ කියල හිතාගත්ත.

අනේ ස්වාමීණි මට සමාවෙන්න. හරි හැටි නොදැනයි, මෝඩයෙක් වගේ, මම දොස් කිව්වෙ, දෑන් මට වැටහුණා. සියල්ල මායාවක් බව වැටහුනා. අපි වඩිමු ස්වාමීණි කියල මාලිගාවට ගියා. හැරිලවත් බැලුවෙ නෑ. සේවකයන්ට අන කලා, වහාම දේහය දවන්න කියල.

මේ වගේ සිදුවීම් ඕන තරම් වෙලා කියනව. අපිට මේව කාලයක් තිස්සේ ඇහුනෙ නෑ. ඒකයි මම කිව්වෙ, බුදුබන නාමයෙන් අපිට අහන්න ලැබුනෙ, වෙනත් දේවල්. නිවන මෙහි බුදු සසුනට දීර්ඝ කාලතේ. එහි ප්‍රතිවිපාක තමයි අපි මේ විදින්නෙ. එනිසා පිරිසිදු බුද්ධ වචනයට අනුවම, ජීවිත හැඩගසා ගන්න.

මීලග කරුණ ලෙස දේශනා කලේ,

“අස්සද්ධෝ ව හෝති” බුදුරජානන් වහන්සේ ගැන, උතුම් ශ්‍රී සද්දර්මය ගැන, ආර්ය මහා සඟ රුවන ගැන. සද්ධාවක්, ගෞරවයක්, හක්තියක්, නැත්නම්, ශීලයට ගෞරවයක් නැතිනම්, එපමනකින්ම සද්ධාව අහිමි වෙනවා. මේ කෙනත් මරනින් පසු නිරයේ උපදින බව වදාලා.

“අහිරිකෝව හෝති” පව් කරන්නට ලැජ්ජාවක් නැතිනම්, මරනින් පසු නිරයේ උපදිනවා. මොනවද පව් කියල අමුතුවෙන් කියාදෙන්න ඕන නෑ. හැමෝම දන්නවනේ. හොරෙන් කරන, සැගවී කරන, රහසේ කරන, දුෂ්චරිත පහම පව්වලට අතුලත්. කාට හොරෙන් කලත්, විඤ්ඤාණයට බොරු කරන්න නම් බෑ.

“අනුත්තාපීව හෝති” පවට භයක් නැතිනම්, මරනින් පසු නිරයේ උපදිනවා. මේ කියන්නේ අනුන් හා සමාන කරනවා. අහවලත් කරනවනේ. අපි කලාම මොකද? විපාක තියෙන්නේ මැරුණට පස්සෙනෙ. ඉන්න ටිකේ කාල බිල ඉම්මු. අහවල් අය කරන දේවල් එක්ක බලද්දි අපි කරන්නෙ පවුද? මේ විදියට හිතල පවට භය නැතිකර ගන්නව. මේ අනතුර අද බහුලව තියනව. කවුරු පව් කලත්, ඒ පවු ඔබ කරා එන්නෙ නෑ. තම තමන් කරන පව් හෝ පිං තමාකරා එනව. අනුන් කරන දේ කරන්න යන අයට, කවුද පිහිට වෙන්නෙ. තමාට ඇති එකම පිහිට තමා පමනයි.

කෝධනෝ ව හෝති” අනුන්ට ක්‍රෝධ කිරීම තුල නිරයට යන බවයි වදාලේ. යම් යම් දේ වෙනුවෙන් ක්‍රෝධ කරන අවස්ථා ඕනෑ තරම් තිබේ. හැමවෙලේම මොනවට හරි, තරහෙන් පුපුර

පුපුරා ඉන්න එකයි මේ කියන්නේ. ක්‍රෝධ සිත නිරයට හේතුවෙනවා.

“උපනාහී ව හෝති” මේ කියන්නේ බද්ධවෙරය කියන කෙනා නිරයේ උපදින බවයි. බද්ධ වෙරය කියන්නේ හරිම බරපතලයි. ඉඩ කඩම් වලට, නොයෙක් දේවල් වලට පරම් පරා ගනන් නඩු කියනවා. මරාගෙන මැරෙනවා, කියනවා පොල් ගහනවා කියනවා. ගම්මිරිස් අබරණව, හැඳි ගැවිලා යන්න ඕනි කියනවා. හෙන ගහපං කියනවා. මුළු පවුලටම ඤාප කරනවා. මොනවාද මේ? බද්ධවෙරය මේ අය මරණින් පසු නිරයේ උපදිනවා කියලා වදාලා.

“දුප්පඤ්ඤස්සෝ ව හෝති” ප්‍රක්ඤාව නැති කම නිසා නිරයේ උපදිනවා. මොකක්ද ප්‍රක්ඤාව කිව්වේ, සසර ගමනේ දීර්ග බව දන්නෙ නැත්නම්, තත්තාව ප්‍රභාණය කරන්න දන්නෙ නැත්නම්, චතුරාර්ය සත්‍ය දර්මය දන්නේ නැතිනම්, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය දන්නේ නැතිනම්, නිවන කියා දෙයක් දන්නේ නැතිනම්, එයාට කියන්නෙ ප්‍රක්ඤාව නැති කෙනා කියලයි. මේ කාරනා තේරුම් ගෙන, සසර දුකින් මිඳෙන්න වෙර වීරිය වඩන කෙනාට කියනව, ප්‍රක්ඤාවන්න කෙනෙක් කියල. මේ කාරණා නොදන්න කෙනානම්,

අනුරුද්ධය,
නිරයේ උපත ලබනවා, කියා වදාලා.

“අතිවාරී ව හෝති” මේ කියන්නේ තමාගේ ස්වාමි පුරුෂයා ඉක්මවා හැසිරීම. එහෙම අය ගැන අහන්න ලැබෙනවනේ. නේද? මේ කියන්නේ අසීමිත වූ කාම ආශාව. මෙය නිරය ගාමී අකුසලයක්. මේකෙදිත් බොහෝ වෙලාවට මේකට යොමු වෙන්නේ අනිත් අය අනුකරණය කරලයි. අහවලත් කරනවා නං, මම කලාට මොකද? කියල හිතනවා. පාපී අසත්පුරුෂයන්ගේ කුට උපක්‍රම නිසාත් වෙනවා. ස්වාමියාගේ මොනවා හෝ වැරදි කියල, පොලබවා ගන්න අයත් නැතුවාම නොවෙයි. මොනවා උනත් වරද වරදමයි. මේ කරුණ නිසාත් නිරයේ උපදින්න සිදුවන බව වදාලා.

“දුස්සීලෝ ව හෝති” පංච දුෂ්චරිතයෙන් හෝ දස

අකුසලයෙන් යුක්ත නම් ඒ කෙනා දුස්සීලයෙක් ලෙසයි හදුන්වන්නේ. සිල්වත් බවක් නැති මේ කෙනාටත් නිරයේ උපදින්න සිදුවන බවයි වදාලේ.

“අප්පස්සුතෝ ච හෝති” මෙයයි කුසලය, මෙයයි අකුසලය කියා නොදන්න, දහම් දැනුමක් නැති කෙනා නිරයේ උපදින බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. නොදන කලත් වරද වරදමය. ආනන්තරිය පාපායක් බව නොදන කලත්, එය ආනන්තරිය පාපායකි. දහම් දැනුම නැති වීම තම තමන්ගේම වරදයි. දහම් දැනුම නොමැතිව අකුසලය බැහැර කර ගන්නට කොහෙන්ම අපහසුය. සෑම අකුසලයක්ම දුරු කරගන්නා ක්‍රමය, බුදුරදුන් පහදා දී ඇත. මනාව තේරුම් කරදී තිබේ දහම් දැනුම නොමැති වීම නිසා, අකුසල් දුරු කර ගැනීමට ඇති අවස්ථාව අනිමි වී යයි.

“කුසීතෝ ච හෝති” ගේ දොර, උයන, පිහන, වැඩ වලට තියන කම්මැලිකම නොවේ මෙනනදි පැහැදිලි කරන්නේ. කුහිත කෙනා ඒවටත් කම්මැලියි තමා, ඊටත් වඩා කම්මැලියි දර්මයේ, හැසිරෙන්න. අපි පව් කරන්නේ නෑනේ. අමුතුවෙන් පිං කරන්න ඕන නෑ. පව්කරපු අය තමයි පිං කරන්න ඕනි. මේ වගේ කථා කියන අය නැද්ද? ඕන තරම් ඉන්නවා. මේකට හොඳ කථාවක් කියන්නම්. ගෙදර වත්තෙ ගැට ගහල ඉන්න කෙනා දන්නව නේද? අද උන්ටිකත් මස් කඩේට දීලම ඉවරයි. ඔය කියන කථාව අනුව ඒ සතා ඉහලින් තියන්න පුළුවන්.

පව් කරන්නෙම නෑනේ. තණකොළ කන්නෙ. ගොමටික දෙනව. කිරි ටික දෙනව. කුඹුරු වැඩට උදව් වෙනව. මේ සතා පව් කරන්නෙම නෑ. පිංවත්නි, බෞද්ධ කමටත් ලැජ්ජයි. ඒ වගේ දේවල් කියද්දි. ඔලුව අතගාල බලලවත් කියන්න. බුදු දහමට නිගා කරන අය බහුලයි. මේව නොදන කරන අකුසල්. මීලගට, දර්මයේ හැසිරෙන්න ඕන වයසට ගියාමලු. වයසට ගියාම දර්මය තියා තමන්ගෙ වැඩ ටිකවත් කරගන්න පුළුවන්ද? ඊටත්ම මාරයා සමග ගිවිසුම් ගහලද තියෙන්නේ. පිංවත්නි, මේවටයි කුසීතකම තියන්නේ. ඔබ අනෙක් වැඩ වලට දක්‍ෂ වෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඒ කිසිවක් ඔබේ පිහිටට එන්නෙ නෑ. අකුසල් ඉවසන, කුසල් බැහැර කරන කුසීතකෙනාත් නිරයේ උපදින බව පෙන්වා දෙනවා.

“මුට්ටස්සතෝච හෝති” සිහි මුලාව කෙනා නිරයේ උපදිනවා. කුමක්ද සිහි මුලාව කියන්නේ. හොඳ නරක, පිං පව්, කුසල්, අකුසල්, යහපත්, අයහපත්, දේ වෙන් කර හදුනා ගැනීමට

තරම්වත්, නුවනක් නැතිකමයි. මේ නිසා අකුසල් බැහැර කරන්නත්, කුසල් දියුණු කර ගන්නටත් සිහිය උපදින්නෙන නෑ.

කවුරුත් හෝ වරද පෙන්නා දෙන්න හඳුනා විට, රංචුවට එනවා. තරඟ යනවා. පිළිගන්න හිත නැමෙන්නෙන නෑ. මහා භයියෙන් කෑ ගහනවා. තමා නිවැරදි බවට කියා පානවා. උද්ගෝෂණ පවා කරනවා. මේ මුට්ඨිස්සකිය නිසා, නිරය ගාමී වෙන බව වදාලා.

මේ දේශනාව අවසානයේ අනුරුද්ධ මහ තෙරුන් මෙසේ විමසා සිටිනවා. භාග්‍ය වතුන් වහන්ස, සමහර කාන්තාවන් ඉතාම දුකසේ ජීවත් වෙලා කලුරිය කරනවා. තවත් සමහරු ඉතාම දුප්පත් වී අසරණව මිය යනවා. තවත් අය නොයෙක් පීඩාවන්ට ගොදුරු වෙලා මිය යනවා. නමුත් මේ අය කලුරිය කරලා දෙවියන් අතර උපදිනවා. දිව්‍ය කුමාරිකාවන් වෙලා මහා පිරිවර ඇතුළු උපදිනවා. දිව්‍ය පුත්‍රයෝ වෙලා, මහානුභාව සම්පන්නවත් උපදිනවා. මනුලොව, ඉහල ධනවත් මහාසාර පවුල්වල, මව්කුසේ පිළිසිදු ගන්නවා. මගේ පිරිසිදු දිව්‍ය ඥාණයෙන්, මෙහෙමත් දකිනවා. ඊට හේතුව කවරේද?

අනුරුද්ධය, ඉහතින් සඳහන් කල කාරණා යහපත් ලෙසට හසුරුවා ගත් අය, ඒ විදියට සුගති ලෝකවල උපදිනවා කියා වදාලා. මීලගට සිවලුන්ට වැලඳෙන රෝගයක් ගැන වදාලා. පිංවත් අනුරුද්ධය, සිවලුන්ට වැලඳෙන රෝගයක් තියනවා. මේ රෝගයට කියන්නේ උග්ගන්ටක රෝගය කියලයි. මේක හැදුනම එක තැන ඉන්නත් බෑ. ජලයේ ඉන්නත් බෑ. ගොඩබිම ඉන්නත් බෑ නිදාගන ඉන්නත් බෑ. සද්ධ නොකර ඉන්නත් බෑ. මේ වගේ සමහර කාන්තාවන්ට, මව්පියෝ එක්ක ඉන්නත් බෑ. ස්වාමියාගේ පවුලේ අයත් සමග ඉන්නත් බෑ. දරුවෝ ලග ඉන්නත් බෑ. ඥාතීන් ලග ඉන්නත් බෑ. සමාජයේ ඉන්නත් බෑ. සංවරව නිශ්ඡබ්දව ඉන්නත් බෑ, මේ කාරණාවලින් මිදුණු කෙනාට, දූවිලි නෑ. මරනින් මතු සුගතියේ උපදිනවා. මේ කරුණු වලින් යුක්ත නම්, ඉසුලු බරක් බිම තබන්නේ යම්සේද? දුෂ්ඨවූ සිතින් යුතුව මරනින් පසු දුගති ලෝකවල උපදිනවා කියා වදාලා.

පිංවත් අනුරුද්ධය, තව කෙනෙක් ඉන්නවා කිසිම කෙනෙකුගේ ගුණයක් දකින්නේ නෑ. කිසිම දේක හොඳක් දකින්නෙ නෑ. කොපමන උදව් කලත්, වරදක්මයි දකින්නෙ. මොනවා කලත් අඩුවක්මයි හොයන්නෙ. මොනවා කිව්වත් වැරදි වචනයක් අල්ල ගන්න බලාගනමයි ඉන්නේ. හොඳ අනුනවයක්

කරල එක අඩු පාඩුවක් වුනොත්, අර හොඳ අනුනවයම ඉවරයි. පොඩි අඩුව ගැනමයි කථා කරන්නෙ. දෙමාපියන්ටත් බනිනව. දරුවන්ටත් බනිනව. ස්වාමියාටත් බනිනව නැද්දයන්ටත් බනිනවා. අසල්වාසීන්ටත්, බනිනවා. හාමුදුරුවරුන්ටත් බනිනව. මෙහෙම අය සමාජය තුල නැද්ද? ඉන්නවා. බුදුනුවනින් දැකලමයි දේශනා කලේ දර්මය තුලින්, මේ අඩුපාඩු හදා නොගත්තොත්, මේ අයත් මරනින් පසු දුගති ගාමී ලෝකවල උපදිනවා කියලයි වදාලේ දැන් ඔබට හිතෙනවා ඇති, ඇයි කාන්තාව විතරද මේව කලාම, නිරයේ උපදින්නෙ කියල වරදවා ගන්න එපා. කාට උනත් එක විදියම තමයි. මේ කරන දේශනාවන් සියල්ලම වදාලේ, කාන්තාව මුල් කරගනයි.

මීලගට කාන්තාව සතු බලයන් පහක් ගැන වදාලා. “රූප බලං” ලස්සන තියනවා නං ඒක කාන්තාවගේ බලයක් බව වදාලා. භෝග බලං ඉඩ කඩම්, දේපල යාන වාහාන, මිල මුදල්, රං රිදි ආදිය තියනව නං, ඒ දෙවැනි බලයයි.

“ඤාති බලං” පිරිවර, නැද්දයෝ, විශාල ලෙස ඉන්නව නං, ඒක තුන්වැනි බලයයි. මෙතනදි බලය වෙන්නෙ, තමන්ට අවශ්‍යය වෙලාවට, උදව් උපකාර කරන්න පුලුවන් විදියේ ඤාති වෙන්න ඕන. අද ඉන්නෙ, තමන්ට තියන වෙලාවට විතරනෙ. එහෙම අය නෙමෙයි.

“පුත්ත බලං” මීලග බලය තමයි පුතාල ඉන්න එකත් බලයක්. දැන් හිතයි ඇයි දුවල ඉන්න එක බලයක් නෙමෙයිද කියල දුවලත් බලයක් තමයි. නමුත් පුතෙකුට විශ්‍රේෂ්ඨ බවක් තියනව. තමන් හරි හම්බකලදේ පවරන්න පරම් පරාව ඉදිරියට ගෙනියන්න. පවුලේ ආරක්‍ෂාවට, පුතාලයි මුල් වෙන්නෙ. මේක හතර වෙනි බලය.

“සීල බලං” මේ බලය ඉතාම වැදගත්. මේ බලය ගැන ගොඩක් වර්ණනා කරල තියනවා. සිල්වත් කම බලයක් නෙමෙයිද? මේක තමයි ලොකුම බලය. වරතය හොඳ නැත්නම්, දුස්සීල නම්, ලෝකෙන්ම ගැරහුම් ලබනව. මේ තමා පස්වෙනි බලය. මේ බල පහෙන් යුතු කාන්තාවට හැමෝම ප්‍රියයි. නැන්දම්ම, මාම උනත් ආදරෙයි. ස්වාමියා ආදරෙයි. අසල්වාසීන් උනත් එයාගේ ගුණ කියනවා. යසෝරාවය පැතිරෙනවා කියල වදාල. මේ කාන්තාව සතු බලයන් පහක් බව මතක තබගෙන්න.

මීලගට කාන්තාවක්, විශාරද බවට පත්වීමට හේතුවන,

කරුණු පහක් ගැන දෙසා වදාලා. තුන් කාලයම බලල මේ කල දේශනාවත් හරිම වැදගත්. බලන්න අවුරුදු දෙදහස් හයසියක් ගිහිල්ලත්, අදටත් ගැලපෙන හැටි. අකාලිකයි කියන්නේ ඒ නිසානේ. ඒ කාලවල හදපු මාලිගාවල නටබුන්වත් අද නෑ රන් රිදී මුතු මැණික් වලින් කරපු, කිසිදෙයක් නෑ. නමුත් මේ බුද්ධ වචන තවම තියනවා. අපේ වාසනාව නෙමෙයිද බලන්න.

පංච කල්‍යාණයෙන් යුක්ත වුවත්, වත් පොහොසත් කමක් නැත්නම්, ඒ කරුණින් කාන්තාව විශාරද නොවේ. දැවැද්ද බලන අය ඕන තරම් ඉන්නවනේ නේද? එහෙනං, ලස්සන විතරක් තිබිල මදි.

ඊලග කරුණ තමයි, ලස්සනත්, තියනවා. වස්තු දේපලත් තියනවා. නමුත් ඤාති පිරිසක් නෑ. ඔය කරුණු නැතුව, ඉන්න අය ඕන තරම් ඉන්නෙ. මේ කරුනින්ද විශාරද බව නැතුව යන බවයි වදාලේ.

තවත් අයට, ලස්සන තියනවා, වස්තු දේපලත් තියනවා, අම්මා, තාත්තා, සහෝදර, ඤාති පිරිසක් ඉන්නවා. නමුත් දරුවො නෑ. ඒකරුනින් ඇය විශාරද නොවන බව පෙන්වා දෙනව. දරු සුරතල් බලන්න වාසනාව නැති අය, කොපමන ඉන්නවද නේද? මේ අය සමාජේත් ගැරහුම් ලබන නිසා, විශාරද වෙන්නෙ නෑ. හැමෝම අහනවා දරුවො නැද්ද කියලා.

ඊලගට, ලස්සන තිබුනත්, මිල මුදල් තිබුණත්, ඤාති පිරිස හිටියත්, දරුවන් හිටියත්, උභය කුල පාරිශුද්ධිය නැත්නම්, ඒ කෙනා විශාරද වෙන්නෙ නෑ. මොකක්ද මේ කියන්නේ. අම්ම තාත්ත පිරිසිදු නැති එකයි. පිරිසිදු නෑ කියන්නේ, සමහර දරුවො ඉන්නව තාත්තා කෙනෙක් නෑ. කවුද කියලවත් දන්නෙ නෑ. එහෙම අයත් ඉන්නවානේ. ඒ කරුණ නිසත් විශාරද බව නැතුව යන බව පෙන්නුව.

මීලග කරුණ නම් ඉතාම වැදගත්. ඉහතින් සදහන් කල සියලු කාරණා තිබුනත්, සිල්වත් නැතිනම්, ඒ කරුණින්ම විශාරද බව නැතුව යනව. දැන් බලන්න, ඉහත කරුණු සියල්ලම සිල්වත් බව නිසා, යටපත් වනබව පෙන්වා දෙනව. ලස්සන නැතත් සිල්වත් බවට හැමෝම ගරු කරනව. මිල මුදල්, වස්තු, දේපල නැතත්, සිල්වත් බවට ගරුකරනව. ඤාති පිරිස නැතත්, සිල්වත් බවට ගරු කරනවා. උභය කුල පාරිශුද්ධිය නැතත්, තමන් සිල්වත් නම්, ස්වාමියා ඉක්මවා යන්නෙ නැත්නම්, හැමෝම ගරු කරනවා.

දරුවෝ නැති උනත්, හැමෝම සිල්වත් බවට ගරු කරනවා. මොන තරම් ඇත්තක්ද? ඉහත කාරනා සිලල්ලම නැති, හැමෝගේම ආදරයට, කරුණාවට පාත්‍ර උනු අය නැද්ද? මාම, ස්වාමියා, උනත් සිල්වත් කමට ගරු කරනවා. හැබැයි ඉතිං, ඒ අයත් සිල්වත් නම් විතරයි. කොහොම උනත් සිල්වත් කම යනු කාන්තාවට ආභරණයක්. වටිනාම වස්තුවකි. ශිලාවාරකම අග්‍රයි, ශ්‍රේෂ්ඨයි. සීලය නිසා ඉහත කරුණු සියල්ලම නැතත්, තෙරපා හරින්නෙ නෑ.

මේ කරුණු පහෙන්ම යුතු කෙනාට පරිපූර්ණ කෙනා කියල කියනවා. විශාරද කෙනා කියල කියනවා. එහෙනං අද අපි කථා කරන තනතුර විශාරදද? හිතල බලන්නකෝ ඔබටත් ගෙදර ඉඳලම විශාරද වෙන්න පුළුවන් නේද? මේ බුදු වදනට අනුව, ඔබටත් විශාරද බව ලබා ගන්න, නුවන පහල වේවා කියල, ආශීර්වාද කරනවා.

සිල්වත්බව කියන්නේ ලෝකයාට පේන්න කරන දෙයක් නම් නෙමෙයි. එහෙම කරන්න ගියොත් නැති ප්‍රශ්න වලට මූන දෙන්න වෙනවා. මේක නිහතමානීව, නිහඬව කරන දෙයක් බව හොඳින් මතක තබා ගන්න ඕනි. සීලය රහස්‍යමකට ගත්තොත් ඒ ඔබේ පිරිහීමටයි හේතු වෙන්නෙ. එනිසා ප්‍රක්ඤාව තියෙන්නම ඕනි.

මේන්න මේ බුදු වදන්, සියලුම කාන්තාවන් ලියල, තියාගන්න, නිදාගන්න, තැන අලව ගන්නවා නම්, ඉතාම හොඳයි. අක්කල, නංගිල, නැන්දල, අම්මල හැමෝටම වටිනවා. මොකක්ද ඒ.

“පංච කල්‍යාණයෙන් යුතුව ලස්සන තිබුනත්, කොපමන වස්තු දේපල තිබුනත්, පරිවාර ඥාතිපීරිස කොපමණ හිටියත්. උබයකුල මහාසාර උනත්, නානාවිද තනතුරු හා නානාවිද රටවල දරුවන් හිටියත්, ඒ හේතුවෙන් සුගතියේ ඉපදෙනවා කියන එක නම් සිදුනොවන දෙයක්. ඉහත සියලු කාරනා නැතත් සීලය හේතුවෙන් සුගතියේ උපදිනවා යනු යමක් ඇද්ද, එය සිදුවනදෙයක්” සිල්වත් චරිතවත් බවේ වටිනාකම දැන් ඔබට වැටහුනා නේද? සීලය ආරක්ෂා නොකල, පිංදහම් නොකල, දර්මානුකූලව කටයුතු නොකල, කාන්තාවට අහිමිවන දේවල් පහක් ගැන පෙන්වා දෙනවා. මොනවද ඒ කියලා බලමු.

උසස් කුලයක මහා සාර පවුලක ඉපදීම යනු සිදුනොවන දෙයක්.

උසස් දනවත් පවුලක ඉපදිලා, එවන් වූ පවුලකට සම්බන්ධ

විම යනු සිදු නොවන දෙයක්. දැන් බලන්නකෝ අපි මේවට කැගහනවා. මේවා වෙන්තේ පිං පව්මත. මහා ධන සිටුපවුල්වල අය ගෙදර වැඩකාරයන් එක්ක පැනලා යන්නේ නැද්ද? මේවා ඉස්සරත් උනා. අදත් ඕනතරම් වෙනවා. නොගලපෙන දෙයක් කලා කියලා අපි පවුලෙන් පවා අයිත්තකරනවා නේද? මුනේ දැලිගැවා, නම්බුව විනාශකලා, මිනිස්සු හිනාවෙනවා, වසලැජ්ජාව, මේවා කියන්නේ? අපි මොනවා දැනගෙනද නේද?

මීලගට වදාලා මහාසාර පවුලක ඉපදෙන්නත් පින හේතු වෙනවා. ඒ වගේම පවුලකට සම්බන්ධ වෙන්නත් පින තියෙන්න ඕනි. ඒ වගේම තමන්ටම පමනක් ආදරය කරන සෙනෙහස දක්වන ස්වාමියෙක් ලබන්නත් පින තියෙන්න ඕනි. පිනක් නැත්නම් එහෙම කෙනෙක් ලැබෙන්නේ නෑ කියලයි වදාලේ. අද හරියට මේ ප්‍රශ්නය තියෙනවා නේද? මේකටත් හේතුව පින. කෑ ගහලා රන්ඩුකරලා දික්කසාද වෙලා වැඩක් නෑ. ගොඩක් අය දර්මය නොදන්න නිසා කබලෙන් ලිපට වැටෙනවා නේද?

ඊලග එක තමයි පොසත් පවුලක ඉපදිලා, එවන්වූ පවුලකට සම්බන්ද වෙලා, ස්වාමියාගේ අවංක ආදරය සෙනෙහස ලබලා, යහපත් වූ පිං ඇති දරුවෝ ලබන්නත්, පිං කරලා තිබුනේ නැත්නම් බෑ කියලා වදාලා. දරුවෝ කිව්වට හැමෝම දරුවෝ නෙමෙයි. නේද? අද දරුවෝ නිසා දිවා ෫ අඩන මව්පියෝ කොපමන ඉන්නවාද? දෙමාපියන්ට අකීකරු, හින්සා කරන, සමාජයට පීඩාවක් වන, දරුවෝ ඉන්නවා. ඒ නිසා එහෙම නොවී හැමදේනාගේම ප්‍රසන්නාවට ලක්වන, ගුන යහපත් කීකරු දරුවෝ ලබන්නනම් පිංකරලා තියෙන්න ඕනි. පිංකරලා නැත්නම් එවැනි දරුවෝ ලැබෙන්න වාසනාව නෑ කියලයි වදාලේ.

මීලග කරුන තමයි ස්වාමියාට වඩා බිරිඳ ඉස්මතුවෙලා ජේන්නෙන් පිංනිසා බව වදාලා. මේ කරුණ වරදවා ගන්න එපා. විච්චුරන වෛවාරම් වලින් ඉස්මතු වීමක් ගැන නෙමෙයි මේ කියන්නේ. ස්වාමියාට වඩා යශෝරාවයක් පැතිරියනවා. හැමෝගේම කතාබහට ලක්වෙනවා. කීර්තිරාවය පැතිරියනවා. මේකරුන තව ටිකක් පැහැදිලි කර ගනිමු. දැන් බලන්න විශාකාව ගැන සූත්‍රදේශනා ගනනාවකම සඳහන් වෙනවා. නමුත් ඇයගේ ස්වාමියා ගැන ඔබ අහලා තියෙනවාද? නෑ. නේද? මමත් ගොඩක් මහත්සිවෙලා විස්තර හොයා ගත්තේ. පූර්ණ වර්ධන තමයි ස්වාමියගේ නම. නමුත් ස්වාමියා ගැන වැඩිය විස්තර නෑ. මේක

තමයි පින කියලා පෙන්වා දුන්නේ.

අතේ පිඩුසිටුකුමා ගැන පොඩිලමයා පවා දන්නවා. නමුත් බිරිඳ ගැන කවුරුත් දන්නේ නෑ. මේතමයි පින. දෑත්දෙන්තටම පින තිබුනු අයත් හිටියා. කොසොල් රජකුමා ගැන විස්තර ඇතුලත් සංයුක්තයක්ම තියනවා. ඒ වගේම මල්ලිකා දේවිය ගැනත් ගොඩක් දේවල් පොඩිඅය පවා දන්නවා අසදෘෂ දානය දුන්නේ මල්ලිකා දේවියනේ. බිම්බිසාර රජුත් එහෙමයි. කේමා කියන්නේ ප්‍රඤාවෙන් අගතනතුර ලැබුව කෙනා. මේ තමයි පින දන් ඔබට පැහැදිලි නේද?

මේවට අපි ඊර්ෂ්‍යා කරලා හරියයිද. මේ තමයි තම තමන්ගේ පින. මේ උතුම් බුදුදහම නොදන්න අය මොනතරම් අකුසල් රුස්කරනවාද කියලා හිතලා බලන්න. අපි මොනවාද දන්නේ නේද. මේවා අහලා දෑන ගන්න හරි ඔබ පිං කරලා තියනවා. අහන්නවත් නෙලෑබෙන අය මොනතරම් ඉන්නවද. ඒ අයට කාගේ නම් පිහිටක්ද? ඒ නිසා මේ දුර්ලභ අවස්ථාව ගිලිහෙන්න දෙන්න එපා. මේ මුලු ලෝකයම ඔබ දිනාගෙන හිටියත්, ඒ සියල්ලම අහිමි වෙලා යන දවසක් එනවාමයි. ඔබේ ආරක්ෂාව, රුකවරනය, පිළිසරනය, පිණිස පවතින්නේ, ඒ උතුම් දහමම පමණයි.

කාන්තා උපතක් ලබාගෙන උතුම්ම ප්‍රතිපලය ලබන්නත්. අග්‍රවූ සාරය ලබන්නත්, වටිනා හරවත් බව ලබන්නටත්, ඔබට වාසනාව ලැබී තිබෙන මේ මොහොතේ, නුවනෑස අවදිකරගන්න. හීනවූ ලාමක කාම සැපයට යට නොවී දුර්ලභ වූ භාග්‍ය උදා කරගන්න. සද්දා, ශීල, සෘත, ත්‍යග, ප්‍රඥා කියන ශේක්‍ෂල උපද්‍රව්‍යගන්න. මෙය අසීරු කරුණක් නොවේ. තුරුණුවන් කෙරෙහි අවල වූ ශාද්දාව, නොබිඳෙන, නෙකැඩන, පලුදු නොවන, ශීලය. දහම් දැනුම, ත්‍යාග වන්ත බවහා ආර්යසත්‍ය කෙරෙහි විශ්වාසය මේ ඔබේ රුකවරනයයි. මේ උතුම් ගුන දියුණු කරගන්නට ඔබට දන් අවස්ථාව උදාවී තිබේ මේ අවස්ථාවට හිමිකන් කියන ඔබ මෙලොවත් දිනුම්, පරලොවත් දිනුම්. ඔබ දන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ලයමඩලින් උපන් ආර්ය ශ්‍රාවිකාවක්. එවන් වූ දුර්ලභ වාසනාව ලබන්නට හිමිකාරියෝ වෙත්වා කියලා, ආශීර්වාද කරනවා.

පින්වත්නි,

‘නිවන වහන කෙලෙස් බන්දන’ යටතේ අපි කාන්තාව ගැන ගොඩක් විස්තර කතා කලා. දැන් අපි පුරුෂයා ගැන විකක් කථා කරමු. පුරුෂයාට නිවන වහන ප්‍රධාන බන්දන මොනවාද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනා වලට අනුව දැනගනිමු. මෙතනදී පුරුෂ කියද්දී ගිහි පිරිමි අයට පමනක්ම නෙමෙයි. පැවිදි උතුමන්ටත් විශේෂ බව කරුනාවෙන් සලකනු මැනවි. මේ වෙනුවෙන්ම දේශනා කල සූත්‍ර ගනනාවක් තිබේ. ඒ අනුසාරයෙන් වදාල ආකාරයට මේ කෙලෙස් හඳුනාගෙන ගුණදර්ම දියුනු කරගන්නට, වාසනාව හා පරම දුර්ලබ භාග්‍ය උදාවේවා කියලා මුලින්ම ආශීර්වාද කරනවා. ලිඛිත භාෂාව කතා ශයිලියෙන් කරන්නේ, ඔබේ පහසුව පිණිස බව කරුනාවෙන් දන්නෙමි.

ඕනෑම හිතක පවතින කෙලෙස් මුල් තුනක් තියනවා. ප්‍රධාන අකුසල මූල ලෙසයි මේවා හඳුන්වන්නේ. මේ තමයි, රාග, දේශ, මොහ. අපි හැමදෙනාම මුහුනදෙන දහස් සංඛ්‍යාවක් අකුසල් හටගන්නේ, මේ ප්‍රධාන අකුසල මූලයන් මුල්කරගෙනයි. ඒ නිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලා

“රාග ඤයෝ නිබ්බාණං

ද්වේෂ ඤයෝ නිබ්බාණං

මෝහ ඤයෝ නිබ්බාණං” කියලා

මේ අකුසල මූල එකක් දුරු කලොත් අනිත් දෙකක් දුරු වෙනවාමයි. එවිට එය නිවනයි. මේ කියපු විදිය තරම්, කරන එක ලේසි නෑ. නුවන තියනවා නම්, අමාරුත් නෑ.

අලුතින් සාසනයට අතුලු වන, ස්වාමීන් වහන්සේලාට, මුහුණ දෙන්න සිදුවන බන්ධන මොනවාද කියලා පලමුව කථා කරමු. දර්මය මනාලෙස ජීවිතයට ගලපා නොගත්, ඕනෑම කෙනෙකුට මේවා ප්‍රබල බන්දන බවයි, පෙන්නවා දෙන්නේ. කුඩා තරුණ, වැඩිහිටි සැමටම පොදු කාරණා බව පෙනී යනවා. දැන ඉගෙන සිටීම ඉතාම වැදගත් වේවි. මේවා සැම සිතකම පාහේ පහල වන්නා වූ කෙලෙස් බව දැන ගන්න. මෙයින් හිත මුදවා දර්මයට යොමුකරගන්නා අකාරයද මනාව දේශනා කර ඇත.

★ තරුණ තරුණියෝ හා දරුවන් නටමින් ක්‍රීඩා කරන අයුරු බලාසිටීම. ගායක ගායිකාවන්ගේ ගායන හා වාදන වලට ආශාවෙන් බලා සිටීම.

★ තමන්ගේ දරුවන් වැනි පොඩි ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ

අවවාද අනුශාසනා පිළිපාදීමට නොහැකිවීම

- ★ පැවිදි බවෙන් වැඩිමහල් වූ කුඩා හිමිවරුන්ට වන්දනා කිරීමට නොහැකිබව.
- ★ විකාලයේ ආහාර ගැනීමට ඉඩකඩක් නොමැති වීම
- ★ වත්පිළිවෙත් කිරීමට ඇති කම්මැලිකම
- ★ හිතේ හට ගන්නා වූ අරතිය දුරුකිරීමට අපොහෙසත් වීම
- ★ නින්දා අපහාස ඉවසා දරා ගැනීමට නොහැකිවීම
- ★ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි හටගත් ලොල් බව
- ★ රාග නිමිති පහල කරමින් වාසය කිරීමය.
- ★ දේපල නිවාස පිළිබඳ සිතුවිලි පහල වීම.
- ★ ආදරයෙන් සිටින තරුණ තරුනියන් දැකීම.
- ★ අසන්වර කාන්තාවන්ගේ දර්ශන දැකීම
- ★ කාන්තාවන්ගේ විෂබාග නිමිති දර්ශනය වීම
- ★ බිරිඳගේ ලෞඛික පහස සිහිවීම
- ★ දරුවන් සුරතල්කල අයුරු හා දරුසෙනෙහස සිහිවීම

ඉහත සඳහන් ලාමක සිතුවිලි ජයගැනීමට නොහැකි වීමෙන් එදත් විශාල පිරිසක් සිවුරු හැරගිය බව සඳහන්වේ. මේවා ජයගත් පිරිස සසර දුකින් නිදහස් විය. මේ බන්දන ජයගන්නට දහම් දැනුමක් අවශ්‍යවේ. එමෙන්ම දහම ජීවිතයට ප්‍රයෝගික විය යුතුයි. නැතහොත් ධ්‍යාන අභිඤ්ඤා උපදවා සිටියද පිරිහීමේ ඉඩකඩ බහුල බව පෙන්වා දෙයි. මේ බව පුරුෂ බන්දන සූත්‍ර දේශනා වල මනාව පෙන්වා දී ඇත. ස්ත්‍රීයකගේ රූප, ශබ්ද, ගන්ද, රස, පහස තරම් පුරුෂයාගේ හිත බැඳ තබන තවත් දෙයක් මගේ බුදුනුවනට නොපෙනේයයි වදාලා. එසේනම් බුදු නුවනින් දුටු ප්‍රධානම බන්ධනය මෙය බව හොඳින් වටහාගත යුතුයි.

★ කාන්තාවගේ රූපයතරම් පුරුෂයාගේ හිත ඇඳ බැඳ තබන තවත් රූපයක් නැත.

★ කාන්තාවගේ කටහට තරම් පුරුෂයාගේ හිත ඇඳ බැඳ තබන තවත් හඬක් නැත.

★ කාන්තාවගේ ගඳ සුවඳ තරම් පුරුෂයාගේ හිත ඇඳ බැඳ තබන තවත් ගන්දයක් නැත.

★ කාන්තාවක් අතින් උයා දෙන රසය තරම් පුරුෂයාගේ හිත ඇඳ බැඳ තබන තවත් රසයක් නැත.

★ කාන්තාවගේ ස්පර්ෂය තරම් පුරුෂයාගේ හිත ඇඳ බැඳ

තබන තවත් පහසක් නැත.

මේ බුදු වදන නිරන්තරයෙන් සිහිකලයුතුව ඇත. නුවනින් විමසා කටයුතු කිරීම ඉතාම වැදගත් වේ. මේ සදහා විතක්ක සංඨාන ආදී සූත්‍රදේශනා මහා උපකාරයක් පිනිස පවතින බව සිහිකරමි. බැඳියාම තුල දුක හටගන්නා අයුරු මනාව පහදා දී තිබේ.

මේ සදහන් කල සියලු කාරනා හමුවේ අශ්වාදයට අනුව කල්පනා කලහොත්, එයම පිරිහීමට හා විනාශයට හේතුවන බව පෙන්වා දෙනවා. ඒ නිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල පරිදි, ආදීනව අනුව කටයුතු කිරීමට පුරුදු විය යුතුයි. එවිට දැවිලි හා දුක් වේදනා දුරුවී තත්භාව ක්‍ෂයවීම සිදුවේ. මේ සදහා අනුගමනය කල යුත්තේ, බුද්ධ වචනයමයි. බුදුරජානන් වහන්සේ එපා කියා වදාල යමක් ඇද්ද? එය නොකල යුතුමයි. කරන්න කියා යමක් වදාලාද? එය ගෞරවයෙන් කල යුතුයි. අපි කිසිවක් දන්නෙ නෑ. සියල්ල දන්නේ බුදුරදුන් පමණයි. අපි ඒ බුද්ධ වචනයට අනුව හැසිරෙන, ශ්‍රාවකයෝ විතරයි. ත්‍රිපිටකයම කටපාඩම් උනත්, බුද්ධ වචනයට අනුව, ඒක හිස් දෙයක්. පෝටිල හිමිට කල අනුශාසනාවත් එයයි.

ශිෂ්‍යයෝ දාහක් හිටිය. තුන්පිටකයම කටපාඩමෙන් ඉගැන්වුවේ. ඒ කෙනාටත් හිස් පුද්ගලයා කියලයි වදාලේ. එනිසා ඔබ දන්නේ, එක දහම් කරුණක් වෙන්න පුළුවන්, එය ජීවිතයට ප්‍රායෝගික කර ගන්න. ගලපා ගන්න. එයයි ඔබේ දියුණුව වන්නේ. දහම ජීවිතයට ගලපා ගන්නා තරමට, ඔබේ දහම් උල්පත නැමති ගබඩාව පිරී ඉතිරි යාවී. එයයි මේ උතුම් දහමේ අසිරිය. පාඩම් කල දෙයක්, අමතක වෙන්න කියන ඉඩකඩ බහුලයි. අවබෝධය වනාහි,

අමතක වෙන දෙයක් නෙමෙයි. එය ඔබටම යම් දිනක වැටහේවි. ඒ සදහා කලයුතු වන්නේ, දහමට අනුව හැසිරීමයි. බුදුරජානන් වහන්සේ පෙන්නා දෙනවා, ආශ්වාදයට අනුව කල්පනා කරන කෙනාට, නිවන බොහෝ දුරයි කියල. ඒ වගේම ඒ කෙනාගේ පිරිහීම වලක්වන්න බෑ කියල. හරි පුදුමයි, ඒ කාලෙ මහා පිංවත්තයෝ ලග පැවිදි වුන අය පවා සිවුරු ඇරල ගිය අවස්ථා බහුලව තියනවා. අද ගැන කවර කථාද නේද?

මේ අනතුරු පොඩි ලමයින්ට වගේ, අපට පෙන්නල දෙනව. මේ කරුණාව ගැන හිතාගන්න බෑ. මේ උතුම් දහම අපට කියාදෙන්න කවුරුවත් හිටියෙ නෑ. කථා කරන අය අඩුයි. දන්නෙම නැතුව යටපත් වුනා. මේ දහම නොදන්න කාලෙ, අපිත් හිටියෙ අමුතම පාට, පාට ලෝක වල තමයි. මොකක්දෝ වාසනාවකට

ධර්මය ලැබුණ. දූත ගන්න කෙනාට හංගගන ඉන්න බෑ. ඒක අමුතුව දෙයක්. ඒකයි මේ තරම් මහන්සි වෙලා, ඔබට මේ දහම කියා දෙන්නෙ. එක රුපියලක්වත් හම්බ කරණා වේතනාවෙන් නෙමෙයි. එහෙම සිතුවිලි පහල වෙන්නෙ නෑ. දර්මය විකුනන්න අපි කවුද? සාස්තෘ ගෞරවය තියන කෙනාට, එහෙම කරන්න බෑ. මේ ග්‍රන්ථ පවා මුද්‍රණය කලේ විශ්වාසය මතයි. කලින් මුදල් ගෙවල නෙමෙයි. මේ ටික හරි කිව්වෙ ඔබට ඇති අනුකම්පාව නිසාමයි. දැන් අපි බලමු නිවන වහන ඊලග බන්ධනය කුමක්ද කියල.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, පුරුෂයාගේ හිත මුලුමනින්ම වහ ගන්න බන්ධනය දුරු කලොත්, ඉතිරි ඒව පහසු බව. ඒ කියන්නේ නිකම්ම දුරු වෙනවා නෙමෙයි. ප්‍රබලම කෙලෙස් දුරු කර ගන්න හැකි නම්, ඉතිරි ඒවා කොහොමත්ම දුරු කල හැකි බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. අපි ඒක මෙහෙම හිතමු. මේ ලෝකෙ ශක්තිමත්ම දේ නමන්න පුළුවන්. කෙනාට, අනිත් දේවල් නමන්න බැරිද? ලේසියෙන් පුළුවන්. ඒ වගේ මුළුමනින්ම හිත යටවෙන, ග්‍රහනය වෙන, ඇඳිලයන, බැඳිල යන, දේවල් මුලදිම පහදා දෙනවා.

අපි කලින් කථාකලා ප්‍රධාන බන්ධන පහක් ගැන. ඒ පහ මතකයි නේද? බුදු නුවනින් දෑක වදාල, ඒහා සමාන තවත් බන්ධන අටක් ගැනයි, දැන් ඉගන ගන්න හදන්නේ. මේවා ඉගනගෙන, දැනගත සිටීම වටිනවා. අතිශයින්ම භාග්‍යක් බවට පත්වේවි. දර්මයේ හැසිරෙන අපි හැමෝටම ඉලක්කයක් තිබිය යුතුයි. කුමක්ද අපේ ඉලක්කය, වෙන්නේ. ජරා මරණ වලින් නිදහස් වුනු අමාමහ නිවන. ඊට මෙහා ඉලක්ක තියාගත හිටීම, සුදුසු නෑ. ඇයි? මම එහෙම කියන්නේ. නිවන ඉලක්ක වුනු කෙනාට සෝවාන් ඵලය හෝ ලැබෙනවාමයි. සෝවාන ඵලය ඉලක්කය උනෙන්, ඒ කෙනාට සියල්ල අහිමිවීමේ ඉඩකඩ වැඩියි. මම කියන දේ ඔබට වැටහුනා නේද? බුදුරදුන් අපට දේශනා කලේ, සෝවාන් වීම ලිහි ලිහියේම කරගන්න කියලයි. ඒක ඉලක්කය නෙමෙයි.

අපේ දරුවන්ටත් පැහැදිලි වෙන්න මෙහෙම හිතලා බලන්නකෝ. දැන් ඔබ විභාගයට පෙනී ඉන්නවානේ. අපි හිතමු සමත් වෙන්නේ ලකුණු හතලියෙන් කියලා. ඉහලම ලකුණු 100 නම්, ඔබේ ඉලක්කය විය යුත්තේ ලකුණු 40ටද? 100ටද? අනිවාර්යයෙන්ම ඉලක්කය විය යුත්තේ ලකුණු 100ටයි. එහෙම මහන්සි වෙන කොට පාස්වීම හරි ලැබෙනවාමයි. මට පාස් වුනාම ඇති කියලා ලකුණු 40ට මහන්සිවුන කෙනාට ලැබේද.

නොලැබීමේ ඉඩකඩ වැඩියි. ඒ නිසා හැම විටම උපරිමයට මහත්සි වෙන්න. එවිට අවමය හෝ ලැබෙනවාමයි. මේ තරම් පැහැදිලි කරන්නේ අනතුරක් දකින නිසාමයි. “සබ්බ, දුක්ක, නිස්සරන” ජේන මානයක නෑ.

මේ දේශනාව තුළින් පහදා දෙනවා පුරුෂයා විසින් ස්ත්‍රියට බැඳියන ආකාරය. අපි නොහිතන අපි නොදන්න බන්දන බුදු නවතින් දුක්ක බව ඔබටම පුදුම හිතේවි.

- ★ ස්ත්‍රී රූපය පුරුෂයා ඇඳ බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ කථාව පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ සිනහව පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ ඇඩීම පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ ආකල්ප පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ මතකසටහන් පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ පහසින් පුරුෂයා බැඳ තබයි.
- ★ ස්ත්‍රියගේ ගී සිංදුවලට පුරුෂයා බැඳ තබයි.

දැන් අපි මේ කාරනා එකින් එක පැහැදිලිකර ගනිමු. මේවා මුලදීම ඔබට වැටහෙන්න ඇති. නමුත් බැඳියන ආකාරය නොදන්න නිසා, ඔබ මුලාවූන වාර අනන්තවත් ඇති. මොකද අපි අපේ හිතේ ස්භාවය දන්නෙම නෑ කියලා මුළුතැන් මතක් කලා. සමහර විට මේ කාරනා අට ඔබට කටපාඩම් ඇති. කෙලෙස් දුරු කිරීමට කටපාඩම් කරලා බෑ.

සුතා, දතා, වචසා, පරිචිතා..... ආදී වහයෙන් පෙන්නු පරිදි අහලා, දාරනය කරගෙන වචනයෙන් පුරුදු වෙලා “මනසානු පෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුප්පති විද්‍යා” නුවනින් මෙනෙහි කරන්නත් ඕනි, ඉන්පසුවයි පුරුදුකරන්නේ. දැන් ඔබට පහදා දෙන්නේ මේ කරුණු වල අර්ථයයි.

ස්ත්‍රී රූපය මේතරමට ග්‍රහනය වන්නේ ඇයි? ඇත්ත නොදන්න නිසා. අවිද්‍යාවේ බලවත් කම නිසා. සිත ඇදී බැඳී යනවා. මනසින් මවා ගන්නා රුව, ඔබ නිමිති හා අනු නිමිති අනුව ආශ්වාදයෙන් කල්පනා කරනවා. ඔබටත් හොරා ඔබේ සිත රූපයට ඇදී බැඳී පැටලී යනවා. මේ ලෝකයේ ලස්සනම කෙනාට තියෙන්නේ, කෙස් ලොම් නිය දත් ආදී තිස් දෙකක්ම නේද? මේ ලෝකේ කැතම කෙනාටම තියෙන්නේ ඔය තිස්දෙකම නේද? ලස්සන කෙනාට වැඩියෙන් මොනවා හරි තියෙනවාද? නෑ.

ලස්සන කෙනාගේ සෙම, සැරව, සොටු, මල මුත්‍ර, සුවදයිද? නෑ. එහෙනම් හමේ පාටටයි රුවටුනේ. මේ හම නිත්‍යද අනිත්‍යද? අනිත්‍යයි නේ. සුදු පාට උනත් තුවාල වෙනවා නේ. දාඩිය බිබිලි එනවා නේ. හම රැලි වැටෙනවා නේ, කවදා හරි පස්වෙලා යනවානේ. එහෙම වෙනවා ද? නැද්ද කියලා බලන්න.

ඒ හෙනම් ලස්සන වේවා, කැන වේවා, කළු වේවා, සුදු වේවා, රූපය කියන්නේ මොහොතක් පාසාම වෙනස් වෙන දෙයක්. පේන පින්ඩුපන සූත්‍රයේ පෙන ගුලියකට උපමා කරලා පෙන්නවා. පෙන ගුලිය හරිම ලස්සනයි. ලත්වෙලා බැලුවම සිටි සිටි ගාලා බිඳෙනවා. රූපයත් ඒ වගේමයි. තවත් තැනක බිත්තරයට උපමා කලා. ඔබ දෑක ඇති රිය අනතුරු වලදී කුඩුවෙලා බිත්තරයක් වගේ. මේ රූපය කියන්නේ අපි හැමෝගේම රෝගවලට කැදුල්ලක්. බලන්න අද තියෙන ලෙඩ, දෙස්තරලා දන්නෙත් නෑ. හිටිගමන් මේ ශරීරයේ බිඳිලා යනවා. ඇට සැකිල්ල නැත්නම් මේ හැඩය තියෙනවද නෑ හරියට මස් ගුලියක් වගේ තියෙයි. මේ රූපය කියන්නේ එහෙම දේකටනේ.

මේ ලගදී ඔබ දකින්න ඇති අම්මයි දුවයි මෝටර්සයිකලේ යද්දි ලොරියක හැපිලා. දුව බේරිලා. අම්මගේ ඔලුව විතරයි තියෙන්නේ. දුව ලේ පෙරි පෙරි, අනේ අම්මේ කතා කරන්න අම්මේ කියනවා. ඔලුව කතාකරයිද. මේ තමයි රූපය. අම්මයි තාත්තයි නෝනයි, පුතායි මේ ලගදී ගමනක් යද්දී කෝච්චියට අහුවුනා නොනාට බගෙක් ලැබෙන්නයි හිටියේ. පුතා විතරයි තවම ජීවතුන් අතර ඉන්නේ. ඒත් සිහිය නෑ.

මොනතරම් මෙවැනි දේවල් වෙනවද? මේ තමයි රූපය. අපි දන්නවද අපි මොන විදිහට මැරෙයිද කියලා. මේ මටත් ඒ ඉරනමම තමයි. කථාවට කොහොමද බැඳිලා යන්නේ. අද ගොඩක් වෙලාවට ඕනෑම දුකක් කියන්නේ පන්සලට ඇවිල්ලනේ. ඉතින් තමන්ගේ හැම දේම කියද්දි දන්නේම නැතිව කථාවට හිත ඇඳිලා යනවා. කථාකරන විලාශය අනුවත් හිත බැඳිලා යනවා. හිමිහිට කථා කරනවා, බිමබලාගෙන කථා කරනවා, සංවරව කථා කරනවා. අනේ මෙයා නම් හරිම සංවරයි කියලා හිත බැඳිලා යනවා. අමානුෂික වෙන්න කියනවා නෙමෙයි. මේ පෙන්නන්නේ හිතේ ස්වභාවය හා බැඳී යන ස්වභාවයයි.

කිසිම වේලාවක තමන් ගැන අදිතස්සේරුවක ඉන්න එපා. මම එහෙම නෑ. මට එහෙම වෙන්නේ නෑ. මෙහෙම හිතුවොත්

වරදිනවාමයි. ඉදිරියට පැහැදිලි කරද්දී ඔබට හොඳින් වැටහෙයි. මේ හිත කියන්නේ කොතනින් හෝ ඇලෙන්තමයි බලන්නේ. හරියටම මේ හිත ගම් ගුලියක් වගේ. ගම් ගුලියේ නොඇලෙන තැනක් නැතේ. ඒ වගේමයි මේ හිත. අපි හිතේ හැටි දන්නේ නෑ.

සිනහවට ඇදී බැඳී යන්නේ කොහොමද? හිනාව නිසාත් බැඳී යන ආකාරය මෙසේ දැනගත යුතුයි. හිනාව කියන්නේ ප්‍රිය මනාප දෙයක්නේ. සුන්දර සිනහවට පුරුෂයා ඇඳී යනවා. අපි හිතමු හයියෙන් හිනා වුනා කියලා. මේක කාන්තාවකට ගැලපෙන්නේ නැතේ. “හිනා නෙමසෙන් දසන් දක්වා” දන්ටික පේන්නවත් සිනා සෙන්න එපාලු. නමුත් හිතේ ස්වභාවය තමයි මේ දේවල් හරිවිදියට දකින්නවා. එයා හරි හොඳයි. බොරු සෝබන නෑ. එයා සමාජ ශීලි කෙනෙක් මේ විදියට හිතලා හිනාවට බැඳිලා යනවා. මොන විදියෙන් හරි බැඳෙනවා. මේ දේශනාවෙන් තමයි අපි ඒක දැන ගන්නේ. බුදු රජානන් වහන්සේ දේශනා නොකරන්න අපි මේව දන්නේ නෑ. අපිට තේරෙණකොට සේරම වෙලා ඉවරයි. ඒ නිසා මේ දේශනා හරිම වැදගත්.

ඇඩීමට බැඳිලා යන්නේ කොහොමද දැන් කෙනෙක් දුක කියමින් අඩනවා කියලා හිතන්නකෝ අපේ හිත උනු වෙනවා. මොනවා හෝ දුක් ගැනවිලි කියමින් අඩද්දී, අපිට පවිකියලා හිතෙනවා. එහෙම හිතෙන එක වරදක්ද? මොකද හිතෙන්නේ?

අපි බලමු බුද්ධ වචනය මොකක්ද කියලා. ගොඩක් වෙලාවට කාන්තාවන් අඩන්නේ පවුල් ප්‍රශ්ණ නිසාමයි. බීමත් කම, අනියම් සම්බන්ධතා, හිරිහැර, නානාවිද ගැටළු. මේවා අහද්දී අපිට දරාගන්න බැරූව උදව්කරනවා. මේවා ගැන කල්පනා කරනවා. දන්නේම නෑ බැඳිලා ගිහිත්. මේවගේ දේවල් ඕනතරම් වෙනවා මේකට කියන්නේ කුසල වේෂයෙන් එන අකුසල් කියලා බලන්නකෝ, අනුකම්පාව කියන්නේ කුසලයක්. බැඳී යාම කියනනේ අකුසලයක්. දුන්මොකද වෙන්නේ. බන්දනය බලවත් අඩපුකෙනා හොඳට හිනා වෙනවා අනුකම්පාවෙන් උදව්කල කෙනා අඩනවා. අඩනවා විතරක් නොවේ. අඩ අඩා පස්සෙන් යනවා. වෙන්නේ නැද්ද. මේවා. ඕනතරම් වෙනවා.

වෙන්නෙ නැත්නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනාකරයිද මේ හිතේ ස්වභාවය පරිපූර්ණ වශයෙන් දැකපුකෙනා තමයි බුදු රජාණන් වහන්සේ කියන්නේ ඒ නිසාමයි මේවගේ අනතුරු තියනබව පෙන්නා දෙන්නේ. අපි නිහත මානීව පිලිගන්න ඕනි. මේ

කියන්නේ අඩන විට දුවන්න කියලා නොවෙයි. තමන් දැනගෙන ඉන්න ඕනි. හිත උනු උනානම් රතුඵලිය දල්ලුනා කියලා. ඒකට තමා නුවන කියා දෙයක් තියෙන්නේ. එහෙම නේද? මම කලිනුත් සඳහන් කලා. අකාරුනික විමක් නෙමෙයි, මේකියන්නේ. වැරදුනොත් කවුරුත් නෑ.

හැමෝම බලා ඉන්නේ හිනා වෙන්න විතරයි. අඩපුඅය හිනා වෙද්දි. ඔබට අඩන්න වෙනවා. ඔබට උදව්කරන්න, පිහිට වෙන්න අය අද නෑ. කලාශාන සත්පුරුෂ ගති තියෙන අය දුර්ලබයි. වැටුනාම, වැරදුනාම, පාගලා දාන ලෝකයකයි අපි ඉන්නේ අතදෙන අය අද නෑ. “අත්තාහි අත්තනෝ නාතෝ” තමාට පිහිට තමාමයි. නින්දාවෙන්, අපහාසයෙන්, තර්ජනයෙන්, උදව් කරන අය ඉඳිවි. තමාගේ මවට නම් ඕබ වට්ටි. ලෝකයාට උපකාර සියල්ල අමතකවී යාවි. එයයි දර්මතාවය. ඒ නිසා නුවනින් කටයුතු කිරීම තුල ඔබට යහපතක් සැලසේවි.

ආකල්පවලට බැඳී යාම යනු කුමක්ද? මේකට හේතුව වෙන්නෙත් කරුණාව වේශයෙන් රාගය ඉපදීමයි. හදුනාගන්න හරිම අපහසුයි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මෙවැනි දේශනා නොතිබෙන නිසා බේරෙනවා කියන්නේ බොරු. අපිදන්නේ නෑනේ. කුසල් කරන්න කවුද අකමැති. ඒ තුලමයි අකුසලය තියෙන්නේ. අපිට පේන්නේ නෑ. අපි දන්නේ නෑ. කියලා දෙන්න අය ඇත්තේම නෑ. මම දන්නෑ ඔබට ඉන්නවාද කියලා. මටනත් හිටියේ නෑ.

ආකල්ප කියන්නේ, අපි හිතමු මෙහෙම. හරිම තැන්පත් සන්වර කෙනෙක් ආවා කියලා. දැන් ඔබට අමුතුවම විදියේ ආකල්ප හිතට එයි. මේ අයනම් හරිම සංවරයි. සුදු ඇදගෙන මිසක් පන්සල් එන්නේ නෑ. අවොත් බුදුන් වැදලමයි යන්නේ. මිදුල් පවා අතු ගානවා. මේ අය තොල් ඇගිලි පාට කරලත් නෑ. හරිම තැන්පත් මේටික හොදටම ඇති ඔබේ හිත ඇදිලා බැදිලා යන්න. දැන් මේ කපාකලේ කුසල්ද අකුසල්ද? කුසල් කුසලයකින් ගිනිපත්තු වෙන්න පුළුවන්ද? දැන් තේරුම්ගන්න, කුසල් වේශයකින් එන අකුසල් මොනවාද කියලා. වැඩුවේ කුසල් නම්, හිත ගිනි ගන්න බෑ. නුවන තියෙන්නම් දැන් බේරෙන්න පුළුවන්. හිත රුකගන්නවා කියන එක ලේසිද. සිහිය නැමති දොරටු පාලයා, දිවා රූ දෙකම ක්‍රියාකාරී වෙන්න ඕනි. නගරූපම සූත්‍රයේ හොඳින් පහදා දෙනවා. දැන් තේරුම් ගන්න මේවායින් බේරෙන්නේ, සිහිනුවන උපදවා ගැනීමෙන්මයි. බැඳී යන්නේ අනුවනින් කල්පනා කිරීමෙන්මයි.

කුසලයකින් උපදවන්නේ සුවපහසුවයි. අකුසලෙන් උපදින්නේ දුකයි. ගින්නදරයි. කුසලයකින් දුක හටගන්නවානම් තේරුම්ගන්න එය කුසල වේගයකින් පැමිනි අකුසලයක් බව. පැහැදිලිද? තේරුනාද? මේ තත්වයට පත්වෙන්න එපා කියලයි මගේ එකම ඉල්ලීම.

මතක සටහන් වලට බැඳීයන්නේ කෙසේද. ගිහිවේවා පැවිදිවේවා. ඔබට තැගිබෝග ලැබිලා ඇති. නානාවිද වර්ගයේ තැගිබෝග ලැබිලා ඇති. කොට්ට උරයක් වෙන්න පුළුවන්. වටිනා පොතක් පැතක් වෙන්න පුළුවන්. ඇදුම් පැලඳුම් වෙන්න පුළුවන්. සමරු තිලිණයක් වෙන්න පුළුවන්. මේ කුමක්වේවා. මේගැන අනුවනින් කල්පනා කිරීම තුල ඔබටත් නොදැනී මේ හිත ඇදී බැදී ඇලී යනවා. මේවා ලබන්නට එපාකියනවා නෙමෙයි සම්මතය වෙනස්කරන්න අපට බෑ. රාග සිතින්, ලෝබ සිතින් අනුවනින් බැඳෙන්න එපා. බැඳියාමේ දන්වැල, අනුවනින් කල්පනා කිරීමයි.

නිතරම දර්මයට අනුව හිතන්න. අපි හැමෝගේම එකායන පැතුම කුමක්ද? සතර අපායෙන් මිදිලා, සසර දුකින් මිදීමනේ. එහෙම නේද. ජරාමර්ත දුකෙන් මිදීම තමයි පැතුම. පැතුමකින් පමනක් ඉටුවෙයිද. නෑ. එහෙම වේනම් දුක් විදින අය ඉන්න බෑනේ. මේකට කලයුතු වැඩපිලිවල මොකද්ද? දුර හිතන්න එපා. අපි ලග තියෙන බැඳීම් අඩුකිරීමත්, අලුත් බැඳුම් ඇතිනොකර ගැනීමත්, මේක කරන්න අදසිටම පටන්ගන්න. බැඳීම් දුරුවේවි.

ස්ත්‍රියගේ පහසින් පුරුෂයා ඇඳබැඳ තබන්නේ කෙසේද? පහස හෙවත් ස්පර්ෂයත් අතරින් ස්ත්‍රීපහස තරම් තවත් දෙයක්, බුදු නුවනින් දකින්නේ නෑ කියලයි වදාලේ. එහෙනම් පුරුෂයාගේ හිත තදින්ම මුලුමනින්ම ඇඳ බැඳ තබන ප්‍රබල බන්ධනයක් තමා පහස කියන්නේ, මේ බන්ධන කඩපු කෙනාට අනිකුත් බන්ධනයන්ගෙන් නිදහස්වීම අසීරුනෑ. ඒ නිසා ප්‍රබල නෑ. ප්‍රබලම බන්ධන ඉවත් නොකර, සුලු බන්දන ඉවත්කිරීමට වෙහෙසීම නිශ්පලයි.

ඔබ, ඔබගැනම ටිකක් හිතලා බලන්න. ඔබ තදබල වේදනාවකින් පෙලෙන මොහොතක ඔබේ හිස අතගැම පවා සුවයක් නේද? මේ බන්දනයට හසුවූ කෙනෙක් ගැලවෙනවා හෝ මිදෙනවා කියන එක ලේසි වැඩක් නෙමෙයි. එසේ වෙනවානම් එය සංසාර පිනකට හෝ සංසාර පුරුදු මත සිදුවන්නකි. මුළු ලෝකයක් වර්තනා කරන දෙයක්. නිස්සාර බව දැකීම මහා ලාභයකි. මේ මහා ලාභයට හා වාසනාවට හිමිකම් ලැබූ මහා දන සිටුවරු, රජවරු,

රාජකුමාරවරු, සිටුවියණියන් හා රජකුමාරිකාවන් ලෞඛික හිත සැපය හැරදමා, මැටි පාත්තරය ගෙන ගෙන්ගෙට යමින් යැපුනේය. පයට පැලඳු රන්මිරිවැඩි සගල ගලවා, කර්කස රළු පොලවේ ඇවිද්දාය. අපිරිසිදු රෙදි එකතු කරමින් කර්කස සිවුරු දරා ගත්තේ රන්පටසල ඉවතලායි. සත්මහල් ප්‍රසාද වලින් නොබැස ජීවත් වූ අය ගස්ගල් මුල් ලෙන් සොහොන් ඇසුරුකරගෙන කල්ගෙවූහ. ඒ අයට එසේ කිරීමට කවුරු හෝ බලකලාද නැත්නම් රාජ අතක් නියම කලාද? නැත. හිත ලාමක කාම සැපයේ ආදිනව දක්නන තරම් නුවනක් තිබුනා. ඒකටයි පින කියලා කියන්නේ.

එදා සහ අද අතර නුවනේ වෙනස පැහැදිලිනේද? ප්‍රඥාවත් ඒ විදිහමයි. අද ලෝකයා විදින්නේ සැපද. එදා විදි සැප හා බලද්දී අද විදින්නේ හිගත සැපයකි. මේ සැපය තබා මහපොලවට පොරබදින අය කෙතරම් සිටීද. පරම්පරාගතත් නඩු කියනවා. මොනවද මේ හොයන්නේ, කාමයන්. අල්පවූ වින්දනයක් වෙනුවෙන් මහවිසාල මිලකල නොහැකි උදාර ගුනධර්ම නැතිකර ගන්නවා. කෝ නුවණ. බුද්ධ කාලයේ ඉඳලා කියනවා පංච පාපා කියලා කාන්තාවක්. අඳුරු දවසක මෙයා රජතුමාගේ අත ස්පර්ශ කරා රජුගේ මුලු ශරීරයම පිනාගොස් ඇයට අගබිසව තනතුර දෙන්න තීරනය කරා. පසුව ඇය මාලිගාවට කැඳවාගෙන ගොස් බලද්දී, මහා විරූපි අවලස්ඡන කෙනෙක්. රජුගේ හිත පහසට බැදී තිබුනු නිසා, විශේෂ කුටියක ඇයව තබාගත්තා. මේකුටියට කවුලුවකින් අත දමීම විතරයි, රජු කරන්නේ. පංචපාපා පැමිණ අත ස්පර්ශ කරනවා. විරූපි උනත් මේ පහස වෙන කෙනෙකුගෙන් ලබන්න බැරිවුනා. දන්මේක රාජ සබාවේ කතාබහට ලක් වුනා. මැති ඇමතිවරු විෂ්වාස කලේ නෑ රජු මැති ඇමති වරුන්ට අවස්ථාව බැගින් ලබා දුන්නා. මැති ඇමතිවරු වශීවෙලා තියෙනවා. සමහරු සිහිවිකල්වෙලා තියෙනවා සමහරු ගල්ගැසුනාසේ ඉඳලා තියෙනවා. මේ පහස ඒ තරම්ම පිනා යන පහසක් මේ පංච පාපාට සංසාර පිංකට හිමිවූ දෙයක් පිංකියන්නේ ඒ වගේ දෙයක්. පිනෙන් සියල්ල සම්පූර්ණ වෙන්නේ නෑ. එහෙම වෙන්න නම් පරිපූර්ණ පිනක් තියෙන්න ඕන. පිං පරිපූර්ණනම් සංසාර දුකක් නෑනේ. පිං ගෙවී යන දෙයකි.

පිං මතුවන මොහොත අපි දන්නේ නෑ. නුවනැත්තා පමනක් ඒ මොහොතෙන් පල ලබනවා. මේවා සවිස්තරව දැනගන්න ඕන නම් කම්ම විභංග, දක්කින විභංග, යන සූත්‍ර කියවා

බලන්න. කවි සිංදු වලට පුරුෂයාගේ හිත බැඳී යන්නේ කොහොමද? මිහිරි හඬට පුරුෂයාගේ හිත ඇඳී යන්නේ නිරායාසයෙන්. විශේෂයෙන්ම කාන්තා හඬ පුරුෂයා බැඳ තබයි. මේ අතර කවිසිත්තු වලට පුරුෂ සිත ග්‍රහණය වන බව වදාලේ සම්බුදු නුවනින් දකලමයි එය මනාසේ ඔප්පුවන්නේ දරුවන් නලවන හිත වලින් නැලවීලි ගියමින්, දරුවන් නිදි කරන මවු වරු එය හොඳින්ම දනි. පසුව හිත ඇදගන්නා ආකාරයට කවිසිත්තු ලියන පෙම්වතුන්ගේ කාලයයි. ලෝකයේ ඉතාම ඉහලින් ජනප්‍රිය වන දෙයකි. වර්තාපිට වර්ථා තබමින් ඇතැම් කවි සිත්තු ජනප්‍රිය වෙයි. සංගීත සංදර්ශනවල පිරි ඉතිරි යන සෙනගක් දකින්නට ලැබේ. මේ සිංදුවට ඇති කැමැත්ත නිසාය. බැඳියන ප්‍රමාණය මේ තුලින්ම වටහා ගන්න පුළුවනි. කටහඬට වයිවුවන් ජීවිත පවා නැති කරගන්න අවස්තා නැතුවාම නොවේ. කවිසිංදු වලට වසග වන්නේ පුරුෂයන් පමනක් නොවේ. ඔබට මතකද කේමා. ඇය ඉතාම ලස්සන කාන්තාවක්. නමුත් බුදු රදුන්ගෙන් බන ඇසුවේ නෑ.

අසත් පුරුෂයෝත් ඒ කාලයේ බහුලව ඉඳලා තියෙනවා. අනේ දේවිය යන්නනම් එපා. රූපයට නිග්‍රහා කරනවා. රූපය පිලිකුල් කරනවා. බනිනවා. යන්නනම් එපා කියලා උපදෙස් ලැබුනා. බලන්නකෝ. ඇත්ත කථා කරාම බනිනවා කියන අය අදත් ඉන්නවානේ. එදත් එහෙමයි. රජතුමා සෝවන් කෙනෙක්නේ.

මෙයා ගොඩක් උත්සහ ගන්නා බුදුරදුන් වෙත යවන්න. බෑ. මරන්න එක්ක ගියත් ඒ වැඩේ කරන්න බැරුවගියා. අන්තිමේට උපායක් යෙදුවා. රජ පිරිස සතුටු කරන වන්දිබට්ටයෝ රුස්කරා. රජු බුදුරජුන් ප්‍රධාන මහා සංඝරත්නයට වේලුවානාරාමය පූජා කලානේ. රජුගේ මගුල් උයනනේ. මේ උයනේ ලස්සන අසිරිය වර්තනා කරලා කවිසිත්තු හැදුවා. දේවියට ඇහෙන්න ලස්සනට ගායනා කරද්දි ඉබේම හිත ඇඳිලා ගියා. රජුට ගිහින් කිව්වා වේලු වනය බලන්න ආසයි කියලා. බිම්බිසාර රජු බොහොම සතුටින් අවශ්‍ය පහසුකම් සලසලා දුන්නා, ගියා, බැලුවා. සැබැවටම ලස්සනයි.

මෙන්න බුදුරජුන් ලග ඉතාම සුන්දර කාන්තාවක් පවත් සලනවා. මොනවා..... මම අහල තිබුනේ වෙන දෙයක්නේ. මටත් වැඩිය ලස්සන කෙනෙක් පවත් සලනවානේ. දන්නෙම නෑ ලගට ඇඳිලා ගියා. දෑත් මෙයා ඉන්නේ අමුතුව ලෝකෙක ඒ රූපෙට තමන්ගේ රූපය ගලපමින් බලනවා. කාන්තාවෝ එහෙමනේ

එයාගේද කොන්ඩේ දිග මගේද? එයාගේ ඇඟිලිද ලස්සන මගේ ඇඟිලිද? එයාගේ ඇස්ද ලසසන මගේ ඇස්ද. මේ විදිහට එකින් එක බලද්දී මේ ලස්සන කෙනා වයසට යනවා, පේනවා. කොන්ඩේ සුදු වෙනවා. මූන වලගැහෙනවා. හම රුලිවැටෙනවා. කම්මුල් වකගැහෙනවා. ඇස් යටට යනවා. කුඳු වෙනවා නහර වැල් මතු වෙනවා. ඇට ඉස්මතු වෙලා පේනවා. කලාත්තේ දාලා වැටෙනවා..... මටත් මේ ටිකමනෙ වෙන්නෙ කියලා සිහි වුනා. බුදු රදුන් පාමුල වැදවැටුනා. සමාව ඉල්ලුවා. ප්‍රඥාව මතුවුනා. බොරුව යට ගියා සත්‍ය මතුවුනා. අවිද්‍යාව දුරුවුනා. කවුදමේ. බික්ෂුණි ශාසනයේ මහා මෙහෙනින් වහන්සේලා අතර අග්‍ර තනතුර ලැබූ කෙනා. අද අපට ඒ විදියේ ඉරිදිපාතිහාර්ය පාල දුකින් එතෙර කරන්න කෙනෙක් නෑ. තමාගේම නුවන මෙහෙයවලා දර්මයේ හැසිරෙන්න ඕන.

කවි සිංදුවලට බැදිලායන විදිය ගැන තව ටිකක් කියාදෙන්නම ඕන. අද සමාපේ ගැන හරි පුදුමයි. මිනිස්සු මොනවාද කරන්නේ කියලා හිතා ගන්න බෑ. තමන් කොහේ ඉන්නවද කියලා තමන්වත් දන්නේ නෑ. තමන් කරන දේවල් මොනවාද කියලා තමන්වත් දන්නේනෑ ලෝකයම පිස්සු වැටිලා වගේ. ඇත්ත. සබ්බේ සත්තා උම්මත්තකා'' කියලා දේශනා කලානේ. මේ ලොකේ එකම රග මඩලක් කියලා වදාලා එහි ඇති සත්‍යතාව මනාව ඉස්මතුවෙලා පේනවා. ඇයි මම එහෙම කිව්වේ. සමහර තරුණ ලමයි ආස්වාදයට යටවෙලා සිංදු අහනවා නෙමෙයි පලාතම හොල්ලනවා. රස විදීමනම් කමක්නෑ කියමු අවට හැමොටම හිරිහැරයක් කියලා තේරෙන්නෑ. ගමටම ඇහෙන්න දාන්න ඕනි. නැත්නම් හිතට හරිමදි. මානසිකත්වයක හැටි බලන්න මේවිදිගේ අය ඕනතරම් ඉන්නවා. දෙමාපියොත් ඔහේ බලා ඉන්නවා. මේවා අනුමත කරන අය බහුලයි.

මේ පිරිහීම කියලා වැටහෙයිද? කවදාවත්ම නෑ ඒ ගැන කථා කල කෙනා සමගත් ජම්මාන්තර වෙර බැඳගන්නවා ඇත්ත පේන්නෙ නෑ. වැහිලා අන්දවෙලා. මම මේ බයින්වා එහෙම නෙමෙයි. මේ අයගැන හරිම දුකයි. සන්වේග ජනකයි. එක පලාතකදි මම දෑකපු දෙයක් ඔබට කියන්නේ. කිරිමව් දානයක් දෙන්න නිවසක ලැස්තිය ඒක හොඳ දෙයක්. අපේ කිරිමව්වරු අපට සම්පතක් මම කලිනුත් කියලා ඇති නිම්මානරති දෙව්ලොව ඉන්න මව්වරුගැන ඒ උදාර පිංකම කරන පිලිවෙලක් තියෙනවානේ. මේ

දෙන්න යන්නේ කිරි අම්මා දානයක්. අපේ මව්වරු වෙන්න පුලුවන්. මවගේ මව වෙන්න පුළුවන්. පියාගේ මව වෙන්න පුළුවන්. මේ හැමෝටම කිරි ඵරුනනම් කිරි අම්මලා තමයි.

අවාසනාව කියන්නේ, ගොඩක් අය පිංකියලා කරන්නේම පවු. නොකර හිටියානම් මීට වඩා හොඳයි. එදා ඒ නිවසේ තරුණ පුතාලා දවස පුරාම දාලා තිබුනේ කිරි අම්මාගැන සිංදුව. ඔබ හිතයි ඒක වරදක්ද කියලා. පුදුමේ කියන්නේ මේ වරද කාටවත් නොතේරුන එකයි. මතක් වෙද්දි පවා මගේ හිරිගඩු පිපෙනවා.

මොකක්ද සිංදුව. ආවිච්චුනත් මොකද හොඳට..... හිරිකින නැද්ද. කාටද මේ දානේ දෙන්නේ. මේවා උවමනා වට හෝ අවබෝධයෙන් කරන දේවල්ද? පිහිටක් ලැබේද? මෙවන් වූ විෂම සමාජයකයි අපි ජීවත් වෙන්නේ. මම කාලයක් නිහඩව හිටියා. බන කියලා වැඩක් නෑ. හිතට ගන්නේ නෑ. අපේ කාලය අපතේ යනවා විතරයි. ඒත් සංවේදි හඳුවන් වලට නිහඩව ඉන්න බෑ. දාහට කෙනෙක් හරි ගොඩ ගන්න බලන්නේ.

මේවට වගකිවයුතු බලදාරීන්ගේ ඇස් ඇරේවා. නීතියෙන් කිසිවෙක් යහමගට ගන්න බෑ. නීතියෙන් කරන්නේ බය කිරීමක්. පාලනය කිරීමක් විතරයි. අපේ රටේ තරම් නීති තියෙන රටක් ලෝකේ නැතුව ඇති. ඒවගේම අපේ රටේ තරම් නීති කඩකරන රටකුත් ලෝකේ නැතුව ඇති. මේක බෞද්ධ රටක්. අපට අවශ්‍ය නීතියෙන් බැඳ තියෙන රාමුවක් නොවේ. සදාචාර සම්පන්න රාමුවක්. ගුණගරුක ශිෂ්ඨ සම්පන්න රාමුවක්. අනුන්ගේ දුක හඳුනන අවන්ක හඳවත් ඇති සමාජයකුයි අපිට අවශ්‍ය.

මේක හාමුදුරුවන්ට පමනක් කරන්න බෑ. රටේ වගකිවයුතු පාලනතන්ත්‍රයේ ඇස් ඇරෙන්න ඕනි. රටට ගලා එන විසඳීම නතර කරන්න ඕනි. දුරාවාරය උඩුදුවලයි තියෙන්නේ. ලමා තරුණ මනස විකෘති කරන අසබයදේ වැහිවැහැලා. වාහනයේ ටයර් ගෙවිනම දඩ ගහනවා වගේ. මේ අසභ්‍ය දේවල් වලට නීතිය කෝ. මම කලිනුත් කියපු සිංදුව ඇතුලත් පටිය, ලංකාව පුරාම ජනප්‍රිය උනා. වාර්ථා තියලත් ඇති. ඇයි මේවාට ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ. කවුද මේවට අනුමැතිය දුන්නේ. අවසරයක් නැතිව මේවා එලියට දාන්න බෑනේ. මේවා අපේම බෞද්ධයෝ කියන අය කරන වැඩ. මේව අපේ සංස්කෘතියට ගැලපෙන්නේ නෑ, සදාචාර සම්පන්න නෑ, කියලා ඉවත් කරන්න තිබුනා. නමුත් අවාසනාවට එහෙම උනේ නෑ.

ලංකාවේ තරම් අසභ්‍ය විඩියෝපට තියෙන රටක් ලෝකේ

නැතිව ඇති. මනසේ විකෘතිබව ඒවයෙන්ම පේනවා. උතුම් බුදු වදන් සිහිකරලා බලන්න. මේ යුගය පවා බුදුඇසින් දැක්කා. රටට ආදරය කරන මනුෂ්‍ය ගුණදර්ම දන්න, සදාචාරය හඳුනන, අතලොස්සක් හෝ අපේරටේ ඉන්නවා. පිංවත් ඔබටයි මේ සිහිකැදවීම කරන්නේ. අස්සයා පැනගිය පසු ස්නානය වසා පලක් නැත. අනාගත ඔබේ දූ දරුවන්ට ලෝකයේ උතුම් රට ලංකාවයි කියලා අහන්න සලසා දෙමු. අපි තවමත් එයට ප්‍රමාද නෑ. මේ යන රටාවට නම් අනාගත ඉරනම ඉතාම හිහිසුනුයි. අපේ උරුමය ලෝකේ කාටවත්ම නෑ. ඒ සියල්ලටම පාදක වුනේ සදාචාරය හා ගුණදර්මයි. පාපි, අසත්පුරුෂ, අසික්කිතයන්ට අපේ කම, අපේ වටිනා දායාදය, පාවා දෙන්න එපා. ඒ සදහා, මූලික පියවර තබන්නට, බලධාරීන්ගේ නුවනැස පහල වේවා.....”

මීලගට අපි බලමු කාමයන්ගේ ආදීනව මොනවද කියල. උපමා රාශියකින්ම, කාමයන්ගේ ආදීනව පෙන්වා දී තිබෙනවා. මානව නිදහස ගැන කථා කිරීමට මත්තෙන්, මේ ගැනත් හිතන්න. ඔබේ ආදරනීය දරුවා, මරණය හෝ මාරාන්තික වේදනාවට ලක්වෙන දෙයක්, පරිහරණය කරනවාට ඔබ කැමතිද? දරුවා අකමැති උවත්, අඩද්දී පවා ඔබ එය ඉවත් කරනවා නේද? ඇයි එහෙම කරන්නේ? ඔබ දරුවාට කියන ආදරය නිසයි. එසේනම්, ආදරනීය, මව්වරුණි, පියවරුණි, ඔබ බුද්ධිමත් විය යුතුයි. දරුවන් නිවැරදි දහම් මගට යොමු කල යුතුයි. ඒ සදහා ඔබ සැමගේත් නුවනැස පහල වේවා. ප්‍රක්ඤාව අවධිවේවා. අපේ කාලය ඉවරයි. යන පටු හැඟීම දුරුවේවා. මනුෂ්‍ය සාර දර්ම නැතිවීම නිසා අත්විඳින ආදීනව, ඔබේ ඇස් පනාපිටම දිස්වෙනවා නේද? මේ තත්වයෙන් ගොඩ ඒම ලේසි නෑ. නමුත් ලිදට වැටුණු විට, ගොඩ එන්න වෙන්නේ, ඒ ලිං කටින්ම තමයි. උමං මාර්ග භාරන්න ගියෝත්, ජීවිතය අනතුරේ. මීටත් වඩා ඒ ගැන කියන්නේ නෑ. මී පැනි උනත්, වැඩි උනාම තිත්තයි කියනවනේ. නේද?

ඒනිසා, මේ ලැබුණු දුර්ලභ අවස්ථාව අපතේ යන්න නොදී, උපරිම අයුරින් දහමින් ප්‍රයෝජනය ලබා, සසර සයුරේ මහා දුක්ගිනි නිවාලන, සතර අපා දුක හෝ දුරු කර ගන්නට, වාසනාව, ශක්තිය හා අධිෂ්ඨානය, ඇති කර ගන්නට, දුර්ලභ භාග්‍යය උදාවේවා..... කියල, හැමදෙනාටම ආශීර්වාද කරනව.....

කාමයන්ගේ ආදිනව

කාමයෝ වනාහී, මෙලොව පරලොව ජීවිත අදුරු කරමින්, සතර අපායට ඇද දමන්නට තරම්, හිසුණු දෙයකි. ආස්වාදය නැමති ලාමක හීන මානසිකත්වයට මේ බවක් වැටහෙන්නේම නැත. මේ නොවැටහීම නිසා දර්මයෙන් ඇතට විසිවී යයි. මෙය අවිද්‍යාවයි. කාමයන්ට වසගවු හිතට, දර්මය කීන කදුරු තරම් කටුකය. කල්‍යාණ සත්පුරුෂයෝ පරම සතුරන් සේ පෙනෙති. ඔවුන් දැකීම පවා පිළිකුල් කරති. මේ කාමයන්ට වසගවු සිතේ ස්වභාවයයි. මෙය මහා අවාසනාවක් බව ඔවුන්ට වැටහෙන්නේම නැත.

ලොව්තුරා බුදුබන ඇසෙන මානයේ සිටි, අරහත් ධජය දරාගත්, මහා ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා වැඩ සිටින කාලයේ උවද, කාමයන්ට වසගවු අය නිරයටම ඇදී ගියේය. ඊට හොඳම නිදර්ශනය ලෙස, මහාධන සිටු පුත්‍රයා හා ඔහුගේ බිරිඳ හැදින්විය හැක. රන් කහවනු පමනක් එක් කෝටි හැට අට ලක්‍ෂයක් තිබුණද, මහමග හිගාකන්නටත්, මරනින් මතු නිරයේ උපදින්නටත් හේතුවූයේ, කාමයන්ට වසග වීම නිසාමය. මෙවන් අවාසනාවන්ත සිදුවීම් අද සමාජයේ පවා, ඕනෑ තරම් අසන්නට, දකින්නට ලැබේ. එය පුදුම විය යුතු කරුණක් නොවේ. සම්බුදුන් පහලවී සිටි කලක උවද, පවට, පින දෙන්න නම් බැරි දෙයකි. කුසල මුල් පිරිහී ගිය කල්හි, නැවත ගොඩ ගන්නට, කිසිවකුටවත් නොහැකිය. තල් ගසක් බිඳීගිය පසු, නැවත නොවැඩෙන්නා සේ විනාශවී යයි. මහ සගරුවනේ වගකීම වන්නේ, කුසල මුල් හෝ ආරක්‍ෂා කර දීමයි.

බිරි අලින්ට විනා වයන්නා සේ, අන්ධයාට කිරි ගැන කියන්නා සේ, මෙය ඉතා දුෂ්කර දෙයකි. හරසුන් ක්‍රියාවකි. එනමුදු උවත්, අශ්ලෝමයක අග තැවරුණු තෙල් තරම් හෝ කුසලයක් ඇත්නම්, යම් තරමින් හෝ බේරාගත හැකිය. එනිසා මොන වරද කලත්, කොතරම් නරක කෙනෙක් උවත්, අනුකම්පා කිරීමම අගනේය. එය උතුම් මුණි ගුණයකි. වැරදි කරන්නාට උපකාර කිරීම අද දුර්ලභය. එනිසාම ඔවුන් තව තවත් වරදට යොමුවීම නොවැලැක්විය හැකි කරුණකි. සුලු වරදක් නිවැරදි කරගන්නට නොහැකි වීම තුල, මහා අපරාද කාරයකු නිර්මානය වීමේ ඉඩකඩ බහුලය. එනිසා ඔවුන්ටද, ආදරය කරුණාව, දයාව, අනුකම්පාව ලබා දිය යුතුමය. කොන්කර දැමීමට වඩා එය උතුම් වන්නේය.

අංගුලිමාලයන්ගේ නම අහිංසක වුවත්, දහස් ගනන් මිනිසුන් මරන තැනට, මනස සකස් වුයේ, කවුරුත් නිසාද? පාපි අසත්පුරුෂයන්ගේ ඇසුර නිසාය. හියකරු ශබ්ද හතරකින්, කොසොල් රජු බියවූ සිද්ධිය ඔබ අසා ඇති. කවුද මේ. පෝසන් පවුල් හතරක දරුවන් හතර දෙනෙකි. කාක්ෂප බුදුසසුනේ පටන් අදටත් ලොහොකුබු නිරයේ දුක්විඳිති. ආදීනව නොදැන කාමයන්ට වසගවීම නිසා, මේ ඉරනමට පත්විය. වසර අසූහතර දහසක්යට ගිලෙති. වසර අසූ හතර දහසක් උඩට මතුවෙති. මේ උඩට මතුවුනු අවස්ථාවක, ඔවුන්ගේ විලාප හඩයි රජුව බය කලේ. කියා ගන්නට හැදූ කිසිවක්, කියාගන්නට බැරිවිය. නැවතත් යටට ගිලී ගියහ. මේවා කොතරම් ඇසුවත් හිතට නොයන්නේ මන්ද? “කරන කලට පව් මිහිරිය මීසේ. විඳින කලට දුක් දැඩිවෙයි ගිනිසේ”

ලෝවැඩ සගරාවෙ පෙන්නල දෙන්නෙ මේ කාමයන් තමයි. අයතා ලෙස පංච කාමයට වසග නොවී, පංච ශීලය තුල ගිහි ජීවිතය සාර්ථක කරගන්නට, අවස්ථාව තිබියදීත්, මෙවන් හිහිසුණු ඉරනමකට පත්වන්නේ, පංච කාමයට හිත යටවීම නිසාමය. අධික කාම අසහනය නිසාය. අධිකතර කාම දූවිල්ල නිසාය, මනස විකෘති කර ගැනීම නිසාය. එනිසා, මේ හිහිසුණු ඉරනමින් මිඳෙන්නට අද අදම උත්සහ කරන්නවා. හිත සැපයට, වසග නොවෙන්නවා....

කාමයෝ වනාහී, හිතේ හටගන්නා සංකල්පීය දෙයකි. සත්‍ය දකින විට, රාගය කියා දෙයක් නැත. එනමුත් කාමයන්ට යටවූ හිතට, මේ කිසිවක් නොතේරේ. මස්, ලේ, නැති ඇට කැබැල්ලක් හා සමාන බව බුදු මුවින් වදාලා. බල්ලෙකු මේ ඇට කැබැල්ල සපා කෑමෙන්, කුස පිරීමක් වනවාද? නැත. වෙහෙසක්, විඩාවක් මිස, ලැබෙන ඵලයක් නැත. නමුත් මේ ක්‍රියාව අතහරිනවාද? නෑ. ඇයි ඒ, උගේම විදුරුමස් තද වීමෙන් ගලන, ලේ රහට වසග වෙලා. ඒ සතා ඒබවක් දන්නවාද? නෑ.

ආස්වාදය කියන්නේ, ඒවගේ දේකටයි. ටික වෙලාවකට, කොහේ හරි මුල්ලක හංගනවා. නැවතත් කරන්නේ ඒකමයි. ඇති වීමක් නෑ. තෘප්තිමත් වීමක් නෑ. කාමයෝ කියන්නේ ඒ වගේම දේකටයි. භොයා ගන්නවා. තමන්ට අයිති කර ගන්නවා. රකින්න දගලනවා. වෙහෙස විතරයි. බල්ලට නොතේරෙනව වගේම, ආස්වාදයට යට වුනාම අපටත් තේරෙන්නෙ නෑ. වෙනසක් නේද කියලා නුවනින් හිතල බලන්න. රාගයෙන් වැහුණු හිතකට නම්, මේ කරුණුවත් වටහා ගන්න බෑ.

කාමයෝ මනාහි. ගිජුලිහිණියා රැගෙන යන, මස් වැදූල්ල වගේ කියල වදාල. ඔබ දෑකල ඇති සමහර කුරුල්ලෝ, සත්තු ඩැහැගෙන යද්දි, උගේ පස්සෙන් තව කුරුල්ලෝ ලුහු බදිනවා. නිකම්ම නොමෙයි. උඟට කොටමින් ලුහු බදිනව. මේ කොටන්නෙ, ගිනියන දේටද? ඒ සනාටද? ඒ සනාටයි කොටන්නෙ. අනහරින තාක්, මේ කරදරය ඉවර වෙනවද? නෑ. කාමයෝ කියන්නේ ඔය විදියමයි. සමාජයේ මේදේවල් කොපමන වෙනවද? නුවනින් හිතල බලන්න.

පවුල් ආරවුල්, අඩදබර, හැල හැප්පිලි මේ සියල්ල පසුපස කවුරු හෝ ඉන්නව. බිඳවන, කේලාම් කියන, කොටවන, සැක උපදවන, කවුරු හෝ ඉන්නව. මේටික අපිට පේන්නෙ නෑ. මොකද? මේ හිත කියන්නේ, මායා කාරයෙක්නෙ, ඔයාගැන තියන විශ්වාසයටයි මේවා කියන්නෙ, කියල කියනව. දන්නෙම නැතුව පවුලේ සමගිය දෙදෙරා යනව. කොයි තරම් මේවගේ දේවල් වෙනවද?

කාමයෝ රැකගන්න, මොන තරම් වෙහෙසක් දරනවද? කථා කලත්, සැකයි. හිනා වුනත් සැකයි. උදව්වක් කලත් සැකයි. ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙගොල්ලම ගිනි අගුරු වලක නේද, ඉන්නේ. නිතරම දූව් දූව් ඉන්නෙ. කාමයන්ගේ ආදීනව කියන්නෙ මේවට තමයි. උකුසු ඇසින් බලා ඉන්න අය එමටයි. කොහි මොහොතේ හරි ඩැහැ ගන්න බලාගන, යටි උගුල් අටවමින් ඉන්නව. අවස්ථාව ලද සැනින් ඩැහැ ගන්නව. ගිජුලිහිනියට සිද්ධ වෙන ටිකම නේද අපටත් වෙන්නෙ. කාමයන්ගෙන් මිදුනම, මේ දූවිලි කිසිවක් නෑ.

කාමයෝ වනාහි දිලිසෙන ගිනි අගුරු වැලක් වැනිය. ඇත්තද? බොරුද? දිලිසෙන කොට ලස්සනකුත් තියනව. හීතල වෙලාවට ආස්වාදයට වසඟ වෙලාතමයි, හිත යටවෙන්නෙ. වලට වැටුනම මොකද වෙන්නෙ, පිච්චෙනව. දූන් ඉතිං එකම යුද්දෙ. අර දිලිසෙන ලස්සනයි, සීතල වෙලාවට දූනෙන සහනයයි නිසා, පිච්චි පිච්චි ඉවසගන ඉන්නව. ආශ්වාදය අල්පයි ආදීනව ගොඩා....යි කියල පෙන්නුවෙ ඒ නිසයි. ගිනි අගුරු වලක දූවෙද්දි, මනස සකස් වෙන්නෙ කොයි විදියටද බලන්න. හැම වෙලේම “පද්ධි විත්තෝ” දුෂ්ඨ හිතක් හැදෙන්නෙ. ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය, වෛරය, පලි ගැනීම, එකට එක කිරීම, තරහව, මේවයින් ප්‍රසන්න මනසක් හැදෙයිද? නෑ. නිතරම පංච දුෂ්චරිතයට යොමු වෙනව. හිංසාවට හොර කමට, කාම මිච්ඡාචාරයට, බොරුවට, කේලමට, පරුෂ

වචනයට යොමු වෙනවා. මේ වෙලාවට තමන්ගේ පිහිටට ඉන්න එකම කෙනා විදියට ජේන්නෙ කවුද? මත් රකුසා දස අකුසලයම හරි. දැන් කාටද පුලුවන් මේ කෙනාව ගොඩ ගන්න. සංසාර පිනකට හැරෙන්න, වෙන කාටවත් බෑ. සසර පිනක් ඉස්මතු වෙලා, තමන්ට වෙන්න යන භානිය සිහි වුනොත් වාසනාව තමයි නමුත් එහෙම වෙනවා අඩුයි. නොවෙන තරමටම දුර්ලභයි.

කාමයෝ වනාහි විෂගෝර සර්ප හිසක් වැනිය. මේ කරුණ බොහෝ අය, වරදවා තේරුම් ගෙන ඇති බවක් ජේනව. මෙයින් පැහැදිලි කර දෙන්නේත් කාමයන්ගේ ආදීනව ගැනමයි. දැන් ඔබ ඇවිද ගනියන වෙලාවක, ඔබේ පයට පැගෙන නොපැගෙන තරමට, විෂසෝර සර්පයකු දුටු සැනින් ඔබ මොකද කරන්නේ. කාපං කියල කකුල තියාගන ඉන්නවද? ඇසිපිය ගහන සැනින් ඉවත් වෙනවද? ඉන්න තැන පවා අමතක වෙයි නේද? මේ කාමයන් කියන්නේ ඊටත් වඩා වේගයෙන්, ඉවත්විය යුතු දෙයක් විදියටයි, අපට පෙන්වා දෙන්නේ.

සර්පයකු දෂ්ඨ කිරීම නිසා මරණය හෝ මරණයට සමාන වේදනාවක් පමනයි තියෙන්නෙ. කාමයන් නිසා සතර අපායටත්, අනන්ත සසර දුකටත් හේතුවන බව පෙන්වා දෙනවා. මේ සියල්ල වැටහෙන්නේ, කාමයන්ට යටවුණු හිතට නම් නොවේ. නුවනින් දකින්නට තරම් පිං ඇති අයටම පමනයි. ඒ බව මනාව පෙන්වන බුද්ධ වචනය ඔබට මතකද? කාමලෝකයේ සත්වයන් වුනව්, නැවත මනුස්ස ලෝකයේ හෝ සුගති ලෝකයක උපත ලබන්නේ, නිය, සිලටගත් පස් ස්වල්පය වගේ පිරිසක් බව පෙන්වා දුන්නා. මහ පොලවේ පස් තරම් පිරිසක්, සතර අපාය උරුම කර ගන්නා බව, බුදු නුවනින් දැකලයි වදාලේ.

මෙවැනි දේශනාවන් තුළින්, ඉතාම පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ, චතු සත්‍යය අවබෝධයට ඇති දුෂ්කර බවයි. දුෂ්කර වීමට හේතුව, ශීලය අපරිපූර්ණ වීමයි. ශීලය අපරිපූර්ණ වීමට හේතුව, ත්‍රිවිධ දුෂිරිතයයි. ත්‍රිවිධ දුෂ්චරිතයට හේතුව, කාමයන්ට ඇති ලොල් බවයි. පැහැදිලියි නේද? නිවන් ලැබේවා කිව්වට හෝ පැතුවට ලැබෙයිද? නෑ. නිවන යනු කුමක්ද? ශීල, සමාධි, ප්‍රතික්‍ෂා මූල නැතුව අග ලැබෙයිද? එහෙම ලැබෙන දෙයක් නම්, ලෝකෙ හැමෝම නිවන් දැකලා නේද?

“රුක්ක පලෝපමා කාම” මේ උපමාවෙන් පෙන්වන අරුතක් ඉතා වැදගත්. ඉතාම රසවත් පලතුරු ගසකට නැගගත්

කෙනෙක්, ගහට වෙලා පලතුරු කමින් ඉන්නවා. රසයට ගිණු මේ පුද්ගලයා ගහෙන් බහින්නෙම නෑ. බඩ පිරුණත්, මේකට ඇති කෑදර කම නිසා ගහට වී ඉන්නවා.

ගස් නගින්න බැරි මිනිහෙක් බලා ඉඳල, එයාටත් පලතුරු කන්න ආශාවක් ඇති වෙනවා. මෙයා මොකද කරන්නෙ. ගහ මුලින් කපල ආශාව ඉෂ්ඨ කර ගන්නවා. දැන් ගහේ හිටි කෙනාට මොකද වෙන්නෙ. අධික ආශාව නිසා විනාශයි. කාමයට වසඟ වුවන්ට වෙන්නෙත්, මේ ටිකම බව පැහැදිලි කලා. මේ ලගදි ඔබ දකින්න ඇති පුවතක්. බිරිදගේ ඇගේ වැදුනා කියා පහර දී රෝහලේ. පයවි ධාතුව හදුනා ගන්න බැරි උනාම වෙන දේ, දැන් තේරෙනව නේද? කාමයන් නිසා මොනවද සිදු නොවෙන්නෙ බලන්න. සියලුම අරගල වලට මුල හොයල බැලුවොත්, කාමයමයි, නුවනින් හිතල බලන්න.

කාමයෝ කියන්නේ ශරීරයට ඇණුනු උලක් වගේ. උල් නැතත් කටුවක් හරි ඇතිල ඇතිනේ. මේ වෙලාවට හරිම වේදනාවක් එනවා. ඇදුම් දෙනවා. කාමයන් කියන්නේ වේදනාවක්. පීඩා සහිත දෙයක්. අල්ප ආශ්වාදයට යට උනාම, මහා ආදීනව ගොඩකින් වහගන්නවා. දුක සැපක් විදියට හිත රවට ගන්නවා. කටුව අයින් කලාම, සුවය, පහසුව දූනෙනවා. නමුත් කුඩැල්ල මෙට්ටෙ තිව්වට ඉන්නෙ නෑනේ. නොපෙනෙන සැපක් හොයනවා. අඩ අඩාම කරන්නෙ ඒකමයි. කොහේ හරි සැපක් ඇති කියලයි හිතෙන්නෙ. කාමයන්ට වැහුණු හිතේ ස්වභාවය මෙයයි.

කාමයෝ හුලු අත්තක් වැනිය. හුලු අත්ත කියන්නේ, වියලි දේවල් එකතු කරල හදා ගන්න දෙයක්, ඉස්සර ටෝව්, පන්දම් තිබුනෙ නෑනේ. ඊට ගමනක් යන්න උනාම, හුලු අත්ත දල්වාගත තමයි යන්නෙ. දැන් හිතල බලන්න, මෙය දල්වා ගත් පසු ගමනක් යනවා. ඒ වගේම ගින්නේර තමන් දෙසට ලං වෙනවා. ටික දුරක් යනවිට අතහරින්නම වෙනවා. නැත්නම් තමන්ව පිව්වෙනවා. කාමයෝ කියන්නෙත් අල්ලගනම ඉන්න දේකට නොවෙයි. ආදීනව දුටුවිට, අතහැරීම, මිදීම හොයාගන්න ඕනි. මේ කියන්නේ බිරින්දෑවරු අතහැරල යන්න කියල නෙමෙයි. එහෙම ගියාට රාගය දුරු වෙන්නෙ නෑ. මනසින් අතහැරීම ගැනයි මේ කියන්නෙ. නුවනින් ආදීනව දුකල කාමයන්ට ඇති අධික ලොල්බව දුරුකර ගන්න ඕනි. මේ ලෝකෙ හැමදේම අතහැරල ඉන්න පුලුවන්. අවශ්‍යය කරන්නේ, රාග, ද්වේෂ, මෝහ දුරුකිරීමයි. මනසින්

අතහැරීම තරම් දෙයක් තවත් නෑ. ගනින් අතහරින බොහෝදෙනා, හිතින් අල්ලා ගනයි ඉන්නෙ.

ගිහි ගෙදර කටයුතු කලත්, කෝටි ගනනින් පිරිස මේ මග ගියා. ඒ අයගේ ජීවිතවල අරගල නෑ. පවුල් ජීවිතය අතිශයම සාර්තකයි. මොකද්ද මේ වෙනස, ගනින් අල්ලා හිටියත්, හිතින් අතහැරල. අවශ්‍යය කරන්නේ අවබෝධය පමණයි. මේ සියල්ල අද උඩු යටිකුරු වෙලයි තියෙන්නේ. පැවිදි පක්‍ෂය යනු සිතින්, කයින් දෙකෙන්ම අතහැරිය අයයි. මේ අයට ගමන ඉක්මන්. ගිහි අයට හාදක වැඩි. “සම්බාධෝ ගරාවාසෝ” බොහෝ කටයුතු බහුලයි. ගිහි ගෙදර ස්වභාවය එයයි. හික්‍ෂු ව උපමා කලේ හංසයාටයි. ගිහියා උපමා කලේ මොනරාටයි. මොනරාට පියාපත් බර වැඩියි. වේගයෙන් ඉගිලෙන්න බෑ. වැඩි දුරක් එක දිගට යන්න බෑ. හංසයා එහෙම නොවෙයි. පියාපත් බර අඩුයි. ඇතට ඉගිලෙන්න පුලුවන්. හික්‍ෂු වට ස්ථිර තැනක් නෑ. ඕනෑම තැනකට යන්නත් පුලුවන්. ඕනෑම තැනක ඉන්නත් පුලුවන්. ගහක්, ගලක් යට උනත් වාසය කරන්න පුලුවන්. විල හැර යන හංසයා වගේ ඉන්න කියලයි වදාලේ.

අද ඉන්න හංසයන්ගෙ නම් පිහාටු බරයි වගේ. වැඩිය දුර ඉගිලෙන්නත් බෑ. ඒකට කමක් නෑ. එදා හංසයන්ට තිබුනෙ, තුන් සිවුරයි පාත්තරයයි විතරයිනෙ. අද ලොරි දෙක තුනක් තිබිලත් මදි. සමාවෙන් ඕනි, වරදක් උනානම්. මම මේ වෙනස පෙන්නන්නයි එහෙම සඳහන් කලේ. අපි කවුරු උනත් ඇත්ත පිලිගන්න ඕනිනෙ. නේද?”

මිලගට සැරව ගෙඩියට උපමා කලා. මේ කියන්නේ විසප්පු ගෙඩි වලටයි. දෑන් දන්නව ඇති. මේ ගෙඩි හැදුණු අය නම් දන්නව ඇති, වේදනාව කොයි තරම්ද කියල. කාමයන්ට යටවුණු හිතක් ඒ වගේ තමයි. අශ්වාදයට හිත යට වුනාම දූනෙන්නෙ නෑ. මොන ආකාරයෙන් කිව්වත් කාමයෝ වනාහී දුක උපදවන උල්පත් බවයි පෙන්වා දෙන්නේ.

තවත් උපමා රාශියක් ඔස්සේ පහදා දෙන්නේ, හිත කාමයන්ගේ ආදීනව ගැනයි. මේ තරමට රාගයේ ආදීනව පහදා දෙන්නෙ, මෙහි ඇති හිඟිසුණු බව, බුදු නුවනට පෙනෙන නිසයි. ලෝකයාට නොපෙනෙන, සම්බුදු නුවනින් අවබෝධ කල, මේ උතුම් ශ්‍රී සද්ධර්මය, තම තමන්ගේ නුවනේ තරමින්, අවබෝධ කර ගන්නට, මේ ලැබුණාවු දුර්ලභ අවස්ථාව, උපකාර පිනිසම

වේවා..... හිත කාමයන්ගේ ආදීනව දකිමින්, හිතට වහල් නොවී,
කාමුක ආශාවන්ගෙන් මිදී, දහම් ඇස පහල කරගන්නට, සැමට
වාසනාව ලැබේවා.....

අභූථ චෝදනා

ලෝකයේ යම් සත්ත්ව කොට්ඨාශයක් ඇද්ද, දෙවියන්,
මිනිසුන්, බඩුන්, මරුන්, ශ්‍රමණයින්, බ්‍රහ්මණයින් සහිත සක්ත්ව
ප්‍රජාවම, මේ ඉරනමට ලක්වේ. සර්වඥවූ බුදුරජානන් වහන්සේ
පවා, අභූථ චෝදනා වලට ලක්වූ බව ඔබ අසා ඇති. සුන්දරී
පරිබ්‍රාජිකාව, විඤ්චි මානවිකාව ආදී අය චෝදනා කලා. ඊට
අමතරව අන්‍ය ආගමික පිරිස නිරන්තරයෙන් චෝදනා කලා.
පැවිදිවී සිටි අයත්, ගිහි අයත්, අපමණ චෝදනා එල්ල කර ඇති බව,
ත්‍රිපිටක පොත් වහන්සේලා පරිශීලනය කිරීමේදී හමුවේ.

නමුත් මා කීමට උත්සහ කරන්නේ, සමාජයේ පැතිරී ඇති
වැරදි වැටහීමක් නිවැරදි කිරීමටයි. අංගුත්තර නිබ්බායේ එක් තැනක,
කර්ම විපායන් ගැන සදහන්ව ඇත්තේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යනු
සකලක්ලේෂයන් ප්‍රහීන කල උතුමෙකි. සියල්ල සිදුවන්නේ කර්ම
විපාක අනුව නොවේ. ඒ කියමන බුද්ධ දේශනාවට පටහැනිය ඔබ,
කවුරුත්. දන්නා ගිරිමානන්ද සූත්‍රයේ ඒ බව මනාව පැහැදිලි කරදී
ඇත.

කර්ම විපාක ගැන අපි බොහෝ අසා ඇත. එහෙත්
නිරන්තරයෙන්ම අපේ මුවින් පිටවෙන්නේ, මගේ කරුමෙ තමයි
කියල නේද? පිංවත්ති, කර්මය විපාක දෙන ආකාරය අපිට
හිතාගන්න බෑ. කර්ම විෂය අවින්නායයි කියලනේ වදාලේ. අපේ
නුවනට ගොවර නෑ.

බුද්ධ සාසනයේ අසුමහා ශ්‍රාවයන් වහන්සේලාටත්, රහතන්
වහන්සේලාටත් කර්ම විපාක, විපාකදුන් අයුරු පැහැදිලිව ඇත.
ලකුන්ටක හද්දිය, ලෝසක තිස්ස, මහ මුගලන්, චක්කුපාල,
පූතිගත්ත තිස්ස, ආදී රහත් උතුමන්ට සෘජුවම විපාකදී ඇත. තමන්
බොහෝ පිරිසක් ඇත. මේ අතර, ගෞතම බුදු සසුනේ ධර්ම
සේනාධිපති, සැරියුත් මහ රහතන්, අප්‍රමාණව චෝදනාවන්ට
ලක්විය.

කෝකාලික, දෙව්දත් වැනි අය නිතර චෝදනා කලා. බුදු
රදුන් ඉදිරියේ පවා, චෝදනා කලා. දුෂ්ඨ බමුණන් ප්‍රහාර එල්ල

කලා. යක්‍ෂයන් පහර දුන්නා. නොයෙක් දුස්සීල හික්කුන් වෝදනා කලා. මේ කිසිවක් කර්ම විපාක ලෙසින් සදහන්ව නැත. සමාජයේ කටයුතු කරන විට, නානාවිධ පුද්ගලයෝ හමුවෙති. ඊර්ෂ්‍යා, වෛර, ක්‍රෝධ, පලිගැනීම්, හටගන්නට වැඩි වෙලාවක් නොයති. චේතනාවක් පහල වන්නටත්, ක්‍රියාත්මක වන්නටත්, ඇසිපිය හෙලන කාලය ප්‍රමාණවත්ය. කෝකාලික නිරයට ගියේ, ඇහුළු වෝදනා කිරීමෙන් බව හොඳින්ම දන්නවා ඇත. මෙයින් බේරා ගන්නට, බුදුරදුන් අපමණ පරිශ්‍රමයක් දැරූ බව පැහැදිලියි. සමාව ගන්නට හිත නැමෙන්නෙ නෑ. දෙවියන්, බබුන් පවා උත්සහ කලා. බැනලා එලව ගත්තා. සමාව ගන්න තරම්වත් ගුණයක් හිතේ නෑ. මේ තමයි පිරිහුණු මනසේ ස්වභාවය.

සාරිපුත්ත රහතන් වහන්සේ දිනක් පිඩු සිගා වඩිනවා. කීර්ති රාවය, ගුණ කදම්බය, හැම තැනම පැතිරීලායි තියෙන්නෙ. බමුනෙකුට හිතුණ මේ උතුමගේ ඉවසීම පරීක්ෂා කරන්න. පස්සෙන් ගිහිං දැන බඳල පිට මැදට ගැහුව. අනේ හැරිලවත් බැලුවේ නෑ පාඩුවෙ වඩිනව. දුන් මේ බමුනව වෙච්චෙනවා. හිතපු දේ නෙමෙයි උනේ. දුටල ගිහිං බිම පෙරලිලා වැද වැටුණ. මේ නරුමයට, සමාව දෙන්න හිමියනි. මගේ අතින් ලොකු බරපතල වරදක් උනේ කියල අඩනවා. සමාව දුන්නා. බමුනට හිතට මදි. අනේ ස්වාමීණි මට අනුකම්පා පිනිස මගේ නිවසට දානෙට වඩිමු කියල ආරාධනා කලා. වැඩිය. පිංවතුනි, එදා අය පහරදීලයි දානෙ දුන්නෙ.

දුන් වලදා අවසානයේ මේ බමුණා අහනවා, ස්වාමීණි මමයි ඔබ වහන්සේට පහර දුන්නෙ. කොහොමද ස්වාමීනී මේ විදිහට ඉවසන්නෙ. හරිම ලස්සන පිලිතුරක්, දෙනව. හරිම පුදුමයි. පිංවත, මේ වගේ කයක් අරගන මේ සසරෙ යන අයට මේ වගේ දේවල් උරුමයි. කම්පාවෙලා, කලකිරිල, ගැටිල පලක් වෙන්නෙ නෑ. මේ කය තියනතුරු මීට වඩා දේවල් වලට මුහුණ දෙන්න වෙනව. සසරේ යනවට මෙහෙම වෙලා මදි කියල වදාලා.

තමන් ගරහා කරගත්තේ තමන්ටමයි. මේ රහතුන්ගේ ස්වභාවයයි. මේ වනවිට පිරිස බමුනගේ නිවස වටකරල. අගසව් හිමිට පහර දීල තියනව, හොඳ වැඩක් කරන්නම්, බහිනව එලියට, කියල පිරිස කෑගහනව. බමුණ හොඳටම බයේ හංගුණා. සාරිපුත්ත හිමියන් එලියට වැඩිය. පිරිසට හිතාගන්න බෑ. හැමෝම සංසුන් වෙන්න. කිසිම හානියක් කරන්න එපා. එයා ගැහුවෙ ඔබටද? මටද? ස්වාමීනී ඔබ වහන්සේටයි. ගහල තියෙන්නෙ. හොඳයි, රිදුනෙ

ඔබටද? මටද? මම එක බලාගන්නම් ඔබලා යන්නැයි, වදාලා. අද නම් මොනවයින් මොනවා වෙලා නවතීද? නේද?

යක්කුන්ටත් නිකං ඉන්ඩ බැනේ. දිනක් හඳ එලියේ සමාධි සුවයෙන් වැඩ ඉන්නව. සාතාගිරි, හේමවත, යක්ෂයෝ දෙන්න මේ අවස්ථාව දැක්ක. දිලිසෙන හිසට, ටොක්කක් අනින්න ඇත්නම් කියල, එක යකෙකුට හිතුණා. අනිත් යකා කිව්වා එපා කියල. ඇහුවේ නෑ. ඇනපු ගමන් චුතවෙලා නිරයේ උපන්නා. මහ මුගලන් හිමි මේ සිද්ධිය සාධයෙන් දැක්ක. ලගට ගිහිං කථා කලා. විස්තරේ කිව්වා. මම කිසිදෙයක් දන්නෙ නෑ. හැබැයි ඔලුව නං ටිකක් රිදෙනව කිව්වා. ඔබ වහන්සේගේ පිං බලයට බේරුණාට, ඒ පහරේ හැටියට සද්දන්න ඇත් රාජයෙක් උනත් මැරිල වැටෙනව කියල වදලා. කොහොම පිං බලයක්ද කියල ඔබම හිතලා බලන්න. මොන වරදක් කලාටද මේව වෙන්නෙ. සසර කියන්නේ මේකට තමයි. අපි අසාදාරණය වෙනුවෙන් සටන් කරනව. සසර තියන්නේ අසාදාරණයටම තෝතැන්නක් නොවේද බලන්න. ඔබට සාදාරණය ඉෂ්ඨ වෙලා තියනවද? මට නං කවදාවත්ම සාදාරණය ඉෂ්ඨ වෙලා නෑ. මම දන්නව, සසර කියන්නේ අසාදාරණ ලෝකයක් කියල.

මිලගට අපි හැමෝගේම ජීවිත වලට ඉතාම වැදගත්වන කරුණු රාශියක් මේ තුල ගැබ්වෙලා තියනවා. බුදු රදුන් හමුවේ චෝදනාවක් විභාග කල අයුරුයි, මේ කියා දෙන්න හදන්නේ ගෞතම සාසනයේ ප්‍රඥාවේ අග්‍රේෂ්වර, දකුණු අග්‍රග්‍රවක, ධර්ම සේනාපති සැරියුත් හිමියන් පවා තේරුම් ගන්නට බැරිවූ බික්ෂුන් එදා සිටි බව පෙනේ. එක් බික්ෂුවක් සම්බුදුන් හමුවේ මෙසේ පැවසීය. ස්වාමීනි සාරිපුත්තයන් වහන්සේ මගේ ඇගේ හැපිලාගියා. මාව වැටුනා. සමාවක් නොගෙන යන්න ගියා. මේ තමයි චෝදනාව. සියල්ල දන්න සාරිපුත්තයන් වහන්සේ ගෙන්වාගෙන මේ ගැන විමසීය. සාරිපුත්ත ඇත්ත කථාවක්ද මේ බික්ෂුව පවසන්නේ, කියා වදාලා.

ලාබාදුන් පිලිතුර මොකක්ද කියා අපි බලමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ මහපොලවට මිනිස්සු අසූවින් දානවා, කෙල සොටු සැරව, ආදි අපවිත්‍ර දුගඳ හමන දේවලුන් දානවා. මේ මහපොලව භාරනවා. කොටනවා. පෙරලනවා. ඒත් මහ පොලව කම්පා වෙන්නේ නෑ. කායානුපස්සනාවෙන් ඉන්න මමත් මහපොලව වගේ ඉන්නේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ ජලයට මිනිස්සු කෙල, සොටු සෙම, අසුවි, මුත්‍ර ආදී දේ දමනවා. නානාවිද අපවිත්‍රයේ හෝදනවා නොයෙක් උදව් උපකාරක් ලබා ගන්නවා. වතුරට බතින අවස්ථාත්තියෙනවා. එහෙම කලා කියලා වතුර කවාදාවත් කම්පාවෙන්නේ නෑ. කායානුපස්සනාවෙන් ඉන්න මමත් හරියට මේ වතුර වගේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ගින්නේදරෙන් මිනිසුන්ට බොහෝ උපකාර තියෙනවා. අනිසි විදිහට පරිහරනය කළොත්, නොසැලකිල්ලෙන් පරිහරනය කළොත්, හානි වෙන්නත් ඉඩතියෙනවා. මේ ගින්නේදරෙන් නානාවිද දේවල් පුවිවලා දානවා. අපවිත්‍රයේවල් දානවා. මේ මොනවා දැමීමත් ගින්නේදර කම්පාවෙන්නේ නෑ. කායානුපස්සනාවෙන් ඉන්න මමත් හරියට ගින්නේදර වගේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ හමායන සුලඟට නානාවිද දුර්ගන්දයන් එකතු වෙනවා. නොයෙක් සුගන්දයන් එකතු වෙනවා. ගඳ දුවඳ මොනවා එකතු උනත් මේ සුලඟ කම්පාවෙන්නේ නෑ. ආඛම්බර වෙන්නේ නෑ. කායානුපස්සනාවෙන් ජීවත්වෙන මමත් හරියට සුලඟ වගේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවතලු රෙඩිකඩකින් ඉදුලුත් පිස දමනවා, දූවිලිත් පිස දමනවා, අපවිත්‍ර දේත් පිස දමනවා, පිරිසිදු දේත් පිසදමනවා, කකුලුත් පිසදමනවා, දෑලි කුණු පිසදමනවා. එහෙම කලා කියලා රෙදිකඩ කම්පාවෙන්නේ නෑ. කෙල සොටු, සෙම, ලේ, දහඩිය පිඳ දමද්දි ගැටෙන්නේ නෑ. පිරිසිදු සුවඳ දේ පිසදමද්දි ඇලෙන්නේ නෑ. කස අනුව බලමින් ඉන්න මමත් හරියට මේ රෙදිකඩක් වගේ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අංකැඩුනු අංගැලවුනු ගොනාට හැමොම හිංසා කරනවා. පොඩි ලමයි පවා තරවටු කරනවා. රැලේ උන් පවා පීඩා කරනවා. මේ සියල්ලම ඉවසාගෙන මේ ගොනා පාඩුවේ ඉන්නවා. කසඅනුව බලමින් ඉන්න මමත් අන්තැලුනු ගොනෙක් වගේ. කවුරු නින්දා අපහාස කලත් මම කම්පාවෙන්නේ නෑ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැඩොල් දරුවෙක් පාෂේ යද්දි, රඳල වාදි බමුණක් ඉදිරියේ හැංගෙනවා. අයිනට වෙලා ගොරව කරනවා. කායානුපස්සනාවෙන් ඉන්න මමත් තැටියක් අරන් හිගා කන සැඩොල් දරුවෙක් වගේ, කවුද මේ කියන්නේ. මහාසාර කුලයක ඉපදිලා සහෝදරයෝ තුන්දෙනෙක් මහරහත් බව ලබාඉන්න, සහෝදරයෝ තුන්දෙනෙක් රහත් බික්ෂුණින් වෙලා ඉන්න, ධර්ම සේනාපති. අග්‍රශ්‍රවක සැරියුත්

මහරහතන් වහන්සේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිසිදු බව අගය කරන පිරිසිදු කමට කැමති කුමාරයෙක් වේවා කුමාරියක් වේවා, ගඳගහන කුණුවන සර්ප කුනක් ඇගට වැටෙද්දි පිළිකුල් කරන්නේ යම්සේද, මම මෙම කය බැහැර කරලා තියෙන්නේ. එලෙසම කයඅනුව බලමින් ඉන්න මට මේ කය පිළිකුල් දෙයක් මයි. මේ කයට ඇති ඇළීම සහමුලින්ම දුරු කරලයි මම ඉන්නේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිදුරු ඇති භාජණයකින් කුණුවූ මස් ඉවත් කිරීමට රුගෙන යන්නේ යම්සේද, මේ කයට ඇති ඇල්ම එලෙසින්ම දුරු කරලයි මම ඉන්නේ. පනුවන්ගෙන් ගහනවූ අසුවි වලින් පිරුණු, පිත, සෙම, සැරව, ලේ, දහඩිය, කදුලු, මුත්‍රා, කෙල, සොටු ආදී අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය පිරිලයි තියෙන්නේ. නව දොරකින් නිතරම මේවා වැගිරෙනවා. මටනං මේ කය වදයක්. මට මේ කය පිළිකුල්. නමුත් කායානුපස්සනාව වඩල නැති කෙනෙකුට නම්, ප්‍රියවිදිහට ජේන්න පුළුවන්. කවුද මේ කියන්නේ, ඇහැල මලේ පාටින් බබලන සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ. හිතල බලන්න පිංවතුනි, තුන් ලෝකෙන්ම රූපශ්‍රියෙන් බබළන ශරීරයක් තිබුනු බුදුරදුන්පවා නිතරම මේ කය පිළිකුල්කලා. ඔබට මතක ඇති. වක්කලි හාමුදුරුවන්ට පැවසූ වදන් “ඉමිනා ප්‍රතිකායේන වක්කලි. ධම්මන් පස්සති සෝ මන් පස්සති” මෙ කුණු කය දිහා බලා ඉඳලා ඔබට පලක් නෑ. ගිහිත් ධර්මය දකින්න. ධර්මය දැකීම තුලින් බුදුන් දකින්නයි වදාලා. අදටත් එය එසේමය.

ප්‍රතිමා වලින් බුදුන් දකින්න බෑ. ඔබත් ධර්මය තුලින් බුදුන් දකින්නට චීරය ගන්න. පිංවත්නි, මේ විදිහට කියාගෙන යද්දි අර හික්ෂුවට දරාගන්න බැරුවගියා. පුහුදුන් හික්ෂුන් වහන්සේලා අඩන්න පටන්ගන්නා

සම්බුදු පාමුල වැදවැටුනා, අනේ ස්වාමීනි, මට සමාවෙන්න. අනේ මේ මෝඩයාට සමාවෙන්න, මේ අඤ්ඤාණයට සමාවෙන්න. මම කිව්වේ බොරුවක්, අසත්‍යයක්. මට සමාවෙන්න කියලා අඩනවා. බුදුපියානන් වහන්සේ සැරියුත් හිමිට වදාලා. හැබැවටම මොහු මෝඩයෙක්ම තමයි. ඔබ සමාව නොදුන්නොත් තව සුළු වේලාවකින් මොහුගේ හිස හත් කඩකට පැලීයනවා. ඔබට කල වෝදනාව බරපතලයි. ඒ නිසා ඉක්මනට සමාව දෙන්න යැයි වදාලා.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සමාව ඉල්ලන ඕනෑම කෙනෙකුට

මම සමාව දෙනවා. ඒ තරමට මගේ හිත නම්‍යශීලී වෙලා තියෙන්නේ කියලා සමාව දුන්නා. එදා එසේනම් අදගැන කවර නම් කථාද. සම්බුදු අභිමුඛයේ පවා බොරුකියන්න පුළුවන් අය එකලත් ඉඳලා තියෙනවා. නමුත් සම්බුදු නුවන අනාවරනයයි. ආවරණය වෙලා නෑ. සියල්ල ඇති සැටියෙන්ම දන්නවා. අද වෙන අසාදාරන ගැන කවුද දන්නේ. දෙවියන් බමුන් පමණයි.

අපේ ප්‍රශ්න විසඳලා යන්න ඒ අය එයිද? නෑ. අපි ධර්මය තුළ හිටියොත් තරමක හෝ ගැලවීමක් තියෙව්. සාදාරණය භායාලා නම් වැඩක් නෑ. ඇත්ත දන්න කෙනා බාහිර දේවල් වලට ගැටෙන්නේ නෑ. භාහිර ලෝකෙන් සාදාරනය පතන්නේ නෑ. නීතියේ පිළිසරන පතන්නේ නෑ. බාහිර ලෝකයට පුළුවන්ද සාදාරණය ඉටුකරලා දෙන්න. ඒක හිත රවටා ගැනීමක් විතරයි. තාවකාලික විසඳුමක් ලැබෙයි. නමුත් ස්ථිර විසඳුම තියෙන්නේ ධර්මය තුළයි.

“ධම්මෝ භවේ රක්ඛති ධම්ම චාරි” ධර්මය තුළ ඉන්න කෙනා පමණක් ධර්මයෙන් ආරක්ෂා කරනවා. ඒක වළක්වන්න මොනම ජගතෙකුටවත් බෑ. මම මෙහෙම කියද්දී සත්‍ය සිදුවීමක් මතක් වෙනවා. මේ සත්‍ය සිදුවීම මම කාටවත්ම කියලා නෑ. නම් ගම් කියන්නේ නෑ. අවශ්‍ය දේ පමණක් ගන්න බලන්න.

“මම දන්න එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිටියා. පැවිදි වෙන්න කලිනුත් බොහොම හොඳ කෙනෙක්. ගොඩක් තැන් වල වැඩහිටියා. වරදක් නොකලත් අඟුළු වොදනා වලට ගොඩක් ලක්වුනා. මම මේකට හේතුව භායාලා බැලුවා. ගිහිකාලේදී වෙච්ච සුළු අත්වැරද්දක් නිසා එලව එලව පහරදෙන්නවා. හරිම පුදුමයි. එක දුශ්කර පලාතක විශාල සාසනික සේවාවක් කලා.

මේ පලාතේ සමහර අය අවුරුදු පනහා හැටකින්වත් පන්සලකට ගිහින්නෑ. අවුරුදු දෙකක් යද්දී. අංග සම්පූර්ණ විහාරස්ථානයක් බවට පත්කලා. අවට පන්සල් වලට පවා වැඩම කරලා භාවනා වැඩසටහන් කලා. මේ අතර අර කලින් කර්ම විපාකය නැවත මතු වුනා. අඟුත වෝදනා එල්ල වුනා. එකම පවුලේ පිරිසක් වසර දෙකක් දන්දීලා, ස්ථානයේ කටයුතු වලටත් උදවු උපකාර කරලා. පැයක් බැතල තියෙනවා. නිකම්ම නෙමේ. පරුෂ වචනයෙන්. හරිම පුදුමයි, ඉවසීම ගැන. එක වචනයක් කථාකරලා නෑ. ඒත් ගොඩක් අය ඉවසීම දකින්නේ නිවට කමක් විඳින්නේ. මේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ ඉවසීමත් ගොඩක් අය දකලා

තිබුනේ ඒවිදයට තමයි.

ඊටපස්සේ එතනින් අයින්වෙලා දුරක වැඩහිටියා. කර්ම විපාක පස්සෙන් ඵලවනවානේ අබ්බත වෝදන එල්ල කරලා නීතිය හමුවට පවා ගෙනාවා. සමහරු බොරු කියන්නේ ඇත්ත විදිහටනේ. මම දන්නවා මේ ස්වාමීන් වහන්සේ වැරදිකරන්නේ නෑ කියලා, ඒත් අද සමාජයේ සිද්දවෙන දේවල් දිහා බලද්දී මමත් අසරණයි.

කිසිම දෙයක් හොයා බලන්නේ නැතුව නොසැහෙන්න බැනලා තියෙනවා. කථා කරන්න තියා ඉදගන්නවත් ඉඩදීලා නෑ. මේ සියල්ලම ධර්මානුකූලව ඉවසලා තියනවා.

ඇත්ත තේරුම් යද්දී හැමෝම කම්පා වෙලා තියෙනවා. ඒත් කියපු දේවල් නෑ කියන්න බෑනේ. මෙහෙම දේවල් පවා අදත් සිදුවෙනවා. ඉතින් මෙතනදී මම කියන්න උත්සහ කලේ, ඔබ අතින් පවා දූතනොදූත වැරදීම් වෙලා ඇති. නින්දා අපහාස තර්ජන වලටත් මුහුණ දීලා ඇති. මේ හැම විටම ඔබ නිවැරදි වෙන්න උත්සහ ගන්න එපා. ඉතාම නිහතමානීව ඉවසන්න පුරුදුවෙන්න. යමක් වෙන්න තියෙනවනම් ඒක වලක්වන්න බෑ.

කෙනෙකුට නින්දා අපහාස ලැබෙනවා, වගේම කීර්ති ප්‍රසන්නාත් ලැබෙනවා. අටලෝ දහම කියන්නේ ඒකටනේ. මේ කිසිවකට ඇලෙන්නැතුව, ගැටෙන් නැතිව මුලාවෙන් නැතිව, ඉන්න පුළුවන්නම් ඒක මිලකල නොහැකි උතුම් ගුණයක්. මේ උතුම් ගුණ ඔබ තුලත් තියෙනවද කියලා බලන්න. තියෙනවනම් ඔබත් මහ බලවතෙක්. මේ ගෞතම බුදුසසුනේ ප්‍රතිපල ලබන්න පුළුවන් කෙනෙක්. එවන් වාසනාවකට හිමිකම් කියන්න ඔබටත් දුර්ලභ වූ භාග්‍ය උදාවේවා කියලා ආශිර්වාද කරනවා.”

මීලගට අපි බලමු සම්බුදු ළයමඩලින් උපන් සාරිපුත්ත මහරහතුන් අපට ලබාදුන් අවවාද මොනවාද කියලා.

මේ උත්තම පුරුෂයාගෙන සම්බුද්ධ සාසනයට සිදු වූ සේවාව අපිට පමනකල නොහැකිය. අග්‍රස්ත්‍රාවක කෘත්‍ය නිමාකරලා පිරිනිවන් පාන්නයි සූදානම් වන්නේ. තමන් වහන්සේගේ උදාන වාක්‍ය මෙසේ වදාලා.

මට පලශක් බැදගන්න තරම් ඉඩක් තිබුනනම් ඒ හොදටම ඇති.

මට යාන්තමට නොතිම් ඉන්න තැනක් තිබුනනම්, ඒ

හොඳටම ඇති.

මට ලැබෙන දේ වියළි දෙයක් උනත්, තෙත දෙයක් උනත්, කමක් නෑ. කුස පිරෙන්න නොලැබුනත් ඉතිරි ටිකට පැන් වලදලා ඉන්න පුළුවන්.

ලාමක හීන සැප මට දුකක් විදිනට දකින්න පුළුවන්
කටුක දුෂ්කර දේ සැපක් විදියට දකින්නත් පුළුවන්.

මේ දෙකෙන්ම මිදිල උපේක්ෂාවෙන් යුතුව ඉන්නත් පුළුවන්.

මම මේව විස්තර කරන්න යන්න නෑ මෙහෙම කියද්දි ඔබට මතක් වෙනව ඇති, උදාර අවස්ථා ගැන. මේ උත්තමයෝ සතියට දවසක් ආහාර ගත්ත අවස්ථා තියනව. ඉතාම කටුක ආහාර වලදපු අවස්ථා තියනව. මිහිරි හෝජන වලදලත් තියනව. තේරුණාවෙදි මාස තුනක්ම යවහාලේ වලදලයි හිටියෙ. දිනක් කාක්ෂප රහතුන් පිඩුසිගා වඩිනව. ලාදුරු රෝගියෙක් දානෙ ටිකක් පිළිගැන්නුව. මේ වෙලාවෙදි කුණුවුණු ඇගිල්ලක් පාත්තරේට වැටුණ. මේ කෙනාට ජේන්නම ඒක පාත්තරේ අයිනක තියල දානේ වැලදුව. මේව කියද්දි පවා ඔබට බඩදගලනව ඇති. නමුත් ඒ උදාර වර්ත එහෙමයි. අනුන්ගේ යහපත වෙනුවෙන්ම කැපවුණු ජීවිත වල, ස්වභාවය එහෙම තමයි.

- ★ පාපි සිතුවිලි ඇති අයගේ ඇසුරට යන්න නම් එපා.
- ★ කුසිත අය සමග ඇසුරට යන්න නම් එපා.
- ★ හීන චිරියය ඇති අයගේ ඇසුරට යන්න එපා.
- ★ දහම දැනුමක් නැති අය සමග අසුරට යන්න එපා.
- ★ අනාදරය ඇති අය සමගත් ඇසුරට යන්න එපා.

බලන්න පිංවත්ති, මොනතරම් අනුකම්පාවක් තිබිල තියනවද? මේ විදියේ අවවාද කරන්න, උතුමන්ට විතරයි පුළුවන්. දෙමව්පියෝ දරුවන්ට අවවාද කරනව වගේ, ඔබට දූතෙතව ඇති. මිලගට කියනව,

බුදුබණ්ණ හොඳින් දන්න අයත්, දරා සිටින අයත් මගේ සිරසේ වැඩ සිටිවා.

ප්‍රපඤ්ච වලට ඇලී සිටිනම්, නිවන වැරදුනා කියල හිතන්න. මොනවද ප්‍රපඤ්ච කියන්නෙ. ඔබට පහදා දෙන්න ගොඩක් විස්තර කරන්න වෙනවා. නමුත් කෙටියෙන් මේ විදියට

දැන ගන්න.

ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස මුල් වෙලා, රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස, අරමුණු, ලබනවනේ. එවිට මේවට අදාල විඤ්ඤාණය පහල වෙනව. දැන් මේව ස්පර්ශ කරනව. මේ වෙලාවෙදි, සැප හෝ දුක් හෝ මධ්‍යස්ථ විදීම් හටගන්නව. මිලගට මේව හඳුනා ගන්නව. දැන් තනියම කථා කරනව, හිතාවෙනව. මේකට අපි අද කියන්නේ මනෝ ගහල ඉන්නව කියල. මේ විදියට කල්පනා කරමින් ඉන්න එකට තමයි ප්‍රපඤ්ච කියල කියන්නෙ. ප්‍රපඤ්ච ලෝකෙට අනුවුතොත් ගැලවීමක් නෑ. ඒකයි නිවන වැරදුනා කියල වදාලේ. දැන් ටිකක් හරි, පැහැදිලි වෙන්න ඇති කියල හිතනව.

ගමේ උනත්, වනාන්තරයක උනත්, නිවසක උනත්, පාලු ගෙයක උනත්, කන්දක උනත්, ගල් ලෙනක උනත්, රහතුන් වැඩ සිටිද? ඒබිම හරිම සුන්දරයි.

කාමයට ලොල්වූ ජනයා, හුදකලාවට කැමති නෑ. වනාන්තරයටත් කැමති නෑ.

විරාගී අය වනයට, හුදකලාවට, ඇලී වාසය කරනවා

තදින් අවවාද කලත්, සැරෙන් අවවාදකලත්, සත්පුරුෂයෝ ලගමයි ඉන්න ඕනි. එහෙම අය කවදාවත් පිරිහෙන්නෙ නම් නෑ.

අසත්පුරුෂයාට, සත්පුරුෂයා අප්‍රියයි. ඒකෙන් පිරිහෙන්නෙ අසත්පුරුෂයාමයි.

මගේ ඥාතියෙක් වන දිගනක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙන්න ගිජුකුලු පව්වට ආව. ඒ කාලයේ හරිම උණුසුම්. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවන් සලම්නුයි හිටියෙ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිගනකට දහම් දෙසූහ. ඒ දහම් අසා දිගනක සෝවාන් වුනා. මම පවන් සලමින්ම අරහත්වයට පත් වුනා.

- ★ ගිහි ජීවිතය සිහිකරන්නවත් මම කැමති නෑ.
- ★ අතීතය ගැන කථා කරනවට, මම කොහෙත්ම කැමති නෑ.
- ★ පෙර විසූ කඳපිලිවෙල බලන්න මට කැමත්තක් ඇති වෙලා නෑ.
- ★ දෙවියන්, බමුන් සමග සහසම්බන්ධකම් පවත්වන්න මට කැමැත්තක් ඇති වුනේ නෑ.
- ★ අනුන්ගේ හිත් කියවන්න කැමත්තක් ඇතිවුනේ නෑ
- ★ සාධි ප්‍රාතිහාර්යය පාන්න කැමත්තක් ඇති වුනේත් නෑ.

- ★ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැන, ශ්‍රී සද්ධර්මය ගැන, ආර්‍ය මහා සඟරුවන ගැන, ශීලය ගැන, කුතුහලයක්, සැකයක්, කිසිමදාක ඇති වෙලා නෑ.
- ★ අග්‍ර තනතුර ලැබූ, මහා ප්‍රඤ්ඤාවන්ත කෙනයි, මේ රුක් මූලක වැඩ ඉන්නේ කියල මට කිසිදා හිතිල නෑ.
- ★ පර්වතයක් වගේ නෙසැලී සිටීම, නිකෙලෙස් හිතේ ස්වභාවයයි.
ගුට්ඨාංග, නින්දා, අපහාස, තාඩන, පීඩන, ලැබෙන්නේ, මේ කයක් ලැබීම නිසාමයි.
- ★ හොඳ වැඩේ යසයි. ඔහොම වෙලාමදී, සසරේ ආවට. මම හැමවෙලාවෙම හිතුවෙ ඒවිදියටයි.
- ★ ඤාන සම්පත්තිය නම් අහිමි කර ගන්න එපා.
- ★ ඇතුලයි පිටයි ආරක්‍ෂා සහිත නගරයක් වගේ තමාව ආරක්‍ෂා කර ගන්න.
- ★ තමා තමාට පිහිට රැකවරණය සලසා ගන්න ඕන.
- ★ නිරයට වැටුණු අය ශෝක කරනවා. වැලපෙනවා පසුතැවිලි වෙනවා. එහෙම කෙනෙක් වෙන්න නම් එපා.
- ★ කලබල නැති, ශාන්ත ගතිඇති, දූමුණු ඉදුරන් ඇති, නිරහංකාර, නිහතමානී, නිවුණු, පමනට කපා කරන, පව් බැහැර කරන කෙනාට නිවන උරුමයි.
- ★ යහපත් සිල් ඇති, කැලබිලි නැති, පහත් සිත් ඇති කෙනාමයි සියලු දුක් නසන්නේ.
- ★ නරක අය හොඳ වෙනවා. හොඳ අය නරක් වෙනවා. ඒක ස්වභාවයක්.
- ★ මහ සමුදාය මහපොලව, කදු සිකර, මහා ගංගා, වලින් මට උපමා කේරෙන්නෙ නෑ. මේ දර්මය ඒ තරමටම ගම්හීරයි.
- ★ මම ගොපල දරුවකු වගේ, අසරණ වූ බලපැටවකු වගේ, අං කැඩුණු ගොනෙක් වගේ, ඒ තරම් මම නිහතමානියි.
- ★ මවට උපකාරය පිණිස, නාලක ගමේ ඉපදුන ගෙදර, පිරිණිවන් පාන්න යන්නයි හදන්නේ.

මම මේ ඒකටයි අවසර ඉල්ලන්නේ,

මේවා අහද්දි ඔබේ දෙනෙතට කඳුලක් නාවානම් තමයි මම පුදුම වෙන්නෙ. බලන්න පිංවත්නි, මේ කාගේ වදන්ද? අහන්න

ලැබීම පවා වාසනාවක් නෙමෙයිද? එවන් උතුමන් දැසින් දැකගන්නට පිංකර නැතත්, අහල හිත සතුටු කර ගන්න හරි පි. තිබුණ. ඔබ මේව කලින් අහල තිබුනද? බුද්ධ සාසනයක ධර්ම සේනාපති කියල හිතාගන්නවත් පුළුවන්ද? ප්‍රක්ඤාවෙන් අග තනතුරු ලැබූ උතුමගේ චරිතය, ආශ්චර්යය නැද්ද? අද්භූත නැද්ද? පුදුම නැද්ද?

මෙවන් උත්තම පුරුෂයෙක් පිරිනිවන් පානාවිට, මුලු සසුනම පාලුවෙලා යනවා. නමුත් සියළු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි. එය ධර්මතාවයක්. බුදු රදුන්ගෙන් අවසර ගෙන උපන් ගම බලා වැඩම කරන්නට යෙදුණ. අද වගේ ආදාහන උත්සව එදා නෑ. සමහර රහතන් වහන්සේලා, පිරිනිවන් පෑ බව කවුරුන් දන්නෙ නෑ. මේ මහා උත්තම යුග පුරුෂයාගේ, මේ වදන් දෙස නුවනින් හිතා බලන්න. දැන් අති විශාල සඟ පිරිසක් මේ ගමනට එකතු වුනා. අරහත්වයට පත්නොවූ සියලු දෙනා අමතා මෙසේ වදාලා.

පිංවත් අයුෂ්මතුණි, අප්පමාදී වෙන්න. මා කල යුතු සියල්ල නිමාකර ඇත. ඔබගේ කාලය, මා වෙනුවෙන්වත් කැප කිරීම නොකල යුතුයි. සසර ගමන ඉතා හියකරු එකක්. මේ මගේ කාරුණික වූ ඉල්ලීමක්. ඔබලා අප්පමාදීව කටයුතු කරන්නැයි ඉල්ලිය. මගඵල නොලැබූ විශාල පිරිසක් ශෝකයෙන්, හඩමින්, ආපසු වැඩම කලේය. බලන්න පිංවතුනි, අවසන් මොහොතේ පවා හදකුල ඇති කරුණාවක මහිමය.

පවුලේ පිරිස නවයයි. මව තාමත් මිත්‍යා දෘෂ්ඨික නිසයි, නිවසට වඩින්න තීරණය කලේ. මව රූප සාරී විය. පියා වංගන්න විය. සොයුරන්, උපසේන, වුන්ද, රේවත, විය. සොයුරියන් වාලා, උපවාලා, සිසුපවාලා විය. උපතිස්ස නම්වූ මේ උත්තම පුරුෂයා සැරියුන් නමින් අග්‍රශ්‍රාවකයා විය.

මෙම තනතුර නිකම්ම පහල වුනා නොවේ. අසංකෙය්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් පුරා පාරමි පුරමින් පැමිණි ගමනේ අවසන් ප්‍රථිපලයයි. සාරද නමින් තවුසෙකුවී, අනෝමදස්සී බුදුරදුන්ට, දින හතක් මුලුල්ලේ කල, පුජෝපහාර වල බලය හා ප්‍රත්‍ය ශක්තියයි. තමාගේ ශිෂ්‍ය පිරිස හැත්තෑ දහසකි. ඒ සියල්ලෝම අනෝමදස්සී බුදු රදුන් හමුවේ අරහත්වයට පත්විය. සාරද තවුස් තෙමේ මලින් කරන ලද වියනක්, මුතු කුඩයක් සේ අල්ලා, අනෝමදස්සී බුදු රදුන්ට සෙවන සැලසුවේය. බුදුරදුන් මේ සෙවනේ දින හතක් නිරෝධ සමාපත්තියෙන් වැඩ හිටියා. දින හතක් නිදි නොලබා,

වෙහෙස නොලබා, ආහාරයක් නොලබා, මේ කල පූජාවේ අනුභවයින් ප්‍රාර්ථනාවක් කලා.

කුමක්ද මේ ප්‍රාර්ථනාව, අනෝමදස්සී බුදු රදුන්ට දකුණත් සවිච්ඡ නිසබ මහරහතන් වහන්සේ මෙන්, මතු බුදුසසුනක දකුණත් සවි වීමේ භාග්‍ය ලැබේවා කියල. ප්‍රාර්ථනයට අදාල සියල්ල සම්පූර්ණ වී තිබූ නිසා, ගෞතම බුදු සසුනේ දකුණු අග්‍රග්‍රාවක වන බවට විවරණය ලැබුණ. එවන් අති දීර්ඝ සසර ගමනක් පැමිණිලියි මේ පදවිය ලැබුවේ. මේ ඉතාම කෙටියෙනුයි. ඔබට පැහැදිලි කළේ. දැන ගැනීම සඳහා අවශ්‍යය මුළු කරුණු ටික පමණයි.

දුර තියාම අම්ම දැක්ක. ලොකු පුතා එනවා. හොඳටම බනින්න තියා ගත්ත. ගෞතම ශ්‍රමණයා මගේ දරුවො හත්දෙනාම පැහැර ගත්ත. ඇයි දැන් ගෙදර එන්නෙ. බැරි උනාමද ගෙදර මතක් උනේ කියල බනිනව. නිහඬව තමන්ගෙ ගිහි කලේ කාමරයට වැඩිය. දෙපට සිවුර එලාගන සැතපුනා. මේ වෙද්දි අසනීපයෙන් පසුවුනේ. රහතන් වහන්සේලා උපස්ථානයට ලග ඉන්නවා.

බොහෝ පිරිස් වන්දනා කරල ගියා. රාත්‍රි කාලයේ දෙවියන්ගේ වන්දනාවට කාලයයි. පිළිවෙලින් දිව්‍යලෝකවල දෙවියන් වන්දනා කරල ගියා. සතරවරම් දෙව්වරු, සක්දෙවියන්, මහා බ්‍රහ්මයා, ප්‍රධාන බ්‍රහ්ම රාජ්‍යන් වන්දනා කර නික්මී ගියා. මවට මේ ආලෝක ධාරාවන් හරිම ප්‍රශ්නයක්.

එකින් එක අහනව. ලග ඉන්න රහතන් වහන්සේලා පැහැදිලි කරල දෙනවා. අන්තිමට පැමිණි බබලන ආලෝකය කවුද? ඒ තමයි සහම්පතී මහා බ්‍රහ්මයා. අම්මට හිතාගන්න බැරුව ගියා. ආයෙත් ඇහුවා. මොකද, මේ අම්මගේ ඇදහීම වුනේ මහා බ්‍රහ්මයානේ. දැන් අහනව එතකොට දෙවියන්ටත් වඩා, මහා බ්‍රහ්මයාටත් වඩා මගෙ පුතා ශ්‍රේෂ්ඨද. ඔව් මැණියනි, මේ අග්‍රග්‍රාවකයන් තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ, මේතුන්ලෝකෙ දෙවැනි වෙන්තේ බුදුරජානන් වහන්සේට පමණයි. කියද්දීම, සිහිය ඉපදුනා. මේ චිත්තප්‍රසාදය කොයි තරම්ද කියනවා නම්, සෝතාපන්න ඵලය ලබන්න තරම් හේතුවුනා.

අනේ මගේ පුතා මට හදුනා ගන්න බැරිඋනා. මම මොනතරම් බැන්නද? කියල සමාව ගන්න ඇඳ ලගට ගියා. අම්මා දහම් ඇස පහල කරගත් බව දැන ගත්ත. ධ්‍යාන, සමාධි පිළිවෙලින් සමවාදී පිරිනිවන් පා වදාලා. ආනන්ද හිමියන් මේ වනවිට සෝතාපන්න ශ්‍රාවකයෙක් පමණයි. මට දරාගන්න බෑ සිහිනුවන

පවා නැතුව යනවා කියල ගෝක කලා. ආනන්දය සාරිපුත්ත, ඔබේ සිහිනුවන අරන්ද පිරිනිවන් පා වදාලේ. සියල්ල අනිත්‍යය බව මම ඔබට වදාලා නේදැයි, සම්බුදු මුවින් වදාලා. “සියළු සංස්කාරයෝ නැසෙන සුළුයි”

සුවිශේෂිත දහම් කරුණු

සැබැම බොදනුවන් ලෙස දැනගතයුතු, ඉගත ගතයුතු, අවබෝධ කල යුතු දහම් පරියායකුයි, දැන් කියා දෙන්නට සූදානම් වෙන්නේ. සවිස්තරව පසුව පහදා දෙන තුරු, කෙටියෙන් හෝ දැන ඉගත ගැනීම ඉතාමත්ම අගනේය. මේ උතුම්දහම් කරුණු ඉගත ගැනීමට ලැබීම පවා, ඔබට හිතසුව පිනිස පවතීවි. මම දැන් සූදානම් වන්නේ, හය වරක් වක්‍රය කියා දීමටයි.

දැන් ඔබට කුතුහලයක් දැනෙනවා ඇති. නමුත් ඔබ හිතන දේ නොවෙයි මා පැවසුවේ. පාසල් යන කාලයේ ඉගත ගත් වක්‍රය නම් නෙමෙයි. ඒක ඔබට උපකාර උනේ ලෞඛික දැනුම් සම්බාරයකට පමණයි. මේ කියාදෙන වක්‍රය, සසර දුක් සදහටම නැති කරනව. ජරා, මරණ දුක් කෙලවර කරනවා. අමා සුවය සලසා දෙනව. දැන් කැමතියි නේද? කැමති වෙලා පමනක් නම් බෑ. හොඳට ඉගත ගත පුරුදු කරන්නත් ඕන. පැහැදිලියි නේද?

- ★ අභ්‍යන්තර ආයතන හය දැනගන්න ඕනි.
- ★ භාහිර ආයතන හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ විඤ්ඤාණ හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ ස්පර්ශ හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ වේදනා හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ තත්තා හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ සඤ්ඤා හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ සංකාර හය දැන ගන්න ඕනි.
- ★ ධාතු හය දැන ගන්න ඕනි.

මේ ටික දන්න, දකින කෙනා මහා බලවතෙක් අපි දැන් ඉතාම ලිහිල්ව තේරෙන විදියට එකින් එක ඉගත ගනිමු. මම ඔබට ගැඹුරින් පහදා දෙන්න උත්සහ ගන්නෙ නෑ. සමහර වෙලාවට මේ වචන පවා, ඔබට නුහුරු වෙන්න පුලුවන්. කලබල නොවී ඉගත

ගන්න බලන්න. කලක් පුරුදු වන විට ඉබේම හරියාවි. මේ හැමදේම අද්භූත දේවලත් නොවෙයි. මේ අපේ බබයක් පමන ශරීරය තුල, සිදුවන ක්‍රියාවලිය පමනයි. අපි නොදන්න, බුදු ඇසින් දැක වදාල, දහමයි මේ ඉගන ගන්නේ. පැහැදිලියි නේද?.

අභ්‍යන්තර ආයතන හය කුමක්ද?

- ඇස නම් වු ආයතනය (චක්ඛු)
- කන නම් වු ආයතනය (සෝත)
- නාසය නම් වු ආයතනය (ස්‍රාණ)
- දිව නම් වු ආයතනය (ජීවිතා)
- කය නම් වු ආයතනය (පොට්ඨබ්බ)
- මනස නම් වු ආයතනය (මනෝ)

මේවා ආයතන වෙන්නේ කොහොමද කියල පසුව පහදා දෙනවා. ඔබේ පහසුව උදෙසා, තේරුම් කර දෙන්නයි උත්සහ ගන්න.

භාහිර ආයතන හය කුමක්ද?

- රූපායතනය (චක්ඛායතනය)
- ශබ්දායතනය (සෝතායතනය)
- ගන්ධායතනය (ස්‍රාණායතනය)
- රසායතනය (ජීවිතායතනය)
- කායායතනය (පොට්ඨබ්බායතනය)
- මනායතනය (මනායතනය)

දැන ගැනීම පිනිසයි පාලියෙන් වරහන් කලේ. මේවා ගැනත් සවිස්තරව පසුව ඉගන ගමු. දැනට මෙසේ දැන ගැනීම සෑහේ.

විඤ්ඤාණ හය යනු කුමක්ද?

- ඇසේ විඤ්ඤාණය (චක්ඛු විඤ්ඤාණය)
- කනේ විඤ්ඤාණය (සෝත විඤ්ඤාණය)
- නාසයේ විඤ්ඤාණය (ස්‍රාණ විඤ්ඤාණය)
- දිවේ විඤ්ඤාණය (ජීවිතා විඤ්ඤාණය)
- කයේ විඤ්ඤාණය (කාය විඤ්ඤාණය)

මනසේ විඤ්ඤාණය (මනෝ විඤ්ඤාණය)

ස්පර්ශ හය නම් කවරේද?

ඇසේ ස්පර්ශය (චක්ඛු ස්පර්ශය)
කනේ ස්පර්ශය (සෝත ස්පර්ශය)
නාසයේ ස්පර්ශය (ස්පාණ ස්පර්ශය)
දිවේ ස්පර්ශය (ජීවිහා ස්පර්ශය)
කයේ ස්පර්ශය (කාය ස්පර්ශය)
මනසේ ස්පර්ශය (මනෝ ස්පර්ශය)

වේදනා (විදීමි) හය යනු කවරේද?

ඇසේ වේදනාව	}	සැප වේදනා, දුක් වේදනා, සැප දුක් රහිත වේදනා, ලෙසින් තුන් ආකාර බව දැන ගත යුතුයි.
කනේ වේදනාව		
නාසයේ වේදනාව		
දිවේ වේදනාව		
කයේ වේදනාව		
මනසේ වේදනාව		

තන්හා (ආශාව) හය මොනවාද?

1. රූප තන්හා (රූපයන්ට ඇති ආශාව)
2. ශබ්ධ තන්හා (ශබ්දයන්ට ඇති ආශාව)
3. ගන්ධ තන්හා (සුවඳට ඇති ආශාව)
4. රස තන්හා (රසට ඇති ආශාව)
5. පොට්ඨබ්බ තන්හා (පහසුට ඇති ආශාව)
6. ධම්ම තන්හා (අරමුණු වලට ඇති ආශාව)

සඤ්ඤා (හඳුනා ගැනීම) කවරේද?

1. රූප සඤ්ඤා (රූප හඳුනා ගැනීම)
2. ශබ්ධ සඤ්ඤා (ශබ්ද හඳුනා ගැනීම)
3. ගන්ධ සඤ්ඤා (සුවඳ හඳුනා ගැනීම)
4. රස සඤ්ඤා (රසට හඳුනා ගැනීම)
5. පොට්ඨබ්බ සඤ්ඤා (පහසු හඳුනා ගැනීම)
6. ධම්ම සඤ්ඤා (අරමුණු හඳුනා ගැනීම)

සංකාර (වේතනා) හය කුමක්ද?

1. රූප සංවේතනා
2. ශබ්ද සංවේතනා
3. ගන්ධ සංවේතනා
4. රස සංවේතනා
5. පොඨ්ඨබ්බ සංවේතනා
6. ධම්ම සංවේතනා

ධාතු හය යුතු කුමක්ද?

පඨවි ධාතු - තද ගතිය, (පස්)
ආපෝ ධාතු - වැගිරෙන ගතිය, (දිය)
තේජෝ ධාතු - උනුසුම් ගතිය, (ගිනි)
වායෝ ධාතු - හමායන ගතිය, (සුළං)
ආකාශ ධාතු - ඉඩකඩ, (අවකාශය)
විඤ්ඤාණ ධාතු - (මෙලොව, පරාලොව, යාවි ඇති විඤ්ඤාණ ධාරාව)

දැන් බලන්න ඔබට ඉපදුන දා පටන් ඇහැක්, කනක්, නාසයක්, දිවක්, කයක්, මනසක් තිබුණ. නමුත්, මේ විදියේ වැඩපිළිවෙලක් වෙනවා කියල දැනගත හිටියද? මේ නොදන්න කමටයි. අවිද්‍යාව කියල කියන්නේ. ඇත්ත දන්නේ නෑ. ධර්මය දන්නේ නෑ. මේ ආර්ය සත්‍ය දන්නේ නෑ. මේ හයට අපි කියන්නේ සලායතන කියලයි. යම් නිෂ්පාදනයක් හෝ කාර්යභාරයක් කරන තැනට ආයතන කියනවා. මේ ආයතන හයෙන් තමයි, මේ ලෝකේ විශාලම කාර්ය භාරය සිද්ධ වෙන්නේ. අවිද්‍යාවෙන් වැහිල නිසා අපට පේන්නේ නෑ. මෙන්න මේ නොපෙනෙන දේ තමයි, සම්බුදු නුවනින් පෙන්වා දෙන්නේ. අපි ලග තියන ආයතන හයට, භාහිර ආයතන හය සම්බන්ධ වෙනවා. ඇහැට රූප අදාල විඤ්ඤාණය හටගන්නවා. මේ හටගන්න විදිය. අංක 1 පොතෙන් ඔබට පැහැදිලි කලා. මීලගට, “තිත්තං සංගති පස්සෝ” මේ තුනේ එකතුවෙන් ස්පර්ශය හටගන්නවා. අපි ඇස අරන් බලමු. ඇහැට රූපයක් පෙනුන විටම ඇහේ විඤ්ඤාණය හටගන්නවා. දැන් මේ දකුණු රූපය නිරීක්ෂණය කරනවා. කලුද, සුදුද, දිගද, මහතද, උසද, කොටද, ලස්සනද, කැතද ආදී වශයෙන් මේකට තමයි ස්පර්ශය කියල කිව්වේ.

මීලගට, පස්ස පව්වයා වේදනා” මේ ස්පර්ශය තුළින් ලබපු දේ විදිනව. තමන්ගේ ස්පර්ශයේ අනුවටයි විදින්නේ. සැප විදීමක් වෙන්න පුළුවන්. දුක් විදීමක් වෙන්න පුළුවන්. සැප දුක් රහිත විදීමක් වෙන්නත් පුළුවන්. කොහොම වින්දත්, මේ කියපු තුන් ආකාරයට තමයි විදීම සකස් වෙන්නේ. මීලගට, “වේදනා පව්වයා තන්නා” මේ විදීමට අනුව ආශාව උපදිනවා. එයයි. මේ මොහොතේ හටගත්, රූප තන්නාව බවට පත්වෙන්නේ. “තන්නා පව්වයා උපාදානං” දැන් මේ ආශාව හෙවත් තන්නාවට බැඳෙනව. ග්‍රහණය වෙනවා. තදින් අල්ලා ගන්නව. මේ ග්‍රහණය වීම හතර ආකාරයකට සිදු වෙනවා. ඒ පිළිබඳව වෙනමම පහදා දෙන්නම්. දැනට ආකාර හතර මේ විදියට දැන ගන්න. කාම උපාදානය, භව උපාදානය, දිට්ඨි උපාදානය, ශීලබ්බත, උපාදානය, මීලගට,

“උපාදාන පව්වයා හවෝ” මේ ග්‍රහණය උණු ආකාරයට අනුව, කර්ම සකස් වෙනව, මේ සකස්වුනු කර්මයට අනුවයි උපත සිද්ධ වෙන්නේ. “භව පව්වයා ජාති” කර්මයට අනුව ඊට අදාල උපත, කුමන තැනක සිදු උනත්, ඒ පුද්ගලයාට, ජාති පව්වයා ජරා, මරණං, ශෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමන්ස, උපායාසා, සම්බවන්ති” මේ ටික උරුම වෙනවාමයි. අපිට අවශ්‍යය කරන්නේ මේවද? නැත්නම් අජරාමර වෙන්නද? අජරාමර නම් ජරා මරණ නෑ. කායික දුක්, මානසික දුක්, සෝසුසුම්, නැතිව ඉන්න තැනක් තමයි, අපි භොයන්නේ. නේද? ඒ තැනට යන හැටි තමයි, මේ අපට දේශනා කරල තියෙන්නේ. භයක් නැති, දුකක් නැති, එකම ශ්‍රේම භූමිය මෙයයි.

මේ විදියටම ආයතන හයම එකින් එක විග්‍රහ කර ගන්න ඔබ දක්‍ෂ වෙන්න ඕනි. ඇසින් වගේම කනින්, නාසයෙන්, දිවෙන්, කයින්, මනසින්, කර්ම සකස් වෙලා උපතක් කරා යන්නේ, ඉහතින් විස්තර කරදුන් ආකාරයටමයි. මෙය නුවනින් දකිනවාටයි, විදර්ශනා කරනවා කියල කියන්නේ. විදර්ශනා නුවන තරම් වටින තවත් දෙයක් මිහිපිට නෑ. ඒ තරම්ම වටින දෙයක්.

මේ කාරනා ටිකත් මතක තබා ගැනීම, ඉදිරියට උපකාර පිනිස පවතීවි. ධාතු මනසිකාර භාවනාවේදී පුළුල්ව විග්‍රහ කර දෙමි. සවිඤ්ඤාණක ඇහැක් තුල (පන තියන, ක්‍රියාකාරී) නාමරූප ක්‍රියා වලියක් පවතිනව. නාම රූප පිළිබඳව ග්‍රන්ථයේ පහදා දී ඇති. ආයතන හයම හැදිල තියෙන්නේ නාමරූප වලින්. (විදීම, හදුනා ගැනීම, වේතනා, ස්පර්ශ, මනසිකාර) මේ පහෙන් හා (පඨවි,

ආපෝ, තේජෝ, වයෝ) කියන මේවායින් තමයි, ඇස හැඳිල තියෙන්නෙ. කන, නාසය, දිව, කය මනසත්, හැඳිල තියෙන්නෙ, ඒවයින්මයි. මේවා එකින් එක ඉදිරියේදී පහදා දෙමි. සියවරක් හෝ කියවා වටහාගනු මැනවි.

ත්‍රිකෝටි පාරශුද්ධ ශිලය

මේ පිළිබඳව පැහැදිලි කර දීම ඉතාම කාලෝචිතයයි සිතමි. බොහෝ පිරිසක් අර්ථය පවා, වරදවා තේරුම් ගෙන ඇති බවක් පෙනේ මෙය තේරුම් නොගෙන සිටීම විශාල පාඩුවකි. දහමින් ප්‍රයෝජන ගැනීමට ඇති අවස්ථාව පවා, ගිලිහී යන්නට පුළුවනි. ඒනිසා හොඳින් තේරුම් ගැනීමට හැමදෙනාම උත්සහ ගන්න. සිංහල අර්ථයෙන්, පාලි වචන තේරුම් ගන්න විටයි, මෙවැනි ගැටළු ඇති වන්නේ.

මේ පිළිබඳව, භග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්, බෞද්ධ නොවූ ගිහි පිරිසකට, කල දේශනාවක් ඇසුරින්ම පහදා දෙන්නටයි සුදානම් වෙන්නේ. මේ දේශනාවේ නම, වේළුද්වාරෙයිය සූත්‍රය. ඔබ දහදෙනෙක් මේ ග්‍රන්ථය කියෙව්ව කියල හිතන්න. මේ දහදෙනාම, එකම විදියටමද තේරුම් ගන්නෙ. නෑ. එහෙම වෙන්නෙ නෑ. මේ දහදෙනාම පිංකමක් කලා කියලා හිතන්න. දහදෙනාටම එකම විදියටද පිං රුස්වෙන්නෙ නෑ. එහෙම වෙන්නෙ නෑ. ඇයි ඒ. දහදෙනාට තියෙන්නෙ හින් දහයක්නෙ. ඒ ඒ හින්වල ස්වභාවය අනුවයි තීරණය වෙන්නෙ. “වේතනාහං හික්ඛවේ කම්මං වදාමි” “වේතයින්වා කම්මං කරෝති කායේන, වාචා, මනසා” අපි පිනක් කලත්, පවක් කලත්, හිත, කය, වචනය, මුල් කරගන තමයි කරන්නේ. ඔබ කනින් අහන දේ මනසට ගියාම, හිතේ පැහැදීමක් ඇති වූනොත් විතරයි පිනක් වෙන්නෙ. එහෙනං තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව, පිනට බලපානව නේද? මේක ගොඩක් දෙනාට තේරෙන්නේ නෑ. ඒ නිසාම පිං කරන්න ගිහිං, පව් රුස්කර ගන්න අවස්ථා තියනවා. සමහර වෙලාවට පහදින්න ඕන තැනට නෙමෙයි පහදින්නෙ.

පිංකමට නොමෙයි පහදින්නෙ. ආපු සෙනගට, බන ටිකට, නෙමෙයි පහදින්නෙ හාමුදුරුවන්ට. මෙහෙම වෙන්නෙ නැද්ද? ඕන තරම් වෙනව. දෑත් තේරෙනව නේද? එකම විදියට පිං රුස්වෙන්නෙ නෑ කියල. මේ බව අපට වඩා ඉතාම හොඳින් දන්නෙ

කවුද? අපේ සාස්තෘන් වහන්සේ. ඒ නිසා ගිහි පිංවතුන්ට, ගොඩක් අනුකම්පාවෙන් තමයි, අනුශාසනා කරල තියෙන්නෙ. ඒබව මේ දේශනාවෙන් මනාව පැහැදිලි වෙනව. ඒ මොහොතේ කරන දේට මනාව අවධානය යොමු කර ගැනීම ඉතාම වැදගත් වෙනවා. බන අහද්දි නම් ඒකට. දහම් පොතක් කියවද්දි නම්, ඒකට, අවධානය තියෙන්න ඕනා. ඒ අනුවයි පින රුස්වීම තීරණය වෙන්නෙ. පිනක් අනුමෝදන් වෙන්න ගොඩක් අයට බෑ. හේතුව තමයි, පිනගැන දන්නෙ නෑ. යහපත්, හොඳ දෙයක් කවුරු කලත්, අපට පුළුවන්කම තියෙන්න ඕනි, ඒක අනුමොදස් වෙන්න. නමුත් ගොඩක් අය ඒ අවස්ථාව අහිමි කර ගන්නව. මහා ධන සිටුවරු, රජවරු දන්දෙද්දි, දුප්පත් අසරණ අය අඩුපාඩු හෙව්වෙ නෑ. ඊර්ෂ්‍යා කලේ නෑ. අනුමෝන් වුනා. එහෙමයි ඒ අය පිං රුස්කලේ, නමුත් වර්ථමානයේ, එකට එක කිරීම තුල, පින අහිමි කරගන්න බවක් පේනවා.

බුදුරජානන් වහන්සේ නිතරම වදාලේ, මේ දර්මය තුල ගුරු මුණ්ඩි නෑ. ආචාර්යය මුණ්ඩි නෑ. විශේෂ අයට දෙන්න සගවපු දෙයක් නෑ. මේ ධර්මය විවෘතවීම තුලමයි බබලන්නෙ. වැහුනම නොවෙයි. මේ බුද්ධ වචනය ඉතාම වැදගත්. අපට හොඳින්ම පේනව, පසුගිය කාලයේ, ත්‍රිපිටකය අල්මාරි වලටම සීමා වුනා පුද්ගලික අදහස් තමයි අහන්න ලැබුනෙ. ධර්මය බබලයිද? ඒ අඩුව අදටත් බලපාල තියෙනවා. දෘෂ්ඨි වලට හිරවී ඉන්න අය බහුලයි.

අද ඕනෑම කෙනෙකුට දර්මය කියවල බලන්න පුළුවන්. ඕනෑම ආගමක, ඕනෑම ජාතියක කෙනෙකුට උනත්, අන්තර් ජාලය ඔස්සේ, පිරිසිදු බුදුදහම ඉගන ගන්න පුළුවන්. හැමෝම මේ පිරිසිදු දහම දැන ගන්න විටයි බබලන්නෙ. සැගවී තියෙන විට බබලන්නෙ නෑ.

දැන් අපි බුද්ධ දේශනාවට යොමු වෙමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අයගෙන් අහනව, දෙමාපියන්ට දරුවොත්, දරුවන්ට දෙමාපියොත්, බෙරගන්න බැරි භය මොනවද කියල ඒ අය කියනව, ගින්නෙන්, සොරුන්ගෙන්, ජලයෙන්, හතුරන්ගෙන් බේර ගන්න බැරි භය කියල. මේ වෙලාවෙදි දේශනා කරනවා. ඔය කියන දේවල් වලින් බේරගන්න පුළුවන්. හැබැයි, අම්ම ලෙඩවෙන්න එපා. මම වයසට යන්න. අම්ම මැරෙන්න එපා. මම මැරෙන්න. මෙහෙම කියල ලබන්න පුළුවන්ද කියල ඇහුව. කොච්චර අදරේ උනත් ඒකනම් ලබන්න බෑ කියල පිලිතුරු දුන්න. ඔබටත් එහෙම බෑ,

නේද? අපි හැමෝටම එහෙම තමයි.

මේ වෙලාවේදී මේ අය කියනවා, දරුවන්ගෙන් කොපමන කරදර තිබුනත්, අපි දරුවෝ හදන්න කැමතියි. රන්, රිදී, මුතු, මැනික්, වලට කැමතියි. පටසලුපිළි වලට කැමතියි. මල් මලා සුවද සදුන් වලට කැමතියි. සුකෝපබෝගීව ජීවත් වෙන්න කැමතියි. මේ විදියට කියාගත ගියා. දැන් මොකද හිතෙන්නෙ. එපා කියල වදාලද? නෑ. නෑ...හරිම වටිනා දේශනාවක් කලා. ඔබට ගොඩාක් වටිනවා.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලා, ගිහියන් විදියට ඔය ටික කරන්නම වෙනවා. ඔය නියපු කිසිවක් එපා කියල මම කියන්නේ නෑ. හැබැයි, ඔය සියල්ලම ඔය විදියටම කරල, මරණින් මතු සුගති ලෝකෙක උපදින්න, කැමති නැද්ද කියල ඇහුව. හැමෝම කැමති වුනා. දැන් බලමු ඒ ක්‍රමය මොකක්ද කියලා. මේකට කියන්නේ අත්තුපනයක දහම් ක්‍රමය කියලයි. තමන් තුලින් දර්මය දකින ක්‍රමය. තමන්ට ගලපල බලන ක්‍රමය. දැන් මේ අයගෙන්ම ප්‍රශ්න අසමින්, බුදුරජානන් වහන්සේ දර්මය දේශනා කරනව.

ඔබ ජීවත් වෙන්න කැමතිද? නැද්ද? මැරෙන්න කැමතිද? නැද්ද? සැප විදින්න කැමතිද? නැද්ද? හැමෝම පිළිතුරු දෙනව අපි ජීවත් වෙන්න කැමතියි. මැරෙන්න අකමැතියි, සැපට කැමතියි කියල. ඔබ වගේම අනිත් අයත් අකමැති නම්, ජීවිතේ තොර කරන්න උපක්‍රම කරනව නම්, ඒ අයගේ සැපට ගරහනව නම්, එක ගැලපෙනවද? ඒක භොදයි කියල ඔබ අනුමත කරනවද? නෑ. ඔයවගේ තමන්ට ගලපල බලල ඒ දෙවල් අතහරින්න කියල වදාල.

මිලගට අනුන්ලවා හෝ ඒවගේ දේවල් කරවීමෙන් වලකින්න ඕනි. ඊලගට ඒ වගේ කරන අයව, වලක්වන්න උත්සහ කරන්න ඕන. ඒවගේම, ඒවගේ දේවල් වල ගුණ කීමෙන් හා වර්ණනා කිරීමෙන් වලකින්න ඕන. වැරදි කරන අය, චිරයෝ කියල හිතන අයත් ඉන්නවනේ. අනුන්ට ඊර්ෂ්‍යා කරන, හදි හුනියම් කරන, අනුන් මරවන, අය වටා එකතු වෙන පිරිසක් අද උනත් ඉන්නවනේ. මේ කියා දෙන්නේ, එවැනි අය ඇසුරුකරන්නත්, බවුන්ව වර්ණනා කරන්නත් එපා කියලයි. මේකට කියනව, ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලය කියල.

මිලගට අහනව, ඔබේ වටිනා දේවල් කවුරු හෝ භොරකම් කරනවට ඔබ කැමතිද? නෑ. එහෙනම්, ඒවගේම අනිත් අයත්, ඒ අයගේ දේවල් භොරකම් කරනවට කැමතිද නෑ. මම අකමැති දෙයක්, තව කෙනෙකුට කරන එක ගැලපෙන්නෙ නෑ. ඒක භොද

දෙයක් නෙවෙයි. මෙහෙම හිතල, නොකර ඉන්න. අනුන් ලවා වත් කරවන්න එපා. ඒවගේ දේවල් කරන අයව වලක්වන්නත්, ඒ අය වර්තනා නොකර ඉන්නත් උත්සහ කරන්න. මේ ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශිලයයි.

මිලගට අහනව, ඔබේ බිරිඳ සමග කවුරුහෝ ඉගිබිගි පානවට ඔබ කැමතිද? ඔබේ බිරිඳ සමග, අල්ලාප සල්ලාපයේ යෙදෙනවට, ඔබ කැමතිද? ඔබේ බිරිඳ සමග, නොමනා ආකාරයෙන් හැසිරෙනවට, ඔබ කැමතිද. කොහෙමත්ම නෑ. ඔබ වගේම අනිත් අයත් එහෙම වෙනවට කැමතිද නෑ. තමන් අකමැති දෙයක්, අනුන්ට කරන එක ගැලපෙනවද? සුදුසුද? හරිද? නෑ. තමන්ට ගලපා බලමින් අත්හරින්න ඕනි. අනුන් ලවා වත් කරවීමෙන්, වලකින්න ඕනි. එවැනි දේවල් කරන අයව වර්ණනා නොකර, පාපයෙන් ගලවා ගන්නට උත්සහ කරන්න ඕනි. යහපතේ සමාදන් කරවන්න ඕන. මෙය ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශිලයයි. අද මේ වගේ අය වැහි වැහැලුනේද? හොඳින් ඉන්න දෙන්නෙක් පෙන්නන්න බෑ. සතුටින් ඉන්න අයව පෙන්නන්න බෑ. ආදරෙන් ලං වෙලා බිඳවල යනව. නේද?

අනේ මං ගැන වැරදියට හෙම හිතන්න එපා හොඳේ. මම මේ නොකියා ඉන්නත් හදල, ඔයා ගැන හිතලමයි කියන්නෙ. හැබැයි ඔයා කලබල වෙන්න එහෙම එපා. මම මේව, දුරදිග යන්න කලින් ඔයාට කියන්නෙ. ඔයා මට හැමදේටම ඉන්න කෙනානේ. ඉතිං කොහෙමද මං නොකිය ඉන්නෙ. අන්තිමට ඔයා මට බනියි. දෑතගත කිව්වෙ නෑ කියල. මේ විදියට රගපාල, ලස්සන පවුල් කොපමන හේද හින්න කරල ඇද්ද? මේවගේ දේවල් අද බහුලයි. දන්නවද විපාකය මොකක්ද කියල. මරනින් මතු ඔසවා සිටින බරක් බිම තබන්නේ යම්සේද, නිරයං උප්පජ්ජති. වෙනත් අය ලවා කලත්, විපාකයේ වෙනසක් නෑ.

මේ වෙලාවෙදි අහනව, ස්වාමීණි ඇහෙන් දුටු දෙයක්, කනට ඇහුණ දෙයක් කීම වරදක් නොවේ නේද? බ්‍රාහ්මණ වරනි, මම ඒක අනුමත කරන්නෙ නෑ. දකින දේත්, ඇහෙන දේත් කියන්න ගියොත්, කොපමන අර්බුද හට ගනීද? ඔබ යමක් කියද්දී එයින් කුසල් වැඩෙනවාද, අකුසල් පිරිහෙනවාද, එය මම අනුමත කරමි යි වදාලා. සත්‍ය වුවත්, සිදුවුනු දෙයක් වුනත්, එය අහිත පිනිස පවතී නම්, මම එයද අනුමත නොකරමි. බලන්න මේ පිරිසිදු බුද්ධ වචනයේ සත්‍යතාව, ඔබටම වැටහෙනව ඇති. ධර්මය තුල ඉන්න

කෙනෙක් කවදාවත් පිරිහෙයිද?

මීලගට අහනව, දියුණුව, සැපය කැමති කෙනෙක්, හිස් වචන, ප්‍රලාප, දොඩවන්න කැමතිද? නෑ. තමන්ට බාදා වෙන විදියට කවුරු හෝ හිස්වචන, ප්‍රලාප දොඩවමින් ඉන්නවට කැමතිද? නෑ. තමන් අකමැති දේට හැමෝම අකමැතියි. එනිසා, අනුන් සමග ප්‍රලාප දෙඩවීම නොකර ඉන්න ඕන. තව කෙනෙකු ප්‍රලාප වලට යොමු කිරීමෙන් වලකින්න ඕන. එවැනි අයගේ ගුණ වර්ණනාව නොකර ඉන්න ඕන. ප්‍රලාපයේ ආදිනව පහදා දී වරදින් මුදවා යහපතේ සමාදන් කරවන්න උත්සහ ගන්න ඕන. එය ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලයයි.

ප්‍රලාපය, අද සමාජයේ විලාසිතාවක් බවටම පත්වෙලා. ඔහේ... කියවනව. මොනව කියනවද කියල, තමන්වත් දන්නෙ නෑ. වැඩකට ඇති දේවල් නෙමෙයි, කුසල් වැඩෙන දේවල් නෙමෙයි. යහපතක් වෙන දේවල් නෙමෙයි. සිල්පද ගැන අහලවත් නෑ. සීලයේ වටිනාකම දන්න අය, අනවශ්‍යය දේ කථා කරන්නෙ නෑ. හොයල බැලුවම හතර පෝයටත් සිල් ගන්නව. නමුත් අර්ථය දන්නෙ නෑ. භානිය තමන්ටම බව හිතන්න.

මීලගට විමසනව, ඔබට කවුරු හෝ සැඩ පරුෂ ලෙස කථා කරනවට කැමතිද? අසභ්‍යය වචනයෙන් කථා කරනවට කැමතිද? මිනිස්සු නියා තිරිසන් සත්තු උනත් කැමති නෑ ඔබට මතකද නන්දිවිශාල වෘෂභ රාජයා ගැන. ඒ සතා උනත් කැමති උනේ නෑ. උඹ, වරෙන්, පලයං, කියනවට. නේද?

මීලගට වදාලා, ඔබ අකමැති වගේම, අනිත් අයත් එහෙම නේද? ඒ නිසා, ඔබලා එවැනි වචන වලින් වැලකී ඉන්නත් ඕනි. අනුන් ලවාත් නොකියවා ඉන්නත් ඕන. එහෙම කියන අයගේ ගුණ වර්ණනා නොකර ඉන්නත් ඕන. ඒ වගේම ඒ අයව යහපතේ සමාදන් කරවන්නත් ඕන. ආදිනව කියල දෙන්නත් ඕන. සුවර්තයේ ගුණ වර්ණනා කරන්නත් ඕන. එය ත්‍රියෝටි පාරිශුද්ධි ශීලය කියලයි මම කියන්නෙ.

මීලගට අහනව, ඔබේ කල්පනාව අඩුවෙලා, මන්ද බුද්ධික වෙනවට කැමතිද? කල කෝලාහල, ආරවුල්, ගැටුම් ඇතිවෙලා, පවුලේ සමගිය නැතිවෙලා, යනවට ඔබ කැමතිද? නෑ. ඔබ වගේම අනිත් අයත් කැමති නෑ නේද? එහෙනම්, ඔබ මන්ද්‍රව්‍ය පානයෙන් වැලකෙන්නත් ඕන. අන්අය පෙලබෙන විදියට, උදව් නොකර ඉන්නත් ඕන. මන්ද්‍රව්‍යවල ගුණ වර්ණනා නොකර ඉන්නත් ඕන.

අන් අයට ආදීනව කියා දෙන්නත් ඕන. මේවාට ඇබ්බැහි වූ අයගේ ගුණ වර්තනා නොකර ඉන්නත් ඕන. මේ අයව යහපතේ පිහිටුවන්න උපකාර කරන්නත් ඕන. මෙය ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලයයි.

බ්‍රාහ්මණ වරුණි,

- ★ තමන් වරදින් මිදී, අන් අය ලවා වත් නොකර සිටීම
- ★ තමන් වරදින් මිදී, වරදේ ගුණ වර්තනා නොකර සිටීම.
- ★ තමන් වරදින් මිදී, අන් අයවත් යහපතේ යෙදවීමට උත්සහ දැරීම.

මේ කරුණු තුනෙන් යුතු සිල්පදය මුලත් පිරිසිදුයි. මැදත් පිරිසිදුයි. අගත් පිරිසිදුයි. තුන් තැනකින් පිරිසිදු මේ ශීලයට ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලය යැයි කියමි. සීලය මෙසේ ආරක්‍ෂා කර ගනිමින්ම, තවත් කරුණක් සම්පූර්ණ කරගත යුතු බව වදාලා.

මේ තමයි සද්ධාව. සද්ධාව. කිව්වම අපි හිතාගත ඉන්න එකතම් නෙමෙයි. ත්‍රිවිධ රත්නය පිළිබඳ අවලප්‍රසාදයටයි සද්ධාව කියන්නේ. තුණුරුවන් පිළිබඳ අවිච්ච ප්‍රසාදය. මොනම හේතුවක් නිසාවත්, නොසෙල්වෙන පැහැදීම ගැනයි මේ කියන්නේ. මේ අනුසාසනා කරන පිරිස, බෞද්ධයෝ නෙමෙයි. බුදුරජානන් වහන්සේව මීට පෙර දකල හිටි පිරිසකුත් නෙමෙයි.

නමුත්, බුදුගුණ ලෝකයා අතර පැතිරිලා තිබුණ. දහම් ගුණ පැතිරිලා තිබුණ. සඟ ගුණ පැතිරිලා තිබුණ. ඒ නිසා මේ අය ආවෙ බුදුගුණ කියමින්මයි. අද අපේ බෞද්ධ නාමෙන් ඉන්න බොහෝ දෙනාට සුවිසි ගුණ පාඩම් නෑ. සුවිසි ගුණ තියා බුදුගුණ නවය අර්ථ වශයෙන් නොදන්න අය කොපමන ඉන්නවද? අවාසනාව හැර කුමක් කියන්නද? විච්චුර්ණ කෑම වර්ග හදන හැටි කටපාඩම්. මේ උතුම් ගුණටික මතක හිටිත් නෑලූ. අවසනාව නොමෙයිද කියල ඔබටම තේරේවි. දන් මුරය දිගටම දුන්න කියල, මල් ටිකක් පූජා කලා කියල. පහන්, සුවද කුරු දෑල්ලුව කියලා, සැහීමට පත්වෙන්න නම් එපා. ඒ ටිකෙන් අවල සද්ධාව උපදින්නෙ නෑ. එහෙම වෙනව නම් හැමෝම දෙවිලොව උපදින්න ඕනි. මේ දේශනාව සියවරක් හෝ කියවන්න. දෙවිලොව උපදින ආකාරය මනාව දේශනා කරනව. ඔබට ඇති අනුකම්පාව නිසාමයි, මේ තරමට කියන්නේ. බුදුගුණ අර්ථ වශයෙන් මෙතෙහි කරද්දි, සැබෑ බුදු රජානන් වහන්සේ ඔබ හදුනා ගනීවි. ප්‍රතිමාවෙන් බුදුන් දකින්න බෑ. එය ඔබට උපකාරයක් පමණයි.

දර්මය අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කරන්න. දහම් ගුණ හය ඉතාම ගාම්භීරයි. දර්මය නිවැරදිව දකින කෙනා බුදුන් දකිනවාමයි. එය බුද්ධ වචනයක්. දහමින් හැරෙන්න බුදුන් දකින්න බෑ. බුදුරජානන් වහන්සේ අභිමුඛ හිටියත්, එය බුදුන් දැකීම නොවෙයි. වක්කලි හිමියන්ට කල අනුශාසනාව මතක් කරමින්, දර්මය පුරුදු කරන්න. කලකදී, ඒ සැබෑ උත්තම ගුණ ඇති, නවඅරහාදී බුදුරජානන් වහන්සේ ඔබට පෙනෙවි. ඒ අන් කිසිවකින් නොවේ. දර්මය තුලින්මයි. ඒ වාසනාවට හිමි කරුවෙක් වන්න.

මිලගට සහ ගුණ නවය පාඩම් කර ගන්න. අර්ථ වශයෙන් පාඩම් කර ගන්න. ගාථාව සජ්ජායනා කල පමනින්, සහගුණ දකින්න බෑ. දුස්සීලවූ විවර දාරීන්ගේ ක්‍රියා කලාපයන් නිසා, ඔබට සහගුණ මෙනෙහි කරන්නට නොහැකි වෙන්න පුළුවන්. එය ඔබ, ඔබටම කරගන්නා හානියකි.

ආර්ය සංගරත්නය කවුරුන්ද කියා මනාලෙස පැහැදිලි කරලයි තියෙන්නේ. ඔබ සිහිකල යුත්තේ ඒ මහා ගුණ නවයයි. සෝවාන් මාර්ගයෙන් පහල කිසිවෙක්, ආර්ය සංග රත්නයට අයිති නැහැ. සෝවාන් මාර්ගය කියන්නේ පිළිවෙත් පුරන මාර්ගයයි. සද්ධානු සාරී, ධම්මානුසාරී, කියන්නේ සෝවන් මාර්ගයේ ඉන්න අයයි. සුපටිපන්න, උජුපටිපන්න, ඤාය පටිපන්න, සාමීවිපටිපන්න, කියන්නේ මේ මාර්ගයේ, පිටිසුම් දොරටු සතරයි.

එසේ නොමැති අය, අහබු ලෙස ඉන්න පුළුවන්. නමුත් ඔබ සරණ යන්නේ “අට්ඨ පුරිස පුග්ගලා ඒස හගවතෝ සාවක සංඝෝ” මේ කියන උතුමන් අට දෙනායි, මේ සරණ මහා ලාභයක්. එය අහිමි කර ගන්න එපා. මහා යානිකයන් සමග බලද්දී, අපි හරිම වාසනාවන්තයි. ඔවුන් මූලික බුදුදහම වෙනස් කලා. උතුම් විනය පිටකය වෙනස් කලා. ඔවුන්ට ඕනෑ විදියට සකස් කර ගත්ත. ථේරවාදී පරපුර එහෙම කලේ නෑ. සීලය කොයි තරම් අමාරු උනත්, ඒ අය එය රැකගන ආව. බුද්ධ වචනය වෙනස් කලේ නෑ. ඒ නිසාම, මේ අකාලික දහම අදටත් ඒලෙසම පවතිනවා. අදටත් ඕනෑතරම් ශීලය ආරක්‍ෂා කරමින්, ගුණදම් පුරණ හිඤ්ඤා වහන්සේලා වැඩ ඉන්නවා. ඉතිං අපි ඒගැන හිතල සතුටු වෙන්න ඕනි.

ඒවගේම තමයි, අපි නිතරම හිතන්න ඕනි, අපි ඉන්නේ කොතනද කියල. හැමෝටම සීලයක් තියනව රැකගන්න. ගිහියන්ගේ නිත්‍ය ශීලය පංච සීලයයි. පංච ශීලයවත් රකින්න

නැති අයයි අධි ශීලයේ වැරදි හොයන්නේ. මේක අද සමාජයේ බහුලව තියන දෙයක්. ස්වාමීන් වහන්සේලාගේම වැරදි හොයනව. දොස් කියනව. නිග්‍රහ කරනව. හොඳට හොයල බැලුවොත්, ඒ අය ලග පංච ශීලයවත් නෑ. හරියට ඒක මෙහෙමයි. අපි මොන වරද කලත් කමක් නෑ. ඔය ගොල්ලො හරියට ඉන්න ඕනි. අපි බලාගන ඉන්නේ. ඒවගේ මානසික මට්ටම් කියන අය, බහුලව ඉන්නව. මේ තත්වයෙන් අපි මිදෙන්න ඕනි. තම තමන් කරන දේ ගිනියන්න වෙන්නේ, තම තමන්ටම තමයි. ඒකනෙ ධර්මතාවය. නේද?

අඩුපාඩු, වැරදි, දුර්වලකම් ස්වාමීන් වහන්සේලා අතින් වෙන්න පුළුවන්. හමෝම කෙලෙස් ප්‍රභානස කරල නෑනේ. නමුත්, වරද කවුරු කලත් වරදක්ම තමයි. ඒ වරද පෙන්නල, නිවැරදි කරන ක්‍රමයක් තියනව. සිවුරු අරවල ගෙදර යවන්න, ගහල පන්නන්න, දඩුවම් කරන්න, ගිනියන්ට කිසිම අයිතියක් නෑ. ඒ සියල්ල ගුරු, උපාධ්‍යයන් වහන්සේලාටයි අයිති. මේව නොදන්න අය, බොහෝ අකුසල් රැස් කර ගන්න අවස්ථා පවා තියනවා.

විශාඛා උපාසිතාව පවා හික්කු, හික්කුනින්ගේ අඩුපාඩු පෙන්වා දුන් අවස්ථා ගැන, ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් වෙනවා. ඒ අය සෝතාපන්න ශ්‍රාවකයෝ. සංගයා කෙරෙහි ඇති, මහා අනුකම්පාවෙන් හා උපකාර කිරීම පිනිසයි, එහෙම කලේ. මේව වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. ඒ වගේම ඔබ අහල ඇති, ශාසනය අතුරුදහන්වූ කාලයේ, කාසාව කන්ධක දක්වා පිරිසක්, සංඝයාට අයිති කියල. මෙයත් වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. බුදුරජානන් වහන්සේම දේශනා කලා, සද්ධානුසාරී, ධම්මානුසාරී හෝ නොවී, වසර සියක් සිවුරු දරා සිටියත්, ශ්‍රාවකයෙක් නොවන බව. මේ දේශනා කරන්නේ, සාසනය ජීවමානව පවතින කාලය තුල, ශ්‍රාවකයන් ගැනයි. එනිසා, අෂ්ටාර්ථ පුද්ගල සංඝ රත්නයට ඇතුලත් වීමටම, වෙර වීරිය දූරිය යුතුයි.

තුණුරුවන් කෙරෙහි, අවලප්‍රසාදය ඇති කරගන්නේ කෙසේද කියා, දැන් ඔබට පැහැදිලි ඇති. මේ දේශනාව තුළින් පහදා දෙන්නේ, ප්‍රධාන කාරණා සතරක් ගැනයි. මේ හතරට කියන්නේ, සෝතාපන්න අංග කියලයි.

මොනවාද මේ හතර,

- ★ බුදුරදුන් කෙරෙහි අවලප්‍රසාදය
- ★ ධර්මය කෙරෙහි අවලප්‍රසාදය

- ★ සංඝයා කෙරෙහි අවලප්‍රසාදය
- ★ ශීලය කෙරෙහි අවලප්‍රසාදය

මේ ආකාරයෙන් පහදා දුන් සීලයටයි, ආර්ය කාන්ත ශීලය” කියල කියන්නේ. මම පැවිදි වුනු මුල් කාලෙ මේ ආර්ය කාන්ත ශීලය කියන්නේ මොකක්ද කියල දන්නෙ නෑ. මම ගොඩාක් අයගෙන් ඇහුව. ඒත් මට දනගන්න ලැබුනෙ නෑ. ඒ අතින් ඔබ හරිම වාසනාවන්තයි, පිරිසිදු බුද්ධ වචනයට අනුවම, දනගන්න ලැබුණ නේද? අත්තුපනයක ධර්ම දන ගත්ත. ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලය දන ගත්ත. ආර්යකාන්ත ශීලය, දන් ඉගන ගන්නවා.

පංච ශීලය වේවා, අට්ඨාංගසීලය වේවා, ආජීව අට්ඨමක ශීලය වේවා, දස ශීලය වේවා. සාමනේර ශීලය වේවා, උපසම්පදා ශීලය වේවා, ආර්ය කාන්ත ශීලයක් වන්නේ කෙසේද යන වග, පෙන්වා දෙනවා.

අකන්ඨෙහි,

ශීලය නොකැඩෙන සේ ආරක්ෂා කර ගැනීම.

අවිද්දේහි,

ශීලය සිදුරු නොවන සේ, ආරක්ෂා කර ගැනීම ගැනයි, මේ කියන්නේ. ඒක මේ විදියයි. සිල්පද පහෙන් හතරක් රකිනව, එකක් කඩනව. එහෙම අයත් ගොඩාක් ඉන්නවා. සීලය ඉහලින්ම රකිනවලු. ඉඳල හිටල පොඩ්ඩක් ගන්නවලු. ආන්න සිදුරු සහිත ශීලය. වැටුනුනා නේද?

අසබලේහි,

ශීලයේ පැල්ලම් නැතිව ආරක්ෂා කර ගන්න ඕන. පැල්ලම් කියන්නෙ මේ විදියයි. තමන් සීලය රකිනවා. නමුත් වෙන කෙනෙකු ලවා කරවනව. තමන් සත්තු මරන්නෙ නෑ. වෙන කෙනෙකුට කියල මරවනව. තමන් භොරකම් කරන්නෙ නෑ. වෙන අය ලවා කරවනවා. මේවා බුදු නුවනින් දෑකලයි දේශනා කලේ. එහෙම වෙන්න බෑ.

අකම්මාසේහි,

ශීලයේ කිලිටි නැති බව, කිලිටි යනුවෙන් අදහස් කලේ,

සීලය රකිනවා. නමුත් රාග, ද්වේෂ, මෝහ වලින් තෙත් වෙනවා. කාම සිතුවිලි පහල කරමින් ශීලය කිලිටි කර ගන්නවා. හිතින් වුවත් ශීලය කිලිටිකර ගන්න පුළුවන්. භාහිරට එය පේන්නෙ නෑ. නමුත් කිලිටියි. ඒ කිලිටි බව දන්නෙ තම තමන් පමණයි. ලෝකයාම වර්ණනා කලත් එලක් නෑ. මේ ගමන යන්න තියෙන්නේ, සිත මුල් කරගනියි. සිතට භොරෙන් කිසිවක් කරන්න බෑ. තමන්ගේ හිතම, තමන්ට නින්දා කරනව. එයින් මිදෙන්න විරිය ගන්න ඕන.

බුද්ධිසේනි,

තන්හා දාස බවින් මිදුනු ශීලයක් විය යුතුයි. තමන් රකින ශීලය නිතරම වර්තනා කරනව නම් හෝ අනුන් හෙලා දකිමින් කපා කරනව නම්, ශීලයට තන්හා දාස වෙලා. අපි සිල් ආරක්ෂා කල යුත්තේ, නම්බුනාම බලගෙන නොවෙයි. ලාභ සත්කාර බලාගන නෙමෙයි. කීර්ති ප්‍රසංසා බලාගන නෙමෙයි. සසර දුකින් මිදීම සඳහායි. වෙනත් පටු අදහස් තිබෙනම් දුරුකර ගත යුතුයි. දිව්‍යලෝක වල උපදින අදහස පවා, අයින් කරලයි ශීලය රකින්න ඕනි. ලැබෙන දේ කොහොමත් ලැබෙනවා. ඒකට ඇති තෘෂ්ණාව දුරු කර ගන්නම ඕනි. ඒ අයුරින් රකින ශීලය, ආර්යකාන්ත ශීලයට අයිතිවන බව, පෙන්වා දෙනවා.

අපරාමටියේනි,

දෘෂ්ඨි වලට බැස නොගත් සීලයක් විය යුතුයි. මම මගේ යන දෘෂ්ඨියෙන් තොරව, ශීලය රැකිය යුතුයි. ශීලය ගැන මමත්වයට පැමිනි විට, මාන්තයක් උපදී. එවිට සිදුවන හානිය අති විශාලය. හුවා දක්වීම තුලින්ද, එවැනිම අනතුරක් ඇත. එමෙන්ම, අහබුලෙස හෝ සීලය පලුදු උවහොත්, නැවත නැගිසිටීමට පවා නොහැකි අයුරින්, මනස බිඳ වැටේ. සිල් බිදුණු අවස්ථාවක, අධිෂ්ඨානයෙන් නැවත සීලයේ හිත පිහිටුවා ගැනීමට ඇති අවස්ථාව පවා, අහිමිවී දුකට පත්වේ. මේ දෘෂ්ඨිවල ස්වභාවයයි.

සමාධි සංවටියේනි,

සමාධියට උපකාරවු ශීලයක් විය යුතුයි. ශීල, සමාධි, ප්‍රක්ෂා සාසනය තුල, ශීලය සමාධියට ඉවහල්වන ආකාරයේ ශීලයක්ම රැකිය යුතුයි. නුවනැත්තන්ගේ ගැරහීමට ලක්නොවෙන අයුරින් රකින, මෙවැනි වූ ශීලයම, අග්‍ර වන්නේය. ශ්‍රේෂ්ඨ

වන්නේය.

මහත්ඵල වන්නේය. මහානිසංස වන්නේය. දැන් ඔබට, ශීලය පිළිබඳව තරමක හෝ වැටහීමක් ලැබී ඇති. ඔබ අසා තිබුනේ, “සීලය දෙව්ලොවට හිනිමගයි” කියල නේද, එය එසේමයි. නමුත් සීලය යනු මේ පහදා දුන් ආකාරයේ දෙයක් බව, හොඳින් මතක තබා ගන්න. ඔබ රකින ශීලය, පංච ශීලය වෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඒ සීලය, ඔබේ යහපතට හා පරලොව සුව පිනිස හේතු වෙන්නේ ත්‍රිකෝටි පාරිශුද්ධි ශීලයක් ලෙසින් රැකගත්, ආර්යකාන්ත ශීලයක් වුවහොත් පමනයි.

සෑම ශීලයක්ම ආර්ය කාන්ත ශීලයක් බවට පත්වෙන්නේ, ඉහත අයුරින් සම්පූර්ණ වුවොත් පමනයි. ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, තම තමන් රකින ශීලය, ආර්යකාන්ත ශීලයක් බවටම පත්කර ගන්නට, වාසනාව හා භාග්‍ය උදාවේවා, නොකැවුණු, කිලිටි නොවුණු තන්හා දාස බවින් මිදුණු, නුවනැත්තන්ගේ ගර්භාවට ලක්නොවුණු, දෘෂ්ඨි වලට නොවැටුණු, සමාධියට භාධා නොවුනු, සීලයක් බවටම පත්කර ගන්නට, ශක්තිය හා ධෛර්යය ලැබේවා.....

දේශනාව අවසානයේ මේ පිරිස අමතා මෙසේ වදාලා බ්‍රාහ්මණවරුණි,

මේ අයුරින් ඔබේ සද්ධාව හා ශීලය රැකගන්නට හැකිනම්, ගිහි ජීවිතය අසාර්ථක නොවේ. අබුදරු පෝෂණය කිරීම, මිල මුදල් හම්බ කිරීම, සුකෝපහෝගී භාණ්ඩ පරිහරණය, පටසලු පරිහරණය, රන්, රිදී, මුතු, මැණික් පරිහරණය, මල්මාලා, සුවඳ විලවුන් ගැල්වීම, වරදක් නොවේ. මේ ලෙසට, ගුණදර්ම දියුණු කිරීමෙන්, මෙලොව සෝතාපත්තයකු වීමත්, මරනින් මතු දෙව්ලොව ඉපදීමක්, යනු සිදුවන දෙයකි.

දැන් ඔබට ඉතාම පැහැදිලියි නේද? මෙවන් වූ නොසෙල්වෙන, අවල, ආකාරවතී, සද්ධාවක් හා ආර්යකාන්ත ශීලයක් ඇති කර ගන්නටම, හැකියාව හා ශක්තිය උදාවේවා. බුද්ධ චචනය නොවන දේවල් ග්‍රහණය කර සිටිනම්, ඒ සියල්ල බැහැර වේවා. මිත්‍ය දෘෂ්ඨිවල සිරවී ඇත්නම්, ඉන් මිදේවා. සම්මා දිට්ඨිය උපදවා ගනිමින්, ගෞතම බුදුසසුනේම සසර දුකින් මිදීමට, වාසනාව ලැබේවා.

ඒ සදහා, අප්‍රමාදීව ධර්මයේ හැසිරෙන්නට වාසනා සිත් පහල වේවා.....

සමාජය තුලට කාවැදී ඇති, තවත් ප්‍රබල මතයක් වන්නේ,

පිංකරල වැඩක් නෑ. චුති චිත්තයට අනුවයි පරලොව තීරණය වෙන්නේ. මේ මතය බොහෝ දෙනා තුල, පවතින බව පෙනීයන දෙයක්, එවැනි දේවල් බුද්ධ දේශනා තුලට දාන්න එපා. පිරිසිදු බුද්ධ වචනයට අනුව, අපි එය පැහැදිලි කර ගනිමු.

මහානාම සූත්‍රයේ, මහානාම සාක්‍ය රජු, බුදුරදුන් සමීපයට පැමිණ, මේ ප්‍රකාශය කරනවා. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්ස, මම රාජකාරී කටයුතු සඳහා නගරයට යනවා. වෙනත් පළාත් වලටත් යන්න සිදුවෙනවා. එහිදී අත්විඳීමට සිදුවන කලබලකාරී තත්ත්වයත්, මනස ව්‍යාකූල කරන දර්ශනත් නිසා මට පීඩාකාරී බවක් දැනෙනවා. බුදුරජානන් වහන්ස, මට ඒ වෙලාවට මහ බියක් දැනෙනවා එවන් මොහොතක මාව මැරුනොත්, දුගතියේ උපදිවි කියල මට හිතෙනවා. එහෙම නේද ස්වාමීණි. කියල ඇහුව.

මේ ඉහතින් සදහන් කල මතයම නේද කියල, හිතල බලන්න. මේ ඊට ලබාදුන් පිළිතුරයි.

මහානාම, ඔබ ඇයි එහෙම හිතන්නේ. ඔබට එහෙම වෙන්නේ නෑ. ඔබ නොසෙල්වෙන සද්ධාවෙන් යුක්තයිනේ. ඔබ ආර්යකාන්ත ශීලයෙන් යුක්තයිනේ ඔබට එහෙම වෙන්නේ නෑ කියල, මම පොරොන්දු වෙනවා. මහානාම, තුනුරුවන් කෙරෙහි, නොසෙල්වෙන පැහැදීමත්, ආර්යකාන්ත ශීලයක්, ඉතාම බලවත්, මරනාසන්න මොහොතේ හිත ව්‍යාකූල වීමටත්, වික්ෂිප්ත වන්නටත් බොහෝ දුරට ඉඩකඩ තිබෙනවා. එසේවූ පමනින් දුගතියේ ඉපදීම සිදුනොවන දෙයක්. එසේ හෙයින් ඔබ කුමකට නම් හිය වෙනවාද?.

මේ බුද්ධ වචනයට වඩා තව දෙයක් තිබෙනවා දැයි, ඔබම හිතා බලන්න. දර්මය පුරුදු නොකල ඕනෑම කෙනෙකුට එවැනි අවධානමක් ඇත. එය පුදුමවීමට කරුණක් නොවේ. මරණ මොහොතේ වේදනාව තරම්, තවත් දුකක් නැති බව, බොහෝ අවස්ථාවල දේශනා කලා. ඒ වේදනාව තුල යහපත් දේ සිහිකිරීමක් කල නොහැක. පිහිට පිනිස පවතින්නේ පුරුදු පුහුණු කල දර්මයම පමණි. බොහෝ විට එවැනි දේ පවසන්නට හේතුව, ධර්මශෝක රජු, කෝසල මල්ලිකා, වැනි අයගේ චරිතකථා දෙස බලමින් වන්නට පුළුවනි. ඔවුන් තරම් පිංකල තවත් අය නැති තරම්ය. අසුභාරදහසක් වෙහෙර විහාර කලා. ධර්ම සංගායනාව කලා. පරපුරම සසුනට භාර කලා. නමුත් දර්මය තමන්ගේ ජීවිතයට ගලපා ගැනීමට දක්‍ෂ වුනේ නෑ. දින හතක් දුගතියේ ඉපිදුනා. මිහිදු

මහ රහතන් වහන්සේ, පියරජු ගැන බලද්දී මේ සියල්ල දුටු බව සඳහන් වෙනවා. අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ, පිංවත් මව්කුසක ඉපදී, පැවිදිව රහත්බව ලැබූ බවත්, සඳහන් වෙනවා.

මල්ලිකාවෝ කෝසල රජුට කල වංචාවක්, මරණ මොහොතේ සිහිවීම නිසා, දින හතකට දුගතියේ උපත ලැබූ බව සඳහන්. ආර්ය කාන්ත ශීලයේ, සුලු අඩුව පවා බලපානබව, දැන් පැහැදිලියි නේද? මල්ලිකා බිසව ගැන, දින හතක් යනතුරු අමතක වෙන්න සැලැස්සුවේ ඇයි. ඇය ගෞතම සාසනයේ, බොහෝ පිංකල කෙනෙක්. බුදුසසුනක, එක් වරක් පමනක්ම කල හැකි, අසදුෂ මහා දානය කලේද මල්ලිකාවන්ය. කොතරම් ධනය, බලය, පිරිවර සිටියත් මේ දානය දෙවරක් දිය නොහැකිය. එසේ පිංකල ඇය දුගතියේ ඉපදීම, කොසොල් රජුගේ අප්‍රසාදයට හේතු වන බව, බුදු නුවනින් දුටු නිසයි, එසේ අධිෂ්ඨාන කලේ. කර්මය යනු බුදුරජුන්ට හෝ වෙනස්කල නොහැකි බව, දැන් ඔබට පැහැදිලියි නේද? දින හතෙන් ඇ දෙව්ලොව ඉපදුන බව රජුට වදාලා.

සුදත්ත සිටුතුමාගේ මරණාසන්න මොහොත පිළිබඳව දීර්ග විස්තරයක් සඳහන් වෙනවා. මේ සියල්ල පවසා සිටින්නේ, සාරිපුත්ත මහ රහතන් වහන්සේටයි. කොතෙක් නම් පිං කලාද? ගෞතම සසුනේ අග්‍ර දායකවි සිටියත්, සෝතාපන්න ශ්‍රාවකයෙකුවී සිටියත්, මරණ වේදනාවේ, වෙනසක් නම් සිදු නොවේ. හිසේ වේදනාව, බඩේ වේදනාව, ශරීරයේ වේදනාව, පිළිබඳ පවසන්නේ උපමා සහිතවයි. අන් අය ගැන කවර කථාද. එනිසා, දෘෂ්ඨි වලට හසු නොවී, ජීවිතයට පිළිසරණ සලසා ගන්නට සැමට දුර්ලභ භාග්‍ය උදාවේවා....

ප්‍රතිපදාවට පිවිසීම

මේ කෙටි අනුශාසනාව, අතිශයම වැදගත් බව, මුලින්ම සිහිපත් කරමි. යම් බුදුසසුනක, යමෙක් සද්ධානු සාරී ශ්‍රාවකයෙක් වෙනවාද? එය සිදුවන්නේ මේ ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කිරීමෙන්මයි. යම් කෙනෙකු ධම්මානුසාරී ශ්‍රාවකයෙකු වෙනවාද? එය සිදුවන්නේ, මේ ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කිරීමෙන්මයි.

සෝතා පන්න, සකදාගාමී, අනාගාමී, අරහත් ඵලයට පත්වී සියලු දුකෙන් මිදෙනවාද? එය සිදුවන්නේ, මේ ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කිරීමෙන්මයි. කුමක්ද මේ? අනුසූර්ව ප්‍රතිපදාව. ඊට පෙර, මේ කාරණා පිළිබඳව අවධානය යොමු කරනු මැනවි.

බුදුරජානන් වහන්සේ ගැනත්, ශ්‍රී සද්ධර්මය ගැනත්, ආර්ය සංඝ රත්නය ගැනත්, නොසෙල්වෙන සද්ධාවක් ඇතිකර ගැනීම යනු දුෂ්කර දෙයකි. ආර්යකාන්ත ශීලයක් ලෙසින්, ශීලය ආරක්ෂා කරගැනීම යනු ඊටත් වඩා අසීරු දෙයකි. එය සැබවින්ම සත්‍යකි. තර්ක කිරීමට අවශ්‍යය නොවේ. එසේ වීමට හේතුව කුමක්දයි, මුලින්ම විමසා බලමු. මේ සියල්ල දුෂ්කර වීමට ප්‍රධානම හේතුව වන්නේ, නිවැරදි දහම දැනුමක් නොමැති වීමයි. අවල සද්ධාව යනු ආයාසයෙන් රුකගන්නා දෙයක් නොවේ. ශීලය යනු විඩාවකින්, පීඩාවකින්, ආයාසයෙන් රකින දෙයක් නොවේ. භයක්, වෙහෙසක් ඇතුව රකින දෙයකුත් නොවේ. ලෝකයාගේ ප්‍රසංසාව වෙනුවෙන් කරන දේකුත් නොවේ. තමන්ගේ හිතතුල උපන්, නිහතමානි අවංක දෙයක් පමණි. සතුට, සහනය, සැනසීම, ඇති කරදෙන සුන්දර ගමන් මගකි. එය වරදවා ගත ඇත්තේ අප විසින්මයි.

මම ඔබට මුලදි සදහන් කලා, අත්තුපනයක ධර්මයන් ගැන. මේ දහම තමන් තුලින්ම දකින දහමකි. තමන් තුලින්ම ප්‍රතිඵල අත්විදින විටදී සද්ධාව උපදි. ශීලය රකින දෙයක් නොවේ. රැකෙන දෙයකි. මේ ආශ්වර්යය වචනයෙන් පහදාදීම දුෂ්කරයි. ඔබ තුලින්ම අත්විදි බලන්නට, මග හසර කියා දෙන්නටයි මේ සුදානම් වෙන්නේ. කටපාඩම් කර ගැනීම උවද යහපතකි. මිනිසුන් ලෙස ඉපදුන අප සැමදෙනාටම නානාවිධ සිතුවිලි. පහල වේ. මේ පහලවන සිතුවිලි කොටසක් පිං සිතුවිලි. කොටසක් පච්ඡි සිතුවිලි. මේ කුමන ආකාරයෙන් පහල වුවත්, පිංපච්ඡි කියා අප නොදනී. එනිසා සිතුවිලි හදුනා ගැනීම ඉතාම වැදගත් වෙනවා. ඇසිපිය හෙලන මොහොතට අප්‍රමාණ සිතුවිලි ප්‍රමාණයක් පහල වෙනවා. මේ හිතේ ස්වභාවයයි.

ගතනින් ප්‍රමාණ කල නොහැකි, මේ සිතුවිලි කන්දරාවම, බුදුනුවනින් කොටස් තුනකට බෙදා වෙන්කලා. මේ ක්‍රමය අනුව අපට ඉතාම පහසුයි. ඔබේ පහසුව පිනිස ඉතාම සරල ලෙසින්, පහදා දෙන්නට උත්සහ කරමි. සිත් අසුනවයකින් (89) පහල කරන මේ සිතුවිලි සමුදාය,

ප්‍රධාන කොටස් තුනයි.

- ★ කාම චිත්තක්ක (රාග සිතුවිලි)
- ★ ව්‍යාපාද චිත්තක්ක (තරහ සිතුවිලි)
- ★ විහිංසා චිත්තක්ක (හිංසා සිතුවිලි)

කෝටි ප්‍රකෝටි ගනනින් සිතුවිලි පහල වුවත්, මේ කොටස් තුනට ඇතුළත් කල හැකියි. මේ කොටස් තුනට ඇතුළත් වන සියලුම සිතුවිලි, සසර ගමනට හා සසර දුකට, හේතුවන බව හොඳින් මතක තබා ගත යුතුයි. දැන් ඔබට අවශ්‍යය කරන්නේ සසරේ අනන්තවූ දුකද? සසර දුකින් මිදීමද?

අපි හැමදෙනාගේම ඒකායන අරමුණ, සසර දුකින් මිදීමයි. ඒ සඳහා කුමක් කල යුතුද? පටිසෝතගාමී අනුපූර්ව නිවන් මග, අනුගමනය කල යුතුයි. පුද පූජා වලින්, දන්පැන් දීමෙන්, ප්‍රාර්ථනාවෙන් පමණක් එය කල නොහැක. මුලින් පහදා දුන් සිතුවිලි සමුදායට, විරුද්ධව ක්‍රියා කල යුතුයි. එය පටිසෝතගාමී මග, ලෙසයි හඳුන්වන්නේ. සසර දුකට හේතුවන සිතුවිලි සියල්ල නිරායාසයෙන් පහල වුවත්, සසර දුකින් මිදීම සඳහා එම සිතුවිලි වලට විරුද්ධවීම මුලදී අසීරු වන්නට පුළුවනි. ඒ සඳහා “ආතාපී, සම්පජානෝ, සතිමා” නම් වූ කෙලෙස් තවන විර්‍යය, සිහි නුවන හා සතිය අවශ්‍යය වන්නේමය. මේ දර්ම මාග්ගියේ ආසීරුම අවස්ථාවයි. මේ කඩඉම පැන ගන්න තුරු අසීරු බවක් දැනේවි. එසේ නොමැතිව සසර දුකෙන් මිදෙන, වෙනත් මගක් නම් නොමැත. ඉහත සිතුවිලි වගී තුන, වෙනස් කරගත යුත්තේ මේ ආකාරයටයි.

- ★ නෙක්ඛකම්ම චිතක්ක (විරාගී සිතුවිලි)
- ★ අව්‍යාපාද චිතක්ක (මෙමත්‍රි සිතුවිලි)
- ★ අභිංසා චිතක්ක (අභිංසක සිතුවිලි)

ලෙසට උපදවා ගත යුතුයි. මේ සිතුවිලි සියල්ල හේතුවන්නේ, සසර දුකින් මිදීම පනිසයි. මේ සඳහා විශාල කැපකිරීමක් හා විර්‍යක් තිබිය යුතුමය. බුද්ධ වචනයට අනුවම කටයුතු කල යුතුයි. විශාල දහම් දැනුමක් තිබිය යුතුමය. කැමැත්තක් හා උචමතාවක් තිබිය යුතුමය. අධිෂ්ඨානයක් හා පිනක්ද තිබිය යුතුමය. මෙය ඉබේ සිදුවන්නක් නොවන බව හොඳින් මතක තබාගත යුතුයි. සැඩ පහරකට හසු වූ අයකු, ගසා යන්නාක් මෙන්, සසරටම ඇද දමයි. සැඩ පහරින් බේරීමට නම්. විශාල පරිශ්‍රමයක් දැරිය යුතුය. එමෙන්ම කෙලෙස් සැඩ පහරින් බේරීම, ඊට වඩා අසීරු බව දැනගත යුතුයි. රාගයක්, ද්වේෂයක් එකම සිතේ, එකවර පහල නොවේ. රාගයක්, මෝහයක් එකවර පහල වේ. ද්වේෂයක්, මෝහයක් එකවර පහල වේ. මේ පහලවන සිතුවිලි වෙන්කර හඳුනා

ගන්න ඔබ දක්ෂවිය යුතුයි. දැන් මගේ සිතේ රාගයක් හටගෙන තිබේ. දැන් හිංසා සිතුවිල්ලක් හටගෙන තිබේ. කියා දැන ගැනීමම ඉතාම වැදගත් වෙනවා.

මේ තමයි අනුපූර්ව ප්‍රතිපදාවේ පලමු පියවර. මේවා හොඳින් මතක කියාගන්න. සිතට පහලවූ සිතුවිල්ල, රාග සිතුවිල්ලක්ද, ද්වේෂ සිතුවිල්ලක්ද, හිංසා සිතුවිල්ලක්ද, කියා හඳුනා ගැනීම. මෙසේ හඳුනාගත් සිතුවිල්ල දුරුකර ගැනීම සඳහා ක්‍රම හතක් අපට කියා දෙනවා. මේ ක්‍රම හත කටපාඩමින් දරා සිටීම ඉතාම වැදගත් වෙනවා. පලමු පියවරින්ම දුරුවී යන්න පුළුවනි. එය තීරණය වන්නේ, ඔබේ හිතේ කෙලෙස් බර අනුවයි. ඇසිපිය හෙලන මොහොතින් දැවිලි, වේදනා, දුරුවී අකුසලය දුරුවී යායි. එය නියත වශයෙන්ම සිදුවන දෙයක්. එසේ නොවෙනවා කියන්න ජගතෙක් තුන්ලොවම නෑ. බුද්ධ වචනය යනු එවැනි දෙයක්. මේවා ඔබ තුළින්ම අත්විඳ බලන්න. මේ මග අනුගමනය කිරීමෙන්, බුද්ධ ගෞරවය, දර්ම ගෞරවය, සංඝ ගෞරවය උපදිනවා. ඒ තුළින් සද්ධාව උපදිනව. ඒ ආකාරයෙන් උපදින සද්ධාවටයි, නොසෙල්වෙන සද්ධාව කියලා කියන්නේ. දැන් ඔබට පැහැදිලියි නේද? දැන් අපි බුද්ධ වචනයට අනුව ක්‍රම ටික ඉගෙන ගනිමු. මෙමගින්,

බුද්ධගුණ අර්ථ වශයෙන් මතක තියෙව්. දහම් ගුණ අර්ථ වශයෙන් මතක තියෙව්. අවල සද්ධාව උපදිව්. ආර්ය කාන්ත ශීලය රැකෙව්. අකුසල් දුරුවී යායි. සතර අපායේ දොරවල් වැසෙව්. සසර දුකින් නිදහස් වෙව්. මහා ලාභයක් නොවෙයිද? මේ දුර්ලභ ලාභය උපදවා ගන්නට, මේ හිඟිසුනු දීර්ඝ සසරේ අපට බැරවුනා. මේ ලැබුණු අවස්ථාව ගිලිහී යන්නට පෙර, වීරිය වඩමු. උත්සාහවත් වෙමු. අධිෂ්ඨානකර ගනිමු. සක්විති රජකමටත් වඩා, උතුම් වූ, ශ්‍රේෂ්ඨ වූ, මේ ලාභයට, හිමිකරුවෝ, හිමිකාරියෝ වෙමු.

★ දැන් ඔබේ හිතට පහලවූ සිතුවිල්ල, රාග සිතුවිල්ලක් යැයි සිතමු. දැන් ඔබ කල යුතු වන්නේ,

★ දැන් මගේ හිතට රාග සිතුවිල්ලක් පහල වෙලයි තියෙන්නේ, කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, මට අහිත පිනිස, පවතින දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, අන් අයටත් අහිත පිනිස, පවතින දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, මටත්, අන් අයටත් අහිත පිනිස, පවතින දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, සතර අපා දුක් පිනිසම, හේතුවන දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, මගේ පුක්ඤ්ඤාව, සිහිනුවන දුර්වල කරන දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

★ මේ රාග සිතුවිල්ල, ධර්මාවබෝධයට හාදා පිනිස, පවතින දෙයක්මයි කියා, සිහිකරන්න.

මේ කාරණාටික මතකයෙන් ක්‍රියාත්මක කරන්න ඔබ දක්ෂ වුවහොත්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ, ලයෙහි උපන් ශ්‍රාවක දරුවෙක් වීම, කිසිවෙකුට වලක්වන්න බෑ. ඔබේ හිතට පහල වෙන සෑම සිතුවිල්ලක්ම, රාග, තරඟ, හිංසා, තුනට අයිති. ඒ ඒ සිතුවිල්ලට අදාලව, ඉහත ආකාරයෙන්ම සිහි කිරීම පමණයි, ඔබට කරන්න තියෙන්නේ.

පුරුදු පුහුණු වනතුරු සුලු අපහසුවක් දුනේවි. පසුව ඔබට ඉතාම ප්‍රතීත මිහිරි පානයක් බවට පත්වෙවි. අකුසල් දුරුවීමේදී ලබන සුවය ඔබ තුළින්ම අත්දකින්නට වාසනාව ලැබේවා. මේ කෙලෙස් සැගවී ගියත්, නැවත නැවතත් පැමිණේවි. අලුයට ගිනිපුපුර සේ මතුවෙවි. රුවටෙන්න එපා. අනන්ත සසරේ මහා අකුසල් කන්ද, දුරුවන තුරුම මේ ආකාරයෙන්ම කල යුතුයි. ඔබ තුළින් ලබන, සහනය, සතුට, සැනසීම වෙනුවෙන් උද්ධාම නොවී ප්‍රතිපදාවේ යෙදීම මැනවි. මෙය කරන්නේ කුමන වෙලාවට දැයි, ප්‍රශ්නයක් නැගෙන්න පුළුවන්. නේද? මේ ගැනත් බුදුනුවනින්ම දැක වදාලා. අකුසල් හටගන්න මොහොත අප කාටවත් කිව නොහැකියි. අකුසල් සිතුවිල්ල හටගත් විටම, ඒ මොහොතේම ක්‍රියාත්මක විය යුතුයි. ඉදගන සිටින විට මේවා, හිටගන සිටින විට වේවා, සතර ඉරියව්වේම ක්‍රියාත්මක කළයුතු බව පෙන්වා දෙනවා.

රාග සිතුවිල්ලත්, ද්වේෂ සිතුවිල්ලත්, හිංසා සිතුවිල්ලත්, ඉහත ආකාරයට සිහිකිරීම තුල, ඔබේ හිතේ ප්‍රමුද්ධ භාවය උපදී. මින්පෙර කිසිදා නොවිදි, සුවයක් දූනෙනු ඇත. මෙවිට බුදුරදුන් කෙරෙහි සද්ධාව උපදී. රාග, ද්වේෂ, හිංසා සිතිවිලි, මුලුමනින්ම දුරුකල ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒකාන්තයෙන්ම අරහත් වන සේක. ඔන්න පලමු බුදු ගුණය අර්ථ වශයෙන්ම වැටහුණා. කවුරුවත් කිව්වට නෙමෙයි. තමන් තුළින්ම අත්දකලයි, දැන් ගුණ

දකින්නේ. මේ අකුසල් දුරුකරන හැටි අපට කියා දුන්නේ, කාගෙන්වත් අහගත නෙමෙයි. ගුරුපදේශ රහිතවයි. මේ සම්මා සම්බුද්ධ ගුණය බව තමන්ටම වැටහෙනවා.

දැන් තමන් ලැබූ අත්දැකීම තුළින් කල්පනා කරනවා, බුදුරජානන් වහන්සේ කියන්නේ, අවබෝධයට අනුවම කටයුතු කල කෙනෙක්මයි කියලා, සද්ධාව උපදිනවා. මේ විජ්ජා වර්ත සම්පන්න ගුණයයි. මිලගට තමන් දන්නවා මේ මාර්ගය අනුගමනය කරන්න තියෙන්නේ ශීලයක මනාව පිහිටලාමයි. එවන්වූ පලමු ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමා, බුදුරජානන් වහන්සේමයි කියලා, සුගත ගුණය හදුනා ගන්නවා. මේ විදියට හිත දියුණු කල නිසා, තුන්ලෝකයම නිවැරදිව දැක වදාලා. සතර අපාය, මනුලොව , දිව්‍යලෝක, බ්‍රහ්මලෝක, අරුප ලෝක, පවා දැක වදාලා. මේ ලෝකවිදු ගුණයයි. මේ ආකාරයෙන්ම, දෙවියන්, බ්‍රහ්මන්, මරුන් සහිත සත්ව ප්‍රජාව දමනය කලේ මේ විදියටයි කියලා දකිනවා. අනුත්තරෝ පුරිස ධම්ම සාරති, ගුණයන් හදුනාගත්ත.

දෙව් මිනිසුන්ගේ එකම සාස්තෘ බවට පත්වුනේ මේ නිසා කියලා දැන ගන්නවා. සත්තා දේව මනුස්සානං, ගුණය හදුනා ගත්ත. මේ අයුරින්ම සසර දුකින් එතර කරවන මග කියාදෙන, එකම උතුමා බුදුරජුන් පමනයි, කියලා සිහිවෙයි. බුද්ධ ගුණය. අවබෝධය ලැබූ දෙවියන්, බ්‍රහ්මයන්, මිනිසුන්, කුමන ආකාරයෙන් පුද සත්කාර කලත්, ඒ සියල්ලම උපේක්ෂාවෙන් දරා ගැනීමට ඇති හැකියාව, සිහිවෙයි. මෙය භගවා ගුණයයි. මේ භාග්‍යවන්ත සාස්තෘන් වහන්සේගේ ගුණ දැන් ඔබට අර්ථ වශයෙන්ම වැටහෙනවා නේද? මේ ප්‍රතිපදාවේ යෙදිලම බලන්න. නොසැලෙන සද්ධාව ඇතිකර ගනීමට නම්, මේ අයුරින්ම දහම් ගුණ, සසගුණ දැකිය යුතුයි. ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන විට මේ සියල්ල සිදුවෙනවා. ශීලය රැකෙනවා. පංච නිවරණ දුරු වෙනවා. හිත සමාහිත වෙනවා.

ධර්මය ස්වක්ඛාත බව තමන් තුළින්ම දකිනවා. මේ ජීවිතේම ප්‍රථිපල ලැබෙන්නේ නැද්ද? ලැබෙනවා. තමන් ලබමිනුයි ඉන්නේ සංදිට්ඨිකයි. කාලයකට සීමා කරන්න බැරිබව තමන්ම දන්නවා. ප්‍රතිපදාවේ යෙදුනොත් හැම කාලෙකම වලංගුයි. අකාලිකෝ. ඕනෑම කෙනෙකුට කරන්න පුළුවන් දෙයක් කියලා, දැනුනම කරන්න බැරිද? පුළුවන්. ඒහිපස්සිකෝ කියන්නේ ඒ ගුණයටයි. තමා තුලට පමුණුවා බලන දෙයක්. දැන් මේක වෙන කෙනෙකුට කරලා දෙන්න බෑ. ඕපකයිකෝ කියන්නේ ඒකයි. තම,

තමන්ගේ නුවනේ තරමට ප්‍රතිපල ලබන දෙයක්.

නැණවත් ප්‍රක්ඤාවන්තයෝ පමනක් කරන දෙයක්. පව්වන්තං වේදිතබ්බෝ විඤ්ඤ හී, කියන්නේ ඒ දහම් ගුණයටයි. මේ ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන විට දහම් ගුණ හයම අර්ථ වශයෙන් වැටහේවි මේ ලබන අවබෝධය කිසිදා වෙනස් වෙන්නේ නෑ. ඒ නිසයි අවල හෙවත් නොසෙල්වෙන සද්ධාව කියල කියන්නේ. කිසිදේකට, කිසිම කෙනෙකුට වෙනස් කරන්න බෑ.

මීලගට තමන් දන්නව, මේ ප්‍රතිපදාවේ ගමන් කරන සංඝ රත්නය, සුපටිපන්නයි, උජුපටි පන්නයි, ඤායපටි පන්නයි, සාම්චිපටි පන්නයි, කියල. යුගල වශයෙන් හතර දෙනාත්, දන්නව. පුද්ගල වශයෙන්, අට දෙනාත් දන්නව. ආහුනෙයිය, පාහුනෙයිය, දක්ඛිනෙයිය, අංජලිකරනිය, ගුණත් දකිනව. අනුත්තරවු පිං කෙනක් කියලත් දකිනවා. මේ දකින සද්ධාව වෙනස් වෙන්නේ නෑ. කවුරුත් හෝ නොගැලපෙන දෙයක් කලා කියල කලකිරෙන්නේ නෑ සංඝයාට දොස් කියන්න යන්නේ නෑ. ඇයි, තමන් විසින් සංඝයා කියන්නේ කවුද කියල හොඳින්ම දන්න නිසා. මේකටයි, තෙරුවන් කෙරෙහි පිහිටන නොසෙල්වෙන සද්ධාව කියන්නේ. දැන් මේ කෙනා ලග, තමන්ගේම අවබෝධයෙන් උපන්, බුද්ධ ගෞරවය තියනව. දර්ම ගෞරවය තියනව. සංඝ ගෞරවය තියනව. මිල මුදල් වලට, රුකියාවට, ඉඩකඩම් වලට මේ සද්ධාව පාවා දෙන්නේ නෑ එළු, කුකුළු ගව ආදී දේ දීල ආගම වෙනස් කරන්න බෑ. ඇයි බැරි, මේ කෙනා සද්ධාවෙන් සමන්තායන කෙනෙක්. මෙයාට ශීලය බරක්, වදයක් නෙමෙයි. ශීල ගෞරවය ඉබේම පිහිටනව මෙයා සෝතාපන්න ශ්‍රාවකයෙක් වීම කිසිවෙකුට වලකන්න බෑ.

දැන් හිතල බලන්න, මේ මහා ලාභය කවුරුවක් දුන්නද? සහතිකේකින් ගන්න දෙයක්ද? එහෙම බෑ. තම තමන් විසින් ප්‍රතිපදාවේ යෙදීම තුළින්, ලබන දෙයක් බව, ඔබටම පැහැදිලියි. නේද? අපට කල හැකි වන්නේත්, ඔබට මේ මග කියාදීම පමනයි. අඩුපාඩු නැති, දොස් නැති, වැරදි නැති, එකම මාර්ගය මෙයයි. අනුපූර්ව නිවන් මගට බැස ගන්නටත්, දර්මයේ ආශ්වර්‍යය තමන් තුළින් දැකගන්නටත්, මේ ගෞතම බුදු සසුනේම, භාග්‍යය උදාවේවා.....

සැඟවී පහරදෙන කෙලෙස් සතුරෝ

කථාං කථී

මෙය කෙසේද? කෙසේද? කියා හටගන්නාවූ සිතුවිල්ල මේ නමින් හඳුන්වයි. ගණ අන්ධකාරයේ ඉන්නා කෙනෙකුට ආලෝකය කරා යන මාර්ගය පෙන්වීමට, ලනුවක් ඇද දුන් විට, ඔහු එය නොකර සිටිනම්, කගේ වරද්ද? එහෙම වෙන්න බෑ කියමින්, අදුරේම අතපත ගාමින් සිටිනම්, කිසිදාක අදුරින් මිදේවිද? නැත. සද්ධාව මත පිහිටා විශ්වාසය ඇතිවන තුරු, සිතේ ස්වභාවයන් එසේමය.

වටිනා යමක් පෙන්නු කල, ඔහු දෙස බලා සිටීමෙන් එලක් නොවේ. අද සමාජයේ ප්‍රධානම හාදකය එයයි. හඳු පෙන්නු කල හඳු බලනවා විනා, ඇගිල්ල දෙස බලා සිටීමෙන් එලක් නැත. ලොව්තුරු දහම් මග පහදා දෙන විට, ඒමග අනුගමනය කල යුතුය. නමුත් අවාසනාවට මෙන් සිදුවන්නේ එය නොවේ. කවුද, කාගේද, පැවිදිවී බොහෝ කල්ද, වස්ගනන කියද, පට්ටම් තනතුරු මොනවද, රටේ ජනප්‍රියද, ලස්සනද, සුදුද, උස, මහත, කටහඩ, මේව තේද අද බොහෝ අය හොයන්නේ. නුවනින් හිතල බලන්න.

ඔබ වැඩිපුර පැහැදෙන්නේ ධර්මයටද? නැත්නම් පුද්ගලයටද? කියල. පුද්ගලයෙකුට පැහැදුනා නම්, ඔබ දර්මයට පැහැදිලා නෑ. කවුරු හෝ දර්මයට පැහැදුනා නම්, ඒ කෙනා ගෞරව කල යුත්තේ, බුදුරජානන් වහන්සේටයි. කියාදුන් පුද්ගලයා කෙරෙහි, ඇලීමක් හෝ බැඳීමක් වේනම්, එය දර්ම මාර්ගයට හාදාවකි.

උදේනි රජුගේ අගබිසව, සමාවතී දේවිය හා පරිවාර පන්සියක් පිරිස, සෝබන දේවල් සෙව්වාද? පුහු මාන්නයෙන් හිටියානම්, ඔවුන් සැමට ධර්මය අහිමි වෙන්න, බොහෝ ඉඩකඩ තිබුණා. නමුත් අදමෙන් බොරු පුරාපේරු පසුපස හබාගියේ නෑ. තමන්ට සේවය කරන, දාසියට වන්දනා කලා. කුප්පුත්තරා නිසා, මේ හැමෝම සෝවාන් උනා. අද හැමෝටම සැකය හාදාවක් වෙලා. ටී.වී වනල් සියල්ලම මාරු කරමින්, හොඳ බන හොයනව. කාගෙද හරි. කවුරු කියන දේද හරි. මෙහෙම වෙලා නැද්ද බලන්න. ඇයි මේ, සද්ධාව නැති කමින් උපන්, මුලාව හෙවත් “කථාං කථී” නම් ස්වභාවයයි.

මක්කෝ,

මකුබව හෙවත් ගුණමකුබව මිලගට බලපාන අකුසලයයි. මෙහි ස්වභාවය කෙසේදැයි බලමු. කෙනෙකු තුළ පවතින්නාවූ යම් හොඳක් හෝ ගුණයක් ඇද්ද, එය නැතිකර දමීමට හෝ මකා දමීමට දරන වැයමයි. කුමන අයුරකින් හෝ එම ගුණය මකා දමන්නට, හිත තුළ උපදින්නාවූ කෙලෙස් අකුසලය මේ නමින් හඳුන්වයි. මෙම අකුසලය තමන්ගේ පිරිහීමට හා විනාශයට හේතුවන බව නොපෙනේ. ධර්ම මාගීයෙන් ඇද දමන්නට තරම්, මේ අකුසලය බලවත් වෙනව. ප්‍රධාන වශයෙන් මෙවැනි පිරිස් දෙකක් ඇති බව දේශනා කරනවා.

★ පලමු පිරිස තමයි, කෙනෙකුගේ ගුණයක් ගැන කථා කරන අවස්ථාවේ, ගුණය මකාදමන අයුරින් කටයුතු කරන පිරිස.

★ දෙවැනි පිරිස තමයි, ගුණයක් ගැන කථා කලත්, නොකලත්, නිරන්තරයෙන්ම ගුණමකන පිරිස.

මේ පිරිස් දෙක, අතීත, අනාගත, වර්ථමාන කියන කාලත්‍රයටම අයිති බව සම්බුදු නුවනින් දැක වදාලා මේ අයට තව කෙනෙකුගේ ගුණයක් ඇහෙද්දී, කටු ඇනෙනවා වගේ. ඒ නිසා මොනවා හෝ වරදක් ඉස්මතු කරල ඒ ගුණය මකල දානව. කථාව වෙන අතකට හරවන්න උත්සහ ගන්නව. එයාගැන හැමදේම දන්නෙ. මමයි ඔයාල මොනවද දන්නෙ එයාගේ විස්තර හරියටම දැනගන්න ඕනිනම්, මගෙන් අහන්න. මේ විදියට මුළු වර්තමාන විනාශවෙන විදියට, ගුණය මකල දානව. මේ ස්වභාවය තමන්ට තියනවද කියල, නුවනින් හිතල බලන්න ඕනි. තිබේනම්, අතිශයම භයානක අකුසලයක් බව තේරුම් ගෙන දුරුකර ගන්න මහත්සි වෙන්න ඕනි.

වැරදි නැති අය මේ ලෝකෙ නෑ. අනුන් හෙලා දකින්න අපිට අයිතියකුත් නෑ. වරදට දඩුවම් ලබන්නෙ ඒ ඒ අයමයි. අපි පැත්තක ඉඳලයි අකුසල් රැස්කර ගන්නෙ. වැරදි කල කෙනා බොහොම ඉක්මනට නිවැරදි උනානම්, අපට මොකද වෙන්නේ. කබලෙන් ලිපට වැටීම නේද? මහා බරපතල වැරදි කල අය පවා, අරහත්වයට පත්වූ බව ඔබ අසා ඇති. නමුත් ගුණමකු ස්වභාවය තුළ, සීග්‍රයෙන් තමාව පිරිහෙනව. දර්මයෙන් අල්ප මාත්‍ර ප්‍රයෝජනයක් ගන්න බැරි තරමටම දුරස් වී යනව. මීට වඩා අවාසනාවක්, තවත් තිබේද?

තබ්බෝ,

දැඩිබව හෙවත් අන් ඛසට සවන් නොදීමේ ස්වභාවය. කලින් විස්තර කරදුන් අකුසලයටත් වඩා බලවත්, මේ කියන අකුසලය. දැන් කවුරුහරි කියනව, ඒක හොඳ නෑ, අනුන්ගේ ගුණමකන එක අසන්පුරුෂ ගතියක්, බොහෝ අකුසල් රුස්වෙනව කියලා, පහදවන්න උත්සහ කලා කියලා හිතමු. ඒකෙනා සමගත් එකට එක කියාගන යනව. පිළිගන්න තරම් මනසක් නෑ. දැඩිබව කියන්නේ, කවුරු කිවත් පිළිනොගන්න ස්වභාවයකටයි.

තමන් කියන දේ පමනයි නිවැරදි, අනුන් කියන දේට ගැටෙනව. මේ අකුසලයෙන් පිරිහුණු අයව, දැන් ඔබට සිහිවෙනව ඇති කෝකාලිකට හටගෙන තිබුනෙත් මේ අකුසලයම තමයි. අග්‍රශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාගේ ගුණයක් දක්කෙම නෑ. නිතරම වැරදි කියමින් දොස් නැගුව. බුදුරජානන් වහන්සේ මහා කරුණාවෙන් අවවාද කලා. එලක් වුනේම නෑ. අකුසලේ දැඩිබව නිසා කියන කිසිවක් හිතට යන්නෙ නෑ. බ්‍රහ්ම රාජයෙක් ඇවිත් අවවාද කලා. බැනල එලව ගත්ත.

ඔබ අහල ඇති, අදත් සමහර අය කියන කථාවක්. බුදුහාමුදුරුවෝ ඇවිත් කිව්වත් මම පිළිගන්නෙ නෑ. මෙවැනි වදන් පවසන අය අදත් අපි අතර ඉන්නව. මේ වචනවල බරපතලකම දන්නෙ නැතුවයි ඔය කියන්නේ. දැඩි බව යනු, සම්බුදු වරයෙක් ඉදිරියේ පවා, රැකවරණයක් ලබන්න බැරි අකුසලයක්. හුණුසහල් ප්‍රමාණයෙන් බිබිලි මතුවුණා. බෙලි ගෙඩි ප්‍රමාණයට ලොකුවුනා. මේව පුපුරල එයින්ම මලා. පළමු තිරයේ අදටත් දුක් විදිනව.

එනිසා මේ අකුසල් වර්ධනය වීමට පෙර, දහම් කන්නාඩිය තමන්ට අල්ලල, බලන්න ඕනි. මේවා දුරු කරගන්නට හැකියාව තිබෙන්නේ තම තමන්ටමයි. අනුන්ගේ වැරදි සෙවීමෙන් තමන් තුල මේ අකුසලය පෝෂණය වෙනව. එහෙම වෙනවා කියලා තමන්ට තේරෙන්නේ නැහැ. එහි ස්වභාවය එයයි. සම්බුදු නුවනින් පෙන්වාදෙන තුරු, මේ අකුසල් හදුනාගන්න බෑ. නිතරම තමන් දෙස බලා ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කර බලන්න ඕනි. මේවායින් බේරීමට ඇති, එකම ක්‍රමය එය බව සිහිතබා ගන්න. දැඩිබව ඇතිවූ විට, වචනයෙන් ගුණ මකනව. මීලගට ක්‍රියාවෙන් කරලා පෙන්වනව. මෙහෙමයි හිනාවෙන්නෙ, මෙහෙමයි ඇවිදින්නෙ. මෙහෙමයි කරා කරන්නෙ. කියලා, තමන් අතින් අය ඉදිරියේ, කරලා පෙන්වනව. කුප්පුත්තරා ආත්ම බාව පන්සියක් කුදුවෙලාම ඉපදුනේ, මේ විදියට අනුන්ට

ඇද කරල පෙනවීම නිසයි. ඔබ මේව අහල ඇති. ඊලගට තනියෙන් ඉන්න විටත් අනුන්ගෙ ගුණමකනව. තනියෙන් හිතෙන් බැන බැන තමයි ඉන්නේ. මෙහෙම අය හැමකාලෙම ඉන්නව.

බුදු නුවනින් මේ සියල්ල දැකලයි වදාලේ. දැන් ඔබට කෙනෙක් කරන දේ පේනව. කියන දේ ඇහෙනව. හිතන දේ පේනවද නෑ. කාටවත්ම පේන්නේ නෑ. හිත දියුණු කල අයට පේනව. දෙවියන් බබුන්ටත් පේනව. කාට නොපෙනුනත් තමන්ගේ ලේ ධාතුව අපිරිසිදු වෙනව. නානාවිධ රෝගවලට මුන දෙන්න වෙනවා. මුහුණ අවලස්සන වෙනව. මේ නිසා නිතරම මුදු අනතිමානී ගුණය ඇති කරගන්න කියල වදාලා. සෞම්‍ය හිතක් හා නිහතමානී ගතිගුණ දියුණු කර ගන්න ඕනි. ඒ සඳහා මේ මොහොතේ පටන්ම, මේ අකුසලය දුරු කර ගන්නා විදිහට කටයුතු කරන්න. කෙනෙකු උපකාරයක් කලවිට ප්‍රතිඋපකාරය ප්‍රමාණ කරන්න එපා. තමන්ට අපහසු අවස්ථාවේ කල උදව්ව, නිතර සිහි කරන්න. තමන්ට හැකි විටක උදව් කරන්න. වැඩිපුර උදව් කිරීම තුල, හිතේ සතුටක් උපදිව් ඒ තුලින් මේ අකුසලය දුරුවේ. උදව්වේ ප්‍රමාණයට පමනක් උදව් කිරීමෙන් අකුසලය වර්ධනය වේ. ඒ වගේම තමන් තුල නැති ගුණයක් අනුන් තුල දකින විට සතුටු වීමට හා මුළු හදින් ස්තුති කරන්න පුරුදු වෙන්න. මේ තුලින් මේ භයානක අකුසලය දුරුකර ගත හැකි බව බුදුනුවනින් දැක වදාලා. අගුණ, අඩුපාඩු සිහිකිරීම තුල තමන්ට ලැබෙන යහපතක් නෑ. හිමිවන්නේම දුකයි, පිරිහීමයි, දුගතියයි, එ පමනයි. ගුණයක් සිහි කිරීම තුල තමන්ට ලැබෙන ප්‍රතිලාභය මෙනෙකැයි කියා කිව නොහැකියි. දියුණුව, සතුට, සැනසීම තුලින් ආර්ය මාර්ගයම දියුණු වෙනවා. අවසානය සියලු දුකින් නිදහස් වී, විමුක්තිය කරාම රැගෙන යන උදාර ගුණදර්ම දියුණු වෙනවා. ලාභයක්, භාගයක්, වාසනාවක් නොවේදැයි සිතා බලන්න.

කොපමණ අසීරු වුවත් ටිකෙන් ටික හෝ පුරුදු වෙන්න උත්සහ ගන්න. තමාගේ නිවසින් පටන් ගන්න. අඩුපාඩු, වැරදි, දුර්වලතා කන්දක් මැදින්, එක ගුණයක් දකින්න උත්සහ ගන්න. එවිට භාහිර ලෝකයේ වැරදි නොපෙනී යන හිතක් උදාකර ගන්න වාසනාව ලැබේවි.

සාරම්බ,

මේ අකුසලයේ ස්වභාවය තමයි, හැමවිටම අන් අයට වඩා කැපී පෙනෙන්නට ඇති ආශාව. හැමෝම තමන් දිහා බලනවට කැමතියි හැමෝගෙම අවධානය තමන් දෙසට යොමු කර ගන්න උත්සහ දරනවා. බලන්න පිංවතුනි, මේව බුදු නුවනින් පෙන්නා නොදෙන්න අපි දන්නවද අකුසල් කියල. අපි දන්නවද අපි මේවයින් පිරිහෙනව කියල. අපට පේනනෙ නෑ. අපි එහෙම හිතන්නෙත් නෑ. අපි කෙරෙහි මොනතරම් කරුණාවෙන්ද මේව පෙන්නල දෙන්නෙ. අම්ම තාත්තවත් මෙම අකුසල් බව දන්නේ නැති නිසා, කියා දෙන්න දන්නෙ නෑ. ඒ අයත් කැමති වෙන්නෙ කැපිල පේන්න ඉන්නවට නේද? මෙවැනි අකුසල් ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදයකින් තොරව ඇති බව පෙන්වා දෙනව. නානාට්ඨ ඇදුම් මෝස්තර වලින් කැපිල පේන්න උත්සහ ගන්නව. නානාට්ඨ කොන්ඩා මෝස්තර වලින්, කථාවෙන්, හිනාවෙන්, අංග වලනයෙන්, ගමන් විලාසයෙන්, මේ අකුසලය ඉස්මතු වෙන බව පෙන්වා දෙනවා.

තමන් කුමන රැකියාව කලත්, ඒ අය අතර කැපී පෙනෙන්නටත්, අභිබවා සිටින්නටත් වෙහෙසෙනව. මේ අකුසලයට යටවුණු කෙනාට, සෑම විටම සිහිවෙන්නේ, අන් අයට වඩා තමන් උසස්බව පෙන්වීමයි. පත්සලට ගියා වේවා, සමිති සමාගමකට ගියා වේවා, උත්සවයකට ගියා වේවා, අවමගුලකට ගියා වේවා, මේ සෑම තැනකදීම මේ අකුසලය ඉස්මතුවන බව පෙන්වා දෙනවා. මේ සෑමවිටම අභිබවා සිටිමින්, කැපී පෙනෙන්නට වෙර දරමින්, අන් අයගේ අවධානය යොමු කර ගැනීමට, උත්සහ වීම මේ අකුසලයේ ස්වභාවයයි. මේ නිසාම සිදුවන කරදර, පීඩා, බලපෑම්, පිළිබඳවත්, පැහැදිලිව පෙන්වාදී තිබේ. තමන්ට විශ්‍රේෂයක් හෝ මුල් තැනක් නිතරම බලාපොරොත්තු වීම මේ අකුසල් සිතේ ස්වභාවයයි. උපයන මුදලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් කය සැරසීමට වැයවීමෙන්. ආර්ථික අපහසුතා පැනනගී. අණන සුබය අහිමිවී ණය බරින් පීඩාවට පත්වේ. සොර සතුරු උවදුරු බහුල වේ. සල්ලාලයන්ගේ ග්‍රහණයට හසුවේ. පවුලේ සමගිය සතුට අහිමිවේ. ස්වාමි, භාර්යා විශ්වාසය පලදුවේ. නොසිතන ප්‍රශ්න වලට මුහුණදීමට සිදුවේ. මේවා දර්මය තුළින් තේරුම් ගෙන, මෙවැනි අකුසල් දුරින්ම දුරු කර ගන්නට, උත්සාහවත් වන්න.

මේ අකුසලය නිසා, සිල්වත් අය දුස්සීල වන ආකාරයත් පෙන්වා දෙනවා. නුපත් අකුසල් ඉපදීම නිසාත්, උපත් අකුසල් වැඩි දියුණුවීම නිසාත්, සිග්‍රයෙන් පිරිහීම කරා ඇදී යාම, මේ අකුසලයේ ස්වභාවයයි. මේවා තම තමන්ට දූනෙන හෝ පෙනෙන අකුසල් නොවේ. එනිසයි මේ, අකුසල් වලට, සැගවී පහර දෙන අකුසල් කියා කියන්නේ. නුවනින් හැරෙන්නට මේවා කිසිසේත්ම හඳුනා ගැනීමට අපහසු බව, දැන් ඔබට වැටහෙනවා ඇති.

අභිච්චතා,

මේ අකුසල් ස්වභාවය දූනගන සිටීමත් ඉතාම වැදගත් වේවි. මේ අකුසල් සිතේ ස්වභාවය තමයි, තමන්ට මොන තරම් දේවල් තිබුණත්, අන් අයගේ දේවල් සමග සන්සන්දනය කර බැලීමේ ස්වභාවය. මෙහෙම කලාම අකුසල් හටගන්නේ කොහොමද කියල ඔබට හිතෙයි. ඒක වෙන්නෙ මෙහෙමයි. තමන් හොඳට කනව. නමුත් හිතනව අනිත් අය මීටවඩා හොඳට කනවා ඇති කියලා. තමන්ගෙ ඇදුමට වඩා අනිත් අය අදින ඇදුම් හොඳයිද? වටිනවද? තමන්ගෙ ආභරණ වලට වඩා අනිත් අයගෙ ඒව වටිනවද? අලුත් මෝස්තරයේ ඒවද? තමන්ගේ වාහනයට වඩා අනිත් අයගේ වාහන හොඳයිද? තමන්ගේ බිරිදට වඩා අනිත් අයගේ බිරිද හොඳද? මේ ආදී වශයෙන් තමා සතුදේ, අන් අයගේ දේට සසඳා බැලීම තුළින් රුස්වන්නාවූ අකුසල් ස්වභාවය, මේ නමින් හඳුන්වනු ලැබේ.

දැන් හිතල බලන්න, පවුලු ජීවිතයක් ගත කරන ඔබට, මෙවැනි සිතුවිලි පහලවීම නිසා, මොන තරම් ආරවුල් ඇතිවෙලා තියනවද කියල, තමන්ට හිමිවී තිබෙනදේට වඩා, වෙන කෙනෙක් හෝ දෙයක් හොඳයි කියා සිතන සිතුවිල්ලම, අකුසලයක් වෙනවා. මේ අකුසල් ස්වභාවය, බොහෝ දුරට අද සමාජය තුල දක්නට ලැබෙනව. තව කෙනෙක් උපමා කරල දොස් නගද්දී, ආරවුල් හටගන්නෙ නැද්ද කියල, හිතල බලන්න තමන්ට තමන් තේරුම් ගැනීමේ අපහසුව හා තමන්ගේ දේවල් ගැන අවතක්සේරුවෙන් බැලීමයි, මේ තමයි ඒ අකුසල් ස්වභාවයේ හැටි. මිල ගනන් අහනවා. විකුනන්නෙ නැද්ද අහනවා. ගෙනාපු තැන අහනව. මොනවද අලුතෙන් ගෙනාවෙ අහනව පරණ එකට මොකද කලේ අහනව. තමන් ලග මේ දේවල් තියනවා. නමුත් මේ අකුසලයේ ස්වභාවය. තමයි, මගේ ඒවට වඩා මේව වටිනව ඇති, කියන

ස්වභාවය. මේ අකුසල්, තමන් දෙස බලමින් දුරුකර ගත යුතුය.

මහේව්වතා,

සෑහීමකට පත් නොවන මානසික ස්වභාවයටයි. මහේව්වතා කියල කියන්නෙ. මේ කියන අකුසලයෙන් ඉතාම බලවත් අයත් පිරිහෙනවා. ආශාවන්වල සීමාවක් නෑ. උවමනාවන් වල සීමාවක් නෑ. බලාපොරොත්තුවල සීමාවක් නෑ. ඇදුම් පැලදුම් වල, ඉඩකඩම් වල, යාන වාහන වල, සීමාවක් නෑ. ගෙයක් දොරක් හැඳුවත්, කවුරුත් හදල නැති තාලෙටයි හදන්න යන්නේ. සත්මහල් ප්‍රාසාද මවාගනයි ඉන්නෙ. මේ අකුසලය හරිම බලවත්. ඒ නිසාම මෙලොවත් පිරිහිලා යනවා. පරලොවත් දුගතියට අකුසල් රුස් වෙනවා. ධර්මයේ අහලට යන්න බෑ. ඒ තරම් බලවත් අකුසලයක් බව පෙන්වා දෙනවා. මේ සියල්ල අකුසල් බව තේරුම් ගන්න. මේ අකුසලය නිසා පැහැදීම නැතිවෙන අයුරු මනාව පහදා දෙනවා. මහේව්වතා අකුසලය නිසා, මව පුතු කෙරෙහි, ස්වාමියා, බිරිඳ කෙරෙහි, බිරිඳ ස්වාමියා කෙරෙහි, දායකයෝ ස්වාමීන් වහන්සේලා කෙරෙහි, අප්‍රසාදය පලවු, සත්‍ය කථා පුවත් බොහෝ තිබේ. ඊට හේතුව මේ අකුසලයයි. එනිසා මේ අකුසල් ස්වභාවය තේරුම් ගෙන, තම තමන්ගේ ජීවිත සාර්තක කර ගනිමින්, දර්මයේ හැසිරෙන්නට වාසනා සිත් පහල වේවා.....

පාපිව්වතා,

මේ කියන අකුසලයේ ස්වභාවය තමයි, පාපි ලෙස ජීවත්වීමේ කැමැත්තක් ඇතිවීම. මේ අකුසලය ඇතිවූ විට අධාර්මිකව යමක් ලබන්න ආශාවක් උපදිනව. ධර්මිකව ලබන සිතුවිලි අතුරු දහන් වෙනව. මේ අකුසලයේ බලවත් බව වටහා ගන්නටම අවශ්‍යයි. කිසිදු හේදයකින් තොරව, ගිහි පැවිදි සියලුම දෙනාම, මේ අකුසලයටත් යටවෙන ආකාරය පහදා දෙනවා. දැන් හිතල බලන්න මේ විදියේ දේවල් වෙන්නෙ නැද්ද කියල. දැන් හිටි ගමන් රජයෙන් සහනාධාර දෙන අවස්ථා ගැන හිතල බලන්න. ඒ කාලෙට හැමෝම දුප්පත් වෙනව. නේද? තමන්ගේ වත්කම් හංගනව. සුලං ආධාර දෙන වෙලාවට, වහලෙ තියන උලුන් බානවා. එහෙම කල අයම, ගෙදර කාගෙහරි මංගල්ලයක් ලංවෙද්දි බලන්න. ඒවගේ පෝසත් අය ගමේම නෑ. අහල පහල බඩු මුට්ටු සේරම ඒ ගෙදර. ගමේ කාටවත් නැති රන් ආබරණින් සැරසිලා.

කාගේ හරි වාහන කීපයකුත් ගේලග නවත්වල. මේ තමා මේ අකුසලයේ ස්වභාවය. එක වෙලාවක ගේ සායම් ගාල පාටකරනව. එක වෙලාවක වහලෙ බිමට ගන්නව. දෑත් බලන්න පවතින මිලට වඩා අඩුවෙන් යමක් දෙනවනම්, පොර කනව නේද? සිමෙන්ති මිටියක් දාහනම්. පන්සියට දෙනවා කිව්වම හැමෝටම හොරෙන් ගෙනල්ල ගෙවල් හදනවා. තමන් හොදටම දන්නව, ඒ හොර බඩු කියලා. ධර්මික නෑ නේද? පවුලේ අය අතර සමගිය පවතියිද? ඒ ගෙදර සතුට රුදෙයිද?

“සේදා වක්කිත්තේහි, ධම්මේහි, ධම්ම ලද්දේහි” දාඩිය වගුරුවා, සාදාරනව, ධර්මිකව හම්බකල යමක් ඇද්ද එතනදි ඔබ දිනුම්. දර්මයට පටහැනි වෙලා, කරදර එද්දි හඩල වැලපිලා පලක් නෑ. මේව දෑනගන ඉන්න ඕනි. සම්මා ආජීවය නැතුව ධර්මික වෙන්න බෑ. සාදාරණ ලෙස ජීවත් වෙන්නත් බෑ. අනිත් අය කරන දේවල් කරල ඔබ අමාරුවේ වැටෙන්නෙ ඇයි. මේ දේවල් කවුරු කලත් අකුසලය එකයි. මෙහි ආදීනව දන්න කෙනා, කටුමැටි පැලේ එක වේලක් කාල, සතුටින් ඉඳල දෙව්ලොව යනව. අධාර්මිකව සත්මහල් ප්‍රාසාදේ සැප විඳල, සතර අපාගත වෙනවා. මේක ධර්මතාවයක්. වලක්වන්න බැරි දෙයක්.

සමහරු බස්වල යද්දි මේ අකුසලය හොදට පේනව. ගර්හනී මවක් හරි, වයසක කෙනෙක් හරි, බසයට ගොඩවෙද්දිම නින්ද යනව. මේ හොදට වට පිට බලමින්, ඇහැරල හිටි කෙනාට නින්ද ගිහිං. සමහරු ලොකු දරුවො වඩාගන බසයට නගිනවා. අධාර්මිකව ආසනයක් ලබන්න. මේ සේරම පාපිච්චතා අකුසලයේ ස්වභාවය. රුකියාවල් කරන අයත් මේ අකුසලයට කොටු වෙනවා ආයතනයට යම් උපකරන ගන්න වෙලාවකදි, ප්‍රමිතියෙන් බාල උපකරණ ගන්නව. තමන් වෙනම තැග්ගක් හෝ අල්ලසක් ලබනව. එය අධාර්මිකයි. තවත් අය බොරු දේවල් කියල නිවාඩු ලබනව. පවුලේ කවුරුහෝ මැරිල කිව්වම නිවාඩු ගන්න ලේසියිනේ. විශ්‍රාම යන කාලෙ එද්දි මාමල ගොඩක් මැරිල. නෝනගේ මව, පියා, කීප සැරයක්ම මැරිල. ආයතන ප්‍රධානියට මතක නැති නිසා හොදයි. මේව වෙන්නෙ ඇයි. අධාර්මිකව යමක් ලබන්න තියන පාපිච්චතා අකුසල් හිත නිසයි.

රහතුන් සේ රගපාමින්, ලාභසත්කාර, කීර්ති, ප්‍රසංසා, ලැබු, හිඤ්ඤාත් වහන්සේලා ගැනත්, අටුවාවේ සදහන් වෙනවා. මේ අකුසල් වලින් මුදවා ගන්නටයි, විනය පිටකය දෙසා වදාලේ. සෑම

විනය නීතියකින්ම, අකුසල් දුරුවීමත්, කුසල් දියුණු වීමත් සිදුවේ. මේ සියල්ල පනවා ඇත්තේ, අප කෙරෙහි ඇති මහා කරුණාව නිසාමයි.

සිත්ගං,

එළු, බැටළු, ගව, මුව, ගෝන ආදී සතුන්ට අං එන කාලයක් තියනවා. ඒ කාලෙට මේ සත්තු දඩබ්බරයි. ඒවගේ මේ අකුසලයෙන් පෙන්වා දෙන්නේ අධික රාගයයි. සීමාව ඉක්මවා යන රාගයයි. සාමාන්‍යය රාගයට වඩා මේ කියන රාගය බලවත්. ස්වාමි, භාර්යා ඉක්මවා යන, රාගය බලවත්. අකුසලයක්. විකෘති ආශාවන්ගෙන් පිරුණු, දීර්ඝ කාලයක් පවතින, ස්වභාවයක් මේ අකුසලය තුල පවතින බව, පෙන්වා දෙනවා. කාන්තාවන්ගේ ඇදුම් වලට ආශා කිරීම, නාන තොටුපලවල්වල සැගවී බලා සිටීම. මේ අකුසලයේ ස්වභාවයයි. ඒ විදියේ අය මරණින් මතු ඒ ඒ තැන්වල අමනුෂ්‍යයෝ වෙලා උපදිනවා. ඒ නිසයි පැරණි අය කිව්වේ, මේ මේ වෙලාවට ඔයවගේ තැන්වලට යන්න එපා කියල. කටකනනවට, තරහට, කිව්ව නෙමෙයි.

බුද්ධකාලේ එක තරුණයෙක් තරුණියකට රාගෙන් මත්වෙලා හිටිය. ගෙදර අය මේ තරුණියව වෙනත් කෙනෙකුට විවාහ කරල දුන්න. තරුණයන් විවාහ වුනා. නමුත් අර රාග සිත වෙනස් වුනේ නෑ. හදිසියේ මේ තරුණය මලා. රාග සිත නිසා මියෙක් වෙලා ඉපදුනා. තමන් පැතු රාගය සොයාගත ගියා. ටිකෙන් ටික අර කාන්තාවගේ කෙස් වැටිය කපනවා. ස්වාමියා රුකගත ඉඳල මේ මියව මැරුව. මිලගට ගැරඬියෙක් වෙලා නිදි යහනට වැටෙනවා. උෆක් මැරුව. මිලගට අමනුෂ්‍යයෙක් වෙලා කරදර කරන්න පටන් ගත්ත. ඔය විදියේ සිද්ධි අප්‍රමාණයි. තමන්ගේම බිරිඳට අධික රාගෙන් මත්වෙලා හිටිය ස්වාමියෙක් ගැනයි මේ කියන්නේ. මේ බිරිඳ ස්වාමියාට හොරෙන්, තවත් අයව ඇසුරු කරනවා. කාලයක් යද්දි, මේ බිරිඳට ස්වාමියාව මරන්න හිතුණා. හොර සැමියකු ලිදලඟ රුදෙව්ව. වෙනෙස මහන්සි වෙලා ගෙදර පැමිණි ස්වාමියාට ආදරෙන් කථා කලා. විඩාව නිවෙන්නත් එක්ක, නාගන එන්න කියල, රෙදි ටිකක් අතටම දුන්න. නාන වෙලාවෙදි පොල්ලකින් ගහල මැරුව.

අධික රාගෙන් මත්වෙලා හිටිය මොහු බලලෙක්, බල්ලෙක්, ගවයෙක්, දරුවෙක්, වෙලා පස්සෙන්ම ආව. සංසාරෙ හැටි

ඔහොමයි. එදා බන භාවනා කල හිඤ්ඤාත් වහන්සේලාට මේවගේ ප්‍රශ්න අප්‍රමානව තිබුණු බව සදහන් වෙනව. බුද්ධ චවනසට අනුව, බිරිඳක් නොවූ කෙනෙකු මේලෝකෙ නෑ. මෙවැනි අය අමානුෂ්‍ය ලෝකවල අනන්තවත් ඉන්නව. පැවිදිවී සසරින් මිදෙන්න ඉඩදෙන්නෙ නෑ. තමන්ට අහිමි වේයැයි, සිතා කරදර කරනවා. ජීවිතය පවා තොරකර දමූ අවස්ථා තිබේ. එක හිමිනමක් හිත එකග කර ගන්නා විටම, පැත්තකට විසිවෙලා වැටෙනව. දිනක් කන්දක් මුදුනක භාවනා කලා. පෙර පරිදිම කන්දෙන් පහලට තල්ලු කලා. මේ අමනුෂ්‍යය ක්‍රියාවක් බවත්, පෙර බිරිඳක්වී, මොහු කෙරෙහි ඇතිවූ අධික රාගය නිසා සිදුවූවක් බවක්, පහදා දුන්නා.

තිත්තිනං,

මේ අකුසලයේ ස්වභාවය, කෑම කෙරෙහි ඇති ඇල්ම හෙවත් ගිජු බවයි. එකම ගෙදර, එකට උයල, එකට බෙදාගත කන ගමන්, අනිත් කෙනාගේ පිගාන දෙසත් බලන ස්වභාවය. එයා ලොකු කැල්ලක් බෙදාගනිද? වැඩියෙන් බෙදාගනිද? කියල බලනව. අනිත් අයට හොරෙන් හංගනව. පිට කෙනෙක් එද්දි හංගනවා. ඉස්සෙල්ලම බෙදා ගන්නව. අනිත් අය ගැන හිතන් නැතුව, පිරෙන්න බෙදාගත කනව. මේතමයි ඒ අකුසලේ ස්වභාවය. මේ සෑම අකුසලයක් ගැනම කියා දෙන්නේ, තව කෙනෙකුට නින්දා අපහස කරල, පීඩා කරන්න නෙමෙයි. හොඳට මතක තබා ගන්න. ඕනි. මෙවා තමන් ලග තියනවද බලමින්, දුරුකර ගැනීම පිනිසම උත්සහ ගන්න ඕනි. “ඕපනයිකෝ” කියන්නෙ ඒකයි. තමන් තුලට පමුණුවා බලන දහමක් මේක. දූන් බලන්න, දානෙ ගෙදරක වේවා, මගුල් ගෙදරක වේවා, වෙනත් උත්සවයකදි වේවා, තමන්මයි ගිහින් බෙදා ගන්නෙ. කන ගමන් අනික් කෙනාගේ කෑම එක දිහාත් බලන අය නැද්ද? බැරි වෙලාවක් තමන්ගේ කෑම පිගානෙ නැති දෙයක්, ඒ පිගානෙ තියනව දක්කොත් හිතට අඩුවක් දූනෙනව. නැවත ගිහි රවුමක් දාල බලනවා. තිබුනෙ නැත්තං, ඒක තමයි ලොකුම අඩුව. මේ තමයි, මේ අකුසලයේ ස්වභාවය.

මස්,මාලු,කිරි,පැනි,පපඩම් වලට හිත් තරක් වෙච්ච අය ඕන තරම් ඇති. පොඩි දේකට, කරපු සේරම ඉවරයි. සමහරු බැන බැන යන්නෙ. සමහරු කෑගහල ඉල්ලනව. කෑමට ගිජුබව හෙවත් පොරකෑම කියන්නෙ මේ අකුසලයටයි. සමහරු අනිත් අය ගැන හිතන්නෙම නෑ. බෙදාගත, කන්න බැරි වුනාම විසිකරනව. අනිත්

අය බඩගින්නෙ කියලවත් හිතෙන්නෙ නෑ. අනුන් ගැන හිතන සිතුවිලි පහල වෙන්නෙම නෑ. ඒ නිසාමයි අකුසලයක් බවට පත් වෙන්නෙ. මේවා බුදු ඇසට පෙනුනා. පාත්තරය අනුදූන වදාලේත්, මේ අකුසල් වලින් බේරගන්නමයි.

අනුන් ගැන හිතන විදියේ හිතක් හදාගන්න තුරු මේ අකුසලයෙන් මිදෙන්න බෑ. අමාරුවෙන් හෝ දුරුකර නොගෙන සසර දුකින් මිදෙන්නත් බෑ. එනිසා කැම කන හැම අවස්ථාවකම මේ අකුසලය සිහිවෙන්න ඕනි. අනිත් අය ගැන හිතල, තියන ප්‍රමාණයේ හැටියට කන්න පුරුදුවීම තුලින්, කලකදී මේ අකුසලයෙන් මිදෙන්න හැකියාව ලැබේවි.

පිංචතුනි, මේ පුරුදු සසරටම බලපාන බව පෙන්වා දෙනවා. අපි මේව ගනන් ගන්නෙ නැති තැනටයි අද වැටිල ඉන්නෙ. දූත් හිතල බලන්න, ගෙදර හදන බල්ල ගැන. හොඳට, රසට, අතල දුන්නත්, අනිකට දාන ටිකක් රහ බලන්නම ඕනි. ඒ කියන්නෙ මොකක්ද? මීට වඩා රස දෙයක් උඟට දුන්නද කියලයි බලන්නෙ. කථා කරන්න බැරි උනාට ඇත්ත ඒකයි. සසර පුරුදු ගැන සුභ තරුණයාට වදාලේ ඒ විදියටයි. පියා බල්ලෙක් බව පිලිගන්නෙම නෑනේ. ඒ දේශනාවේ ගොඩක් විස්තර ඇතුළු පහදා දෙනව.

වාපලායං,

අන් අයව ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා, දරන වෑයම තමයි, මේ අකුසලයෙන් පෙන්වා දෙන්නෙ. වපලබ්ව නෙමෙයි. වරදවා ගන්න එපා. මේ අකුසලයේ ස්වභාවය වන්නේ, තමාගේ සුව පහසුවට වඩා, අනිත් අය දකිවා, වසග වේවා, පුදුම වේවා, කියන අදහසයි. නිවස වේවා, ආයතනය වේවා, ව්‍යාපාරික ස්ථානය වේවා, තමන්ගේ ගෙවත්ත වේවා, මේවා භාහිරට පේන්න පමනක් සරසනවා. පිටට පේන්න පමනක් අලංකාර කරනව.

මල් වවන්නේ තමාගේ සුව පහසුවට නෙමෙයි. අන්අය දකිවා. වසග වේවා, කියන චේතනාවෙනුයි. සමහරු ගෙවල් හදල, ඉස්සරහ පැත්ත තීන්ත ගාලා ලස්සනට තියනවා. ඇතුල කපරාදු කරලවත් නෑ. සමහරු විශාල තාප්පයක් බැදල, ලස්සන ගේට්ටුවක් දානවා. ගේට්ටු කරල නෑ. ගේ හදන්නෙ අවුරුදු ගානකට පස්සෙ. පිටින් බලද්දි පේන්නෙ, විශාල ගෙයක් වගේ. ජේන දේ ඇතුලෙ නෑ. මේ තමයි මේ අකුසලයේ ස්වභාවය. පැහැදිලියි නේද? පිටට

පෙන්නන දේ තුළින් තමන්ට යහපතක් වෙන්නෙ නෑ. අකුසලයක් වර්ධනය වීම පමනයි වෙන්නෙ. මේක අකුසලයක් බව නොතේරෙන එක තමයි, මේ අකුසලයේ ස්වභාවය ලොව්තුරු ඤාණයට පමනයි මේ අකුසල් පේන්නෙ. අප කෙරෙහි ඇති අනුකම්පාව නිසාමයි. පෙන්නවා දෙන්නේ.

දැන් ඔබ, ඔබේ නිවස දෙසට හිත ගන්න. බඩු භාහිරාදිය හා භාණ්ඩ, අවශ්‍යය තැන් වලද තියෙන්නෙ බලන්න. සාලයේ තිබිය යුතු දේවල්ද, සාලයේ තියෙන්න කියල බලන්න. කාමරවල, ගබඩාවල, කුස්සියේ, තියෙන්න ඕන දේවල්, සාලයේ තියනවාද බලන්න. මෙ තනින් පටන් ගන්න. මේ අකුසලය දුරු කර ගන්න පුළුවන්. සීතකරන පිගන් බඩු සාලයට අවශ්‍යය නෑ. ප්‍රදර්ශනය තුළින්, ඔබට නොදැනීම අකුසල් වැඩෙනවා. ඒ අකුසල් දහම් මගට හාදා පිනිසමයි පවතින්නෙ. අපි හැමෝම හරිම අසරණයි. මේ හියකරු සසර කතරේ, අතරමත් වෙලයි ඉන්නෙ. ලෝකෙට රඟපාන්න හෝ පෙන්නන්න දෙයක්, අපට ඉතිරි වෙලා නෑ. නුවනින් හිතල තේරුම් ගන්න බලන්න. මේ අකුසලය නිසා, ගිහි පැවදි බොහෝදෙනා අපහසුවට, පීඩාවට පත්වෙනව. ඒ කොහොමද කියල පහදා දෙන්නම්. ඕනෑම කෙනෙකුගේ හීනයක් තමයි වාහනයක් ගන්න එක. සමහර වෙලාවට බඩටත් නොකා, ජීවිත කාලෙම ඉතිරි කරල, වාහනයක් ගන්න යනව කියල හිතමු. මේක කරන්නෙ හැමෝටම හොරෙන්. දැනගන්නවත් තියන්නෙ නෑ. දැන් එයාට මේ අකුසලය තියනව නම්, වාහනය තෝරන්නේ, තමාගේ පහසුව පිනිසද? අනිත් අයව ආකර්ශනය වෙන විදියටද?

අකුසලය තිබෙනම්, නිතරම බලන්නෙ පිට ඔපය විතරයි. පිටින් බලලයි වාහනය තෝරන්නෙ. ඡා බෙන්ස් එකක් වගේමයි. අහල පහල අයත් වූ වෙලා යයි. ලොකු ගානකට ගන්නෙ කියල කියන්න ඕනි. මේව තමයි, මේ අකුසල් හිතේ පහලවෙන සිතුවිලි, වෙන්නෙ. තමාගේ සුව පහසුවට භාහිර ඔපය පමනක් සැහේද? සුවපහසු ආසන, ඉඩකඩ, එන්ජිම, ධාවනයේදී අවශ්‍යය මුලික දේවල් ගැන හිතුවෙනෑ. සිදුවෙන දේගැන අමුතුවෙන් පහදන්න අවශ්‍යය නෑ නේද? ලෝකයා වූකරන්න, ආකර්ෂණය කරන්න ගිහිං අමාරුවෙ වැටුනෙ තමන්ම නේද? එනිසා හැමවිටම තමන් ගැන විමස, විමසා බලන්න. මේ අකුසලය තමන් තුල තිබේ නම් අදම දුරු කර ගන්න. පිට ඔපය ගැන හිතන්න එපා කියල නෙමෙයි මේ කිව්වේ. ඊටත් වඩා සිතිය යුතු තමාගේ පහසුවයි. වාහනයේ

යද්දී භාහිර පෙනුම තමන්ට වැඩක් නෑ. සුව පහසුවයි තමන්ට වැදගත් වෙන්නේ. මේ වගේ ගොඩක් දේවල් තිබුනත්, අවශ්‍යම දේ පමනක් පහදා දෙන්නම්.

භාහිරට ලස්සන පෙන්වන්න ගිහිං, අපේ තරුණ දැරිවියෝ මොනතරම් දුෂ්කරතා වලට මූන දෙනවද බලන්න. ඇදුම තෝරන්නෙත් තමාගේ සුව පහසුව හිතල නෙමෙයි. දකින අය වසඟ වේවා, හිත ඇදියනවා නම් කියන වේතනාවෙනුයි. පිටට පේන ලස්සන තමාට වදයක් කියල හිතන්නෙ නෑ. අඩිය තියල යන්න බෑ. ඉදගන්න බෑ. අත උස්සන්න බෑ. හරියට දඩුකදේ ගහල වගේ. ඉන, කුනටිය හිරවෙලා අතපය හිරවෙලා අවශ්‍යම දේ වහගන්නේ බැග් එකෙන්. උඩටත් නෑ. පහලටත් නෑ. ඇබරි ඇබරි ඉන්නව. මොන තරම් අපහසුවක්ද බලන්න. මේ අකුසලය පවතින ඕනෑම හිතක් මේ විදියට හැඩ ගැහෙනව. හිතේ ස්වභාවය වෙනස් නොකර, මේ අකුසලය දුරු කරන්න බෑ. අසංවර බව කියමින් කෑමොර දෙන්න, ඕන තරම් පිරිස ඉන්නවා. කරුණු පහදල යහමගට ගන්න පිරිස බොහොම අඩුයි. “කතඤ්ඤු කථවේදී පුග්ගලෝ දුල්ලභෝ ලෝකස්මිං” කෘතවේදී කලගුණ දන්න සත්පුරුෂයෝ, මේ ලෝකෙ දුර්ලභයි.

අසබ්බඥයි,

නම්‍යශීලී විය යුතු තැනදී නම්‍යශීලී නොවීමත්, ගරු කල යුතු අයට ගරු නොකර සිටීමත්, යනු මේ අකුසලයේ ස්වභාවයයි. සමහර විට ගෙදර අම්ම කියන දේ අහනව. තාත්ත කියන දේ අහන්නෑ. දෙන්නම් කියනදේ අහන අයත් ඉන්නව. දෙන්නටම අකීකරු අයත් ඉන්නව. සමහරු වැඩිහිටි සහෝදරයන්ට කීකරු නෑ. ගෙදර හැමෝටම අකීකරුයි. පිට අයට කීකරුයි. මේ විදියට ගුරුවරුන්ට, වැඩිහිටියන්ට කීකරු නොවන අය ලග මේ අකුසලය පවතිනවා. සමහර දරුවෝ බොහෝම හොඳට කීකරුව ඉන්නව. විභාගයක් සමත් වුන ගමන් සේරම ඉවරයි. වැඩිහිටියෝ පේන්නෙ නෑ. දෙමව්පියෝ කියන දේවල් කෝපි කලේ දේවල්ලු. හතමිටි අදහස්ලු. මේ තමයි අර අකුසලය. අමුතුවම වර්තයක් මවා ගන්නව සරසවියට තේරුණාම ඉදලත් ඉවරයි. රස්සාවකට ගියාම උඩින් පාත්වුනා වගේ, සේරම අමතක වෙනවා. මෙන්න මේ අකුසලයෙන් ඔබේ දරුවා බේරා ගන්න. දරුවට බැනල වැඩක් නෑ. අඩල දොඩල වැඩක් නෑ.

හිතේ ස්වභාවය එහෙම තමයි. මේ අකුසලයටත් පුළුවන් ඕනෑම හොඳ කෙනෙකුගේ ගුණ, නැති කරල දමන්න. එනිසා මුල සිටම දර්මයට යොමු කිරීමයි කලයුතු වන්නේ. ගුණ දර්ම කියාදෙන්න. වැඩිහිටියන්ට ගරු කරන්න. පිදිය යුත්තන් පුදන්න. අඩු කුලයෙන් පැවිදිවූ අයට අගෞරව කරන්න එපා. සාසනය තුල කුල හේදයක් නෑ. පොඩි නමක් ලෙස, අඩු සත්කාර කරන්න එපා. මේවා දකින දරු පැටවුන්ගේ මනස අකුසලෙන් වැහෙනව. ගෞරවය නැතුව යනව. හැමදුරුවන්ගේ කරටත් අතදාල, තට්ටු කරලයි කපා කරන්නේ. මේ තමයි පිරිහීම. මේ අකුසලය බොහෝම අඳිනව සහිතයි.

දරුවන්ට ඔබ දිය යුත්තේ පොතේ දැනුම පමනක් නොවේ. අපගේ සාස්තෘන් වහන්සේට සම කරන්න කෙනෙක්, මේ තුන්ලෝකෙ නෑ. එවැනි ශ්‍රේෂ්ඨ උත්තමයෙක් මහ රූ තනියම සොහොනට වැඩිය. සුනීත දරුව බේරගන ඇවිත් පැවිදි කලා. ඇයි වෙන කවුරුත්ම හිටියෙ නැද්ද? ඕනිම කෙනෙකු ලවා කරවන්න තිබුණ නේද? එහෙම කලේ නෑ. මේගුණ දරුවන්ට කියා දෙන්න.

ගෞතම ශාසනයේ අග්‍ර ශ්‍රාවක උතුමා, සාරිපුත්ත මහ රහතුන්, පිරිස අතරින් භොයාගන්නත් අපහසු බව සදහන් වෙනව. ඒ තරමටම නිහතමානී. සිවුරු පොට බිම ගැවෙන විටදී, ඒ බව පෙන්වා දුන්නේ, අවුරුදු හතේ සාමනේර නමක්. බොහෝම ගෞරවයෙන් පිළිගන්න. බලන්න නිහතමානී කමක තරම. මේව දරුවන්ට කියාදෙන්න. මනස විකෘති කරන දේවල් වලින්, ඔලුව පුරවන්න එපා. ඔබට අහිමිවූ දේ දරුවන්ට හෝ ලබාදී, ගමට, රටට ලෝකෙට, ආදර්ශමත්, ගුණගරුක දරුවෙක් දායාද කරන්න. ගුණවත්කම නැති උගත්කම හිස් දෙයක් පමනයි. හුලං පිරවූ බැලුමක් වගේ. ලස්සනට උඩ යාවී. එපමනයි වෙන්නේ. මේ ගුණදර්ම පිරිහුණු අයගෙන් යහපත පැතීම, නිෂ්පල දෙයක්මයි., වැඩිදුර අධ්‍යාපනය නොලබා, හමුදා සේවයට බැඳුනා යැයි සිතන්න. මේ අකුසල් ස්වභාවය තිබෙන අයකු නම්, පුහුණුව ඉවර වී නිවසට එන්නේ, හමුදාපති තුමාගේ බලය පෙන්වාගනයි. එනිසා මේ භායානක අකුසලයෙන් මිදීමට, අද අදම උත්සහ කරන්න.....

පින්වත්නි, තමාගේ ශරීරය පිරිසිදුව තබාගන්න කැමති කෙනා විසින් නිතරම ඒගැන සැලකිලිමත් වෙනවා. මේ, මේ තැන පිරිසුදු කරගත යුතුයි කියල, උවමනාවෙන්ම ඒදෙය කරගන්නව. නාන වෙලාවක නම්, මුළු ශරීරයම හොඳින් පිරිසිදු කරගන්නව.

ඇදුම් නිතරම පිරිසිදුව තියා ගන්නවා. කොට්ට, මෙට්ට, ඇද, ඇතිරිලි, පොරෝනා පිරිසිදු කර ගන්නවා. තමන් පරිහරණය කරන දේවල් පවා පිරිසිදුව තබා ගන්නවා. මේටික කරන්නේ පිරිසිදු කමට කැමති කෙනා විතරමයි. අනිත් අයට එහෙම හැගීමක්වත් එන්නෙ නෑ. ඔය විදියමයි මේ කෙලෙස් අකුසල් දුරු කිරීම කියන දේ. හැමෝටම මේ හැගීම එන්නෙ නෑ. හැමෝටම අකුසල් දුරු කරගන්න, කැමත්ත පහල වෙන්නෙ නෑ. කයටත් වඩා මුල්තැන දිය යුත්තේ, හිත පිරිසිදු කර ගැනීමටයි. මේ කය කෙසේ පිරිසිදුව තබා ගත්තත්, වැහැරී ජරාවට පත්වෙන දවසක් එනවාමයි. එදාටත් මරනින් මතුවටත් අපේ එකම ආරක්ෂකයා හිතයි. හිත පිරිසිදු කර ගන්න කෙනාමයි මහා බලවතා බවට පත් වෙන්නේ. ඔහු හෝ ඇය මෙලොවත් දිනුම්. පරලොවත් දිනුම්. සසරත් දිනුම්. භාහිර ශරීරය වගේම, සිත පිරිසිදු කරගන්නටත්, සැමට සිතුවිලි පහල වේවා.....

මානං,

මේ අකුසලය ගැන නම් හැමෝම අහල ඇති. නමුත් අසානැති බෝහෝදේ තිබෙන බව හොඳින් මතක තබාගන්න. මේ මානය නම් වූ අකුසලය විවිධාකාර බව මුලින්ම දැනගන්න ඕනි. ඒවගේම අරහත්වයට පත්නොවූ සියළුම ගිහි පැවිදි අයකුල මේ අකුසලය පවතින බවත් දැනගන්න ඕනි. සමහර විට මේ වෙද්දී, මාන්න තුන් හතර ආකාරයක් ගැන, අහල දැනගන්න තිබෙන්න පුළුවන්. නමුත් බුද්ධ වචනයට අනුව, නිවැරදි ආකාරයෙන් දැන ගන්න ගැනීමට උත්සාහවත් වෙමු. මේ අකුසල් දුරු කිරීමෙන් තොරව, සසරින් එතෙරවීමක් හෝ දුකින් මිදීමක් ගැන, කථා කිරීමත් නිෂ්ඵල දෙයක්ම පමණයි. මානය නම්වූ අකුසලයේ ප්‍රභේද රාශියක් ඇතිබව අපට පෙන්වා දී තිබේ. ඒ මොනවදැයි කියා බලමු.

ජාතිමදය,

මදය යනු මාන්නය හඳුන්වන සිංහල නාමයයි. මාන්නයට කියන තවත් එක් නමකුයි ජාති මදය ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ, තම තමන්ගේ ජාතිය කෙරෙහි ඇති මාන්නයයි, අපි සිංහල ජාතිය අපි තමයි උසස් කියල අපි කියා ගන්නව. ජපානයේ අය, අපි ජපන් ජාතියයි අපි තමයි හපන්නු කියා ගන්නව. ඇමරිකාවෙ අය අපි

ඇමරිකන්, අපි තමයි බලවත්ම අය කියල කියා ගන්නව. එංගලන්තයේ අය, අපි තමයි රාජ වංශේ අය, අපි තමයි උසස් කියල කියාගන්නව. මේ විදියට ඉන්දියාව, ඕස්ට්‍රේලියාව, තයිලන්තය මොන රටක් ගත්තත්, ඒ අයට ඒ ඒ ජාතිය උසස් වෙනවා. දැන් අපි ඉතියෝපියාව, සෝමාලියාව, වගේ රටක් අරන් බලමු. දැන් ඔබට හිතායන්නත් පුළුවන්. ඇයි ඒ, අපි හිතගත ඉන්නේ ඒ රටවල ඉන්න අය පහත් කියලයි. මේ තමයි ජාති මදය. අපි එහෙම හිතුවට, ඒ අයට තමන්ගෙ ජාතිය උසස්. අපි ලංකාවේ නොවී වෙන රටක ඉපදුනා නම්, අපිට උසස් වෙන්නෙන් ඒ රටේ ජාතියම තමයි. ඒ නිසා ඔය විදියට හිතල, මේ මාන්නය දුරුකර ගන්න ඕනි. පැහැදිලියි නේද?

ගොත්ත මදය,

මේ මාන්නයේ ස්වභාවය වෙන්නේ අපි සිංහල කියල උදම් අනන්‍යතාව වගේම, ඕනෑම රටක් ඇතුලත ගෝත්ත්‍ර වර්ග ජීවත් වෙනවා. අපි ඔය මහ ඉහලින් කථා කරන්නේ. අපි වලච්ඡි කාරයො. මේ විදියට, සිංහල ජාතිය තුලම, කුලමල හේදයක් පවතිනව. පොදුවේ සිංහල උනත්, කුලයෙන් පහත් කරල කටයුතු කරන ස්වභාවය තමයි, මේ කියන මානනයට අයිති වෙන්නේ. පෙලපත්, වාසගම්, පරම්පරානාමයන් ආදිය මුල් කරගත හටගන්න මාන්නයටයි ගොත්ත මදය කියල කියන්නේ. අපි ඉහල කුලේ අය. අපට ගරු සත්කාර කරන්න ඕනි. හැමෝම අපිට යටත් වෙලා ඉන්න ඕනි. අපි කියන විදියට වැඩ කරන්න ඕනි. අපේ සියලු වැඩ කරල දෙන්න ඕනි. මෙන්න මේ මානසික මට්ටම හිතේ පිහිටනවා. ඒනිසාම මේ අකුසලය වැඩි දියුණු වෙනවා. මෙයත් දුරු කරගතයුතු මාන්නයකි. සියලු ගංගා ජලය මුහුදට ගලාගිය පසුව, එකම නම්ත් හදුන්වන්නාසේ, මේ අකුසලය දුරුකර ගන්නා ලෙස පෙන්නා දෙනව. මේ සියල්ලම බමුණු මත බව හොදින් තේරුම් ගන්න ඕනි. ක්‍රියාවෙන් තමා උසස් හෝ පහත් බව තීරණය වෙන්නේ. කම්මනා වසලෝ හොති කම්මනා හෝති බ්‍රාහ්මණෝ”

ආරෝග්‍යය මදය,

මේ මාන්නයේ ස්වභාවය වන්නේ, නිරෝගීකම මුල් කරගනියි හටගන්නේ. දැන් අද තියෙන රෝග දෙස බලද්දි වෛද්‍යවරුවන් දන්නේ නැති ලෙඩ තමයි තියෙන්නේ. සමහරුන්ට

හැමදාම ලෙඩ. ලෙඩක් නැති කෙනෙක්, හොයා ගන්නත් අමාරුයි. මේ අතර ලෙඩ අඩු අයට හිතෙනව, මටනං අනිත් අයට වගේ ලෙඩ නෑ. උනත් හිමිබිරිස්සාවක් හැඳෙන්නෙත් කලාතුරකින් කියල, තමන් ගැනම මාන්නයක් ඇතිකර ගන්නව. අනිත් අය ඉදිරියේ වර්තනා කර ගන්නව. මේ නිසා උපදින මාන්නය අකුසලයක් බවට පත් වෙනවා. නිරෝගීකම තියනව නම්, එය මහා ලාභයක්. සංසාර පිනකට අනුවයි එය ලැබෙන්නෙ. නමුත් ඒකෙන් මත් වුනොත් මාන්නය හට ගන්නව. එයටයි ආරෝග්‍යය මදය කියල කියන්නෙ.

යොබ්බන මදය,

යෞවනබව මුල්කර ගනිමින් හට ගන්නාවූ මාන්නය මේ නමින් හඳුන්වනවා. මේ අකුසල් ස්වභාවය, අද සමාජයේ බහුලව දක්නට ලැබෙනව. බොහෝ කාන්තාවන් නියම වයස කියන්නෙ නෑ. තරුණබව රැකගන්න මොන තරම් වෙහෙසෙනවද බලන්න. මේ මාන්නයට ගොදුරු වූ අයට හරි වෙහෙසයි. තරුණබව රැකගැනීම වෙනුවෙන් අප්‍රමාණව වෙහෙසෙන්න වෙනවා. කෙස් කලු කරන්න ඕනි. දත් දාන්න ඕනි. රටේ තියන තරම් ආලේප ගල්වන්න ඕනි. අලුත් විලාසිතා හොයන්න ඕනි. ඇඳුම් කොපමන තිබුනත් මදි. ආභරණ කාලෙන් කාලෙට අලුත් කරන්න ඕනි. මේ ආකාරයටයි, එවන් මනසක් සකස් වෙන්නෙ. මේ සේරම කරලත් වයසට යෑම නතර කරන්න පුලුවන්ද? කිසිම කෙනෙකුට කරන්න බෑ. මේ ස්වභාවය නිසා, මෙවැනි අයට නිතරම කේන්ති යනව. හේතුවක් නැතිව උනත් නිතර කිපෙනව. පොඩ්දේට පවා කේන්ති යන්නත් මේ අකුසලය හේතුවෙනව. ස්වාමි, භාර්යාවන් අතර, දුදරුවන් අතර, සේවා ස්ථානයේ පවා අඩදබර හටගන්නත් මේ අකුසලය මුල් වෙනවා. කොහොමද එහෙම වෙන්නෙ? බැරි දෙයක් කිරීමට නිතර වෙහෙසෙන කෙනාට, මානසික විඩාවකුයි තියෙන්නෙ. තරුණකම රැකගැනීමට දරන වෙහෙස අප්‍රමාණ විඩාවක්. මෙය කලහැකි කිසිවෙක් මිහිමත නෑ කියල, වැටහෙන්නෙ නෑ. මේ මාන්නයෙන් හිත වැසීගිය විට, පහදල දෙන්නත් බෑ.

මේ අයගේ ස්වභාවය, නිතරම අන් අයගෙන් වයස ගැන විමසනවා. හතලිහේ කෙනෙකුට තිහක් වගේ කිව්වොත් සතියක් නොකා ඉදිවි. ඒ තරම් සතුටුයි. මේ මාන්නයේ ස්වභාවය එහෙමයි. මොනවා කරල ඔපමට්ටම් කලත්, වයසට යෑම හංගන්න බෑ.

හරියටම අවිච්ච වේලුනු ගොරක ගෙඩියක් වගේ, වෙන දවසක් ලග ලගම එනවා. මේක අපි තේරුම් නොගත හොත්, මේ මාන්තය නිසා දර්මය හිතට යන්නෙ නෑ. තමන්ගේ වයස දශක වශයෙන් බෙදල බලන්නයි, අපට පෙන්වාදී තිබෙන්නේ. මිනිස් ආයුෂ වයස දහය දක්වා පිරිහෙනවා. ඔබට පලමු වෙනියා වෙලා ඉන්න හැමදාම බෑ. වයස දහයේ සිට දහනවය තෙක් ඔබ පලවෙනියම තමයි. විස්සේ ඉඳල විසනවය තෙක් ඔබ දෙවැනියාමයි. තිහේ සිට තිස් නවය තෙක් ඔබ තුන්වැනියාමයි. මේ අංක තුන මුලට අරන් වයස ලියන්න, මේ ආත්මයේ නම් බෑ. ඉතිං ඔබ දෙවැනිය වෙන්න මහත්සි වෙනවා නම්, අවුරුදු දෙසිය වෙනතුරු ජීවත් වෙන්න වෙනවා. කරන්න බෑ නේද?

මේ කෙලෙස් අකුසල් වලින් පීඩා විදිනවට වඩා, සත්‍ය ධර්මය වය තේරුම් ගැනීම මොනතරම් වටිනවද? දවිලි නෑ. පීඩා නෑ. අසහනය නෑ පසුතැවිලි නෑ මානසික වේදනා නෑ. අනවශ්‍යය වියදම් නෑ. මාන්තය නම්වූ අකුසලයත් නෑ. පුහු, හිස්, ආටෝප, විච්චුර්ණ, වලින් හටගන්නාවූ රෝග පීඩා නෑ. දහම් ඇස පහල කරගන්නටත්, දෙලොවම ජය ගන්නටත් වාසනාව උදා වෙනවා. මේ මහා ලාභය අහිමි කරගන්න එපා. නුවනින් සිතාබලන්නට කාලයයි මේ.

ජීවිත මදය,

අන් අයට වඩා මම ජීවත් වෙනවා. අපේ පරම්පරාවේ අයත්, කලින්ම මැරිල ගියා. මම තාම හොඳින් ඉන්නෙ. ඔය අහවලා මට ගොඩක් බාල කෙනෙක්. ඒ උනාට බලන්නකෝ හැටි. බලන්නකෝ මගේ තව එක දතක්වත් වැටිල නෑ. මට හොඳට ලග දුර පේනව. හොඳට කන් ඇහෙනව. කෙස් රැවුල් පැහැනට, මම තාම හිතින් තරුණයි. මෙහෙම කියන අය ඔබ ඕන තරම් දෑකල ඇති. ඔබේ වටහා ගැනීමේ පහසුවටයි, මේ තරම් පහදා දෙන්නේ. මේ තමයි ජීවිත මදය නම්වූ, මාන්තයේ ස්වභාවය.

ලාභ මදය,

ලැබීම් මුල්කර ගනිමින් ඇතිකර ගන්නාවූ මාන්තය මේ නමින් හැඳින්වේ. දැන් කෙනෙකුට නොයෙක් දේවල් ලැබෙන්න පුළුවන්. ඇදුම් පැලඳුම්, ආභරන, තෑගිබෝග ආදිය ලැබෙද්දී, මේව මට විතරයි ලැබෙන්නෙ. අනිත් අයට මට වගේ ලැබෙන්නේ නෑ.

කියල හිතනව තමන්ට වතුපිට වලින්, ව්‍යාපාර වලින් ලාභ ලැබෙනව. මේ වෙලාවටත් හිතනව, මට විතරයි මෙහෙම ලැබෙන්නෙ. අනිත් අයට මේ ලැබීම් නෑ. ඒ අය හීනයි. මම තමයි උසස්. දිනුමක් ඇදුන වෙලාවටත්, ඒ ලාභය නිසා මත්වෙනවා. තමන්ගේ ලැබීම් ගැන හිතමින් මත්වීම තුල, මේ මාන්නය හටගන්නව. මේ මාන්නයත් ධර්මාවබෝධයට හාදාවක් බව පෙන්වා දෙනවා.

සක්කාර මදය,

තමන්ට යම් සක්කාරයක් ලැබෙන විට, එයට මත්වීම නිසා ඇතිකර ගන්නාවූ මාන්නය. යම් යම් ක්ෂේත්‍රවල කටයුතු කරන උදවියට, උදව් උපකාර ලැබෙන්න පුළුවන්. අලුත් බත් කන්න කියල හාල් ටිකක් ගෙනත් දෙන්න පුළුවන්, කොටුවෙ අලුත්ම එලවලු ටිකක් ලැබෙන්න පුළුවන්, වැඩපල වලට උදව් වෙලා යන්න පුළුවන්. මේ කියන මේ ලැබෙන උදව් උපකාර වලටත් සමහරු මත්වෙනවා. මේ උපකාර ලැබෙන්නෙ මට විතරයි. අනිත් අයට නෑ. කියල මත්වෙනව. මේ හේතුවෙන් හටගන්නාවූ සක්කාර මදය නිසා මාන්නය හටගන්නව. බලන්න පිංවතුනි, මේ සියල්ල බුදු නුවනින් අවබෝධ කලානේ. එසේ නොවන්නට අපි දන්නවද? කවුද අපට කියා දෙන්නෙ.

ගරුකාර මදය,

ගරු කිරීම හේතුවෙන් හටගන්නාවූ මාන්නය ගැනයි මේ කියන්නේ. දකින විටම නැගිටල ගරු කරනව. ආසන පනවල දෙනව. මුල්තැන දීල කථා කරනවා. මුල්ම ආහාර පාන පිරිසිදුව පිළිවෙලට දෙනවා. වන්දනාමාන කරනවා. හොඳම දේ තෑගි දෙනවා. වටිනා දේවල්ම දෙනවා. ගුණ වර්ණනා කරනවා මුලින්ම තනතුරු සමග නමත් කියනවා. දෑත් ඉතිං වෙන්න ඕන දේ වෙලා ඉවරයි. මේ නිසාම මත් වෙනව. මාන්නය හටගන්නව. ගිහි පැවදි හැමෝටම බලපාන දෙයක්. නොදුන හිටියොත් දර්මයෙන් බැහැරට විසිවෙලා යනවා. තමන්ට මොකද වුනේ කියල, තමන්වත් දන්නෙ නෑ. ඒ තරමටම, මේ ගරුකාර මදය හෙවත් මාන්නය නැමති අකුසලය විසින්, මේ හිත වසා ගන්නව. ඒ වෙලාවට ඇත්ත නොපෙනෙන ලෙස අන්ධවීම, මෙහි ස්වභාවයයි.

මල්මාලා වලින් පිළිගන්න ඕනි පිරිස රැස් වී ආචාර

කරන්න ඕනි. පාරේ අනිත් වාහන අයින් කර ගන්න ඕනි. නම්බුනාම, තානාන්තර වල අඩුවක් වෙන්න බෑ. මේ අකුසලය හටගත් විට පැන නගින ගැටළු බව පහදා දෙනවා. මේ මාන්තය නොමැති විට, මේ කිසිවක් නොලැබුනා කියා දොම්නසක් උපදින්නෙ නෑ.

පොරික්කාර මදය,

පෙරමුණ ගෙන කටයුතු කිරීම හේතුවෙන් හටගන්නාවූ මාන්තයයි, මේ නමින් හඳුන්වන්නේ අපි දැන් හිතමු, සමිති සමාගමක වේවා, උත්සවයක වේවා, දානයක, මලගෙයක, පිරිසක් ඉන්නවා. මේ වැඩේට නම් අහවලා නැතුව බෑ. මෙයා නැතුව මේ වැඩේ හරියන්නෙ නෑ. අහවලාට තමයි මේක හරියටම කරන්න පුළුවන් මේ වැඩේට එකම දක්ෂය අහවලා තමයි. මේ විදියට යම් යම් දේට දක්ෂය අහවලා තමයි. මේ විදියට යම් යම් දේට දක්ෂ අය ඉන්නවා. ඒක නෙමෙයි වරද? මේ අය හිතනවා, මම නැතුව මේව කරන්න බෑ. බලමුකෝ කරන හැටි. ඔය වැඩේට මාව හොයාගන එන්නම වෙනවා මගේ වටිනාකම දූනෙන්න ඕනි. මේ විදියට හිතල මාන්තය ඇති කර ගන්නව. ප්‍රශ්නයක්, ගැටලුවක්, ආරවුලක් වුනා කියල හිතන්න. ඔතන මම හිටිය නම් ප්‍රශ්නයක් වෙන්න දෙන්නේ නෑ. මම දන්නවා ඕක විසඳන්න. ඕන විදිය. නිවැරදිවම කරන්න දන්නෙ මමයි. මම හිටිය නැති එකේ අඩුව තමයි කියල, මේ අකුසලය පෝෂණය කර ගන්නව. මේ පොරික්කාර මදය නිසා හටගන්නාවූ මාන්තය බව දැගන්න ඕනි.

පරිවාර මදය,

පිරිවර හේතුවෙන් ඇති කරගන්නාවූ මාන්තය මේ නමින් හැඳින්වේ. අනිත් අයට, කියලවත් කෙනෙක් හොයාගන්න බෑ. ඒකට බලන්ඩ එපෑ මට ඕනතරම් පිරිස ඉන්නව. මොනව කරන්න ගියත් පිරිස හොයාගන හරි එනවා. අනිත් අයට පඩි දිලවත් කෙනෙක් හොයා ගන්න අමාරුයි. මම කියලා නෙමෙයි. මේ විදියේ පුරාපේරු කියන අය ඕන තරම් ඉන්නවා. පිරිවර ලැබෙන්නෙ තමන්ගෙ පිනට. නමුත් ඒකෙන් මත්වීම නිසා මාන්තය හටගන්නව මේ හැමදේකම ලැබීමට හේතුව තමන්ගේම පින. වෙන දෙයක් නෙමෙයි. නමුත් ඒකම මුල්වෙලා අකුසල් උපදිනව කියල දන්නෑ. මට සෑම වැඩකදීම ඊට අදාල පිරිසක් ඉන්නවා. උසස් නිලධාරීන්

ඉන්නවා. දේශපාලන බලවතුන් ඉන්නවා. මොන දේ කරන්න ගියත් මට පිරිවරෙන් අඩුවක් නෑ කියලා, අන් අයට කීම තුලමයි මේ මාන්නය හටගනු ලබන්නේ.

හෝග මදය,

තමන්ගේ වත්කම් ගැන හිතමින් ඇති කරගන්නාවූ මත්භාවය හේතුවෙන්, හටගන්න මාන්නයයි, මේ නමින් හඳුන්වන්නේ. මට උතුරන්න මුදල් තියනවා. පරම්පරා ගාතකට සල්ලි හම්බ කරලයි කියෙන්නේ. ඉඩකඩම් වස්තු දේපලත් ඇති වෙන්නම තියනව. අනිත් අයට, එදා වේල කන්නවත් සල්ලි නෑ. ඒ අයත් එක්ක බලද්දි, මම තරම් පෝසතෙක් වෙන නෑ. මේ ආකාරයෙන් තමන්ගේම හෝග සම්පත් වලට මත්වීම නිසා හටගන්නාවූ මාන්නයත්, ධර්ම මාර්ගයට භාදක පිනිස පවතින බව පෙන්වා දෙනවා. ලැබීම හා නොලැබීම පුත්‍රා විපාක මත සිදු වුවත්, ඒවාට මත්වීම නිසා පිරිහීම ඇතිවන බවත් ඉතා පැහැදිලිව දේශනා කර තිබේ. මේවා දැනගත සිටීමට පවා, පිනක් තිබිය යුතුමයි.

වණ්ණ මදය,

ගරු වර්ණය මුල්කර ගැනීමෙන් හටගන්නාවූ මාන්නයයි. මේ මාන්නය වැඩිපුරම ඇති වන්නේ, සුන්දර රෑප සෝබාවක් ඇති අයටයි. මේ ප්‍රිය මනාපබව හිමි වෙන්නේ ප්‍රත්‍යාවිපාකයන් නිසා උවත්, දර්මය නොදන්නා කමින්, මාන්නය නම්වූ අකුසලය රැස්කර ගන්නව. ලස්සන ප්‍රිය රූපය නිසාම අන් අය හරිම විරූපී. මමයි ලස්සන. මගේ රූපෙට සමාන අය මේ පලාතෙම නෑ. අනිත් අය මොනතරම් කැනද. මගේ පැහැයට හැමෝම වෂී වෙනවා. මාව දැක්කම හැමෝම වසග වෙනවා. හැරි හැරි බලන්නේ. මේ ආකාරයෙන් තමාගේ රූපයට හා පැහැයට මත්වී ඇතිකර ගන්නාවූ අකුසලය වන්න මදය නම්වූ මාන්නයයි.

සාත මදය,

දැනුමට මත්වීමෙන් හටගන්නාවූ මාන්නයයි. මම තමයි හැමදේම දන්නෙ. මම විභාග සේරම ඉහලින්ම සමත්. හැමෝම ප්‍රශ්නයක් උනාම මගෙන් අහන්න ඕනි. මට වගේ දැනුමක් වෙන අයට නෑ. මගේ දැනුමට හැමෝම පුදුම වෙලා ඉන්නෙ මගේ දැනුම නිසා ඕනිම ගැටලුවක් විසඳන්න, මට පුළුවන්. දර්මය ගැන උනත්

මම ඕන දෙයක් දන්නවා. මොනව හරි අහල දැනගන්න ඕනිනම්, තැන් තැන්වල යන්න එපා. මම ලගට එන්න. මම කියල දෙන්නම් ලොකු ලොකු අයට පවා මම තමයි නොදන්න දේවල් කියාදෙන්නෙ. මේ විදියට පිරිස අතර කියවන්නේ නම්, සෘත මදය නම්වූ මාන්තය හටගෙනයි. මේ අකුසලයත්, අනුන් හෙලා දකිමින් කථා කරන, හිහිසුණු දෙයකි.

පටිභාණ මදය,

වැටහීමේ නුවන හේතුවෙන් හටගන්නාවූ මාන්තයයි. යමක් කියද්දී හොඳට වැටහෙනව නම්, ඒ හේතුවෙනුත් මාන්තයක් උපදිනව. අනිත් අයට කොපමන කීවත් වැටහෙන්නෙ නෑ. මට එහෙම නෙමෙයි, එක පාරින්ම ඕනෑම දෙයක් වැටහෙනවා. දහම් කරුණක් උනත් මට හොඳට වැටහෙනව කියල මන්තයකට පත්වෙනව. ඒවගේම තමයි නොතේරුණත්, තමන්ට වැටහුණු බව හැගවීම. මේ සියල්ලම හටගන්නේ, පටිභාණ මදය නම්වූ අකුසල් සිත මුල්කර ගත්, මාන්තය නිසායි. මේවා නුවනින් බලා, දුරුකර ගතයුතු අකුසල් බව, තේරුම් ගත යුතුයි.

රත්තඤ්ඤ මදය,

පැරණිබව මුල්කර ගනිමින් ඇතිකර ගන්න මාන්තයයි. වයස් ප්‍රමාණය, සේවා කාලය, දීර්ඝ ඇසුර, කුලවත් බව, කියන්නාවූ දේවල්, මේ මාන්තයට හේතු වෙනව. වයසක අය පැරණි ඉතිහාසය ගැන තොරතුරු කියනවා. උඹල මොනවද දන්නෙ. ඒකාලෙ උබල ඉපදිලාවත් නෑ. උබලගේ තාත්තලත් පොඩිඑවුන්. පැරණි දේවල් මගෙන් අහපන්. දීර්ඝ කාලයක්, කුමන සේවයේ යෙදී හිටියත්, අලුතෙන් එන අය යටකර ගනයි ඉන්නෙ. ඔයාලට මේව තේරෙන්නෙ නෑ. මම මුල ඉදලම ඉන්න කෙනෙක්. මගෙන් අහලම කරන දේවල් කරන්න ඕනි. මෙහෙම දේවල් වෙන්නෙ නැද්ද?

ගෙදරක වැඩට ඉන්න කෙනාටත් මේ අකුසලය හටගන්නව. පවුලෙ හැමදේම දන්නෙ මම. මේ ලමයි දොස්තරල උනාට මමයි, හැදූවෙ. හැමදේම දන්නෙ මම. මේ විදියට පැරණි බාවය මුල්වෙලා හටගන්න මේ මාන්තයත් දුරුකර ගන්න ඕනි. ගිහි පැවිදි හැමෝටම මේ දේවල් හටගන්නා බව බුදු නුවනින් දැක වදාලා. ඒකාලෙ ඔය පන්සල හැදූවේ අපි. පලවෙනි පස් පිඩාල්ල

කැපුවෙන් අපි. දැන් ඉන්න අය ඕව දන්නෙ නෑ හාමුදුරුවන්ටත් ලොකු දැන් ඉන්න අය. මෙහෙම දේවලුත් වෙනවා. පැරණි බව හොඳයි. එකට මත්වීමයි, අකුසල් වෙන්නේ. එයමයි මාන්නයක් බවට පත්වෙන්නේ. ගෞතම සාසනේ පලමුවැනි ශ්‍රාවක, කොණ්ඩඤ්ඤ හිමියන් වගේ වෙන්න ඕනි.

පිණ්ඩපාත මදය,

දැන් කෙනෙක් ඉන්න පුළුවන්, මොනතරම් අඩුපාඩු, අගහිගකම්, තිබුණක්, ඉල්ලන්න යන්නෙ නෑ. ඒක මදිකමක් ලෙස දකිනවා. තමන්ගෙ තත්වට ගැලපෙන්නෙ නෑ කියල හිතනවා. බාල්දු වීමක් විදියට දකිනවා. මේකත් මත්වීම නිසා හටගන්න මාන්නයක් බව පෙන්වා දෙනවා. සමහර පැවිදි අය දාන වලට වඩින්නෙ නෑ. පිණ්ඩපාතෙන් විතරයි යැපෙන්නෙ. ඒ නිසා තමන් අනිත් අයට වඩා උසස් බව, පිරිස සමග කියනව. ඒ හේතුවෙන්, මේ කියන මාන්නය හටගන්නව. එයත් ධර්ම මාර්ගයට බාධා පිණිස පවතින, අකුසලයක් බවට පත්වෙනව. බලන්නකෝ මේ අකුසල්වල ස්වභාවය. අපි මේව දැනගතද හිටියෙ. බුදුනුවනින් දැක වදාල නිසාමයි, මේව ගැන අහන්න හරි ලැබෙන්නෙ. එහෙම නේද?

අනවඤ්ඤාත මදය,

නින්දා, අපහාස, අවමන්, නොකිරීම හේතුවෙන් හටගන්න මාන්නයයි. මේ විදියට ඉන්න ලැබෙනවානම් ඉතාම හොඳයි. සංසාර ප්‍රත්‍ය විපාක හින්දයි එහෙම ඉන්න ලැබෙන්නෙ. නමුත් ඒක මුල්කරගත මාන්නය හදාගන්නව. අනිත් අය නිතරම නින්දා, අපහාස වලට ලක්වෙනව. මට නම් එහෙම නෑ. කිසිම කෙනෙක් මගේ වරදක් කියන්නෙ නෑ. මේ විදියට හිතල මත් වෙනවා. ඒ නිසා මාන්නය උපදිනව. හරිම පුදුමයි නේද?

ඉරියාපට් මදය,

ඉරියව් වලට මත්වීමෙන් ඇතිකර ගන්නාවූ මාන්නය. මගේ ගමන් විලාශය හරිම සංවරයි. ඒකට අනිත් අය. අර යන හැටි. හරිම අශෝඛනයයි. මම ඉඳගන්නෙත් ගාම්බීර තාලෙට. අනිත් අය ඉඳගන්න දන්නෙත් නෑ. හරිම අසංවරයි. මම හිටගත ඉන්නෙත් හරියට ඇතෙක් වගේ. අනිත් අයට කෙලින් ඉන්නත් බෑ. කොහෙට

හරි හේත්තු වෙන්න ඕනි. මම නිදාගන්නෙත් සිංහයෙක් වගේ. අනිත් අය නිදාගන්නවත් දන්නෙ නෑ. මේ විදියට ඉරියව් ගැන හිතල ඇතිකර ගන්න මත්වීමයි, අකුසලයක් බවට පත්වෙන්නෙ. දෑත් බලන්න මේදේවල් නරක දේවල්ද? නෑ. ඉතාම හොඳයි. නමුත් ඒවට මත්වෙලා ඇතිකර ගන්න මාන්නයයි, අකුසල් බවට පත්වෙන්නෙ. පැහැදිලියි නේද?

ඉද්ධි මදය,

හැකියාවන් වලට මත්වීමෙන් ඇතිවන මාන්නය. දෑත් කෙනෙක් ඉන්න පුළුවන් මොනදේට අතගැහුවත් සාර්ථක වෙනවා. මොන ව්‍යාපාරය පටන් ගත්තත් දියණු වෙනව. පටන් ගන්නදේ අවසානය කරාම යනවා. මේ වගේ බොහෝ හැකියාවන් තිබෙන අය ඉන්නව. ඒ විදියට වෙන්නෙ පුත්‍රය විපාක නිසා. අනිත් අයට මට වගේ බෑ. ඒ අය කරනදේවල් අතරමගම කඩාකප්පල් වෙනවා. මගේ හැකියාව වෙන අයට නෑ. මේ විදියට හැකියාවට මත් වෙද්දි, අකුසල් හටගන්නව. එය මාන්නය බවට පත්වෙනව. මේවායින් බේරිලා ඉන්න, මොන තරම් නුවනක් තියෙන්න ඕනෑද කියල හිතල බලන්න. නුවනැති, ප්‍රක්ෂාවන්තයාටමයි, මේ උතුම් වූ දහම ගෝචර වෙන්නෙ. අඥාණයාට නොවෙයි.

යස මදය,

ප්‍රධානත්වය මුල් වීමෙන් හටගන්න මාන්නය. ගෙදර වේවා, පාසැලේ වේවා, ව්‍යාපාර ආයතනයේ වේවා, රුකියා ස්ථානයේ වේවා, ගමේ වේවා, නගරයේ වේවා, සමාගමක වේවා, රටේ වේවා, ප්‍රධාන තැනක් ලැබෙනව කියල හිතන්න. උසස් වීමක් වෙන්නත් පුළුවනි. මේ හිමිවෙන උසස් වීම මුල්වෙලා සමහර අය මත්වෙනව. නම කියල කථා කල අය, සර් කීව්වේ නැත්නම් හිතට මදි. තනතුරට, උසස් වීමට, ප්‍රධානත්වයට, මත්වෙලා තමයි මේ මාන්නය හටගන්නේ.

ශීල මදය,

සිල්වත්බව මුල්වෙලා හටගන්න මාන්නය. මේ අකුසලය හටගන්නේ සිල්වත් අයටයි. කොහෙත්වත් බේරෙන්න බෑ නේද, කියල ඔබට හිතෙයි. එහෙම හිතනට වරදක් නෑ, සසර දුකින් මිදීම, හිතන තරම් ලේසිනෑ කියල, දෑත් වැටහෙන්න ඕනි. සිල්රකින

කෙනා හිතනව, අතින් අය බොහෝ පවිකර ගන්නව. ඒ අය හරිම දුස්සීලයි. මම එහෙම නෑ. මම තමයි සිල්වත්ම කෙනා කියලා, අන් අයව හෙලා දකිනවා. ඒ අයට ගරහනවා. තමන්ගේ සිල්වත්බව ප්‍රදර්ශනය කරනව. තමන්ගේම සිල්වත් බවට මත්වෙලා අකුසල් කරගන්නවා. ඒතුලින් මාන්නය හටගන්නව. දර්මයෙන් දුරස් වෙනව. අවබෝධයට හාදාවක් වෙනව. පැහැදිලියි නේද?

ධ්‍යාන මදය,

හිතේ සන්සුන්බව මුල්වෙලා හට ගන්න මාන්නය. මේ අකුසලය බෙහෙමින්ම බලපානු ලබන්නේ, භාවනා ගුණ වඩන අයටයි. මේ අය හරියට සත්තු වගේ හරිම කලබලයි. මේ අයගේ සංසුන් කමක් ඇත්තෙම නෑ. මේ අයගෙ හිත් නොසංසුන්, මනස විකෘති කරගනයි ඉන්නෙ. මම නම් එහෙම නෑ. මගේ හිත හරිම තැම්පත්. මට ධ්‍යාන නියතව සමාධි වලට සමවැදිලි ඉන්නත් පුළුවන්. මේ අය හරිම පවිකාරයෝ. මම වගේ ඉන්න ඒ අයට බෑ, කියමින් මත් වෙනව. මේ අකුසලය මුල්වෙලා, මාන්නය හටගන්නව. උපදවාගත සිටි ධ්‍යාන, සමාධි පවා පිරිහිලා යනවා. ධර්ම මාර්ගයෙන් බොහෝ ඇතට විසිවෙනවා. මේවා දැනගත සිටීම මොනතරම් වටිනව වගේම වැදගත්ද?

සිල්ප මදය,

තමන්ගේ ශිල්ප සාස්ත්‍ර මුල්කර ගැනීමෙන් හටගන්නාවූ මාන්නය. දෑත් ඔබ දෑකල ඇති, සමහර අයට බැරි දෙයක් නෑ මොනදේ කිව්වත් පුළුවන්. හැම ඤේෂ්ත්‍රයක් ගැනම දන්නව. එහෙම අය ඉන්නව. වාහන පදවන්න, පරිගනක, වීදුලි වැඩ, මේසන්වැඩ, වඩුවැඩ, කුඹුරුවැඩ, ගේදොර වැඩ, ගායන, වාදන, රගපාන වැඩ, ලේඛණ වැඩ, දේශපාලන වැඩ, ක්‍රීඩා, සටන් කලාව, මේ වගේ හැමදේටම දක්ෂඅය ඉන්නව. මේ දක්ෂතාවය බොහෝම හොඳ දෙයක්. නමුත් මේ ශිල්පයන් හමුවේ මත්වීමට ඇති ඉඩකඩ බහුලබව පෙන්නවා දෙනවා. මට තමයි හැමදේම පුළුවන්. මම තමයි හැමදේම දන්නෙ, කියලා මාන්නයක් ඇතිකර ගන්නව. එය දර්ම මාර්ගයට බාදා පිනිස පවතින බව පෙන්නවා දෙනවා.

ආරෝහ මදුව,

හැඩිදූඩ් ශරීරයක් තිබීම නිසා ඇතිකර ගන්නා මාන්තයයි. මේවගේ උස මහත හැඩිදූඩ් ශරීර වලින් යුතු අය ඔබ දකල ඇති. මේවගේ අයට අනිත් අයව පේන්නේ, පොඩි ලමයි වගේ. එහෙම වෙන්න හේතුව තමයි, තමන්ගේ ශරීරයට මත්වීම. මේ මත්වීම තුල, උසස් නිලධාරීන් ඉදිරියේ පවා හැඩිදූඩ් බව ප්‍රදර්ශනය කරන්න යනවා. දේහදාරිබව තුළින් තමන්ගේ ඕනෑ එපාකම් ඉටුකර ගන්න පෙලඹෙනවා. ගරු ගාම්භීර බවක් පෙන්නන්නට උත්සහ දරනව. මේ නිසා තම ශරීරය හේතුවෙන් මාන්තයක් හටගන්නව. මෙය අකුසලයක්. දහම් මගට බාදාවක් බව වදාලා.

පරිහාන මදය,

ගොඩාක් උස අයව ඔබ දක ඇති. ඒ වගේම ගොඩාක් මහත අයත් ඔබ දක ඇති. මේ සියලු අය අතර, උසට ගැලපෙන මහතින් යුතු අයත් දකල ඇති. මෙන්න මේ කියන ප්‍රමාණයේ අය ගැනයි, මේ කියන්නේ. උසත් නැති මිටිත් නැති, මහතත් නැති, කෙටිටුත් නැති, ශරීර තියන අයටයි, මේ මාන්තය හටගන්නේ. තමන්ගේ ශරීරය වර්ණනා කර ගන්නව. උස අයට, පුවක්ගස් වගේ කියල නින්දා කරනව, මහත අයට අලිවගේ කියල අපහාස කරනවා. කෙටිටු අයට මිටි අයට නානාවිධ නම් වලින් හෙලා දකිනවා.

මේ නිසා අකුසල් රුස්වෙනවා. ඒ තුළින්ම මාන්තයක් හටගන්නවා. මෙයත් දහම් මගට බාදා පිනිස පවතින බව පහදා දෙනවා. එනිසා විහිළුවට හෝ එවැනි දේවල් කීමෙන් වලකින්න ඕන.

සත්ථාන මදය,

ශරීර අංග පිහිටා තිබෙන ආකාරය අනුව උපදින මාන්තය මේ නමින් හැඳින්වේ. දැන් කෙනෙකුගේ හිස් මුදුනේ සිට පාදාන්තය දක්වාම, සියලුම අංග හොඳින් පිහිටා ඇතැයි සිතන්න. දුටුවන්ගේ තෙත් ඇඳ ගන්නා අයුරින් හා ප්‍රසන්නවූ අංගයන් පිහිටා තිබීම මුල්කරගනියි, මේ මාන්තය හටගන්නේ. තම ශරීර හැඩය නිතර වර්ණනා කරනවා. අන් අයගේ අඩුපාඩු කපා කරනව. මේ නිසා මාන්තය හටගන්නවා. එයත් අකුසලයක් වගේම දර්ම මාර්ගයට බාදා පිනිසයි පවතින්නේ. පුත්‍රය විපාකයට ලැබෙන දේ තුළින් අකුසල් රුස්වෙන්නේ, දර්මය නොදන්නා නිසයි. මේ නිසා දැනගන

සිටීමට වඩා, දුරුකර ගැනීම ඉතාම වැදගත් වේ.

පාරපූර් මදය,

පරිපූර්ණ ශරීරයක් හිමිවීමෙන්, එයට මත්වී, ඇතිකර ගන්නා මාන්ත්‍රයයි. දිග කොන්ඩයක්, රෝදු නොවු ඇස්දෙකක්, මනාව පිහිටි කන්, නාසය, තොල්, දත්, පියවුරු, ආදිය නිසා කාන්තාවන් මත්වෙතවා. පිරිමි අයගෙන් රුචුල නිසාත්, පිරිපුන් බාහු බලය නිසාත්, මත්වෙතවා. මෙයින් අන් අයව හෙලා දැකීමට සිතුවිලි පහල වීමෙන්, මාන්ත්‍රය හටගන්න බව පෙන්වා දෙනවා. දෝෂ රහිතව සියල්ල පිහිටා සිටින්නේ, පුත්‍රය විපාකයට බව දර්මය තුළින් දැක, ගුණදර්ම දියුණු කර ගත යුතුයි.

ඕ මානං,

මට බැ. මට අමාරුයි. මම හීනයයි. මම දක්‍ෂ නැ. මට පිරිසක් ඉදිරියේ කපා කරගන්න බැ. ලිවීමේ හැකියාවක් නැ. පිරිස මාව ගනන් ගන්නේ නැ. මම දුප්පත්. මට මොකුත් හරියට කරගන්න බැ. මේ ආකාරයෙන් සිතුවිලි පහලවී, තමා උදාසීන බවට පත්කරන මාන්ත්‍රය, හීන මානයයි. මේ හීන මානයත්, දර්ම මාර්ගයට බාධාව පිනිස පවතී. මෙයත් අකුසලයකි. නිතරම තමාව හීන ස්වභාවයට ඇද දමීමයි, මෙයින් කෙරෙන්නේ. මෙවැනි සිතුවිලි දුරුකර ගන්නට මහන්සි විය යුතුයි.

අති මානං,

මේ මාන්ත්‍රයේ ස්වභාවය වන්නේ, සෑම විටම, තමන් උසස් කෙනෙක් බව පෙන්වීමට, දරන වැයමයි. තමා සතු සියල්ලම අන් අයගේ දේවල් වලට වඩා උසස්බව පෙන්වීමට උත්සහ ගන්නවා. තමන් අන් අයට වඩා වෙනස් බව පෙන්වීමට නොයෙකුත් දේවල් කරනවා. තමන් පරිහරණය කරන දේ පවා, උසස් බව අන් අය ඉදිරියේ කියාපානවා. මේවා හැමෝටම ගන්න බැ. මේ දේවල් හැමතැනම නැ. මම කියලම හදවා ගත්තේ. මේක රටින් ගෙන්ග ගත්තේ. ලංකාවේ නෑ ගොඩක් මිලයි. ඒතමයි අති මානයේ ස්වභාවය. තමන්ගේ දෙමව්පියෝ, බිරිඳ, ස්වාමියා, දරුවෝ, ඥාතින් පවා උසස් අය බව කියනවා. ඒ අයගේ වෙනස්කම් පවා උසස් බව කියනවා. මේ සියල්ල වෙන්නේ අති මාන්ත්‍රය නිසයි. මේ ස්වභාවය තුල අකුසල් රුස්වී, මාන්ත්‍රයට යටවී, දර්ම මාර්ගයෙන්

දුරට විසිවී යනව. එනිසා නුවනින් විමසා බලා, දුරුකර ගන්නම අවශ්‍යයි.

අධි මානං,

නොකල දේ කලායැයි පැවසීමත්, නොහැකි දේ හැකිබව පැවසීමත්, නොමැති දේ ඇතිබව හැඟවීමත්, මේ මාන්නයේ ස්වභාවයි. තමනුත් අන් අයට වඩා උසස්බව පෙන්වීමටයි නිතරම උත්සහ කරන්නේ. කවුරුහෝ යමක් කරල වර්තනා කරද්දි ඉවසන්න බෑ. ඔව මොන වැඩද? මම මෙහෙම දේවල් පවා කලා කියල කියනවා. අමාරු දෙයක් කවුරු හෝ කලාම, ඔවත් වැඩද? මම ඔයිට වඩා වැඩ දන්න බව කියනව. අදහස් ප්‍රකාශ කරද්දින්, තමන් උසස්බව පෙන්වන්නට, අමුතුවම අදහස් තමයි කියන්නේ. හිතේ දියුණුව පවා තමාට අතිබව පවසනවා. ධ්‍යාන සමාධි පවා ඇති බව පෙන්වන්න උත්සහ ගන්නව. මෙහෙම වෙන්නේ අධි මාන්නය නිසා බව වදාලා. මුලාවීමෙන් පැවසීම තුල, මාර්ගඵල සිහිනය බොඳවී, දර්ම මාර්ගයෙන් විසිවී යනවා.

අතිහිපාත,

හීනයන් අතරින් හීනයයි සිතා, කිසිවක් නොකර සිටින මාන්නයයි. මම සසරේ පිංකරල නෑ. මට කිසිම හැකියාවක් නෑ. මේක මගේ කරුමය තමයි. මට පිංකමක් කරගන්නත් බෑ. සිල් ගන්නත් බෑ. සිල් අරන් දවස ගෙවන්න හරිම අමාරුයි. කියන දේවල් මොකුත් තේරෙන්නෙත් නෑ. මට කොහොමත් බෑ. මේ හවේ මට හරිම අමාරුයි. විනාඩි පහක් එකවිදියට ඉන්න බෑ. එනිසා මට මොකුත් බෑ. සමාධි ගැන හිතලම වැඩක් නෑ.

මේ අකුසලය සහිත මාන්න ස්වභාවයයි. මොනදේ කරන්න ගියත්, මට මේක බෑ. කියන සිතුවිල්ලම මුල්වෙනව. මේ ස්වභාවය ඉතාම බරපතල බව පෙන්වා දෙනව. දානෙ ටිකක් බෙදන්න කිව්වොත්, මට බෑ. මල් ටිකක් කඩන්න උනත්, මට තේරෙන්නේ නෑ. මේ මල් හොඳද? මේව පෑජා කරන්න බෑ. කියල ඔහේ බලා ඉන්නව. තමන් විසින්ම, තමාව අධිපණ කර දමන, මේ හීන මානසික ස්වභාවයෙන් මිදෙන්නම ඕනි. දුෂ්කරබව මුල් වීමෙන්ම, මෙම අකුසලය හට ගනී. කිසිවක්ම බැරි අය අතරින්, බැරි කෙනෙක් බවට පත් කර දමනව. "ඔබ මේ දක්වා ඉගෙන ගනු ලැබුවේ, මහ සයුරේ ජල බිඳක් තරම් සුළු ප්‍රමාණයකි. ඉදිරියේදී

කෙලෙස් පිළිබඳවම, වෙනම විග්‍රහයක් කර දෙන්නට, බලාපොරොත්තු වෙමි. මෙවැනි අකුසල් සෘජුවම අපගේ ජීවිතවලට බලපාන බව, ඔබටම පැහැදිලි වන්න ඇතැයි සිතමි.”

නිර්මල බුදුදහම ශ්‍රවණය කරද්දී, මේ මම ගැනමයි කියන්නේ, යන හැගීම එන්න ඕනි. බුදුරදුන් දම්දෙසන විටත්, හැමදෙනාටම එසේ සිතෙන බව ඔබ අසා ඇති. ඊට හේතුව, මේ කෙලෙස් සියලු සත්වයාටම ආවේනික බව, බුදු නුවනින් දකිනා නිසයි. තමන් දන්නා බව හැගවීම තුලින් සිදුවන්නේ, අතිවිශාල අලාභයකි. ඔබේ ජීවිතය උඩුයටිකුරු කරන දහම් පරියාය මෙය වීමට, බොහෝ දුරට ඉඩ තිබේ. ඔබ දන්න කෙනෙකු ලෙසින් කරුණු කියාපෑම තුල, එය ඔබට නොලැබී යනු ඇත. ඉස්මතු වීම යනු, සිතේ පවතින අකුසලයක් බව නිතර සිහිකරන්න. “අප්පමාදේන සම්පාදේථ.”

මේ ආකාරයේ තවත් මාන්නයන් ඇති බව දැන ගත යුතුයි. උච්ච මානය, සෙයිය මානය, සද්දිස මානය ආදී ස්වභාවයන් තිබේ. රටේ හෝ ලෝකයේ ජනප්‍රිය වර්ත අනුකරනය කරමින්, ඔවුන් සේ අදින, පලදින, ගමන්කරන, කථා කරන, හිනාවෙන, ස්වභාවයන්, මාන්නය නිසාම සිදුවේ. තමාත් ඔවුන්ට සමාන බව පෙන්වීමට උත්සහ දරයි. මේ සියල්ලම, හිතේ හටගන්නා අකුසල් කෙලෙස් නිසාවෙන් බව, දැනගැනීම වැදගත් වේ.

අප නිතරම බුද්ධ චරනයට අනුවම දර්මයේ හැසිරිය යුතුයි. මායාකාරී හිතේ ස්වභාවය අපි දන්නේම නැත. මේ සියල්ල නිවැරදිව දන්නේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේම පමනයි. බුදුරදුන් පසු පසම යමින්, ඒ අනුවම ක්‍රියාකල උදවියත්, අතීතයේ සිටිබව සඳහන් වේ. බුදුරජුන් අනුකරනය කරන්නට කිසිවකු සමත් නොවේ. අප සසරේ අතරමන් වුවෝ පමනයි. ඒ උතුම් බුදු වදනට අනුව, දර්මයේ හැසිරීමට වඩා යමක්, අපට කල නොහැකි බව, තේරුම් ගැනීම ඉතාම වැදගත් වෙනවා. දෙවි මිනිසුන්ගේ එකම සාස්තෘ බුදුරජාණන් වහන්සේම පමනයි. අන් සියල්ලෝම ශ්‍රාවකයෝ පමණයි.

පංච කාමෝ,

- ★ ඉෂ්ඨ, කාන්ත, මනාප, කෙලෙස් දූවිලි අවුස්සන, රූප
- ★ ඉෂ්ඨ, කාන්ත, මනාප, කෙලෙස් දූවිලි අවුස්සන, ශබ්ද
- ★ ඉෂ්ඨ, කාන්ත, මනාප, කෙලෙස් දූවිලි අවුස්සන, ගන්ධ
- ★ ඉෂ්ඨ, කාන්ත, මනාප, කෙලෙස් දූවිලි අවුස්සන, රස

★ ඉෂ්ඨ, කාන්ත, මනාප, කෙලෙස් දූවිලි අවුස්සන, පහස

ඕනෑම කෙනෙකු කාමයන්ට වසග වෙන්නේ මේ පහ මුල්කර ගනයි. මෙය වටහා ගැනීම ජීවිතයකට ඉතාම වැදගත් දෙයකි.

කාම ආශ්‍රවෝ,

පංච කාමයන් මුල්කර ගනිමින්, හසුරුවන ආකාරය අනුව ආශ්‍රව සකස් වේ. ඊට අදාළව උපතක් කරා රැගෙන යන්නට, මේ ආශ්‍රව වලට හැකියාව තිබේ. නිරයේ උපතක් කරා රැගෙන යන්නේත්, ප්‍රේත ලෝකයේ, තිරිසන් ලෝකයේ, උපතට රැගෙන යන්නේත්, මේ ආශ්‍රවයෝමය. මනුලොව, දෙවිලොව, බ්‍රහ්මලොව, උපතක් කරා රැගෙන යන්නේත්, මේ පංච කාමයන් පරිහරණය කරන අකාරය අනුවයි. ආශ්‍රව යනු, සැර, දරුණු, පැසුණු, ඉතා බලවත්, යන අර්ථය ගැබ්වී තිබේ. සසර ගමනට ඉවහල්වූ ආශ්‍රවයෝ තිදෙනෙකි. කාම ආශ්‍රව, හව ආශ්‍රව, අවිද්‍යා ආශ්‍රව, යනු එවැනි.

කාම ජන්දෝ,

පංච කාමයන් කෙරෙහි ඇති, බලවත්වූ කැමැත්ත මේ නමින් හඳුන්වයි. ඕනෑම කෙනෙකු විවාහයක් කර ගන්නේ, තමන් කැමතිම කෙනා සමගයි. ලෝකයේ ඇති පුන්දරම වචන ටික පවසා කැමති වෙති. මුලු ලෝකෙටත් වඩා වටින බව පවසති. තමාගේ ඇහැ වගේ රකින බව පවසති. තමන්ගේ පනටත් වඩා ආදරේ බව කියති. මෙහෙම පවසා ඊට වඩා ලස්සන තව රූපයකට කැමති වෙති. මේ කාමජන්දය නම්වූ අකුසල් ස්වභාවය නිසයි.

කටහඬ, සුවඳ, රස, පහස, හමුවේ උවද එය එසේමය. නොදැක මොහොතක් ඉන්න බෑ කියපු කටින්ම, මගේ ඇස් දෙකට ජේන්න බෑ කියනව. කටහඬ ඇහෙද්දී ඇගේ මාලු නටනවා කියනව. මම උබේ හුලගවත් වදින්න කැමති නෑ කියනවා. පංච කාමයට යටවෙලා. ඇත්ත වැහිලා. කමජන්දයෙන් වැහුනම මුලාවට පත්වෙනවා. නොලැබූ රස, පහස, හඬයනවා. සිතල කාමරවලට පුරුදු වූ විට, වෙන තැනක ඉන්න බෑ. එකම කිරිපිටි වර්ගයකට හුරු වුනාම, ඒකමයි ඕන, වෙන්නෙ. සීමාව නොදන පංච කාමයන් පිනවීමේ ආදීනව, බහුලයි. වගේම හිහිසුනුයි. දූලිපිහියෙන් කිරිකෑම පහසුයි.

කාම රාගෝ,

පංච කාමයන්ගේ හීන, ලාමක, ආස්වාද මාත්‍රයක් තිබේ. එහෙත් ආදීනව බහුලය. පුහුදුන් මනසට මෙය කිසිසේත්ම වැටහෙන්නේ නැත. එනිසාම පංච කාමයන්ට වඩා දෙයක් මොවුන්ට නොපෙනේ. ඒහේතුවෙන්ම පංච කාමයට අලී යන්නේය. මේ ඇලීම හෙවත් බැඳියාමට කාමරාගය යයි කියනු ලැබේ. මේ ඇලීම ඉතා හිඟිසුණු බව වැටහෙන්නේ දහම් අවබෝධය ලැබුණු විටයි.

කාම තත්වී,

මෙය කාමරාගයටත් වඩා බලවත් දෙයකි. ලෝභ කැබලි කාන්දමට ඇඳී යන්නේ යම් සේද, එලෙසම පංච කාමයන් හමුවේ ඇඳීයයි. දකින, දකින රූපයට ඇලීයන ස්වභාවයක් හා ඒ ඒ තැන සතුටින් පිළිගන්නා බව, මෙහි අර්ථයයි. මේ තත්වය ඉතාම බරපතලයි ගැටලු, ප්‍රශ්න, පැන නගින අවස්ථාවකි. පවුල් ජීවිත දෙදරායන අවස්ථාවකි. එනමුදු එහි වරද නොපෙනීයයි. තමා නිවැරදි බවට හේතු දක්වයි. මේ සියල්ල සැහැල්ලුවට ගැනීම, මේ අකුසලයේ ස්වභාවයයි.

කාම තත්භා,

පංච කාමයන් කෙරෙහි ඇති දූඩි ආශාවටයි, කාම තත්භා කියන්නේ. මේ නිසා පංච කාමයන් ලුහුබැඳ යාමක් ඇතිවේ. තමන්ගේ කරගන්න ආශාවක් ඇතිවේ. තමා කවුද කියා අමතක වෙයි. සමහර විට විවාහ වී, දරුවන් ඉන්න කෙනෙක් වෙන්නත් පුලුවන්. මේ අකුසලයෙන් වැහුණු මනසට, හරි වැරද්ද වැටහෙන්නෙ නෑ. කවුරුහෝ වරද පෙන්නන්න ගියොත්, රංචුවට එනවා. දරුවො, බිරිඳ, ස්වාමියා වගකීම්, අමතක වෙනවා.

ලස්සන රූප පස්සේ, ඔහේ යනවා. මිහිරි හඬට ඇඳිල යනවා. තමන්ට ගැලපෙන සිංදුවක් යන්නෙ කොතනද, ඔහේ අහගත ඉන්නව. කරන, කියන, ඉන්න තැන් සියල්ල අමතකයි. යම් රසකටද ආශාකලේ එතනටමයි ඇදෙන්නෙ. යම් පහසකට ඇලුනද එයින් ගලවන්න බෑ. බිඩි, සිගරට්, බුලත්විට, මත්ද්‍රව්‍යය වලට ඇබ්බැහි වෙලා ඉන්නෙත්, මේ ක්‍රියාවලිය නිසාමයි. කාම තත්භාව යනු අයිස් කැටය දියවී යන්නේ යම්සේද? එලෙසින්ම පිරිහී යන බවයි පහදා දෙන්නේ.

කාම සෙනෙහෝ,

පංච කාමයන්ට සෙනෙහසක් ඇතිවෙනව. කාම තන්හාවට වඩා බරපතල අවස්ථාවකුයි මේ කියන්නේ. රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස, කෙරෙහි සෙනෙහසක් උපදිනව. මේ සෙනෙහස මොනතරම් බලවත්ද නිවහොත්, තමාගෙ ස්වාමී, භාර්යාවට පවා වංචා කරනව. ඉල්ලන ඕනෑම දෙයක් දෙනව. මුදල් ඕනිනම්, මොනවා කරල හෝ ගිහිං හලනව. ස්වාමියාට බොරු කියමින්, මුදල්දෙන භාර්යාවරු ඉන්නව. භාර්යාවට බොරු කියමින්, මුදල් දෙන ස්වාමීවරුන් ඉන්නවා.

දරුවන්ගේ ඕනෑ එපාකම් හොයන්නේ නෑ. ගෙදර අඩුපාඩුකම් බලන්නේ නෑ. සෙනෙහස කොතනද? එතනට හැමදේම හලනව. මේවට අහුචුණු අයට ගැලවීමක් නෑ. ඇලවීමම පමනයි තියෙන්නේ. ගැටි, ගැටීම ඇලෙනවා. මුලාව කියල වැටහෙන්න තරම් නුවනක්, මේ අකුසලය තුල නෑ. අවසානයේ ඉතිරි වෙන්නේ පසුතැවිල්ල පමනයි, සකස් කරගත් ආශ්‍රව අනුව සියල්ල තීරණය වේවි. එක වලක්වන්න කිසිම ජගතෙක් තුන්ලොව නෑ.

කාම පර්යේෂණා

දැන් හටගන්නේ කාම පර්යේෂනයයි. නැතහොත් කාම සෙවිල්ලයි. පංචකාමයන්ට වසගවූ සිත කිසිවකින් තෘත්තිමත් නොවේ. මේ මනස කාමයන් ගවේෂනයක නිරත වෙයි. මේ සෙවීමට පංච කාම පර්යේෂනයයි කියනු ලැබේ. ලස්සන රූප ශබ්ද ගන්ධ, රස, පහස, සොයයි. විකෘර්ති මානසික ස්වභාවය හා අවිද්‍යාව හේතුවෙන් නව සෙවීමක නිරතවෙයි. නමුත් කිසිවකින් සැහිමක පත්නොවීම මේ මනසේ ස්වභාවයයි. නොලැබූ කාම ආශ්වාදයක් ඇතැයි යන හැගීම ප්‍රබලව ඉමතුවෙයි. මේ ඉතා භයානක අකුසල් රුස්වන අවස්ථාවකි.

කාම පරිලාභෝ,

මේ මිලගට හටගන්නා මානසික ස්වභාවයයි. කාම දූවිල්ල ලෙසින් හඳුන්වන්නේ, මේ අවස්ථාවයි. මෙවැනි වචන පවා සමාජයේ භාවිතා කලත් අර්ථය දූන කියනවා දැයි නොදනියි. දූවිල්ල යනු නොසන්සුන් බවයි. කාම පරිලාභයට පත්වූ අයකුට සංසුන් බවක් නැත. විසිරුනු මනසින් යුතුව කටයුතු කරයි. මානසික අසහනය නිසා කරන සියල්ල අඩපන වෙලා යයි. පියකරු බවක් නැත. අවේගශීලී බවෙන් යුතුව කටයුතු කරයි.

අවශ්‍යය තැන හිත නැත. කාම දූවිල්ල නිසා මනස ව්‍යාකූලව පවතී. මෙවන් අදුරු ආගාදයට ඔබ දූන දූනත් වැටෙනවාදැයි සිතා බැලීමට කාලයයි මේ.

කාම මුජ්ජා

කාම දූවිල්ලේ ප්‍රතිපලයක් ලෙස මීලගට කාම උමතු ව හටගනී. උමතු බව යනු අව සිතිය හා සමාන දෙයකි. මෙහි අතතුර කෙතෙක්ද කිවහොත් ලැජ්ජා බය නැතුව යයි. ඕනෑම දෙයක් කරන්න මනස දැඩිවෙයි. දරුවන් බිරිඳ ස්වාමියා දෙමාපියන් පවා අතහරිනට පුළුවන් වන තරමේ ස්වභාවයකි. දරුවන්ට බනිනවා. බිරිඳ නම් ස්වාමියට බැනලා කඩා පයිනවා. ස්වාමියානම් බිරිඳට බැනවදිනවා. දෙමාපියන්ට පවා එරෙහි වෙනවා. ඥාතින් කියන දේ අහන් නෑ. යාළු මිත්‍රයෝ කියන දේටත් එරෙහි වෙනවා. සමාජය ඉදිරියේ පිරිස ඉදිරියේ පවා කෑමොර දෙමින් කටයුතු කරන්න ලැජ්ජාවක් නෑ. එරෙහි වන අය නසන්න වුවත් මේ මනසට හැකිබව පෙන්වා දෙනවා. පවට ලැජ්ජ නෑ. විපාකයට බය නෑ. මෙවැනි අයට ආශ්‍රව සකස් වෙන්නේ ඊට අනුරූපවයි. මම දන්න එක ගුරුවරෙක් හිටියා, අත පලාතක. මෙයා අතින් සිදුවූන අත් වැරද්දක් නිසා. කිසිම තැනක ඉන්න දෙන්නේ නෑ.

පාසල් ගනනාවක් මාරුකලා. පලාත් කිහිපටකට ගියා. කොහෙට ගියත් මේ කාන්තාව හොයාගෙන එනවා. සමාජය ඉදිරියේ, පිරිස ඉදිරියේ කෑ ගහනවා. බයකරලා මුදල් ගැනීමට මෙහෙම කරන්නේ. මේ තමයි කාම මුජ්ජාව. උමතුවෙන්න ඉන්න කෙනෙකුට මේ ලෝකේ මොනවද කරන්න බැරි. ඕනෙම දෙයක් කරයි. පිං පව් මෙලොව පරලොව හොඳ නරක එයා දන්නෙනෑ. කාම උමතුව වනාහි අති බියකරු දෙයකි. අනන්ත සසර දුක, කල්ප ගනනින් දීර්ග වේ. මෙලොව පිරිහීම ගැන ඔබටම හිතාගන්න පුළුවන්. මෙවැනි අවාසනාවන්ත සිදුවීම් මෙම ධර්මද්විපයේ ඕනෑ තරම් සිදුවේ. දහමින් දුරස් වී පංච කාමයන්ට වසග වීම නිසා මේ ඉරනම උදාවේ.

කාම ජෝසානං

කාමය තුලම ගිලෙනවා. කිදා බහිනවා. බැසගන්නවා. පැසීමට ලක්වනවා. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් පෙන්වා දෙන්නේ මේ අයුරිනි. විශාල මඩවලක් උපමා කරමින් දේශනා කරනවා. මේ මඩවලේ මැද ඉතාම සුළු වතුර ස්වල්පයක් තියෙනවා. පිපාසයෙන් පෙළෙන්නකු මේ වතුර ස්වල්පයට කෑදර කමින් මඩවලට බැස්සා

හා සමානයි කියලා පෙන්වා දෙනවා. පිපාසය සමගින්ම මඩේ එරි මියයයි.

මේ අවස්ථාව එවැනිම උවකි. අශ්‍රවයන්ගේ දරුනුම අවස්ථාව ලෙස පෙන්වා දෙනවා. අශ්‍රව වල ස්වභාවය පැහිමයි. මේ තුල සැර වැඩිවෙනවා. පැසීම නතර වීමක් නොවන නිසා නිරයගාමී අශ්‍රව දක්වා වැඩි දියුනුවන බවයි පෙන්වා දෙන්නේ. දැන් හිතල බලන්න මුලදීම උනේ මොකක්ද කියලා. දැක්කා කැමැත්ත ඇති උනා. බැඳුනා. එපමනයි, කලේ නතර උනේ කොහේද? හිතා ගන්නවත් බෑනේද? මේ මායාකාරී හිත අපට තේරුම් ගන්න බැරිබව බුදු නුවනින් වදාලේ. දර්මයෙන් දුරස්ථතාම අපට ඇතිවන අවාසනාව දැන් ඔබට පැහැදිලි ඇති. දිට්ටේ දිට්ට මත්තන්. දැකීම දැකීම මත්‍රයක් පමනයි. සුතේ සුත මත්තන්. ඇසීම ඇසීම මත්‍රයක් පමනයි. මුතේ මුත මත්තන්. ආදි වශයෙන් පෙන්නුවේ මේකම තමයි. විඤ්ඤානය කියන්නේ විඤ්ඤාන මත්‍රයක් පමණයි කියලා අපි දන්නේ නෑ. හැමදාම පංචකාම නැමති මර උගුලට හසු වෙනවා. ඇම ගිල්ලට පසු වමාරන්න බෑනේ.

පලගැටියා පහන්සිලුවට පනින්නේ ජීවිතය නැතිකරගන්න නොවේ. පහසට අති කැදරකම නිසාමයි. පහස ලබන්නත් පෙර විනාශ වෙනවා. එක පාරම මැරුනේ නෑ කියලා හිතන්න. දැන් නිකන් ඉදිද නෑ. අයෙමත් කරන්නේ ඒකමයි. පිච්චිලා මැනෙ තුරුම උඟ පහස සොයනවා. මිනිස්සු කියන අපි කරන්නේ ඒකම නොවේද බලන්න. කිසිම වෙනසක් නෑ. ඒකමයි කරන්නේ. බුදුවරු පහලවන්නේ මේ නෙපෙනෙන දේ පෙන්නන්නයි. ප්‍රතිභාරාපාලා, නලවලා, යන්න නෙමෙයි. ලෝක සත්වයා මේ බියකරු සසරෙන් එතෙර කරවන්නයි. නුවනැති පින් ඇති ප්‍රඥාවත්ත පිරිසට පමනක් මේ ධර්මය ගෝචරයි. අන් සියල්ලෝ වාද විවාද කරමින්, තර්ක කරමින්, ධර්මය විවේචනය කරමින් සසර සැඩපහරට හසුවෙති. එවැනි අය තුන්කාලයේම සිටින බව පෙන්වා දෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පහල වී හිටියත් එවැනි අයට පලක් නොවේ. ඒ නිසා කුසල මූලයන් හෝ රුකගැනීම තමතමාගේ කාර්යකි. සෑමදෙනාටම ඉතා කරුණුවෙන් මතක් කර සිටින්නේ ප්‍රතිමාවෙන් නොව දර්මය තුලින් බුදුරදුන් හඳුනාගන්නා ලෙසයි.

අවසානයේ පෙන්වූ අකුසලයේ ස්වභාවය දැනගෙන සිටීම වැදගත් වේවි. සුදුමැලිවී ඇදියාම. කල්පනා කිරීම, කෑම කන්නට ප්‍රියබවක් නැත. නින්දා නොයාම, පිරිසිදුබවගැන හැගීමක් නැත,

පිලිවෙලට අදින්න අකමැතිවෙයි. අරතිය හටගනී. ඉක්මනින් කිපෙන සුලුවෙයි මෙවැනි අවාසනාවන්ත ජීවිතයට උරුමකම් කියන්නට කිසිවකුටවත් නෙලැබේවා! කියා ආශිර්වාද කරමින් මේ උතුම් ග්‍රන්ථය නිමාකරන්නට පතමි! අවසර, අනුපූර්ව නිවන් මග අංක 4 න් නැවත හමුවෙමු.!

“සබ්බේ සඨා භවන්තු සුඛි තඨා”

සියළු දෙනාටම තෙරුවන් සරණින්, සියලු දෙවි රැක වරනින්, මේ ගෞතම බුදු සසුනේම සතර අපායෙන් මිදී සසර දුකින් සදහටම මිදී ලබන්නාවූ ශාන්ත සුවයම අත්වේවා.....යි.
ආශිර්වාද කරමින් විරාමය තබමි.

මෙයට, සසුන් ලැදි
-බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි-

අනුමෝදනාව

★ මා හැදූ වැඩු මවුපිය දෙපලට මෙයින් රුස්වෙන පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා....

★ මගේ ගුරුවර උපාදායන් වහන්සේලාටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා.....

★ මාගේ කලාශාණ සත්පුරුෂ උතුමන් වහන්සේලාටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා.....

★ සිල් ගුනදම් පුරණ රටවාසී ලෝකවාසී මහා සසරුවනටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා.....

★ සිල් ගුණදස් පුරණ සියලුම ගිහි පිංවත් ඔබසැමටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා.....

★ උපකාර කල සැමටත් දිමුතු මුදුණාලයේ අධිපතිතුමා ප්‍රධානා කාර්ය මණ්ඩලයටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා.

★ මේ සඳහා කැපවී කටයුතු කල සියළු දෙනාටත් පවුලේ සැමටත් මේ පුණ්‍ය ශක්තිය අනුමෝදන් වේවා....

සියලු බාධක දුරුවේවා. දහම් නැණ පහලවේවා. උතුම් වූ චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරගැනීමට වාසනාව, ශක්තිය, ධෛර්යය ලැබේවා.....! ලැබේවා.....!! ලැබේවා.....!!!

සැමට තෙරුවන් සරණයි.!!!

